NICOLAE STRÂMBEANU (n. 1956) a dansat la grădiniţă cazacioc şi a recitat din autori consacraţi: George Lesnea, Marcel Breslaşu, Eugen Frunză, Verónica Porumbacu, Dan Deşliu. După ce a jurat credinţă Partidului la mormântul eroinei Ocsko Terezia, a fost pionier fruntaş la învăţătură, apoi utecist, licean şi student derbedeu.
De meserie inginer (după unii bun - trecut prin doctorat, cercetare ştiinţifică şi ceva carieră universitară), dar de vocaţie cu totul altele.
Amator de chefuri apelpisite, de poezie şi curios la vieţi trecute, prezente şi viitoare, s-a trezit într-o bună zi scriind pentru prieteni. Mai târziu pentru el însuşi. Şi în cele din urmă pentru toată lumea. La vârsta rutinei depline şi a dorului de pensie a binemeritat un debut cu valuri multe, atât în Marea Oceanică (Evanghelia după Araña, 2004), cât şi în lumea criticii avizate (premiul revistei „România Literară"/ Fundaţia Anonimul, 2005).

Nicolae Strâmbeanu
Scrisoarea pe care
nu o vei citi niciodată
HUMANITAS
bucureşti

Colecţie coordonată de
CĂTĂLIN D. CONSTANTIN
Coperta
IONUŢ BROŞTIANU
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
STRÂMBEANU, NICOLAE
Scrisoarea pe care nu o vei citi niciodată / Nicolae Strâmbcanu.
- Bucureşti: Humanitas, 2006
ISBN (10) 973-50-l480-7; ISBN (13) 978-973-50-l480-3
821.135.l-31

EDITURA HUMANITAS
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/317 18 19, fax 021/317 18 24'
www.humanitas.ro
Comenzi CARTE PRIN POŞTĂ: tel. 021/311 23 30,
fax 021/313 50 35, C.P.C.E. - CP 14, Bucureşti
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.librariilehumanitas.ro
<

Nicu Strâmbeanu are un comportament nedumeritor faţă de aer. Pe de o parte îl curăţă (căci pe cartea lui de muncă scrie că lucrează cu nişte misterioase dispozitive depoluante), pe de alta îl umple de mirozne (căci scrie cu tocul muiat mai degrabă în flacoane decât în călimări). Petrecăreţ până la cântatul cocoşilor, vehement în veselie, incapabil de trăiri crepusculare, Strâmbeanu e deopotrivă personaj şi scriitor. Când nu scrie, rătăceşte prin Timişoara sau prin ţară - o prezenţă tonică, prefaţată de o burtă falstaffiană. Când scrie, se preschimbă într-un bijutier migălos, pedant şi disponibil pentru oricâte retuşuri. Nicu Strâmbeanu stă aplecat asupra propriilor texte, locuit, parcă, de fascinaţia palimpsestului. Nu se pripeşte. Are ochi de croitor versat şi mână de timonier. Când îl vezi, ţi se pare că ai nimerit peste un târgoveţ teleportat în noul mileniu. Când îl auzi, sub streaşină pleoapei mijeşte un licăr voios. Când îl citeşti, simţi nevoia să duci mâna la creştet şi să murmuri: Chapeau!

Radu Paraschivescu

Cine îşi aminteşte de romanele cu şantierişti, fie ele duios sentimentale, cum erau ale lui Corneliu Omescu, fie exploziv violente, cum erau ale lui Augustin Buzura, poate să creadă că nostalgiile sú\u\m-v erité îl bântuiau încă din acele vremuri pe dl. Nicolae Strâmbeanu, alături de bravii călători din Evanghelia după Araña. După succesul aventurii lor marinăreşti, închipuia o (altă) istorie personală, şi ea pi-

carescă, şi ea pitorească, şi ea legată de underground-xA epocii, o sociografie prin care punea în valoare un limbaj de o (strălucitoare plasticitate, o rostire în care jurămintele de amor şi suspinele au parte de o expresivitate artistică, o istorie personală eroi-cornico-satirică, reuşind să legitimeze un alt gen. Stilul viril, cu alintările lui îşi asociază literaţii şi cântăreţii citaţi cu iubire (de la Nichita Stănescu la Leonard Cohen mulţi au parte de puneri în pagină iubitoare), într-o carte în care voluptatea de a fi scriitor al pălmaşilor nu-i de nimic egalată.
Cornel Ungureanu
Am citit cu plăcere romanul, mai ales că o bună parte din el se întâmplă la Turnu Severin, oraşul în care am trăit până la 19 ani, chiar în zona stadionului, cea cu legendarul bar. Povestea îmi sună foarte familiar, am simţit-o aproape. Poate şi pentru că am auzit multe întâmplări legate de acel şantier. Capitolele se succed cu cadenţa loviturilor de ciocan. Nicolae Strâmbeanu desfăşoară în romanul său o cuceritoare forţă epică. Povestea ce stă între coperte e un ghid perfect atât pentru cei care au trăit în comunismul românesc şi nu vor să uite, cât şi pentru cei care îşi doresc să ştie cum a fost atunci. Un ghid care arată, în nuditatea lor, dragostea, mizeria, puterea, căderea, speranţa, ura, prietenia. Adică, viaţa.
robert şerban
Când a debutat la 48 de ani cu Evanghelia după Araña, eu însumi m-am întrebat, alături de alţi critici literari, dacă nu cumva Nicolae Strâmbeanu va rămâne scriitorul unei singure cărţi. Debutul era remarcabil (romanul a obţinut, de altfel, premiul pentru debut al „României literare"), însă autorul prea apăruse de nicăieri pentru a nu fi doar o feri-

ClPRIAN CHIRILEANU
cită întâmplare literară. La doi ani după odiseea picarescă a castilianului Joaquin Arana prin luxuriantul şi grotescul Orient Extrem al primului secol, scriitorul timişorean revine cu o carte de cu totul altă factură: „aventurile" cotidiene ale unor muncitori dintr-un combinat chimic din perioa-da ceauşistă. Manierismul baroc, retorica medievală, argoul hispanic şi epicul arborescent au lăsat acum locul oralităţii şi unui realism muncitoresc mai degrabă banal, în ciuda intrigilor de uzină comunistă. Schimbarea radicală a temei ne arată că lui Nicolae Strâmbeanu îi plac cu adevărat pro-vocările literare. Iar talentul de prozator nu îl trădează nici de această dată: Scrisoarea... reprezintă confirmarea Evan-gheliei ...

Marius Chivu

Am descoperit şi în acest roman o lume aparte, care con-topeşte ritmul muzicii cu teatralitatea cuvântului rostit pe scena vieţii şi imaginile alungite din picturile lui Goya. Surpriza este atât de mare, încât mi-e teamă că pe Nicu Strâmbeanu îl aşteaptă celebritatea.

IOAN CORIOLAN GaRBONI

Un timp al memoriei înaripate, cu oameni-păsări în-ghesuiţi într-o ţară tristă şi plină de alcool. Cu cât zburau mai mult spre vise, prin petecul lor de cer, aripile li se frângeau, apoi orizontul. Doar Prinţesa — unica realitate din privirea umedă şi scrutătoare a autorului — mai putea zâmbi. Dar şi ea, întruchiparea mirajului ideal, de tip râsu'-plânsu'...

1

TE SIMŢEAM ALĂTURI, PRINŢESO, deşi al nu ştiu câtelea capăt de toamnă tocmai se despletea între noi. Dimineaţa cădea bruma peste gunoaiele revărsate din containere, iar la alimentara din colţ nerăbdătorii tropăiau mărunt în aşteptarea deschiderii. Mulţimi cadenţate curgeau către gară, bărbaţi şi femei în devălmăşie, gloata, al cărei sex unic devenea sexul muncii.

La şase şi patru minute trenul ameninţa sonor cu tăierea zilei pentru cei întârziaţi la program. De la pas viu, codaşii treceau la pas alergător, din alimentară ţâşneau înfriguraţii, îndesându-şi în buzunarele şubelor sferturile de rom sau şliboviţă, femeile se dovedeau la fel de puternice ca bărbaţii în disputa democratică pentru scările vagoanelor. Abia atunci, după ce automotorul se punea în mişcare, proletariatul îşi permitea un răgaz în ascensiunea spre noi culmi de progres şi civilizaţie:

— Ioane!

-Hă!

— Urcași ?
— Urcai.
— Ai luat ?
— Luat, bă, futu-i maica mă-si!
— Fă-te-ncoa'!
In vreme ce Ion, deschizându-şi pârtie cu preţul nasturilor de la şube şi pufoaice destupa sfertul, un altul scotea cărţile de pe unde apuca şi-l întâmpina repezit:
— Hai mă, tu dă-o ciocnită, că eu le dau gata tăiate!
Lumina pauperă stătea să avorteze o nouă zi de muncă. Singuraticii își îndesau căciulile pe ochi şi chinuiau câteva minute de somn al raţiunii. Disperaţii palmau ţigări din care trăgeau cu sete, baleind din priviri peisajul ştiut pe de rost. Apaticii tăceau în grupuri de câte trei-patru, adresându-şi rar propoziţii în legătură cu chestiuni de serviciu. Indiferenţii spărgeau seminţe şi scuipau cojile pe jos. Gospodarii își relatau unele reuşite casnice, cum ar fi fost sacrificarea clandestină a viţeilor, furtul lemnelor din pădure, sau distilarea pe şest a rachiului.
Adevăraţii oameni ai muncii, clocotind de energie, învârteau însă cărţile şi sticlele, încurajându-se:
— Bagă gras!
— Taie cu adutu'!
Fumul şi mirosul de ţuică făceau ochii să lăcrimeze. Ochii lui Dobrin. Trenul străbătea ţinuturi mărginaşe, iar ziua apuca să curgă la fel cu aceea dinaintea ei.
— Zilele mai mult pleacă decât vin - remarcase într-o bună dimineaţă Radu.
— Bă, tu ăla cu capul roşu, ia dă cu tabla că întârziem la combinat! - îl aprobase indirect un ins cu aluniţă tatuată pe obraz, răcnind la impiegatul gării Râureni, unde trenul stătea la semnal.
Glorie lui Malaxa! Automotorul se punea în mişcare transportând a zecea sau a cincisprezecea generaţie de muncitori.

Băncile, lustruite de turul pantalonilor acelorași generații, prindeau să legene iluzii și gânduri în ritmul rosturilor izbite de bătrânele roți. Pe ușa din capătul vagonului scria yBOPHAfl, semn că glorioasa armată roșie trecuse într-adevăr pe la noi.

Cârdășia mea cu regimul comunist a început la vremea când tanti Stiniguță îmi trăgea la palmă cu un liniar fiindcă mâneam lipici. Mă scotea în careul dintre măsuțele la care copiii cuminți lipeau bucățele de hârtie colorată închipuind tractoare, ori steaguri cu secera și ciocanul, ori fabrici cu acoperișuri în zigzag și mă altoia cu un liniar mare de lemn. Totuși, de 7 Noiembrie, tovarășa Stiniguță m-a băgat în formația de cazacioc a grădiniței. Am dansat cu atâta râvnă, încât am primit drept recompensă o pușculiță de tinichea pentru micile mele economii. Mama îmi închiriase un costum pe cinste de la Krauser, rubașcă roșie, vestă și cizme, cazacă de blană și pantaloni strânși pe pulpe, să moară cine m-o deochea.

Acasă ne-am bucurat și mai tare. Tata a făcut focul, mama a încălzit mâncarea, iar bunica s-a întors din piață tremurând de frig, dar bucuroasă că vânduse mere de vreo douăzeci de lei. Mere din pomii pe care tocmai îi sădise bunicul înainte de a fi fost săltat la canal, în primăvara când tata și unchiul Zaharia fuseseră dați afară de la facultatea muncitorească.

Unchiul Zaharia nu-mi era unchi bun. Poate de aceea a săpat la canal în altă brigadă decât bunicul, dus acolo pentru că nu voise să se scrie.

Unchiul Zaharia era dușman al poporului. Odată, la un chef între studenți, ceruse formarea unui guvern al petrecerii. Băuse cam mult, săracul. Alții băuseră mai puțin și de aici toate ponoasele.

Tata a avut noroc. După ce a făcut mărturisiri complete, l-au demascat la facultate și l-au amenințat doar vreo zece

luni că-l dau afară şi din serviciu. I-au îngăduit însă 7 Noiembrie, 1 Mai şi 23 August, ca să defileze cu mine în spinare, strigându-şi din adâncul sufletului bucuria.
Unchiul Zaharia s-a întors după câţiva ani, bunicul nu.
A apărut cam jigărit, s-a îmbătat repede, m-a luat pe genunchi şi mi-a cântat „Magdaleno spune-mi drept, cine te-a muşcat de piept", lucru pentru care nu ştiu de ce s-a supărat mama.
Când a ieşit în curte să tragă o ţigară, l-a interceptat nenea Rada, un maior cumsecade de la miliţie. S-au aşezat pe bancă şi au vorbit mult, apoi s-au despărţit strângându-şi mâinile şi unchiul Zaharia nu a mai venit niciodată pe la noi.
Am auzit nu mai ştiu când că s-a angajat felcer la un ospiciu, Păuleşti, Păuşeşti, sau cam aşa ceva, departe de oraşul nostru.
Şi mai ştiu că după vreo zece ani s-a dus şi el după bunicul.
yBOPHAfl constituia deci un privilegiu. I-am lămurit repede pe toţi că era mai profitabil să suportăm duhoarea compartimentului decât să ne coasem nasturii de la paltoane cu sârmă.
— La urma-urmei nici nu pute prea tare. Geamul nu se închide - constatasem.
Ei îşi însuşiseră lecţia de călătorie şi, în fiecare dimineaţă, primul care urca punea stăpânire pe încăperea cu pricina, lucru nu tocmai lesne de înfăptuit în dauna altor amatori de confort pe navetă.
Combinatul ne întâmpina zilnic cu acelaşi aspect copleşitor. Atât că deasupra porţii nu scria „Arbeit macht frei", ci „Partidul, Ceauşescu, România". De unde şi sloganul pe care l-am deprins chiar de la primul salariu: „trei lei sportul, doi lei mortul", ridicând performanţele fotbalistice ale Chimiei din localitate cu un leu mai presus de lutul trecător al mereu vinovaţilor decedaţi în accidentele de muncă.

încă din haltă, prin difuzoarele instalate deasupra pavilionului administrativ ne întâmpinau coruri mobilizatoare:
„Grâu, sonde, fier,
Cărbuni, aur, cer,
Carpaţii, Dunărea, câmpiia - bis
Republica Socialistă Romââniiia - bis"
Zgribulit în pufoaică, omul muncii se debarasa de sticla al cărei conţinut îl transvazase in vivo şi pătrundea pe poarta combinatului. Timp de opt ore avea de oscilat între hotărârea de a rămâne cel mai preţios capital al socialismului şi aceea de a se institui în principalul proprietar al mijloacelor de producţie...
Mulţumită aceleiaşi staţii de amplificare, travestirea în salopetă coincidea cu difuzarea primului radiojurnal al zilei. Radu se încheia la prohab, declamând cu vocea postului naţional :
— Stimaţi ascultători, ieri tovarăşul Nicolae Ceauşescu a mai tras o băşină - şi uneori o şi trăgea onomatopeic.
Apoi înşiram pe mesele vestiarului documentaţia ce avea să ne slujească drept paravan în cazul apariţiei vreunui şef.
In secţia de pesticide am ajuns întâmplător, Prinţeso.
Când mi-a venit rândul, tovarăşul Preotescu de la cadre mi s-a adresat plin de solicitudine:
— E clar! Te dăm la pesticide.
— Nu vreau - i-am replicat.
— Degeaba. în altă parte n-am loc pentru tine.
— Atunci dati-mi drumul
— Acasă ? Ar fi prea simplu.
Sigur că era simplu. M-aş fi întors cu primul tren.
Preotescu şi-a mai aprins un kent, semn al posibilei căi de rezolvare a problemei, pe care eu nu l-am înţeles. M-a luat cu binişorul:

— Măi, omule, acolo tot chimie se face. Distilări, sinteze, ce mai!
— Nu şi nu, o ţineam eu pe a mea.
De distilări n-avea decât să se ocupe el, că se vedea de la o poştă cât de priceput era în toate. Fin cunoscător al psihologiei, Preotescu a găsit de grabă şi argumentul în stare să mă înduplece:
— Du-te, măi, la pesticide! Secţia nu e terminată, n-ai să faci nimic şi-ai să greblezi o grămadă de bani!... Ei, vezi ? - s-a luminat el după ce am semnat. Omul potrivit la locul potrivit.
Pe Măciuceanu, şeful secţiei, încă de la început l-a animat faţă de mine o antipatie la fel de abruptă ca o dragoste la prima vedere.
— Şi să ştiţi! - ne-a mobilizat la cea dintâi convocare pe toţi cei nouă stagiari - vreau de la voi capete de ingineri şi mâini de muncitori!
„Poftim, ăsta e mai sângeros ca Dracula" am conchis, în timp ce şeful a continuat bătând cu palma într-un vraf de dosare:
— Nu-mi trebuie nici trântori, nici derbedei... Eşti derbedeu, mă ? - m-a selecţionat el chiar pe mine din toată gaşca.
— Numai la nevoie - am punctat eu.
Zâmbetul superior al inginerului Măciuceanu s-a transformat instantaneu într-un rânjet cazon:
— Măă! Şi la şmecherii sunt cu zece ani mai bătrân ca tine !...
M-a ciupit de obraz într-un fel pentru care în copilărie îmi permiteam să dau peste mâini adulţilor. Atunci nu mi-am permis. Şi o să-mi pară rău toată viaţa.
Curând, gura lumii mi-a împărtăşit mărirea şi decăderea tovarăşului Măciuceanu: în urmă cu un an, căpitanul de securitate omonim veghea încă asupra bunului mers al combinatului. Şi nu se putea spune că o făcea fără succes, de vreme

ce toți câți avuseseră de-a face cu el altfel decât prin intermediul înmânării notelor informative își aminteau mereu cuvintele lui preferate:
— Tovule! Poate vrei să dau cu tine de pământul scump al patriei. Ia vezi!
Așadar, prima supoziție, aceea a legăturii dintre el și chipiu, se dovedise pe deplin îndreptățită.
Strălucitei cariere de securist i se pusese capăt în urma unui scandal de pomină: o tânără din combinat dăduse naștere unei progenituri la a cărei obârșie avusese obrăznicia să pună activitatea extraprofesională a tovarășului căpitan Măciuceanu. Caz discutabil, desigur și departe de a fi fost elucidat chiar și de preasfânta judecată a tribunalului județean, expertizele și contraexpertizele soldându-se, cum era și normal, cu concluzii în coadă de pește.
Răspopirea lui Măciuceanu n-a fost urmarea directă a adulterului deși, la rândul ei, nevastă-sa îl părăsise împreună cu cei doi copii și-i intentase proces de divorț. Motivul fusese fundamental altul: fata nu împărtășea câtuși de puțin înaltele precepte ale marxism-leninismului, ci pe cele ale bisericii adventiste de ziua a șaptea și făcea schimb de tură în fiecare sâmbătă când era de serviciu.
Erezia nu putea fi deci trecută cu vederea. De când izbucnise scandalul, tânăra mămică apărea sistematic sâmbăta la program, semn că păstorii turmei abandonaseră oaia rătăcită, în vreme ce căpitanul Măciuceanu redevenise inginerul Măciuceanu, trimis la munca de jos. Adică într-un post de șef de secție, râvnit ani în șir de alți ingineri. Să taie și să spânzure în propria-i feudă, în virtutea mai mult decât evidentelor legături cu potera, care n-aveau cum să piară.
— Teme-te de el chiar și atunci când face daruri! - putea să spună chiar și cel mai al dracului director.
O singură piază avea Măciuceanu: pe nea Sandu Găină, magazionerul secției. Nu pentru că acesta era violent când

bea, deși bea, slavă Domnului, zilnic la serviciu - doar el ţinea alcoolul sub cheie - și era şi violent în astfel de împrejurări. Ci pentru că nea Sandu se dedica trup şi suflet unui hobby: întocmea dosare pe cont propriu. Dosare în toată regula. Verificate cu ocazia unui proces de pomină, în urma căruia unul dintre directorii combinatului nu numai că fusese destituit, ci şi dat afară din partid şi băgat în pușcărie. Altfel, nea Sandu era băiat bun, pita lui Dumnezeu, cu toate că lipsea zile întregi de la magazie. Unii, mai slabi de înger, îi atrăgeau chiar atenţia că Măciuceanu ar fi putut să-i facă cine ştie ce necaz. Atunci, nasul cel roşu şi plin de vinişoare al lui nea Sandu se încreţea a lehamite:

— Face pe mă-sa! Ăstuia ar trebui să-i fie frică şi de umbra lui. Ca unui iepure...

în pofida declaraţiei referitoare la capete şi mâini, nimeni nu ne-a avut habarul vreo două luni, Prinţeso. Ni se destinase un vestiar unde ne făceam veacul și atât. îndeletnicirile noastre erau cu mult în afara producţiei care avea să înceapă cândva, deşi trecuseră mai bine de doi ani din ziua în care secţia ar fi trebuit să intre în funcţiune.

Odată ne ascunseserăm să fumăm câte o ţigară într-o încăpere dosnică riscând, pur teoretic, conform unui decret celebru, între şase luni şi un an închisoare. Tocmai scoteam chibriturile din buzunar şi mă pregăteam să-i ofer foc graţioasei mele colege Afrodita Melniciuc, de loc de prin Baia Sprie, când a sunat alarma:

— Stai aşa! Ce naiba vrea să anunţe sirena asta ?

— Vin americanii! - a strigat Radu şi a pufnit în râs. El nu fuma, dar ne însoţea din solidaritate.

Vernescu, electronistul, scoţând capul pe fereastră, ne-a adus la cunoştinţă:

— Bă, sunt nişte ciudaţi cu măştile pe faţă. O fi alarmă, o fi carnaval ?

Am trântit fereastra şi ne-am continuat liniştiţi şedinţa de încălcare a legii. La sfârşit, am aruncat chiştoacele după calorifer, apoi am deschis uşa, dar am simţit în nări mirosul de fân umed al fosgenului.
— înapoi, bă! Nu-i de noi afară.
Am aşteptat până a sunat din nou sirena. în faţa secţiei staţionau trei salvări şi, cum ne-am apropiat, am şi fost luaţi în primire:
— Urcaţi, nu staţi pe gânduri! Repede!
Salvarea a demarat fluierând din roţi. Sirena şi girofarul făceau să mă simt ca un negru din suburbiile Johanesburgului. în faţa spitalului de combinat vreo cincizeci de inşi stăteau la coadă, fumând şi glumind. Primul s-a deşteptat Vernescu:
— Măi, ce căutăm noi aici ? îl lasă pe vreunul puterile ?
Păream în regulă, aşa că tot el a conchis:
— Gata! Hai s-o ştergem în oraş. Şi-aşa ne ştie Măciuceanu gazaţi...
Pe seară, ne-am despărţit în faţa bodegii Oltul. De clătinat, ne clătinam toţi, inclusiv gingaşa Afrodită, dar Vernescu era sub orice critică:
— Să ştiţi de la mine că ouăle sunt de două feluri: de aprozar şi de ţăran. Alea de ţăran sunt mai bune, că-s făcute cu grăunţe, nu cu concentrate, ca la stat. 'Ai la mine să-i ardem o găigană. Ma'am neşte vin. Şi dacă mâine Măciuceanu o să ne vadă cu ochii roşii, cu-atât mai bine. Tot am fost noi gazaţi...
Băiat bun Vernescu. Am fi putut să ne împrietenim la toartă dacă n-ar fi dezertat primul de la Râmnicu Vâlcea, într-o dimineaţă a venit şi ne-a fluturat pe sub nas nota lui de transfer, garnisită cu ştampile şi parafe. Crăpăm de ciudă, nu alta.
— V-am spus eu că Joe Valacci - aşa îl porecliseră în facultate - nu rămâne de căruţă ? Uite - şi iar despăturea

peticul de hârtie plin de ştampile, şi îl privea de parcă ar fi fost bancnota de un milion de lire.

— Da' cum ai făcut, mă ? - îl întrebam admirativ.

— Secret profesional! Mormânt, înțelegeți ?

Până la urmă, în aceeaşi seară, la un pahar prelungit, nu l-a răbdat inima:

— Vă spun, bă. Da' mormânt, nu află nimeni... M-am dus direct la Preotescu şi l-am luat din scurt: cât vrei ca să mă scapi ? S-a uitat fix la mine şi a răcnit: „Ieşi afară, mă!" Acum ştiţi şi voi: sunt eu omul să fiu aruncat pe uşă afară de unul ca Preotescu ?

— Cum să fii, bă Valacci ? Stai să pun casetofonul mai încet - sări cu gura Parcu Marin.

— Ei vezi, de data asta am ieşit!

— Dă-te că eşti mazetă! In locul tău...

— Taci, bă Parcule, lasă-l să zică. De tine suntem sătui!

Joe Vernescu-Valacci ciupi un colţ de brânză şi trase încă un gât de votcă:

— Bă, tu şi preşedintele n-o să treceţi niciodată de septică. Barem ăla e şuster, da' tu te dai cu studii la Oxford şi nu ştii nici să plimbi caşcaleta pe ştrase!... Când ajung la Bucureşti, îi spun să te pună ministrul chimiei. Hai, bagă votcă în cupă!

Parcu se execută, fără să mai comenteze.

— Ştiam eu că Preotescu ăsta e dat în mă-sa. Trebuia să-mi arate cumva că potul e gras de tot. Da' te pui cu Valacci ?... Nu trec nici două zile şi mă întâlnesc cu el la poartă, ca din întâmplare. Zice: „Auzi, Vernescule, ştiu că tată-tu e mare pe la cefereu." „E - zic, deşi de când am rămas repetent pentru a doua oară, am plecat de-acasă, că nu-l mai suportam. Da' Preotescu n-are de unde să ştie." Zice: „Treci mâine pe la mine să stăm de vorbă într-o problemă." Aha, vasăzică trăgea la râmă!... Am stat şi-am socotit: ce-o fi vrând

ăsta de la tată-meu ? Nu-i nimic, îmi zic. Văd cum stă treaba şi-i promit orice, că doar nu mă doare gura...
Dimineaţă mă duc la el. Intru fără să bat, de-acum eram de-al casei, şi-i zic: „Dom' Preotescu, repede! Am treabă la secţie." Da' el de colo: „Lasă măi, îi dau eu telefon lui Măciuceanu că eşti la mine. Avem de discutat." Pune mâna pe telefon şi—1 sună pe prost. Aha, m-am gândit, e groasă. Scap eu de ăştia. Preotescu zice: „Uite de ce te-am chemat. Tov director general mi-a dat dispoziţie să încerc prin tine, Vernescule. Combinatul are de plătit locaţii de vreo șaptezeci de milioane. N-ar putea tatăl tău, domnul Vernescu, să ne aranjeze să mai scăpăm de ele ? Ar fi păcat să dăm statului atâţia bani de pomană."
Intre timp intră şi madam secretara cu nişte cafele. Mare greşeală! M-am prins că pentru ei chestia era capitală. Zic: „Tov Preotescu, mata îmi ceri să-i propun lu' tata o afacere. In primul rând nu cred că se poate. E ilegal. Și, pentru asta al dracului de greu. In al doilea, ce-mi dai dacă mă fac luntre şi punte şi vă scap de o parte din locaţii ? Sunt bani, nu glumă!" El, c-o fi, c-o păţi, uite aranjez să te dea la serviciul tehnic. „E puțin, dom'le! Mult prea puțin." „Iți dau apartament în centru şi butelie de aragaz." Zic: „Uite ce e, dom'le, eu am apartament la Bucur-Obor şi gaze la bucătărie. Nu-mi trebuie butelia ta. Fă-mă scăpat. Și discutăm."
El o dă cotită: „Eşti din lotul de Severin ? Nu pot, omule, depinde de alţii. Sunt mic în chestia asta. Atât ar lipsi, să mi-l pun în cap pe Floroiu! Ai auzit de Floroiu ?"
Mare pişicher! Nici în cur nu mă durea pe mine de Floroiu! Zic: „Nu-l ştiu şi nu mă interesează. Vreţi locaţii, vreau transfer!" Mă ridic şi plec lăsând cafeaua neatinsă. Şi-mi era un somn! Trăsesem un pocheraş până la ziuă, da' ştii, asta cu cafeaua era chestie de procedură.
La prânz, când ieșim, mă claxonează cineva din mașină. Preotescu! „Ei - zic - v-ați gândit?" „Ne-am gândit." „Și

cum rămâne ?" „Se face, vorbeşte cu tatăl tău." He, he, parcă eu sunt boul-bălţii, nene. îl iau din scurt: „Ce garanţii îmi oferi ?" Râde şi zice: „Eşti dat dracului, Vernescule! Uite, rupem pisica în două: ca să vezi că nu te tragem în piept, eu te scot de pe lista de Severin şi te pun pe foaia ălora cu repartiţie dublă. Asta mâine. Tu iei legătura cu taică-tău şi vezi ce faci. Dacă nu faci, tot dau ceva de la mine: nu mai pleci la Turnu Severin. Da' nici transfer nu mai pupi în următorii doi ani."

Valabil târg. M-am apucat să sun acasă, la Bucureşti, să vorbesc cu mama. Că de-ar fi fost după tâmpitul de taică-meu, aici mi-ar fi putrezit oasele, până la adânci bătrâneţi. Aşa că am lăsat-o pe biata femeie să se ia în fălci cu balaurul...

Peste trei zile mă cheamă Preotescu. Săptămâna trecută, când am plecat fără să-i spun lu' Măciuceanu, de-a vrut să-mi taie ore. I-a dat directorul general peste nas. Nu merge chiar aşa!

Deci mă duc la Preotescu. De cum intru pe uşă, mă şi ia în şuturi: „Ei, întreabă generalul dacă ai rezolvat." „Aş! - zic. Că doar nu dau turcii. Mata ai făcut ceva cu repartiţia aia dublă ?" „Hai să-ţi arăt" - zice - şi deschide un dosar. „Uite aici." Aşa era, am văzut cu ochii mei. „Atunci să ştiţi că am vorbit" - zic şi dau să plec. Că doar întâlnirile de afaceri sunt scurte şi la obiect. Taim iz mani! „Okei, mai aşteptăm!" - strigă el în urma mea.

M-am dus direct la poştă şi am cerut o taxă inversă. Nu mai aveam un chior. Mă curăţase Turnavitu, mecanicul ăla de-a căzut acu' o lună într-un rezervor plin cu alcool metilic şi n-a păţit nimic fiindcă era beat-pulă. Are de-atunci un noroc!...

Bătrâna imediat: „Bine că ai sunat, Cristi, mămicule! L-a luminat Dumnezeu pe taică-tău să facă şi el o faptă bună! Zi-le ălora din combinat să treacă toate vagoanele, indife-

rent de tip şi proprietar, la staţia de spălare. în hârtii, vezi bine. Şi să trimită o notă la direcţie, că în rest rezolvă el. Spune-le că aşa scapă de vreo patruzeci-cincizeci de milioane. Şi vino şi tu repede acasă. Am vorbit la săpun, la Stela, pentru nota ta de transfer."

I-am spus lui Preotescu ce-au de făcut. Să mă pupe, nu alta. Nici n-am mai plecat după notă, avea el drum prin Bucureşti şi s-a oferit. Când m-a chemat azi la personal, era gata garnisită cu toate semnăturile. Eu i-am împins o ştangă de Kent pe care o ţineam aici în dulap pentru orice eventualitate, să vadă că-s băiat salon... Da' ce nazuri, mă nene: că nu ia, că nu obişnuieşte, aşa şi pe dincolo... Până la urmă tot a luat-o. Că de-aia vă spun, fraţilor: şansa voastră e şamarigla cu repartiţia dublă. Faceţi cum ştiţi, e păcat să rataţi ocazia asta...

Mai stau vreo săptămână pe-aici. N-am de ce să mă grăbesc, îmi fac lichidarea şi pe urmă văd eu. Vă ţin de urât. Prea nu mă pot despărţi de voi, aşa, de-odată. Toţi sunteţi băieţi de gaşcă. Mai puţin Parcu ăsta, că e cam prost...

Cu două zile înainte de plecare, Joe Vernescu-Valacci a pus de-un chef de adio soră cu moartea:

— Fie-vă milă! îmi trebuie timp să-mi revin - a deturnat el obiecţia noastră privitoare la asemenea petreceri care se fac în ultima seară.

A şi avut de ce. îmi povestea în şoaptă, încă aburit, pe scara trenului:

— Să vezi, Afrodita s-a îmbătat criţă. Da' şi Parcu s-a îmbătat. Şi cum adormiserăm toţi în acelaşi pat, muierea lui, a dracului, s-a dat la mine. Eu nu eram chiar atât de matol. I-am luat maimuţa la scărmănat de i-au mers fulgii. Şi atât m-a muncit nesătula, că i-am borât pe rochie, cred. Da' nu şi-a dat seama... Tu unde dracu' ai dispărut?...

Dimineaţă, vestiarul pustiu. Aşa mi s-a părut. Am purces să-mi îmbrac bulendrele de om al muncii şi atunci am auzit

nişte scâncete ca de căţel fără mamă. După un dulap de tablă, nefericita mea colegă Afrodita Melniciuc, îşi înghiţea suspinând lacrimile. Glasul meu ne-a speriat pe amândoi:
— Ce-i cu tine, Afrodita, ce s-a întâmplat ?
Ea a întors spre mine o faţă buhăită şi mi-a strigat printre bale şi muci:
— Il iubeeesc!
Degeaba. Dus a fost Valacci, odată pentru totdeauna. Ca mortul la groapă. Şi când mă gândesc că de iubit îl iubea şi nevasta lui Parcu!
De fapt, nevasta lui Parcu era o femeie drăguţă. Am vrut să spun drăguţă cu toţi bărbaţii. Rând pe rând, făcându-ne mici confidenţe, am descoperit că pe Marin îl bucura cel mai rar. Nici că se putea altfel, căci Marin era tare cătrănit:
— Banditu' de socru-meu, futu-l în cur pe mă-sa, a promis la nuntă că-mi dă mobilă, covor şi cinzeci de mii de lei! Uite că a trecut anul şi se face că plouă. Cum îl văd, îi spun de la obraz: dă, bă, banii şi mobila! De nu, ţi-o pun în braţe pe fii-ta, s-o fuţi tu! Să râdă tot satul şi cu curu' de tine!
L-am răsplătit pe Marin după cum am putut. Costică Toma l-a propus secretar de utece pe secţie, iar noi l-am votat din toată inima. Până la urmă, ar fi ajuns el şi secretar de partid, prea era dăruit cu toate calităţile, dar s-a încurcat cu nişte aur turcesc pe care apucase să-l vândă prin combinat. I-au dat doi ani la locul de muncă.

2

— M-AM SĂTURAT DE LIBERELE VOASTRE! Nu vreau să aud nimic! Cum ceva, hai în tren şi fuga la Timişoara !... Ei, drăcia-dracului!

Măciuceanu îşi răşchirase picioarele pe sub birou şi făcea pe supăratul. Şi o făcea aşa de bine, că pe dată mi l-a adus înaintea ochilor pe colonelul Bică din vremea în care, proaspăt exmatriculat de la construcţii, tata înjura printre dinţi, uzând de toate pilele ca să mă bage amploaiat la agenţia tarom. Tovarăşul Bică, Prinţeso, citea Scânteia la fel de răscrăcărat într-un fotoliu, în aşteptarea autobuzului care avea să-l ducă la aeroport. încercase să lege un dialog cu venerabilul Jean Pohl, şeful de tură, dar acesta îi răspunsese monosilabic, cu nasul în nu ştiu ce hârtii.

— Hă, hă! Scrie la „Faptul divers" că una a încercat să se sinucidă bând zece sticluțe de penicilină. Ce zici de asta, mă Jeane ?

— Mda - răspunsese neamţul, semn că nu prea gusta astfel de chestii.

între noi şi reprezentantul ordinii în stat s-a lăsat o li-
nişte semiostilă. Din timp în timp, zbârnâitul telefonului
şi vocea mea sau a lui Pohi debitând informaţii de rutină:
— Da. Nu. Mai sunt locuri la cursa de joi dimineaţă. Bine,
vă prenotăm.
Un individ a deschis uşa şi s-a îndreptat spre telefonul
public. A scos o fisă din buzunar şi a ridicat receptorul. în
urma lui au năvălit alţi doi care l-au luat de guler.
— Aha, vrei să scapi! De ce n-ai perforat bilet, mă ? Scoa-
te suta, dă buletinu'!
— Lasă-mă, dom'le! Ţi-am arătat biletul, ce mai vrei ?
— Nu-i bun. Nu l-ai perforat în tramvaiul ăla! Hai, dă
buletinu'!
Bică s-a ridicat din fotoliu:
— Ce-i chestiunea aici ?
— Uite, dom'le, ăsta n-a perforat în tramvaiul patru. Ne
tot flutură pe la nas un bilet, da' eu l-am văzut că n-a per-
forat.
— Aşa e, bă ?
încolţit, blatistul, la vreo patruzeci de ani, îmbrăcat în-
grijit, i s-a adresat ireverenţios colonelului Bică:
— Nu ştiu de ce vă amestecaţi. Dacă sunteţi organ de con-
trol, vă rog să-mi arătaţi legitimaţia.
Colonelul Bică l-a privit intrigat. Sincer intrigat.
— Cine sunt, ai ?
I-a băgat mâna în beregată şi, trecând prin spatele pul-
tului nostru, i-a făcut vânt pe culoarul dinspre closet. A scos
din buzunar o pereche de mănuşi şi, până să le tragă pe
mâini, i-a şi aplicat delincventului un genunchi la familie.
Ca să-l pună jos, i-a fost suficientă încă o lovitură în cea-
fă, după care a început să-l lucreze cu picioarele.
— Cine te crezi, mă banditule, ai?... De ce calci tu le-
gile statului, ai ?... De ce, lepădătură! De ce...

Când a obosit, a ieşit valvârtej şi s-a pierdut printre trecătorii de pe stradă. Nu însă atât de repede încât să nu-i văd strălucirea din ochi şi, dacă n-ar fi ars gazul cu noi în ora dinainte, aş fi fost gata să jur că era beat criţă.

M-am repezit şi l-am ajutat pe omul acela să se ridice. Faţa şi trenciul îi erau pline de sânge. L-am spijinit până în closet, iar el s-a spălat gemând. Şi-a căutat batista şi, pentru că n-a găsit-o, i-am întins-o pe a mea.

Individul s-a şters la nas, şi-a tamponat buzele sparte şi, împleticindu-se, s-a îndreptat către uşa agenţiei. Cei doi controlori rămăseseră locului, încercaţi de un vizibil sentiment al vinovăţiei. Au dat să-l oprească îngăimând ceva ce aducea a scuză, dar el a ridicat mâna:

— E inutil, băieţi...

Apoi s-a întors spre noi:

— Cine-i ăsta, dom'le ? De ce m-a bătut, ce-am făcut eu ? Pentru că n-am avut bilet ?...

Johann Pohl înghiţea în sec, aplecat peste borderouri. Eu mă prefăceam că număr biletele vândute în ziua aceea, deşi le mai numărasem de două ori. Omul s-a apropiat de pult, semn că n-avea de gând să renunţe:

— Vă rog să-mi spuneţi cine-i individul! Am să-l dau în judecată, nu se poate aşa. Toţi aţi fost martori!

Controlorii de bilete au spălat uşurel putina. Ei nu fuseseră martori. De fapt nici noi nu văzuserăm mai nimic. Totuşi, domnul Pohl a catadicsit să-l lămurească:

— N-are rost. Bătăuşul dumitale e profesionist. Asta face toată vremea şi zi mersi că ai scăpat numai cu atât. Dacă ţii morţiş, îţi spun gradul: colonel de securitate. E bine ?

A mai stat un timp în faţa noastră tamponându-şi buzele cu batista mea şi, în cele din urmă, a mormăit:

— Aşa deci...

Johann se întorsese la borderourile lui, iar eu mi-am numărat încă o dată biletele. Când am ridicat privirea, agenţia era goală. Batista rămăsese pe tejghea, plină de sânge.
L-am privit pe Măciuceanu prin luneta carabinei. Ştiam că, la o secundă după ce voi fi apăsat pe trăgaci, avea să urle ca din gură de şarpe:
— îmi vorbeşti de parcă diploma ta de inginer n-ar avea tot patru colţuri ca a mea. Sau te pomeneşti că ţi-au pus pe ea o poză faţă şi profil!
Punct ochit, punct lovit. Răgetele şi înjurăturile lui m-au ajuns pe culoar şi mă mângâiau pe suflet ca nişte aripi de fluturi.
în vestiar, s-au prăbuşit peste mine, confundându-mă cu autorul golului calificării. Gingaşa Afrodită, căreia încă nu-i trecuse dorul de Joe Valacci, m-a îmbrăţişat din toată inima pentru că, în urmă cu vreo două-trei zile, acelaşi Măciuceanu îi refuzase o delegaţie la Bucureşti, unde trebuia să-l întâlnească pe Cristi al ei.
— Te mănâncă, fă ? Ei, află că nu pleci. Aici ai să stai până o să-ţi crească salcia-n pizdă cât gardul!
Biata Afrodită, n-a fost bună de nimic toată ziua aceea.
Dar iată că un mândru cavaler, fără dojana şi fără prihană, reuşise să taie câţiva milimetri din ghearele balaurului. îmi simţeam sufletul mai plin de linişte decât o mie de Bayarzi sau de Lanceloţi îngrămădiţi în acelaşi ocol. I-am declamat la repezeală nişte versuri adecvate momentului:
„Ci hai cu mine în cărţile de joc,
Să stăm alături, doamna de ghindă.
O pasăre veghindă, priveghindă,
Istorii ne va spune-n graiul oc..."
— Eu îs de tobă, nu de ghindă! - mă lămuri cu gura plină neconsolata Afrodită, căci tocmai când apucasem să relatez

întâlnirea cu Măciuceanu, pensionarii vestiarului înfulecau o gustare pe bază de slănină şi ceapă.

Brusc, mi-a dispărut exuberanţa. Dincolo de fereastră burniţa peste peisajul industrial. I-am lăsat cu slănina şi ceapa lor şi m-am tot dus, cale lungă, până dincolo de parcul de rezervoare.

Te aşteptasem, Prinţeso, uitându-mă la ceas din minut în minut. In bar nu eram decât eu, cu vinul neatins şi vainburşul, care ştergea pahare. Nimeni în faţa dughenei de suveniruri de peste drum.

Umezeala îmi intra în suflet. Nu-mi descheiasem balonzaidul şi nici măcar nu-i slăbisem cordonul. Şervetul se plimba profesional, înăuntrul şi în afara paharelor. Asta îmi sporea neliniştea, ca şi cum aş fi stat în patru labe pe mocheta reavănă cu tava şi paharele pe spinare, amorţit de teama unei mişcări greşite.

Treceau maşini. Când şi când, lumini galbene pe asfaltul străzii. Apoi lumini roşii. La picioare se formase o baltă ca o lacrimă. Umbrela se sprijinea de scaun mai neagră ca niciodată.

Am tresărit. Erai de cealaltă parte a străzii. Iţi recunoscusem hanoracul alb care striga în întuneric. Mi-am aprins încă o ţigară şi am băut paharul de vin dintr-o răsuflare.

Ştiam că te întâlniseşi cu Cervantes. întâmplător sau nu. Trăgeam din ţigară străduindu-mă să devin nepăsător. Tu însă dădeai semne de nerăbdare, iar ploaia cădea între noi ca o despărţire.

Dar te întâlniseşi cu Cervantes. Veniseşi atât de târziu aducându-mi-l în cutele hainelor, în lenjeria care-ţi mângâia pielea, în păr, în priviri. Şi te vedeam acolo şi ştiam adevărul.

M-am ridicat călcând peste balta cea limpede, am ieşit şi am trecut strada. Te-am luat de mână şi am pornit amestecându-ne cu oraşul.

— Mâine să treci pe la Cervantes să-ţi dea cărţile. Nu ştiu, de la o vreme nici măcar nu mai citeşti. Chiar n-ai chef de nimic ?

Mă priveai aproape supărată. Am întors capul mustăcind, dar tu ai continuat:
— Spune-mi de ce ţi-e frică.
— De cimitire.
— A nu! Ăsta nu e un răspuns. Vreau totul!
— Vrem totul în lumină să aducem...
— Ce-i asta ?
— ... Deşi fericirea abia ni se destăinuie, când în al nostru adânc o prefacem...
— Ce-i asta, n-auzi ?
— Rilke.
— Nu te ascunde după Rilke. Ţi-am spus că vreau totul! îmi smulgeai umbrela din mână şi mă priveai cu hotărâre.
— Vrei totul ? Uite de ce mi-e frică: de şefi, de câini, de securişti, de treişpe, de vineri, de prăpăstii, de briciul frizerului. Şi de tine, pentru că te iubesc.
— Mai spune, mai spune!
— Nu ajunge ?
-Nu.
Te-am sărutat cu patimă, dar în aerul nopţii plutea mirosul lui Cervantes...
O turmă de oi păştea absurd printre liniile de cale ferată uzinală. Ud şi murdar, ciobanul chinuia din fluier o doină. Asta m-a adus în pragul disperării. Când am realizat că se oprise din cântat şi venea către mine, m-am întors şi am luat-o la fugă. Mai bine să mă fi crezut hoţ, decât să mă fi văzut plângând.
în faţa secţiei m-am hotărât. Era ultima mea clipă de slăbiciune. Aşa că am dat buzna pe uşa vestiarului răcnind:
Ci hai cu mine în cărţile de joc,
Să stăm alături doamna mea de tobă,
O gâscă rumenindu-se în sobă,
Istorii ne va spune-n graiul oc...

3

— O BÂZĂ ?

— Ce, eşti nebun ? Să creadă Măciuceanu că ne tragem palme, ca săptămâna trecută ?

— Atunci, un fazan cu fotbalişti.

— Nuuu!

Se profila o nouă zi plictisitoare de muncă. Fără fazan, fără cruciuliţe sau vaporaşe şi chiar fără bâză. Ultima dată, Parcu se cam supărase pe noi: descoperise în sfârşit secretul bâzei americane. Adică îşi dăduse seama că îl lucra de săptămâni întregi cealaltă bâză, spre deliciul asistenţei. Protestase vehement împotriva unui mod atât de necinstit de a practica străvechiul joc cazon, ne arătase şi obrazul, dar Costică Toma îl pusese la punct:

— Uite, ştii ce ? In România nu s-a înfiinţat încă federaţia de bâză. Scrie tu un regulament, noi îl aprobăm şi pe urmă poţi fi sigur că n-ai să mai ai de-a face cu astfel de samavolnicii. Fără federaţie, orice este posibil...

Marin cedase în fața argumentului logic, dar de atunci refuzase sistematic să practice chiar și bâza autohtonă, lipsită de riscuri. Oricum, era un joc prea zgomotos.
După o clipă de liniște, în care mințile scormoniseră disperate în căutarea unei posibilități de a omorî cel puțin o parte din cele opt ore datorate statului, Radu sări de pe scaun exclamând:
— Am găsit !
Ochii tuturor s-au ridicat spre el plini de speranță.
— Ce-ar fi să reedităm concursul de la Blois ?
— Ce concurs, mă ? Aici nu prea avem loc să ne desfășurăm, că doar nu suntem pe stadion.
— Concursul de poezie câștigat de Francois Villon prin 1460. Trebuie spațiu doar în imaginație.
Parcu dădu din mână:
— Na-ți-o frântă ! Asta ne-ar mai lipsi.
Toma prezenta o mutră de parcă ar fi înghițit o jumătate de lămâie fără zahăr :
— Vorbești ca să n-adormi. Poetule !...
Lămâia îi făcuse gura pungă, încât strecurase ultimul cuvânt printre dinți, ca pe o înjurătură. Eu însumi, departe de a fi încântat, am ridicat din umeri, gata să țin hangul detractorilor. M-am gândit însă că tot n-aveam ceva mai bun de făcut:
— Hai să-i dăm drumul !
Electrizată anticipat de fiorul creației, preainspirata Afrodită ne împărți fiecăruia câte o filă din maculatorul ei. Toma o mototoli și o băgă în buzunar:
— E bună. Și-așa îmi vine să mă cac. Parcule, ăștia au căpiat de tot. Mai bine hai să tragem o țigară, că pe noi ne chinuie alte talente.
Strivindu-i sub disprețul lui precum ducele Charles d'Orléans pe neștiutorii de carte, Radu declamă ridicând mâna către fereastra vestiarului :

— „De sete mor alături de fântână" ... Asta-i laitmotivul concursului. Cred că un ceas e de ajuns. Fiecare va trebui să scrie câte o poezie care să înceapă cu versul ăsta. Vă rog, nu copiaţi!
— Ştii că în Turcia, dacă dai un ceas cu rubine... - am mustăcit eu.
— Ce-are Turcia cu Francois Villon ?...
— Cu el, nimic. Da' are cu înălţimea voastră, duce: un ceas curu' bine!...
— Trubadur cu liră ce delira pornografic! - sări în sprijinul ducăi d'Orleans indignata Afrodită.
Radu însuşi a fost cel dintâi care a pus creionul jos. Apoi Ors. Afrodită, eu şi Doru Stancu ne mai zbăteam încă în chinurile creaţiei când diriguitorul concursului anunţă expirarea timpului, aşa că ne-a descalificat.
— Halosul! Vrea să câştige el - se indignă inginerul Stancu, făcând bucăţele foaia de hârtie înnobilată de roadele creaţiei şi aruncând-o la coş.
Ducele Radu l-a strivit din nou sub dispreţul lui suveran. Şi-a despăturit partitura personală, scoasă cu gesturi largi din buzunarul salopetei şi a recitat cu patos:
— De sete mor alături de fântână - nu-i nimic
Şi ferfeniţă-mi este mantia de lână - nu-i nimic
Astfel, plutind pe moarte
Doar scrum în urma mea va să rămână - şi nimic
— Păi atât ? Ferfeniţe de-astea de-ale tale aş fi scris vreo douăzeci - marcă puţin impresionat Doru Stancu.
— Te rog, e un rubai! Nu s-a precizat nimic despre lungimea poeziilor, nici despre felul lor - se apără autorul.
— în fine, hai să-l ascultăm şi pe celălalt - se erija în preşedintele juriului descalificatul de mai înainte.

Ors, a cărui poreclă venea de la croncănitoarea cu pricina datorită aerului cârcotaş manifestat în orice împrejurare, făcu un pas înainte:
— Am scris un poem protestatar şi mobilizator, chiar dacă nu întru totul original. Vi-l supun atenţiei:

De sete aş fi murit lângă fântână
De n-aş fi stat cu sticla asta-n mână.
Sunt măr de lângă gard şi fără drum,
De mine comunişti duium
Atârnă spânzuraţi fără sfială,
Că n-au prea dat la nimeni socoteală...

— Bă provocatorule! Vrei să înfundăm puşcăria ? Ha, ha, ha!...
— Râdeţi fraţilor, râdeţi! Mai ales ăştia cu partidul. Că nu vine ea vremea!...
O nouă cascadă de râs însoţi aserţiunile poetului. Tocmai atunci, fără să fi fost văzut sau auzit de cineva, Măciuceanu se proţăpi în faţa noastră:
— Las' că sparg eu gaşca asta! Prea vă doare mă-n cur de servici! Pentru început v-am tăiat zece la sută din salariu. Aşa, ca să vă râdeţi în continuare. De mâine s-a terminat: vă bag mă-n ture, să staţi zi şi noapte aici şi să-mi păziţi secţia. Tot nu sunteţi buni de nimic!
A plecat trântind uşa, ca orice şef nervos. In urma lui s-a aşternut tăcerea. Jalea din suflete nu face zgomot. Doar Ors, după ce a privit destul pe fereastră, s-a întors cu aerul că tocmai epuizase un raţionament spinos:
— îţi vine şi ţie vremea, Măciucene!
Până una-alta, avantajul la serviciu a rămas de partea satrapului care, chiar de a doua zi, a dezlănţuit teroarea. Cum învăţase el prin şcolile alea speciale de tuns părul şi gândurile cu maşina.
Pe mine m-a umflat încă de dimineaţă. Primul.

— îţi iei catrafusele şi te muţi la butilaţi. Am vorbit cu tov Tudoran, şeful de secţie, să-ţi găsească o tură ca lumea. Că tot ai tu diplomă de inginer mai nu ştiu cum...

Ce mai. Mi-am luat un adio înlăcrimat de la deja foştii mei colegi şi am pornit în pas de înmormântare către secţia în care îmi era sortit să-mi ispăşesc penitenţa.

Contrar aşteptărilor, Tudoran nu era nici pe departe călăul din imaginaţia mea. Dimpotrivă, m-a primit jovial şi mi-a făcut cu ochiul în semn de complicitate:

— Aha, tu eşti omul lui Măciuceanu. Buun... Ia zi, cum l-ai călcat pe coadă ?

— Eu ? Ce să vă spun, mai degrabă cred că e o nepotrivire de caracter...

— înţeleg. Sper să nu avem probleme din astea. Acum trebuie să dau curs indicaţiilor lui preţioase. Altfel, te pomeneşti că ne cântă pe unde nu trebuie. Da' nu te speria: sunt oameni care lucrează în ture o viaţă întreagă şi-o duc bine mersi. Peste vreo lună îţi găsesc şi ţie ceva de făcut numai de dimineaţă şi gata. Ciobotea!... Cioboteeaaa!...

Tudoran ieşise pe coridor şi răcnea din adâncul bojocilor.

— Cioobooteeaaa!

Izbindu-se de pereţi ca o pasăre bezmetică, veni şi răspunsul celui strigat:

— Prezeent!

— Vino aiiici! - răcni din nou şeful secţiei

Când a apărut Ciobotea, Tudoran m-a luat de după umeri şi i-a spus:

— Uite, îl dau pe tura ta. învaţă-l tehnologie şi ţine-l pe lângă tine, să se aleagă şi el cu ceva cât o sta pe la noi. Vezi, fă-i loc în biroul şefilor de tură şi dă-i un compartiment din dulapul tău.

în câteva zile m-am încredinţat pe de-a-ntregul că Ciobotea ăsta, poreclit şi inginerul Loto, era un tip de nădejde:

— Femeile şi loteria sunt pasiunile mele. Dacă vrei, te învăţ să joci, că vreme avem destulă când suntem de după-masă sau de noapte. Ştiinţific, nu aşa cum crezi tu! Pe urmă o să jucăm împreună. începătorii au întotdeauna noroc...
Pasiunea lui Loto Ciobotea pentru numere era de-a dreptul maladivă. Ore în şir se pierdea în scheme de neînţeles pentru mine, în stabilirea soliştilor din campionatul italian, sau în studiul unor combinaţii menite să dea MAREA LOVITURĂ.
— Amice - îşi ducea el degetul la frunte -, aici se află cheia marilor succese... Visul meu este să iau o primă, aşa, vreo cinci-zece mii de lei şi să joc la marele fix un bilet în cap de pod. Aş sparge banca, fără doar şi poate!
E de prisos să recunosc că am devenit sclavul combinaţiilor lui până într-atât, încât am început eu însumi să compun scheme, să reflectez la probabilitatea bilelor întoarse şi neîntoarse, să studiez frecvenţe de extragere şi, în sfârşit, să visez imbatabila martingală.
Bravul profesor veghea asupra evoluţiei mele şi penaliza orice tentativă de evadare:
— Ce faci omule ? Lasă tâmpitele astea de regulamente de fabricaţie! Mai bine caută douăzeci de numere până la patruşcinci. îţi arăt o combinaţie în douăzeci de variante la care m-am gândit azi-noapte. Neapărat trebuie s-o jucăm joi la pronoexpres...
Când, după vreun ceas de trudă, reuşeam să-mi storc creierii şi să le pun pe hârtie, el le examina cu ochi critic şi decreta încurajator:
— Da, da... Frumoase numere!
Chestia mă umplea de mândrie, deşi habar n-aveam cu ce erau mai frumoase numerele alese de mine decât celelalte. Dilema era însă pe loc anulată de inginerul Loto:
— Ştii, contează enorm greutatea bilei şi numărul de răsturnări ale urnei. îţi dai seama, inscripţiile din interior sunt

din plastic şi nu au greutate egală. Adică patru nu poate fi la fel de greu ca douăşopt, de exemplu. Pe urmă, imperfecţiunile de strunjire. Bilele nu sunt la fel de rotunde. Deci, dacă la verificare le introduc ăia într-o ordine strictă, după un număr de răsturnări ale coşului, unele bile au şanse mai mari să iasă decât altele. Aşa că frecvenţa pe o lungă perioadă de timp este foarte importantă. Bineînţeles că ageamiii o fetişizează. Mare greşeală. Totul trebuie gândit ca o medie bine ponderată şi, pe cât posibil, cuantificat. Apoi, optimizând schemele în ceea ce priveşte costul, este necesar să eliminăm evenimentele improbabile şi să jucăm statistic cel puţin zece extrageri în acelaşi sistem... Mă urmăreşti ?
Aş fi putut să n-o fac ? In jurul lui plutea un fel de foc al Sfântului Elm. îl priveam ca pe Moş Crăciun în copilărie, iar el umplea coli după coli şi stăpânea totul cu gesturi anume, precum un muzician celebru orchestra şcolii populare de artă dintr-un amărât de orăşel.
Adesea, câte un amărât în salopetă soioasă îi întrerupea prelegerile, ceea ce avea darul să-l irite mai mult decât dacă, de pildă, şi-ar fi găsit camera de la cămin jefuită. Din acest motiv mă grăbeam să răspund eu şi să-l îndrum pe intrus, pe cât îmi stătea în putinţă. Dar nici aşa nu-mi era dat să-mi feresc magistrul de stres:
— Măi, ţi-am spus şi al' dată: nu le vorbi ăstora cu dumneavoastră, că-şi iau nasul la purtare! Să fie clar: cu muncitorii eşti tu şi bă, fă aia şi ailaltă. Cu maiştrii eşti nea cutare, dar tot aşa, îi tutuieşti. Numai cu inginerii apelezi la politeţe, dacă nu-i cunoşti, sunt şefi, sau nu-ţi sunt prieteni. E simplu, ce mai tura-vura. Şi încă ceva: nu te amesteca printre ăştia de jos, că-ţi pierzi toată prestanţa. Cum te-au dus la băut şi i-ai lăsat să plătească, cum vin a doua zi să-i pontezi în fals că au treburi pe-acasă sau să-i laşi să fure... De furat, fură ei şi fără ajutorul tău, dar dacă se află cumva, ai dat de dracu'. Ascultă la mine, că sunt om păţit...

Inginerul Loto era într-adevăr un om păţit. Cu nişte ani în urmă fusese făcut vinovat de o explozie. Avusese noroc, nu murise nimeni. Doar câteva internări pentru arsuri mai mult sau mai puţin grave şi unul cu mâna ruptă.
Ancheta însă îl băgase în tribunal apoi, cu toate intervenţiile, fusese condamnat la o amendă penală zdravănă şi destituit. Cât durase tevatura, secretarul de partid, care nu-l avea la rânză, îi făcuse un pustiu de bine şi, în virtutea condamnării ca şi pronunţate, obţinuse darea lui afară din partid. Greu, dar meritase osteneala: cu un astfel de pasiv, Ciobotea putea fi sigur că toată viaţa nu avea cum să deţină nici cea mai umilă funcţie de răspundere.
Asta nu-l făcuse să-şi piardă pofta de loto şi nici simţul umorului, deşi cheltuielile de judecată şi despăgubirile îl lăsaseră fără un apartament mobilat, reducându-l la condiţia dc coleg în căminul de nefamilişti al combinatului:
— Dă-i în mă-sa! Dacă nu le-aş fi spus să sufle traseul cu azot!... Acu' ce să fac ? O viaţă are omul şi-o gaură-n cur...
Urmau alte demonstraţii şi alte şiruri de numere. Se rupeau zeci de bileţele pe care se scriau sârguincios cifre după cifre, apoi se trecea la verificarea celei mai noi scheme tabelând extragerile odată, şi încă, şi încă.
— Vezi, ţi-am spus că merge. Hai să gândim acum numărul de variante.
Şi totul decurgea ca în magia neagră. Wudu mormăia descântece, desena figuri lipsite de semnificaţie pentru neiniţiaţi şi mă privea concentrat, să capteze parcă întreaga energie a fiinţei mele în practicile lui. Pitagora însuși, dacă ar fi avut norocul să-l întâlnească, s-ar fi declarat un profan.
— Gata, am obosit - decretă Loto Ciobotea. Hai să tragem un turneu prin secţie. Ăştia sunt în stare să creadă că am plecat acasă şi prea îşi dau în petic.
M-am uitat la ceas. Era trecut de miezul nopţii. Afară, vântul îngheţat se insinua pe sub haine, lipindu-se de trup.

Ne-am învârtit o vreme prin jungla de fiare, căutându-ne drumul la lumina unei lanterne. Pustiul mecanic părea că se răzvrăteşte, îl simţeam imens şi ostil. Şi nici un semn al vre-unei activităţi umane. Inginerul Loto şi eu subzistam pe cont propriu.
— Ai grijă să nu te picure de sus - mi-a atras el atenţia pe când săream peste nişte pompe în funcţiune. S-ar putea să-ţi facă gaură-n cap, că nu e apă. Dracul ştie care din ţe-vile de pe estacadă o fi ciuruită.
Şi mai încolo:
— E clar. Ăştia n-au dat pe-aici de vreo două ore. Cine ştie pe unde dorm. Mergem în tabloul de comandă.
In faţa peretelui garnisit cu ceasuri, unul fura un pui de somn cu capul pe masă. Ciobotea, a parcurs în vârful picioa-relor de la un aparat la altul zbaterea acelor indicatoare şi a peniţelor pe diagrame, după care s-a aplecat cu gingăşie la urechea omului:
— Micşunoiule, dormi! - a răcnit el.
— Nu dorm, dom'le! - a tresărit Micşunoiu, căscând niş-te ochi abulici.
— Cum mă-ta nu dormi ? Vrei să spui că te gândeai la nemurirea sufletului ? Eşti prea prost, bă!
— Dom' inginer, al dracului ce mă doare o măsea! Am închis ochii, doar-doar o să-mi treacă. După cum vedeţi, to-tul e în regulă.
— In regulă e mereu bă, că mă şi-ntreb de ce statul ăs-ta-i atât de tâmpit să vă şi plătească!... De câte ori să vă repet că voi sunteţi aici pentru când nu e în regulă. Să vegheaţi bă, nu să dormiţi ca nişte haimanale venite de la curve!... Unde-s ceilalţi ?
— Nu ştiu, dom'le.
— Nu ştii sau nu vrei să spui ?
— Poate că mănâncă în vestiar, dom'le.

— Ai grijă, Micşunoiule, ai grijă!... - a mai strigat inginerul Loto în timp ce o şi apucaserăm spre vestiar.
Apoi a adăugat pentru mine:
— Băiat bun, Micşunoiu ăsta. Eu îl înţeleg, are patru copii şi-o mamă paralizată. E din Ioneşti. Munceşte săracu' acasă de dimineaţă până seara şi tot nu se-alege cu nimic. Cum dracu' să nu doarmă ? Da' ştii, nu se face să nu te dai la ei, că te iau de prost şi pe urmă...
In vestiar, ţipenie. Ciobotea a stins lumina mormăind:
— Măi să fie... Parcă au intrat în pământ. Las' pe mine, că ţi i-oi dibui eu şi să vezi caterincă!
A avut dreptate. I-am dibuit la duşuri. Nu, nu făceau baie, era prea frig pentru asta. Grămădiseră grătarele în mijlocul încăperii şi dormeau de-a valma. Bărbaţi şi femei, tineri şi bătrâni, mecanici şi operatori chimişti, într-un cuvânt, toată tura.
— 'Ștepta-reaa! - a tunat inginerul Loto, iar adunătura a prins să se alinieze ca nişte aurolaci în faţa miliţianului gării.
— Bă, vă frig pe toţi! Ionaşcule, pe tine primul, că e a mia oară când îmi calci pe bec. Ţie-ţi fac referat. Celorlalţi, vă tai ziua şi ziceţi mersi că scăpaţi numai cu atât. Pupaţi-l în cur pe domnu' inginer care-i cu mine, că altfel nu eram aşa de blând!...
Tocmai scoteam merindele pe birou, să ospătăm după ce osteniserăm cu atât folos, când s-a auzit o bătaie timidă în uşă. Ciobotea s-a prefăcut că o ignoră. Abia la a cincea, sau a şasea tentativă a catadicsit să strige nervos, deşi nu părea astfel:
— Daa!... Intră!
Uşa s-a crăpat cât să auzim nişte şuşoteli:
— Intră tu primul... Ba intră tu, că eşti bine cu el... Nu, nu, intră tu...
Ciobotea s-a repezit şi, smucind uşa, a deschis-o larg:
— Ce-i aici ? Ce vă trebuie, bă ?!

Un ins cu părul alb, care ne putea fi tată la amândoi, s-a încumetat frământându-şi basca în mâini:
— Domnu' inginer... Dacă sunteţi bun...
— Nu sunt bun!
— ... dacă vreţi...
— Nu vreau nimic!
— ... să înţelegeţi...
— Nu înţeleg nimic!
— ... noi vă promitem...
— Nu-mi promiţi nimic!
— ... n-o să mai facem niciodată.
Inginerul Loto a schimbat registrul. I-a privit necăjit până când liniştea ameninţa să ne înghită pe toţi. După aceea le-a întors spatele, lamentându-se ca pentru sine:
— Iar să vă iert, bre nea Barbule. Cât crezi mata că pot să mai trec cu vederea... Eu tot dau de la mine, tot las, azi aşa-mâine aşa, cutare şi pe dincolo, voi nimic... Ne iartă dom' inginer, are suflet bun... Bun, nea Barbule, prost de bun...
Apoi întorcându-se spre ei şi răcnind din nou:
— Da' acum s-a zis! S-a zis, nea Barbule, auzi ?
Un vaier a străbătut întreaga adunare:
— Da' vă promitem, domnu' inginer!
— Sunt sătul de minciunile mele, da' mai de-ale voastre! Am spus: gata!
Nea Barbu l-a întrerupt patetic:
— Domnu' inginer, pe cuvântu' meu de om!
Ciobotea s-a întors iarăşi cu spatele şi a dat sonorul la minimum, până la intensitatea de necăjit dinainte:
— Ai noroc că eşti om bătrân, bă nea Barbule. Mă uit la părul matale alb (nu se uita) şi nu ştiu ce să cred: îţi dai cuvântul de om sau te juri ca un ţigan...
— Domnu' inginer...
— Hai treci la masă, ia o foaie din caiet şi scrie ce-ţi zic eu.

Nea Barbu s-a executat imediat, chinuind o coală dictando cu scrisul lui tare nedeprins cu condeiul:
„Susemnatu Barbu Ion, Om al muci la secţia b-aţi îm iau angajamentu pe cuvântu meu de om ca să vegez de acu nainte să să respete programu şi atribuţi de servici fie care muritor din ecipa mea şi să nu doarmă pă tură. în căzu în care num respet cuvântu meu rog pe tov iginer Ciobotea să facă bine şi să progeteze cum crede de cuvinţă."
— Trece data şi semnează... Aşa, acum dă-o aici... Stai, că nu e totul: luaţi răngile şi lopeţile şi până dimineaţă spargeţi toată gheaţa de pe estacade, de la cota cinşpe în jos... Sus de tot îl trimiţi pe Ionaşcu, să-l văd la ora şase vânăt de ger. Şi dacă la schimbarea turei treaba nu e mântuită...
— Să trăiţi, dom' inginer! Să trăiţi! Gata, bă! Aţi auzit ce-a zis dom' inginer!
Am rămas singuri. Pe Ciobotea l-a pufnit râsul:
— Tar fi cocoţat dracu' altfel pe estacade!... Ştii, cum e să dai în banul lor, cum sunt în stare să facă orice. C-aşa-i omul muncii... Da' ia spune: ţie nu ţi s-a făcut de-a merge pe-acasă, pe la Timişoara? Când suntem după-masă sau noaptea, poţi pleca liniştit. Cine să te caute ? Şi dacă te caută, spun eu că te-am învoit o oră-două pentru nu-ş ce treburi prin oraş...

4

M-AM REÎNTÂLNIT CU CERVANTES. Adică a venit pe la mine.

Cred că nu ne mai văzuserăm de vreo trei-patru ani, Prinţese S-a aşezat pe marginea unui scaun şi toată conversaţia a fost cam aşa:

— Şi altfel, ce mai faci ? - mă agăţăm eu de cuvinte.

— Ei, vezi, eu n-am făcut mare lucru - apleca el din umeri.

Asta să fi fost tot ? Asta era Cervantes, unul dintre cei mai buni prieteni ai mei din liceu ? Nici pomeneală să-mi treacă prin cap că şi eu eram altul. Altul!...

Felul de-a intra în casă, apăsat parcă de vinovăţie, mi-a adus în minte cum, chiulind odată, chestie care pe-atunci mi se întâmpla destul de rar, am fugit într-un suflet până acasă la el. Pentru că nu l-am găsit, am sărit pe fereastră - ţii minte, locuia la parter - şi i-am lăsat pe masă un bilet în care îl preveneam că-l pândea directorul şcolii. Cred că dăduse de dracul din cauză de motivări falsificate cu parafa lui taică-tău.

Ce mi-o fi venit să sar pe geam în loc să-i las biletul în ușă?
Bănuiesc că fapta, hai să-i zic extravagantă, de a încăleca fereastra sub privirile scandalizate ale unor pensionari care stăteau pe o bancă la soare - ce primăvară a fost primăvara noastră, Prințeso! - îmi dădea convingerea că îl ajutam mult mai mult decât dacă, banal, i-aş fi pus biletul în cutia poştală.
în seara aceea, a întâlnirii, am trecut cu greu de la bizar la firesc. Toate subiectele comune ţineau de trecut. Inclusiv cele legate de tine.
Cervantes îmi spunea că tocmai se mutase într-un apartament cumpărat mai mult din împrumuturi, că terminase o facultate de subingineri la seral și, închipuieşte-ţi, că intrase în partid.
Ce s-a schimbat ? Nu pot să-mi dau seama. Aş putea spune doar ce mă nemulţumea.
în primul rând, felul cum arăta. Era murdar. Cămaşa ponosită, descusută la subsuori. Pantofii scâlciaţi, plini de noroi, deși nu plouase de zile bune. Şi el! Nebărbierit, cu părul unsuros şi dinţii stricaţi. Cervantes, cu dantura lui demnă de reclamele pentru pasta de dinți Supercristal!
Poate aspectul ăsta nu m-ar fi şocat dacă nu l-aş fi ştiut altfel, aproape cochet. într-a zecea, când l-am cunoscut, Cervantes, tuns regulamentar, purta pulover alb, pe gât. In faţa a vreo treizeci de figuri străine, pe mine, cel nou, m-a atras faptul că dintre toţi el era îmbrăcat cel mai curat.
Şi mai e ceva. Mi-a spus Geo că acasă la el mişună tipi care poartă ghiuluri de aur, vorbesc din vârful buzelor şi vântură casete cu filme porno.
Ştii bine, chiar și pe vremuri Cervantes făcea parte din tagma acelor şmecheri atât de antipatici gata să intre în vorbă cu oricine și să încheie în cel mai scurt timp, cu acel oarecine, o cât de măruntă afacere.

Gena asta de bişniţar ne lipsea nouă, dar şi la el funcţiona aberant, mântuindu-l. Era o ciudăţenie care, alături de continua lui voie bună, îl scotea aproape din categoria de inşi aflaţi la marginea lumpenului.
învârtelile lui Cervantes erau mai întotdeauna în pierdere. Asta cu bună ştiinţă şi, culmea, nu din cauza filotimiei. Nu! De multe ori devenea jenant de spurcat la gură când îşi reclama drepturile.
Practica însă dumping-ul: vindea mai ieftin decât concurenţa, chiar şi sub preţul de achiziţie.
De ce făcea asta, nu cred că ar putea cineva să explice. Să fi fost o patimă mai a dracului decât jocurile de noroc. Sau poate voia să fie legat de cât mai multe existenţe, să fie cunoscut de cât mai mulţi oameni. Şi din mijlocitor să devină OMUL DIN MIJLOC.
La admitere am căzut amândoi, dar din motive diametral opuse. Eu, pentru că tocmai mă părăsiseşi, el poate pentru că afacerile şi banii îi mâncau timpul. Sau pentru că era cu tine.
Am plecat totuşi la mare cu gaşca de admişi într-o zadarnică tentativă de a păstra nealterate legăturile ce tocmai se desfăceau.
Eram tineri şi proşti, mai ales eu. Mă cramponasem până în ultima clipă de ideea că ai să vii cu noi şi sufeream cumplit pentru că n-o făcuseşi, aşa cum aş fi suferit dacă o făceai. Vorba poetului: „De-abia plecaseşi, eu te-am rugat să pleci"...
Ne aflam deci într-un camping. Cervantes dormea pe o saltea pneumatică dezumflată. O înţepase din greşeală, dar întindea în fiecare seară un cearşaf care la plecarea de acasă fusese alb. Ne explica mereu că fără cearşaful ăla nu putea să doarmă. De ce mi-or fi plăcând mie tipii care în situaţii stranii păstrează gesturi, obiceiuri, sau obiecte din vremurile bune ?

Cum era firesc, Cervantes întreţinea străinii după program : dimineaţa mergea cu o pereche de olandezi să facă piaţa. Pe la zece se învârtea pe lângă nişte francezi care aveau o barcă...
Făcuse cunoştinţă şi cu o familie de polonezi: familia Lochmann din Rzeszow. Tată, mamă şi două fiice: Malgorzsata şi Krzysztyna, sau pe scurt Gosîa şi Krzysfa. Fetele erau drăguţe, fără să fi fost frumoase. Vesele, fără să fie deplasate. Şi sociabile, în sensul cel mai camaraderesc. De altfel, chiar tu ai spus cândva, Prinţeso, că, într-un campionat al iubirilor platonice demn de Secolul Luminilor, eu m-aş situa pe un loc fruntaş.
Erau nişte oameni cumsecade şi nepretenţioşi. Câteva zile, până au plecat, am avut un program relativ comun. Mergeam împreună la plajă, jucam renţ - care în Polonia se cheamă kierki - făceam poze şi cântam seara în jurul focului. La plecare, am schimbat strângeri de mână, promisiuni şi adrese. Zâmbeşti! Da, eu le-am scris primul! Abia ajuns acasă, le-am compus fetelor o scrisoare destul de patetică, în limba engleză. Ceva în genul ăsta:
„Suntem singuri pe lume. Mergem pe drum şi strigătul nostru nu-l aude nimeni, nu poate fi exprimat în cuvinte. Fiecare cuvânt atrage după sine altele şi o scrisoare începută nu se termină decât odată cu viaţa. Câte lucruri nu avem să ne spunem! Cum ar trebui să scriem ca să ne redăm cu adevărat sentimentele ? Ar trebui poate să ne trimitem în plicuri coli imaculate şi, deschizând scrisorile cu nerăbdare, să trăim în albul lor toată bogăţia din sufletul celuilalt.
Atunci, o singură coală ar conţine un univers de istorii şi poeme, dar implicit şi MOARTEA. De aceea, dragele mele, n-am să vă mai scriu de acum în engleză. Aşa am să pot spune tot ceea ce simt, cu sinceritatea cu care altfel n-aş avea niciodată curajul să vă scriu. Sunt sigur că voi veţi deschide plicurile, veţi citi şi veţi înţelege totul. Şi, mergând zi de zi la şcoală, printre

atâţia necunoscuţi, vom şti că departe există cineva cu care TRĂIM ÎMPREUNĂ"...

Foarte repede a sosit şi răspunsul.

Era un plic cu o vedere din Rzeszow, două diapozitive cu noi toţi şi, bineînţeles, o scrisoare. Era tot în engleză şi suna cam aşa:

„Am primit rândurile tale şi ne-am bucurat foarte mult. Noi am început şcoala şi Gosîa face practică la un spital. Are o muncă foarte interesantă. îţi trimitem o vedere de la noi şi o să-ţi mai trimitem şi altele. Trimite-ne şi tu vederi de la voi. Poate la vară o să venim iarăşi la mare. Te rugăm să ne scrii în engleză pentru că altfel nu o să putem înţelege. Iţi dorim multă sănătate"...

Nu le-am mai scris niciodată. Uneori mă gândesc şi acum la ele şi-mi pare rău. Unui copil care întreabă: „De ce cad merele din pom ?" nu trebuie să-i răspunzi: „Pentru că forţa atracţiei universale este direct proporţională cu produsul maselor şi invers cu pătratul distanţei dintre corpuri..."

— CE AI DE MÂNCARE ?
Mi-am despachetat tainul şi i-am arătat lui Ciobotea trei cartofi fierţi, o conservă de peşte şi o bucată de pâine.
— Măă, aşa nu-i bine!
Ce e drept, eram cam pe jantă cu banii. Am bălmăjit în chip de scuză:
— Nu prea obişnuiesc să mănânc noaptea. Dacă aş face-o, ar fi tot timpul Revelion.
— Mergem în laborator. Am câteva simpatii acolo, fete cu suflet mare. De obicei punem la un loc ce avem şi iese o masă pe cinste. Câte puţin din toate. Te prezint, vezi şi tu cu cine ai de-a face...
Nu mi-a lăsat vreme să refuz. M-a luat de braţ şi m-a purtat ca pe un delincvent până în laboratorul de la parter. După modul cum le-a abordat pe damele de faţă, mi-a venit în minte bancul cu orbul care intră într-o pescărie şi am zâmbit până la limita unui hohot de râs mai mult decât indecent:

— Bună, fetelor! El e noul nostru coleg, stagiar şi necăsătorit. L-am adus ca să aveţi grijă de el. A pregătit pentru voi nişte chestii exotice. Ia spuneţi, de când n-aţi mâncat cartofi cu sare ?
Veselia cu care au fost întâmpinate precizările lui mi-au dat convingerea că prezenţa mea acolo nu depăşea pragul ridicolului. Adică eram suportabil. Chiar dacă mă simţeam baleiat din cap până în picioare de spotul razelor care l-au făcut celebru pe doctorul Rontgen, pe la sfârşitul secolului al nouăşpelea.
S-a întins o masă ca-n poveşti. Ciobotea se descheiase la pufoaică și, ca mai mare peste toți, se simţea obligat să combată acalmia:
— ... Şi vine ăla cu două canistre de Drăgăşani, d-ăl negru în ceru' gurii, şi-mi zice: „Tov inginer, eu n-am curaj. Vorbiţi dumneavoastră pentru mine. Sică, gineri-miu, nu-ş' ce dracu' a făcut că l-au lăsat ăştia fără carnet. Ştiu că aveţi un văr poliţai la circulaţie, acia la Vâlcea. Vorbiţi, dom'le, să i-l dea înapoi. El ca el, da' rămân ăi mici fără pâine şi mai mare mila. Zău aşa, tov inginer"... I-am dus lu' văru-miu vinul si s-a făcut treaba. Nu-i vorbă, m-am ales si eu cu zece kile de băbească prima, aia de-am băut-o de Sfinţii împăraţi, când am ieșit din schimb...
Toată suflarea îl asculta pe ilustrul vorbitor, chiar dacă femeile apucaseră să strângă în linişte şi să toarne nechezolul în pahare de laborator. De partea cealaltă a mesei una, care părea şefa lor, tricota luând aminte la sporovăială lui Ciobotea. Parcă ne adunasem la gura sobei și curgeau poveștile liniştitor, încât mă apucase o toropeală îngemănând visul cu realitatea şi cu mai mult decât visul.
Pieptul meu avea două mânere în loc de sfârcuri şi se putea deschide ca un dulăpior, precum Venus cu sertărașe a lui Dali. Din el cădeau vechi fotograme animate cu tine, Prinţeso. Ne mişcăm amândoi după un scenariu evident cunos-

cut, dar se derula şi celălalt capăt al puloverului împletit de femeia pe care, întâmplător sau nu, soarta mi-o scosese în cale.
Am făcut un efort şi am deschis ochii. Femeia era tot acolo, mânuind andrelele şi, nu ştiu de ce, am tresărit înfiorat. Era poate o prelungire a stării din celălalt tărâm, a unei amintiri de demult ce-mi desluşea acel fir de culoarea sângelui închegat, petrecut rând după rând. Ca vieţile noastre, Prinţeso, luate fiecare în parte. Pantha rhei se spune, nu ?
Ciobotea a prins de veste că tremuram şi mi-a sărit în ajutor:
— Măi, ţie ţi-e frig. Tu n-ai pufoaică ?
Nu, n-aveam pufoaică.
— Nasta, hai să nu lăsăm omul aşa. Du-l la magazie să-şi aleagă una pe măsură. Ce zici ?
Femeia cu puloverul a încuviinţat, a înfipt andrelele în ghemul de lână şi şi-a zornăit cheile în buzunar. Apoi s-a ridicat şi m-a aşteptat lângă uşă.
— Vino în birou! Eu mă duc să dau o raită prin secţie - s-a ridicat de la masă şi inginerul Loto.
Am coborât la magazie. Pe rafturi erau rânduite zeci de borcane cu reactivi, pachete cu sticlărie de laborator învelită în hârtie, halate albe şi albastre, pufoaice şi salopete de toate mărimile. într-un colţ, o grămadă de cizme de cauciuc, băgate unele în altele şi legate cu sfoară.
Femeia s-a înălţat pe vârfuri arătându-mi pulpele, a luat dintr-un raft o pufoaică şi o pereche de pantaloni din acelaşi material şi mi le-a întins zâmbind:
— Astea trebuie să-ţi vină. Poţi să le încerci.
Am îmbrăcat haina sub privirile ei de cunoscătoare într-ale croiului. S-a apropiat de mine şi mi-a potrivit-o:
— E bună, e a ta. Acum să-mi spui cum ai să mă răsplăteşti pentru asta.
întrebarea mi-a sfredelit creierii. Femeia aştepta zâmbind.

— Să risc două palme ? - am încercat eu roşu ca racul.
— Eşti chiar atât de curajos ?
Am prăbuşit-o peste grămada de cizme. I-am muşcat buzele şi limba aproape de limita durerii, sau poate peste aceasta, pentru că a gemut strângându-mă tare.
— Stai! Dacă dă cineva peste noi ?...
S-a smuls de lângă mine, a încuiat uşa fără să facă zgomot şi, în timp ce se întorcea, şi-a desfăcut sutienul pe sub halat.
— Pune grămada aia de salopete peste cizme. Trebuie să ne grăbim. Dacă prind fetele de veste ?
Pe jumătate despovăraţi de haine, ne-am prăbuşit din nou în mormanul de încălţări. Femeia m-a întâmpinat scuturată de lungi frisoane, încât am fost mândru de bărbăţia mea. Apoi, într-o clipă de neatenţie, m-a sărutat în palmă.
— De ce ai făcut asta ? - am tras eu mâna speriat.
— Sărutarea mea să-ţi dea ocol de câte ori te vei gândi la mine. Ca un fluture...
Am ieşit din magazie înghiţind în sec. Până una-alta îmi dădeau ocol zorii zilei în care fugisem de madam Aşteleanu de la cefei, Prinţeso.
Palaghiu, şeful agenţiei, ne alergase ca pe hoţii de cai toată săptămâna, când pe la vinalcool, când pe la fabrica de bere, când peste drum, la restaurant şi hotel. Se anunţa marele control anual şi orice amănunt în organizarea acestuia era de importanţă maximă. Făceam şi ore suplimentare fără să cârtim. Doar venerabilul Pohl, trecut prin ciur şi dârmon, privea lucrurile cu detaşare:
— Băi, bulangiilor, nu vă căcaţi pe voi! Pe Popa ăsta, şeful lor, îl cunosc de-o viaţă. Habar n-aveţi ce băiat de gaşcă e! Iar bulangioaicelor care-s cu el, trebuie că le lipseşte ceva pe-acasă, de umblă aşa creanga, câte-o săptămână-două! - şi făcea semnul cu degetul mijlociu în sus, cunoscut de toţi băieţii răi încă din şcoala primară.

Controlul de fond a debutat cu pupăturile de rigoare între temutul Popa și tandemul apropiaților lui, Palaghiu-Pohl. A urmat tradiționala gustare, stropită cu finețuri, prilej să bag de seamă că doamnele țineau hangul șefului lor fără să ostenească. Știuse Palaghiu ce-l aștepta! Cât despre Popa, nea Johann mă prevenise cu zile bune înainte:
— Să-l vezi ce băiat hrănaci este! Și o sugativăăă!...
Până la cea de-a doua gustare, mai consistentă decât prima sub ambele aspecte, controlul a ieșit impecabil, iar zbirul, căruia i se înroșiseră deja ochii, s-a pupat umed cu Palaghiu:
— Am știut eu că am copii cuminți aici! Uite ce repede a mers. Mâine nu mai e nimic de făcut. Anunțați-l pe comandant că dimineață îi inspectăm gestiunile de pe aeroport.
După-amiază, Palaghiu a organizat o întrevedere între șase ochi, adică el, Popa și Majearu, comandantul aeroportului, întrunirea părea că s-a bucurat de succes deplin, având în vedere starea relativ avansată a celor trei protagoniști. Când s-au deschis ușile, Popa îl bătea amical pe spate pe comandant:
— Majearule, vezi! Mâine, pe la zece, sunt la aeroport. Nu mă prea interesează ce fac ai tăi pe acolo, știu că-ți strunești oamenii. Am treabă cu ambalajele, așa sună ordinele de la stăpânire. La Suceava, acum două luni, madam Aşteleanu i-a prins în ofsaid mare și a trebuit să le fac dosar penal. Și dacă ai ști ce rău mi-a părut! Erau copii buni, ca și voi, îi știam de când am venit în cefeiul ăsta al vostru. Dar nu s-a putut altfel...
— Arnăuții mei nu bagă mâna, că le-o tai! - se lăuda Majearu. Ai să vezi mâine, bă, Popa! Sunt gata să dau o masă dacă găsești o lipsă mai mare de vreo sută-două de lei.
Popa rânjea câinește:
— Comandante, mă faci al dracului!
Palaghiu însă puncta oportun, făcând pe porumbelul păcii:

— Eu zic să nu ne înfierbântăm. Hai să cădem la pace, că ne aşteaptă cu masa.
— Bună propunere! - aprecie zbirul Popa, trântindu-se în fotoliul în care peste numai câteva zile colonelul Bică avea să-şi citească atât de plictisit ziarul.
Tocmai atunci năvăliră şi femeile. Făcuseră un tur de oraş şi cumpăraseră de la un atelier al cooperației de consum un munte de cutii cu foi de plăcinte:
— La noi, la Bucureşti, nu se găsesc. Sunt foarte practice. Domnu' Palaghiu, mare rugăminte, reţine mâine la cursa de seară patru locuri, că n-am vrea să se strice cutiile. Se poate ?
— Mai încape vorbă, domniţele mele ? Ce nu fac eu pentru oaspeţi atât de dragi ? Acum hai să trecem drumul, la birt, că se supără nea Măran pe noi...
La intrarea în hotel, Majearu, care rămăsese mai în urmă, îmi făcu semn să mă apropii:
— Dă-i imediat telefon lui Vladimirescu acasă! Să vadă ce-i cu ambalajele şi, la nevoie, să stea toată noaptea pe aeroport. Spune-i că, dacă e ceva, mâine la prima oră să vină la mine cu bonurile ca să i le semnez. Ne descurcăm noi pe urmă... Şi să-l anunţe şi pe Pongracz!
M-am executat fără întârziere şi, la insistenţele mele, Vladimirescu m-a asigurat că va pleca negreşit cu autobuzul personalului de noapte să-şi revadă fişele.
Când am intrat în salonul rezervat chermezei, chiolhanul demarase în trombă. Vestitul rapsod Dumitru Trandabăţ, colaborator al radioteleviziunii şi, prin urmare, frecvent călător cu avionul, cânta de mama focului „Bună seara oameni buni", iar primaşul dirija taraful cu arcuşul, ţinând scripca în cealaltă mână întocmai ca pe o măciucă. Tovarăşul Măran, şeful complexului hotelier, şoptea cele de cuviinţă aplecat printre spătarele scaunelor lui Popa şi Majearu, iar chelnerii foşgăiau în jurul mesei. Spirt, nu alta!

Venit ultimul, nimerisem cum nu se putea mai prost. La stânga îl aveam pe Chevereşan, un ins angoasat, despre care Pohl se jura că-şi terorizează copiii bătându-i cu furtunul de la maşina de spălat. In dreapta, doamna cefeistă Aşteleanu, o femeie de vreo patruzeci de ani, ale cărei isprăvi de la Suceava tocmai îmi făcuseră pielea găinii. Conversaţia la care ne obliga bunul-simţ se desfăşura cu poticneli, chiar dacă cefeista se căznea să înşire când şi când nişte vorbe, precum bucăţelele de zahăr candel pe sfoară:
— Domnul comandant Majearu e un tip de treabă pentru că...
— Da, da - venea răspunsul meu, de mare ajutor fiindu-mi Trandabăţ şi ai lui care reduceau din start orice dialog la intenţie. Scripca primaşului, adăpostind în pântece un ticălos de microfon, mieuna comprimându-ne timpanele, în timp ce Cheveraşan bea îndesat, fără să fi scos un cuvânt toată seara.
De altfel, într-un moment când taraful ne binecuvântase cu o pauză, cufundându-ne într-o linişte neverosimilă, Chevereşan s-a ridicat şi a dispărut, fără să-şi fi luat măcar rămasbun.
Profitând de momentul de răgaz, m-am strecurat şi eu pe terasă cu gând să-mi liniştesc nervii pe care se plimbase copios arcuşul destoinicului lăutar. Mi-am aprins o ţigară şi m-am sprijinit cu coatele de balustradă. Bulevardul, pustiu la acea oră, mirosea a întuneric.
— Ai un foc, te rog ?
Cefeista Aşteleanu sprijinea balastrada alături de mine.
I-am întins bricheta.
— Pot să te întreb de ce te-ai izolat aici ?
— Ca să învăţ a muri pururi tânăr, înfăşurat în manta-mi.
— Aa! Tu trebuie să fii ăla, studentul de la subingineri.
— Fostul, doamnă.
— Ha, ha, ha! Te-au dat afară, sau te-ai lăsat ?

— M-au dat afară. Sau m-am lăsat.
Era cam răcoare, aşa că s-a apropiat de mine cât să nu mă atingă:
— Şi ce-ai de gând ?
întrebarea mi-o puseseră prea mulţi ca să mai am răbdare.
— Nimic.
A tras un fum din ţigară, apoi a scuturat scrumul peste balustradă:
— Ai să pierzi partida. Te văd destul de dezgheţat, aşa că...
Toţi mă vedeau dezgheţat, inclusiv decanul de construcţii, care făcuse tot ce-i stătuse în putere să mă salveze de la izbăvitoarea exmatriculare. M-am revoltat şi i-am răspuns la mişto:
— Stimată doamnă, eu aspir la nemurire!
îşi terminase elucubraţia cu o întrebare parcă şi, cum n-a izbucnit în râs, m-am gândit că nu-mi auzise răspunsul. Băuse destul în ziua aceea, cam atât cât îmi trebuia şi mie ca să devin depresiv.
Mi s-a părut că ochii îi erau mai umezi decât în mod normal şi asta m-a mai îmblânzit. Cefeista păstra încă destul din ceea ce, la o vârstă comparabilă cu vârsta mea de atunci, ar fi constituit un gen aparte de frumuseţe. M-a străfulgerat imaginea ei, dimineaţa în faţa oglinzii, apoi în aceeaşi oglindă s-a aşezat stăruitor imaginea ta, Prinţese Am înghiţit în sec:
— Să intrăm în sală, doamnă. E cam răcoare aici...
Riposta a venit pe cât de neaşteptată, pe atât de severă:
— A! Ţi-e frică să nu te compromiţi! Să nu zică şefii că-mi tragi clopotele!... Mă enervezi!
Am rânjit, dar sunt convins că femeia aceea pilită n-a băgat de seamă. Altfel n-ar fi continuat:
— Ştii ce ? Dumele astea le cunosc eu. Le-am fumat pe vremea când abia dacă apucaseşi să te joci cu puţulica în nisip. Tare aş vrea să te văd peste vreo cinsprezece ani! Sictiriţii

ca tine mor de ciroză. Zice şi Jean că te cam întreci cu băutura ...
— Bun. Puţulica şi ciroza. Şi mai ce ?
Mi-a smuls bricheta din mână ca să-şi aprindă altă ţigară. In beţia ei părea sincer indignată. M-a cuprins un sentiment greu de definit, ceva între milă şi scârbă: Johann sigur nu-i spusese nimic.
Trandabăţ atacase vestitul heat S-au scuturat toţi trandafirii, semn că sindrofia era pe sfârşite. Mieunatul nenorocitei dible a primaşului şi declaraţiile patetico-muzicale ale guristului se amesteacau cu un simulacru de proces de conştiinţă al cefeistei:
— Dacă ai şti cât căcat am înghiţit!... Cât au râs de mine: asta face pe nebuna şi când colo... Cât aş vrea să le văd pe tâmpitele de la masă! Cum s-ar da cu capul de pereţi: de ce eu, de ce mie, ce vină am ca să mi se întâmple asta...
Oricât de dezlânate, confidenţele femeii reverberau tragic. Şi-a scos batista din buzunarul rochiei şi şi-a şters nasul:
— Şi cât m-am străduit să nu se afle... Uite, ţie îţi spun deschis: te ţin aici şi te aburesc pentru că vreau să mă culc cu tine.
I-am întors spatele şi am intrat în salon. Trandabăţ şi gaşca lui îşi strângeau sculele. Bună parte din meseni plecase şi doar comandantul cu Popa şi Palaghiu se ţineau pe după gât si lălăiau ceva ce aducea a Ciobănaş cu trei sute de oi. Rotaru şi Pohl ocupau celălalt capăt al mesei, într-o dispută care în starea lor părea fără sfârşit:
— Iţi spun eu, n-a dat un ban pentru masa asta, ce dracu', mă Rotarule!
— Nu cred, dom'le, nu cred!
— Mă Rotaru, când te-ai dus după vin ai plătit ceva ?
-Nu.
— Păi, vezi ?
— Tot nu cred, mă nea Jane.

— Eşti idiot mă, ascultă-mă pe mine...
Mi-am băut paharul de bere, m-am ridicat și am luat-o din loc. în faţa hotelului am tras adânc aer în piept. Câţiva paşi mai încolo mă aştepta cefeista.
— îţi fac silă ?
-Nu.
— Atunci ţi-e milă de mine ?
— Mila de la străin e ca umbra de la spin.
M-a privit o vreme, apoi mi-a spus cu glas aproape rugător :
— Vino cu mine.
Am dat să plec, dar cefeista m-a prins de braţ. Mi-am spus: „Şi la urma-urmei, de ce nu ?"
In lift, tubul de neon pe jumătate ars clipea precum girofarul unei maşini de miliţie, iar de senzaţia asta n-am reuşit să scap întreaga noapte. Mi-am făcut datoria corect, ca un funcţionar modest şi ponderat ce mă aflam.
în zori, cefeista Aşteleanu a aţipit. M-am îmbrăcat ferindu-mă să fac zgomot şi am coborât în stradă. Am traversat bulevardul, mi-am scos cheile din buzunar şi am deschis uşa agenţiei. Lângă mine s-a oprit un om, clătinat de boarea dimineţii. Fără vreun cuvânt mi-a întins sticla. I-am dat mâna la o parte cu blândeţe:
— De ce bei, omule ? Uite, o să ți se facă rău și n-ai să ajungi astăzi la serviciu...
— De ce beau ? Nu mai suport viaţa asta decât în stare de ebrietate...
S-a depărtat măsurând trotuarul de-a latul, iar eu am intrat în agenţie. M-am aşezat obosit într-un fotoliu din colţul în care ziua nu apucase să alunge întunericul şi am putut în sfârşit să plâng în voie. Cefeista Aşteleanu era prima femeie din viaţa mea.
Şi ce sărbătoare ar fi putut să fie, Prinţeso!...
31134468

M-am strecurat deci ca un tâlhar până la uşa biroului şi am privit prin gaura cheii. Ce bine că Ciobotea nu se întorsese !

Am aşezat pufoaica la vedere, pe spătarul scaunului. Pantalonii i-am băgat în dulap, unde am găsit un măr uitat de câteva zile şi am muşcat din el cu poftă, fredonând mai mult în gând alături de Freddy Mercury Teotoriate. Cînd a năvălit Ciobotea, îmi curăţăm unghiile cu o agrafă de birou.

— Aşaa! Carevasăzică te-am înţolit. Am însă rugămintea să nu pleci cu boarfele fiindcă ne pui la plată. Nu te supăra că-ţi spun. Da' fii atent aici: cu ăia pe-afară mi-a venit în cap o chestie senzaţională. Dacă ne apucăm să construim un pivot central de şase numere bine gândite şi-l dezvoltăm lateral în serii de câte patru, cu frecvenţă de apariţie mare, atunci...

6

LA IEŞIREA DIN ŞUT m-am întâlnit cu Radu. Nu prea părea în apele lui:

— E groasă! Pe Ors l-au căutat băieții. Să fi ciripit cineva în legătură cu concursul ? Ar fi prea de tot.

— El ce face ?

— Pe nebunul. Parcă nu-l ştii. Mă gândesc că a fost totuşi o coincidenţă.

— Care dracu' s-o fi căcat pe el ? Prostul ăla de Parcu nu era acolo, ca să-l ia gura pe dinainte.

— Dacă Măciuceanu a tras cu urechea la uşă ?

Am înghiţit în sec:

— Muşcă-ţi limba, amice!

în halta Râureni, prietenul meu a cumpărat de trei lei seminţe de dovleac de la o ţigancă. A lăsat să-mi cadă câțiva sâmburi în palmă şi a băgat restul în gură, mâncându-i cu totul. Aşa făcea de obicei, era altfel decât ceilalţi, nu numai în chestia cu seminţele. Avea însă întotdeauna o explicaţie

pentru gesturile lui extravagante: de pildă, cojile conţin multă celuloză şi celuloza face bine la maţul gros.

După terminarea tainului a schiţat o explicaţie liniştitoare:

— De-ar fi fost ceva, ne-ar fi umflat de mult. Cine ştie, l-au chemat să-i propună treaba aia ruşinoasă. Zic unii mai bătrâni că, mai devreme sau mai târziu, ne vine rândul la toţi.

Anastasia se oprise lângă un coş de gunoi găurit de rugină. Era suficient de departe ca să nu audă ce vorbim şi totuşi o bănuială îmi încolţise într-un cotlon al minţii: dacă ne asculta ? Dacă „întâmplarea" de peste noapte fusese ordonată ? Dacă lucrurile nu se vor fi oprit aici şi la un moment dat nu voi mai fi putut să dau înapoi ?

Cei care au văzut „Principiul dominoului" sunt înclinaţi să devină sclavii supoziţiilor paranoide. Ba mai mult, convingerea că IMAGINEA din final, cu crucea lunetei, trebuia să se împlânte adânc în mintea fiecărui spectator, să devină o obsesie, stăruia la fel de puternic ca aceea că pelicula a fost difuzată la indicaţia expresă a marilor maeştrii ai diversiunii, şefi peste Măciuceanu şi confraţii lui.

De ce făcea oare Nasta notă discordantă între celelalte femei din preajmă ? Pentru că-mi era destul de clar că le răspunde în doi peri ? Pentru că mă fila atât de insistent, încât mă obliga să procedez identic ?

Am încercat să mă întorc cu spatele, dar a fost şi mai rău. Era, cred, de vină ochiul acela, al treilea, despre care unii naivi afirmă că s-ar fi atrofiat de-a lungul evoluţiei: Doamne, cum ne mai măsurăm din priviri Anastasia şi cu mine!

Am răsuflat uşurat abia atunci când am monopolizat, la fel ca în fiecare zi, closetul automotorului. Scăpasem pentru moment cu faţa curată:

— Vorba cântecului - a falsat Radu pe tema unui şlagăr desuet, răcnind acompaniat de roţile trenului care acolo, la capătul vagonului, făceau un zgomot infernal: „O clipă de

sinceritate te duce la securitate. O clipă de sinceritate şi-un bun-rămaaas"...
— „Prieten drag, ne cunoaştem de-o viaţă, de ani şi ani lângă mine te ştiiiu" - i-am ţinut eu isonul, ascunzându-mi spaima cu bravură.
In clipa aceea s-a auzit şuieratul aerului prin supape. Cum mulţi dintre pălmaşii chimiei locuiau în cartierul Ostroveni, trasul semnalului de alarmă devenise un ritual al întoarcerii fiecărui schimb de la combinat. Mânerul de care s-a atârnat în eternitate celebrul Goe era acţionat simultan în toate vagoanele trenului şi chiar de mai multe ori în acelaşi vagon, pentru că nici un organ competent nu desemnase vreun responsabil de profil.
închiderea supapelor şi ridicarea manetelor dura minute bune, aşa încât negrăbiţii puteau să omoare un pui de somn, dacă n-aveau chef să mărşăluiască mai mult de un kilometru până în gară.
— Buun! Cândva or să deschidă o haltă şi aici în Ostroveni. Eu cobor. Tu ?
— Nu. Mă duc direct la cămin să mă culc.
Vagonul s-a golit aproape în întregime. N-a fost mare lucru să găsesc un colţişor şi să-mi îndes căciula pe ochi. Când m-am trezit, trenul huruia peste pod, iar soarele sclipea în undele firicelului de apă de-a dreptul meschin faţă de intenţiile mai marilor locului, din ordinul cărora i se croise o albie din beton demnă de Huang-He. Meschin era şi soarele. Nu ajuta la nimic în acel piept cu iarna:
„Jur cu mâna pe fundiţă
Şi cu curul pe oliţă
Să cresc mare şi voinic
Pe-ntuneric şi în frig
Şi să nu mănânc nimic."

Am coborât printre ultimii şi am întins pasul. Ora nouă şi eu încă nu eram în pat. Pe jumătate adormit, împleticit printre gânduri, am ajuns-o din urmă pe Anastasia şi aş fi trecut pe lângă ea fără să o văd, dacă nu m-ar fi acostat:
— Măi, dar grăbit mai eşti! Mă mai cunoşti ?
Am făcut probabil o mutră demnă de clasoarele psihiatrice. Ea a continuat râzând:
— Arăţi ca un ceainic. Ca un ceainic din alea care fluieră când fierbe apa. Ia s-auzim, ştii să fluieri ?
A fost rândul meu să zâmbesc:
— Dacă arătam ca o noţiune abstractă ? Ca un gând, de exemplu, sau ca un cântec deja cântat ?
— M-aş fi simţit ca Fecioara Măria după Buna Vestire... Păcat, pe la biserică dau cam rar.
Degeaba scormoneam după niscai chestii şugubeţe. Punctase înaintea mea.
— Atunci nu mai e nimic de făcut - am decretat.
— Ba da. Câte încă!
Am scos o ţigară din buzunar şi am vrut s-o aprind. Am renunţat pentru că n-aveam chibrit, aşa că am aruncat-o într-o rigolă zicându-mi: „dacă aterizează direct în canal, atunci"...
— Adică ?
— Adică să mergem la mine, să punem ceainicul pe foc...
— ... şi tu să mâni fotoliul spre sobă, şi eu să ascult vijelia... - m-am revanşat eu, lungind cuvintele pe tonul pe care îl folosise şi ea.
N-a mai spus nimic, aşa că rămăsese după cum vorbisem. Adică nicicum. Cert este că, în loc să mă trezesc în camera mea de la cămin, m-am pomenit înaintea uşii unui apartament de bloc pe care stătea scris între labele unui leu-paraleu:
FAM. SING. NIFON VIZANTEA
Anastasia a descuiat uşa şi a intrat. Eu şovăiam. De vină era probabil botul căscat al leului de pe uşă.

— Hai! Nu-i nimeni acasă.
Şi ce dacă. Perspectiva unei vizite întrerupte abuziv de cine ştie ce soţ sau frate nu mă fericea. Ar fi fost obligatoriu să jucăm Cucul sau Bivolul, după obiceiul mercenarilor din Legiunea Străină, loviţi de cafard în inima pustiei.
— Hai, intră dacă-ţi spun!
Aşa am făcut. După ce am închis uşa, Nasta a continuat în timp ce-şi scotea pantofii şi-i punea într-un dulăpior:
— N-o să se întâmple nimic... Bărbatu-meu e la dezalcoolizare... Copiii i-am dus la mama atunci când l-am internat. N-aş fi putut să mă descurc singură... Fă-te comod şi iartă-mă o secundă.
Mi-am agăţat paltonul în cui, Prinţeso, cu sentimentul că săvârşeam un rău ireparabil. Pentru că iar mi te despleteai în suflet, fără să ştiu dacă râdeai sau plângeai în hohote. Mai cu seamă că apucaseşi să-mi ştergi pe dinăuntru parbrizele aburite ale ochilor.
Cervantes mă părăsise în curte, după ce mă prezentase tuturor. Apoi aţi trecut cu toţii în casă. Eraţi destui, ce e drept, iar un intrus putea fi scăpat uşor din vedere. De asta nici nu m-am supărat şi, după atâta vreme, pot spune că larma voastră, îmi făcuse la început chiar plăcere.
Mă aşezasem pe marginea piscinei şi, în acel amurg de primăvară timpurie, priveam când la voi, când la trecătorii grăbiţi, când la tufele de liliac cu ramuri abia înfrunzite. Ciudat, trecătorii tot mai rari se mişcau sacadat printre zăbrelele gardului, ca în peliculele de început ale cinematografiei, iar frunzele păreau că se întorc în muguri, făcând nesigură venirea primăverii.
Ultimele noutăţi ale muzicii se succedau cu repeziciune.
La fel paharele pline, farfuriile cu sendvişuri, feţele voastre vesele trecând în turnantă prin dreptul ferestrei.
îmi era şi ciudă, vă şi invidiam. Niciodată nu avusesem acces atât de repede la discurile şi casetele muzicii aceleia

capitale și asta îmi dădea senzația că eram un întârziat, un frustrat prin lipsă, la marile evenimente ale vieții.
M-am hotărât să plec. Bănuiam că nimeni nu-mi va fi observat fuga decât târziu, când nu mai avea importanţă. Aş fi găsit eu ce să le spun lui Cervantes şi lui Geo şi, oricât de gogonată ar fi fost minciuna, ştiam că aş fi întâmpinat doar proteste de circumstanţă.
Atunci însă, ai apărut tu din întuneric:
— Ce faci, ai uitat de ce ai venit ?
Vezi bine că nu uitasem dar, sincer să fiu, nici nu ştiam ce căutam acolo. Era o evidentă diferenţă de condiţie între mine și casa voastră, agresiv de idilică, desprinsă parcă din revistele occidentale ajunse la noi cu atâta întârziere. De aici poate sentimentul pe care l-am trăit mereu alături de tine şi de amintirea ta. Cum să spun, de vinovăţie, sau altfel, cel puţin de nepotrivire, fiindcă ştiam că nu te meritam nici atunci, nici mai târziu.
— Dacă ar fi vară, aş crede că ai sărit gardul ca să faci baie. Ni se întâmplă deseori... Aşa, mă văd nevoită să te chem totuși în casă. Aici e cam frig. Şi cred că băieții nu te-au uitat și ţi-au pregătit ceva bun.
— Tocmai voiam să plec. E târziu. Sunt şi un pic răcit...
— O, nu! Nu se poate. Te rog eu să rămâi... Te rog...
Măcar până pleacă Geo şi Delia...
Ochii. Mă rugau ochii tăi, Prinţeso, mai mult decât cuvintele. Şi încă de atunci descopeream că puţini trebuie să fi fost cei ce puteau să rămână imuni la astfel de rugăminţi.
Am intrat deci întâmpinaţi de rumoare. Un tip pe care nu-l văzusem până atunci şi nici nu l-am mai văzut vreodată după aia, repezi o imputare, arătându-mi obrazul:
— Păi bine, dom'le, de ce faci chestii de-astea ?! Doar ne-am adunat pentru o treabă serioasă...
— Vino aici, mă! Hai, bea şi tu - invitația sosea din partea lui Cervantes.

M-am trezit cu un pahar în mână. Un cocteil mirosind a terebentină, alunecând greu pe gât, făcut după o rețetă a lui Doris, după cum cred că mi-ai spus pe urmă. In orice caz, o chestie cleioasă ca un adeziv.
Apoi nu s-a mai întâmplat nimic. Magnetofonul şi-a reluat munca, răsucind role cu sunete şi vise, voi toţi v-aţi văzut de-ale voastre, dicuțiile curgeau fără să mă implice. întâmplări şi oameni cu care nu avusesem de-a face nicicând.
Acele ceasului se mişcau chinuitor de încet. Fixam apatic tabloul acela cu marea sângerie, privirea mea n-a mai putut să-l ocolească după ce am aflat că era al unui cunoscut pictor, prieten al casei. Al cărui nume nu mi-l mai amintesc, dar nici nu are vreo importanţă.
Şi astfel, ducând rar paharul la buze, am prins să aştept venirea dimineţii. Pare ciudat, nu, să te laşi purtat de trecerea timpului fără să vrei nimic! Dar aşa îmbătrânesc oamenii. Adunând clipe în miazănoaptea ființei, reducându-și faptele la intenţii, la amintiri de intenţii, la amintiri.
Destui plecaseră. Cel din urmă lăsase uşa deschisă, iar noaptea intra în cameră, iritându-mi golurile de sub pleoape. Trecuse și tatăl lui Geo, colonelul doctor de grăniceri, şi-şi recuperase odraslele mormăind suficient de tare:
— După gălăgie am venit aici, derbedeii dracului!
Se-aude din Gara Mică... Da' fata asta n-are părinţi ?... Las' că vedeţi voi...
N-aveai părinţi atunci, erau plecaţi din ţară. Şi nici eu nu aveam părinţi atât de grijulii. Apoi m-am trezit din nou cu paharul plin. Același cocteil dulceag şi greţos.
Mi-am mai aprins o ţigară. Mahavishnu şi Sandu ieșiseră în curte şi se contraziceau legănaţi de vânt, apoi glasurile lor s-au pierdut în susul străzii.
Tu strângeai din pahare, goleai scrumierele şi le aduceai înapoi ude. Scrumul se făcea nămol, aşa că am renunţat să mai fumez.

Un tip se aşezase cine mai ştie când la pian şi începuse un blues la fel cu cocleala din sufletul meu. Se făcuse dintr-odată prea mult loc, ca la capătul unei străzi de periferie, gesturile pianistului, încete şi sigure mă descumpăneau. Nicicând nu înţelesesem cum simple impulsuri nervoase pot trece prin astfel de gesturi în sentimente. Cum gândurile se înşiruie la fel în minţile altora, determinând atitudini, descoperind consensuri.

ORA atârna de minutarul ceasului ca o picătură a morţii. Şi aşteptarea cădea peste răni, şi toate neauzitele ţipete se strângeau în sângeriul acelui tablou şi se întorceau ca lungi mulţimi scăpate prin porţile uzinelor către frigul întunecat al străzii.

Bluesul pianistului, păstos şi alburiu, se lipea de geamuri, prelungind ziua dusă cu întâmplările ei aproape uitate. Abia atunci, când degetele smulgeau clapelor acel cântec, mă vedeam culegându-mi succesele şi decepţiile în cuiul bastonului, precum hârtiile de prin parcuri. Şi mai departe, în malaxoarele, instalaţiile şi rotativele fabricilor de mucava, încorporate sfârşitului continuu.

Tăcerea se închega în lucruri. Pianistul trăgea din ţigară cu ochii pe jumătate închişi. Poate era beat, poate era trist, poate era nebun. Poate că ducea dorul plantaţiilor nesfârşite, sub soarele cărora se coc armonii perverse, fructe ale neputinţei.

Te căutam cu privirea, Prinţeso, dincolo de uşa după care dispăruseşi. Lupii mă hăituiau prin hăţişurile fiinţei, mintea mi se ghemuise cu disperare. Tu nu puteai să faci lucruri atât de urâte, nu aparţineai fiziologiei şi totuşi mă simţeam în pielea goală, cântărit de privirile doctoriţelor din comisia de recrutare.

Pianistul se ridica cu greu, sprijinindu-se de perete, căuta în grămada de benzi şi, după ce reuşea să aleagă una, obliga magnetofonul să cânte. Culegea apoi un pahar pe jumătate

plin şi-şi făcea de lucru, fără să se sinchisească de natura alcoolului.
Muzica năvălea ca o hoardă barbară. încăperea se anima instantaneu. Tu te întorceai împreună cu Cervantes şi ochii vă străluceau complice. Sau numai iritaţi de lumină. Simultaneitatea era însă o prăbuşire pentru mine.
Apăruseră şi alţii. Tipe ciufulite, indivizi boţiţi, cu limbile umflate, vorbind monosilabic. Câţiva mai ai dracului încercau să danseze, dar se lăsau repede păgubaşi. Pink Floyd aducea de la mari depărtări o dimineaţă timpurie ca o renunţare.
Erai lângă mine în fotoliu, Prinţeso. Scuturam amândoi ţigările într-o scrumieră uriaşă, pe care n-am fi reuşit s-o umplem în întreaga noastră viaţă. Careva se trezise vorbind. Cuvintele-nuci trosneau între dinţi, arătându-şi miejii negri. Gura, nasul, ochii i se acoperiseră cu o pânză groasă şi rămânea doar vocea exuberantă a unui fel de crainic matinal.
Tu adormeai. Sau nu adormeai. Şi puteam să te privesc în voie.
îţi simţeam căldura neînchipuit de aproape şi cerurile îşi deschideau zăgazurile ruginite. Ploua torenţial peste livezi înflorite şi totuşi nemişcarea împărăţea. Către ape se ridica podul unui curcubeu şi paşii mei însemnaţi treceau către o mare izbândă, iar turmele coborau zvonind de departe şi toate erau ca în ziua dintâi, ţipăt şi venire.
Apoi deschideai ochii zâmbind. Poate să-mi fi simţit privirile ţesându-ţi veşminte de sărbătoare, cum întorcea Orfeu pe Euridice în împărăţia întunecată şi iarăşi hoaştele comisiei militare mă priveau cu dispreţ.
Undeva, îngrozitor de aproape, bănuiam ziua. Clipele nopţii se măcinau între angrenajele ceasului din perete şi timpul prindea să-şi cearnă pulberea peste întinderea pustiei, preschimbându-se în învolburată depărtare, în tot mâi neguroasă rămânere.

M-am redescoperit în stradă, alături de trecătorii grăbiţi ai primei noastre dimineţi, luând pe tălpile pantofilor lumina obosită a lămpilor de neon...
Degeaba însă, Prinţeso. Mi-am scos pantofii şi am intrat în bucătărie, unde m-am aşezat pe un scaun. Toate erau enervant de la locul lor şi în jur sclipea de curăţenie, cum în puţine case mi-a fost dat să văd. Nici franjurii covorului nu făceau excepţie, iar florile din vază se conformau stricteţei, încât mai întâi am crezut că provin din serele de petrol ale întreprinderii fruntaşe pe ramură Flaro Sibiu.
Da, asta era. Impresia de artificial, de contrafacere, de lipitură grosolană.
Ei, prieteni! Ce-ar fi fost să mă ştiţi în casa unei femei cu care avusesem un raport sexual în timpul serviciului, într-o magazie, pe o grămadă de cizme de gumă, în schimbul unei pufoaice ? Şi colac peste pupăză, aflând că bărbatu-său era internat la balamuc...
Anastasia a umplut ceainicul cu apă şi l-a aşezat pe aragaz. A scăpărat un chibrit, a aprins focul, apoi a scos două ceşti din vitrina dulapului şi le-a aşezat pe masă. Apoi linguriţele şi zahărul. întocmai ca în poezia lui Prevert.
Din spate, am putut în sfârşit s-o privesc în voie. Pe semne că zoologii ăia greşiseră totuşi în privinţa celui de-al treilea ochi. Sau poate ea îşi plecase prea mult privirea şi nu băgasem de seamă.
în halatul matlasat şi sintetic, cu părul adunat într-un coc, mi se părea aproape o copilă. Comenzi răcnite îmi perforau timpanele, băteam pasul pe loc, sau alergam dintr-o parte în alta, după cum suna ordinul şi ea, Anastasia cea Tânără şi fără de Prihană, mă privea prin gardul unităţii. Doamne, câţi ani trecuseră! Câtă vreme se irosise de la acea posibilă întâlnire a noastră! A întors capul şi am avut certitudinea că netrăitele amintiri se întâlneau ATUNCI în acelaşi punct ipotetic pentru a se contopi într-o unică şi mare disperare.

Când mi-am revenit, mă usturau genunchii şi coatele din pricina covorului, iar ceainicul îşi zornăia capacul. Anastasia şi-a petrecut aripile halatului, apoi a adăugat trei pliculeţe în apa fierbinte:
— E un ceai deosebit, o să-ţi placă. L-am primit de la cineva care a fost în Anglia. îl ţin mai mult pentru musafiri...
Atâta rigoare mă ducea cu gândul la Dantelăreasa lui Vermeer. Ştii tu, Prinţeso. Bine cel puţin că, în timp ce ne hârjoneam, reuşisem să răvăşesc franjurii covorului.
Lângă ceai şi-a făcut apariţia o farfurie cu câteva felii de pâine unse cu margarina.
— Ştii, de când am rămas singură, nu prea gătesc. Cu banii stau destul de rău, dau pe la doctori. Mă descurc şi eu cum pot, că uneori nici pâinea nu reuşesc s-o cumpăr pe toată şi rămâne cartela aşa... Dacă-ţi trebuie ţie, la cămin, te rog din suflet, nu mă deranjează.
Am înfulecat feliile fără nazuri, îmi era foame. Şi-aveam la cămin, în balcon, o oală cu tocăniţă de pui!...
Ceaiul era într-adevăr parfumat. L-am băut cu tabiet, în timp ce Nasta stătea cu bărbia în palmă şi aştepta să termin, de parcă aş fi fost omul ei de când lumea. îmi ardea buza după o ţigară, dar n-am îndrăznit. Nu pentru că nu m-ar fi lăsat, eram sigur de contrariul, ci fiindcă n-am zărit nicăieri tradiţionala scrumieră de tablă sau sticlă brută a bucătăriei.
— Dacă ţi-e somn, patul e făcut. Am să vin şi eu imediat ce termin de strâns.
M-am cuibărit sub plapumă, între lenjurile apretate. Doamne, de-ar fi venit mai repede femeia aceea, în aşternutul căreia încă nu înţelesesem prea bine ce căutam!
Am deschis radioul. Cotele apelor Dunării: Drencova 162 centimetri, creşte 2 centimetri. Baziaş, 72 centimetri, scade un centimetru. Orşova...

— Apa curge încetinel, pe baza diferenţei de nivel - versificase cândva Geo arhicunoscutul proverb, făcându-ne să mustăcim.
M-am trezit după cine ştie câtă vreme. In locul unui cor apoteotic preamărind faptele Cârmaciului, întâmplător sau nu, cânta Edith Piaff :
„Non, rien de rien,
Non, je ne regrette rien!
Ni le bien qu'on m'a fait, ni le mal,
Tout ça m'est bien égal !..."
Anastasia stătea întinsă lângă mine, dar nu dormea. Am simţit asta fără să întorc capul, ba chiar fără să mă mişc.
— Nasta, cum ai ajuns tu aici tocmai de la Bacău ?
La claca din seara trecută parcă spusese ceva despre părinţii ei din Bacău.
— Ehei, e o poveste lungă...
— Chiar ?
— Păi am terminat liceul şi am luat repartiţie aici.
A tăcut şi s-a lipit de mine. Era într-adevăr o poveste lungă, dar cei mai mulţi dintre oameni nu pot traduce în cuvinte lungimea unei poveşti. De obicei rezumă totul în câteva verbe conjugate la perfectul compus : am plecat, am terminat, am venit. Am fost. Ce-am fi făcut dacă mereu pretinsele autobiografii ar fi trebuit să conţină cel puţin o sută de pagini ?
— De ce tocmai aici ?
— Am venit la practică în clasa a douăşpea şi mi-a plăcut oraşul...
— De la Bacău ?
— Nu înţeleg.
— De la Bacău să vă fi trimis tocmai aici ? !
— Nu, nu. De la Giurgiu.
M-am ridicat în capul oaselor şi mai nedumerit:
— Cum, ai făcut şcoala în Giurgiu ?

— La Bacău eram la un liceu de construcţii. îmi plăcea desenul, voiam să dau la arhitectură... Când am terminat a zecea, ghinion: s-au desfiinţat clasele de desen.
-Şi?
— Şi atunci am văzut la televizor o reclamă cu liceul de chimie din Giurgiu... Arăta panouri de comandă, halate albe, laboratoare... Ehei, ce dracu' puteam eu să ştiu despre meseria asta de operator chimist, periculoasă, împuţită şi prost plătită... I-am spus mamei că plec la Giurgiu şi a doua zi am plecat.
— Aveai rude la Giurgiu ?
— Nu cunoşteam pe nimeni... Da' să vezi: la noi se lăsase deja frigul şi, când am ajuns în Giurgiu, lumea umbla în sandale şi cămaşă cu mânecă scurtă. Iar eu venisem cu un geamantan mic şi-am stat o săptămână în jerseu şi ghete, până mi-a trimis mama hainele de vară...
Anastasia chicotea, amintindu-şi cum umbla în ghete prin Giurgiu. Intre noi tremura fragilul pod întins peste odgoane : ea învolbura pulberea inocentelor vieţii, iar eu tăceam gândind ce fel de oameni vor fi fost acei părinţi în stare să-şi lase singura fiică să plece în necunoscut la cincisprezece ani. Judecam părtinitor. Mi-a venit în minte fugara lui Milos Forman din Taking Offy cum tatăl prietenei, din cale-afară de beat, se repede la ea strigând:
— De ce ai fugit de acasă, vagaboando, când ai un tată atât de minunat ?
Mi-am acordat circumstanţe atenuante:
— Am terminat şcoala şi am luat post aici, ţi-am spus. în anul acela, aproape imediat, l-am cunoscut pe amărâtul de Nifon. După nici cinci luni m-am măritat cu el, rămăsesem gravidă... N-ai idee ce greu am dus-o. Nici măcar n-a trecut să mă scoată din maternitate. Se încurcase cu una de prin combinat, aşa că a trebuit să mă târăsc singură acasă... După alte două luni, mi-am făcut bagajele şi am plecat la o verişoară

de-a mea din Bucureşti. M-au ajutat mult, aş vorbi cu păcat dacă n-aş recunoaşte. El, bărba-su, era benzinar și avea relaţii peste tot. M-a băgat la Reactivul, deşi n-aveam buletin de Bucureşti... Ce nu se poate dacă ştii omul şi cât, sau ce-i trebuie... De locuit, am locuit la o mătuşă, de fapt o soră a bunicii lui Gogu.
— Care Gogu ?
— Gogu, benzinarul... Mi-a părut bine că s-au aranjat lucrurile aşa. Gogu umbla după mine cu limba scoasă. Tremura tot săracul, că-mi era să nu prindă vară-mea de veste. Ei, a trebuit să mă plătesc şi eu într-un fel pentru cât se zbătuse să mă rezolve... Da' ştii, casa vară-mi n-am stricat-o. De-asta mi-a părut bine când m-am mutat la tanti Nuşa.
— Și cum ai ajuns înapoi la Vâlcea ?
— Ca să-i arăt lui Nifon că eram de o sută şi o mie de ori mai bună decât plesnitoarea lui, m-am apucat de învăţat şi am dat la facultate. Subingineri seral... Patru ani a făcut naveta Vâlcea-Bucureşti ca să mă roage să-l iert. La urmă, m-am gândit la Cristi. E mare deja şi tată mai bun decât ăla pe care i l-a dat Dumnezeu nu va avea. De-aia m-am întors. Altfel, aş fi găsit un om să mă înţeleg cu el omeneşte...
Povestea se înșira egal, ca şi cum cea care vorbea nu avea nici o legătură cu cea despre care vorbea. Mâna pe care îşi sprijinise capul îmi amorţise, dar n-am îndrăznit să mă mişc:
— Dracu-l ştia că apucase darul beţiei... De băut, bea el şi înainte, dar nu chiar în halul ăsta. Acum... Are nişte muieri cu care petrece, dacă le-ai vedea... De multe ori nici nu dă pe-acasă şi când vine, deschide uşa cu capul. Altminteri e liniştit, nu mă bate şi nu mă înjură, cade numai în pat şi adoarme, şi când se scoală pleacă iar. A ajuns rău săracul, mi-e şi milă de el... Bănuiesc că vrei să mă întrebi dacă mi-e ruşine.
— Nu vreau să te întreb nimic.
— Mă bucur. Oricum, m-am obişnuit ca oamenii să bârfească. Mi-am dat seama de când ai apărut la noi în secţie

că tu ești altfel. Știi, atunci în dimineața aia, când ai întârziat la operativă... E greu de spus ce anume în felul tău de a fi, de a te îmbrăca mi-a dat certitudinea că noi... în sfârșit, că eu...

Ce să zic, arătam într-adevăr nemaipomenit. Eram mahmur, neras și mă durea capul îngrozitor pentru că o întinsesem o bună parte din noapte!

Principiul dominoului funcționase însă: fusesem colat cu destulă vreme în urmă. Poate că înadins o trimisese Ciobotea cu mine la magazie, poate că aranjaseră totul, până în cel mai mic amănunt, în altă noapte, în aceeași magazie și în același fel. Doar inginerul Loto îmi spusese deschis că femeile erau patima lui...

Doamne, ce nenorocire! Când apucasem să suspectez regnurile, lumea în toată alcătuirea, de conspirație împotriva mea ? Eu, cel deschis, cel prietenos, gata mereu de sacrificiu în numele binelui. Cum și când îmi inoculaseră în vine otrava „nici în mama să n-ai încredere" la a cărei receptare ferisem cu scârbă din fața ceistului unității ?

M-am cuibărit la sânul neputincioasei alcătuiri de gânduri și frici de toate dimensiunile. M-am cuibărit și-am mângâiat-o pe Anastasia pe obraz:

— „Și de-o fi să mor în câmp de mohor, să le spui curat că m-am însurat" ...

M-a pedepsit mușcându-mi buzele atât de tare că mi-a venit să urlu. Apoi a renunțat și ea la răscoală:

— Să nu te superi că vorbesc aiurea. Stau zile în șir închisă în casă, apoi serviciul unde cu cine și despre ce să vorbesc ? Ana are probleme cu bărba-su și se plânge tot timpul, de-ți face și greață. Nu, n-o înșală, dimpotrivă: îl cam lasă jucăria. Geta, grăsana aia de-aseară de lângă Ciobotea, e mare amatoare de rebus și rețete culinare, iar Mariana de tricotat și de gobelinuri. Pe-astea două n-ai cum să le scoți dintr-ale lor... Sanda e mai normală: scrie mereu scrisori la rude

şi la prieteni, acolo în colţul ei. Zice că acasă nu are când. Eu nu povestesc niciodată nimic, dar degeaba mi-aş face iluzii: toate sunt la curent cu necazurile mele... Ne înţelegem bine şi atât. De la poarta fabricii, fiecare cu pizda mă-si. în plus, oamenii din jur ori sunt dobitoci din născare, ori se îndobitocesc cu timpul. Nu citesc nimic, nici măcar ziarul Sportul, la filme se duc doar la cele cu caftoi sau de râs... Dintre ăştia din urmă ia-l pe Ciobotea. E inginer, a făcut şcoală. Dintre ăilalţi, uite-l pe Dogaru, secretarul de partid pe secţie, îl ştii ?

-Nu.

— Nici o pagubă... De exemplu, alaltăieri Dogaru fuma pe un morman de cărămizi, sub geamul laboratorului. Fuma şi-atât, că pe el n-are cine să-l prindă şi să-i facă dosar penal. Privirea îi lovea fix la vreo trei metri în iarbă, în faţa picioarelor. De atunci cred că secretarul ăsta de partid seamănă cu un munte, cum am văzut acum vreo două luni în nu ştiu ce film coreean sau chinezesc, la televizor... E şi pe la Tismana un perete stâncos cu multe grote şi crăpături. Aşa şi faţa lui Dogaru ale cărei găuri - gura, nasul, ochii - sunt în permanenţă întredeschise: ai impresia că aerul, gândurile, imaginile circulă prin tiraj natural... Săptămâna trecută, când am dat drumul la instalaţie, i-a pus Ciobotea să care vreo treizeci de saci de caolin de la parter la moara de la etajul doi. Din exces de zel şi drept exemplu, că pe el nu-l rugase nimeni, doar e maistru, Dogaru, alb ca un înger, urca sacii şi-i arunca în moară cu totul. Adică şi sacul. El aşa înţelesese... De obicei dă buzna în laborator fără să bată la uşă, întreabă ceva, nimeni nu pricepe ce spune că n-are nici o logică în vorbe, se uită puţin în jur cu coada ochiului, într-un fel care îţi arată cât poate fi de periculos în prostia lui şi pleacă, fără nici un răspuns... Ai impresia că viaţa-i este precum căderea unei pietre, sau nici atât: ca mersul în gol al unui utilaj...

i

Şi totuşi, cum stătea pe mormanul ăla de cărămizi, secretarul de partid Dogaru semăna cu Gânditorul de la Hamangia. Frumoasa Anastasia! Părea, la rândul ei, la fel de iluminată ca sfintele din icoanele Renaşterii.
— Ieri, după intrarea în schimb, vine Doina la mine şi mă întreabă dacă mai avem detergent. Nouă, la magazie, ne-aduce Perlan la sac. Zic că da şi o întreb de cât are nevoie, ca să ştiu dacă trebuie să fac rost de vreun bon. Zice: „Ei, aşa, un pumn, să mă spăl pe cap." „Cu Perlan ?" o întreb eu. „Păi şampon nu am şi Perlanul spală mai bine decât săpunul" ... I-am dat, ce era să fac... Acum, fie vorba între noi, ştiam de mult că toţi dorm la duşuri, pe grătarele alea de lemn. Uşile de la closete nu se închid şi cum nu spală nici dracul pe-acolo decât o dată la două-trei luni, ai văzut si tu ce poate fi...
Dimineaţa însă, fetele ies pe poarta uzinei îmbrăcate în hainele de oraş, curate şi călcate, aranjate cu mare grijă la venire, în vestiar. Ies proaspăt fardate, mirosind a parfum. Băieţii, unii la cravată şi sacou, alţii în haine de piele, sau cu serviete diplomat, se uită după ele, le fluieră, le comentează. Eu aud la staţia de radio lecţia zilnică de gimnastică de înviorare: „Astăzi, mişcările fiind uşoare, le veţi executa împreună cu mine pe sunetele acestui marş, liniştitor, dar ritmat: unu, doi, trei, patru, cinci, şase, şapte, opt. Respiraţi uşor şi în continuare spor la muncă!" O voce imposibilă care comandă câtorva milioane de oameni: „Mişcările de astăzi, marş!"
îmi era destul. Constatările ei, fără urmă de patimă sau ironie, trecuseră de mult limitele suportabilului. Anastasia a prins să se frământe, apoi să se mişte sacadat, cu rare ţâşniri, precum muşuroaiele de cârtiţă primăvara şi, abia târziu, când a strigat bucuria ce i se întâmpla, am înţeles că fiinţa aceea chinuită mi se revela încă în toată strălucirea ei...

— Am auzit că nu prea îţi place aici. Te cred. Ai vrea să te întorci la Timişoara ?
Ce mai întrebare! Era însă prea puţin probabil să fi auzit aşa ceva. In afara celor câtorva prieteni ai mei, nu ştiam să fi împărtăşit cuiva de prin partea locului această dorinţă. Am lăsat-o să continue însă, pentru că era în firea lucrurilor:
— Pot să te ajut. îl cunosc pe unul din directorii de la Turnu Severin. Tu de ei ţii, nu ? Dacă îţi faci rost de o notă de transfer, am să te trimit la el. îl cheamă Popândan şi e de loc din Bacău. Suntem un fel de rude, mi se pare: bunica mea şi tatăl lui erau veri primari... Bunica, fie iertată, a murit acum vreo şase ani... Te duci la el şi-i spui că vii din partea mea. Nu cred să te refuze. Sau, ştii ce, mai bine vorbesc eu la telefon înainte.
— De ce să-ţi faci obligaţii pentru mine ? Intr-un fel sau altul mă descurc şi singur.
— Ei, hai! Poate n-ai aflat încă: uzina de la Severin e trecută prin nu ştiu ce decret al lui nea Nicu pe lista celor cincizeci şi ceva de unităţi cu regim special din care nu se pleacă decât cu transfer. Dacă-ţi dai demisia, nu te mai angajează nimeni, niciodată.
— Vorbeşti serios ? - m-am ridicat eu brusc în capul oaselor.
— Ba bine că nu! îl ştii pe Harabagiu, ăla de la protecţia muncii ? El e printre puţinii care au reuşit să scape din pilotul de apă grea. Ceva similar, dar mult mai mic decât au ăştia de gând să facă la Turnu Severin... Asta numai după ce-a stat vreo două luni pe la casa de nebuni, de i-au tras ăia un certificat pe cinste. Dacă-l întrebi, o să-ţi povestească şi ţie cum a cântat Internaţionala de pe biroul directorului. Apoi i-a spus: „Nu-mi dai transferul ? Mătur curtea cu tine şi n-o să ai ce-mi face!" Dar astea-s mofturi. Dacă n-ar fi fost tac-su secretar doi cu propaganda la municipiu... Pe urmă l-au mazilit. Cică lua.

— Lua ? Urât din partea lui - am încercat să par indiferent, căci spusele Anastasiei mă panicaseră de-a dreptul. Am readus discuţia pe făgaşul iniţial:
— Zici că poţi să-mi aranjezi transferul ?
-Da.
— Cu cât trebuie să sar la unchi-tu ăla ?
— Cu nimic.
— Cum cu nimic ? Nu se poate!
— Ba se poate. Tu te plăteşti faţă de mine - se alintă ea mângâindu-mă pe picior cu acea parte a trupului care deşteaptă bărbăţia instantaneu. Eram însă prea vlăguit ca s-o luăm de la capăt.
— Pe urmă mai vin eu la Timişoara, mai vii tu la Vâlcea — râse trist Anastasia -, de obicei nu refuz deplasările pentru că sunt adepta mişcării: „Să ne cunoaştem patria cu ajutorul delegaţiilor."
A fost rândul meu să izbucnesc în râs.
— Dimineaţă, când ieşim din schimb, să-mi aminteşti să vorbesc cu Popândan. Acum, gata. Mă duc să prăjesc nişte ouă, că trebuie s-o luăm din loc spre combinat.

7

INGINERUL LOTO se scobi în nas, apoi îşi şterse degetul de pulpana salopetei. Difuzorul ne amintea apoteotic:

„Cu Ceauşescu şi poporul,
Clădim mai trainic viitorul!"

— Fantastic! Cât o să-l mai crăcăneze ăştia ca să-l lingă în cur ?!

Se urcă pe scaun şi dădu aparatul la minim. N-aveam voie să-l scoatem din priză din cauza alarmelor. Când a coborât, a scotocit în servietă şi a extras de acolo un teanc de bilete pronoexpres.

— Poftim, uită-te la ele! Costă o sută de lei. Pe din două, cincinzeci. Mulţumit ?

— Nu ştiu cum să fac, n-am bani până la salariu.

— Lasă, te trec la catastif şi-mi dai atunci. Mă descurc eu cumva.

M-am travestit în om al muncii şi-am despăturit ziarul Scânteia ca să citesc Faptul divers. Precum colonelul Bică, Prinţese

— Zi şi mie ce mai mint ăştia.
— Nu mă interesează. Eu citesc doar cancanurile şi De pretutindeni. După ce termin, îţi dau şi ţie ziarul, că noaptea e lungă.
— Că bine zici. M-a pus Tudoran să fac informarea politică pentru şedinţa sindicală de joi. Să fie la dosar pentru orice eventualitate. Copiez şi eu ceva de prin cuvântarea lui nea Nicu şi gata. Acum hai să ne facem rondul, să nu spună ăştia...
Am luat-o înainte şi Loto Ciobotea m-a ajuns în dreptul staţiei de epurare a apelor reziduale:
— N-are rost să intrăm, nu funcţionează nimic. Ne-au trasat sarcină să reducem consumurile şi ce-i mai uşor decât să tăiem de la epurare, că nu se vede. Altfel, ar însemna să afectăm producţia şi tot ei ne-ar da la cap. Pe urmă, am demontat pompele şi le-am mutat în secţie, pe unde aveam nevoie de ele. Decât să le fure... Pe ăsta de-aici l-am dat la spălat butoaie, ca să facă şi el ceva util. Aşa că acum a ajuns o ruină, judeci şi tu că s-a furat tot ce se putea fura...
La câteva zeci de metri mai încolo, două umbre tocmai izbutiseră să treacă un obiect voluminos peste gard.
— Băă! Lasă sacul! - a răcnit Ciobotea ca din gură de şarpe luând-o la goană.
Degeaba însă. Cei doi se făcură nevăzuţi cu o viteză neverosimilă faţă de povara lor, iar inginerului Loto nu-i rămase decât să înjure ca la uşa cortului:
— Futu-le muma-n cur de bandiţi! Fură benzină din rezervor cu sacul! De când cu cotele astea, parcă au înnebunit cu toţii.
— Cum adică fură benzină cu sacul ?
— Uite-aşa! Bagă doi saci de nailon unul în altul şi fac plinul cu benzină de extracţie de la rezervor. Vreo şaij' de litri odată. Că nu-i zi de la Dumnezeu... Dumnezeul mamii

lor! Noroc cu meşterul Păsculescu: e băiat deştept, ştie să se descarce fără să bată la ochi. Ştie dom'le şi gata.

Când ne-am întors în birou, i-am spus:

— Am nevoie de două-trei zile, să dau o fugă până la Timişoara. Ce zici, Tudoran o să-mi aprobe ?

— Da' ce treabă ai tu cu Tudoran ? Măi, băiatule! Du-te liniştit, nu te căca pe tine! Ai văzut că nu se întâmplă nimic.

S-a învârtit prin birou preţ de vreo câteva minute, apoi şi-a tras nişte cizme de cauciuc şi s-a îmbrăcat cu pufoaica.

— E în subsol o instalaţie de sifon casată de vreo zece ani. A fost făcută pentru ăia cu sudura, când s-a construit secţia şi cică ar fi explodat. Vreau să văd în ce stare e. Dac-aş putea s-o repar, aş duce-o la mine, la ţară şi n-aş mai discuta cu nimeni. Nunta şi mia de sifoane, că vinu-i tare şi ăstora de pe aici nu le place aşa, crud. Da' gura: n-ai văzut, n-ai auzit, nu cunoşti. Ce ştiu eu cine ar fi în stare să-mi sufle pontul. De mă caută cineva, sunt la estacadă...

Am închis ochii şi am aţipit minute bune, poate o jumătate de oră. Când m-am trezit, am coborât tremurând de frig printre ferotenaiile vrăjmaşe care, de-atunci şi până în vecie, însemnau destinul meu de om în rândul lumii.

Ştiam un loc lângă o cuvă ruginită, unde îmi plăcea să fumez şi să meditez la nemurirea sufletului. Acolo nu mă deranja nimeni.

Cuva avea un metru înălţime, cam tot atât în lăţime şi vreo zece lungime, fără vreo altă deschidere permanentă în afara gurii de vizitare. Ei bine, oamenii de pe tură abandonaseră baia deconspirată de curând şi se grămădiseră acolo. Chirciţi claie peste grămadă, bărbaţi şi femei îşi trăiau idealurile comuniste şi cele câteva ore ale miezului de noapte, în care rutina îi învăţase că nu sunt căutaţi şi că instalaţiile pot funcţiona din inerţie.

Din interior răzbătea zgomotul unui coteţ de găini sau al unei peşteri cu lilieci. în pofida oricărei acţiuni, soarta le era pecetluită: două ore pe noapte, adică o lună pe an, adică cinci ani din viaţă le vor fi petrecut în acel întuneric jilav. Fără să fugă de la program, fără să cânte şi să joace, încălcând într-un mod uman consemnele din fişa postului.

Nu i-am deranjat cu nimic. Mi-am fumat ţigara şi m-am retras în vârful picioarelor, apoi m-am grăbit către camera de comandă, căci frigul începuse să muşte. Micşunoiu stătea în picioare, cu mâinile adânc înfipte în jeburile salopetei, în faţa tabloului de control. M-am apropiat încet şi i-am dat ocol. Drept, fără să se sprijine de nimic, Micşunoiu dormea. Am stat lângă el, privindu-l: nici o mişcare, nu se clătina. După vreo trei minute, a deschis ochii şi a început să vorbească:

— A crescut presiunea, dom' inginer. înseamnă că s-a deschis ventilul şi imediat atingem parametrii de regim...

Pe faţa lui nu se citea nici că dormise, nici oboseală, nici buimăceală.

— Bine - am zis. Ai grijă la autoclavă.

Mi se rupea de autoclavă lor. Ce altceva însă aş fi putut să-i comunic muncitorului Micşunoiu, cel cu mama paralizată ? Cu câteva zile înainte, Ciobotea îmi citise din lucrarea de promovare în categorie a lui Micşunoiu. „Mături de proteţia muci la lucru în vase închise: mai îtâi blidăm cu diferite sustanţe toxice intrări la vas, pe urmă se airiseşe şi se pote intra la o teperatură de douăşpatru volţi şi în uele cazuri şi la dişpe volţi."

Hohotelor mele de râs, Ciobotea le interpusese o faţă glacială, iar remarca aproape că mă jignise:

— în locul tău, n-aş râde. Mai bine ajută-mă s-o dregem cumva, că mie îmi cunoaşte Tudoran scrisul.

Mi-a întins un pix, a scos din raft o carte de protecţia muncii şi mi-a dictat ce să scriu. Apoi a luat foile, le-a amestecat printre lucrările celorlalţi şi s-a dus cu ele la şeful de

secţie. La întoarcere, mi-a spus pe un ton de parcă i-aş fi reproşat ceva:
— Lasă, nu se face gaură-n cer! Două sute la leafă îi vor prinde bine amărâtului ăstuia. Ce, parcă Tudoran n-are clienţii lui ?...
Când am intrat în birou, Ciobotea îşi freca mâinile satisfăcut, aşa că n-am avut nici un chef să-i retez entuziasmul:
— Gagiule, am dat lovitura! Sifonăria e-n regulă, numai vasul de expansiune-i spart. Aranjez eu în doi timpi şi trei mişcări să-mi facă unul din inox la atelier... Că lui Tudoran ştie băiatu' ce să-i spună. Da' fii atent: mucles, s-a înţeles ?!
M-am grăbit să-i ofer toate garanţiile.
Peste combinat, deasupra dealurilor, zorile alungau câţiva norişori roşii. Undeva, mai aproape, grâul unduind promitea o dimineaţă liniştită, iar eu am însemnat pe răboj încă o noapte de succese în bătălia planului cincinal. Căminul de nefamilişti mă ademenea cu oala lui de ciolan pe varză, cu minunatul duş la care, dacă aş fi avut norocul să ajung înainte de opt, aş fi fost răsplătit de jetul apei calde şi, în sfârşit, cu patul a cărui lenjerie aproape curată mi-o întinsese relativ recent pe sub mână Meosu ţiganul, portarul căminului, contra unei şpăgi de numai lei zece.
Iluziile mele s-au risipit ca fumul. în faţa porţii mă aştepta Anastasia:
— Unde ai luat-o aşa la ieşirea din schimb ? Ştiu că am alergat să ajung înaintea ta!...
Am abuzat de lipsa de vigilenţă a lui Boşugioiu, celălalt portar, atunci de serviciu, şi ne-am strecurat printre drasticele consemne ale regulamentului de ordine interioară, compus de şi pentru homosexuali şi scapeţi. în cameră, Nasta şi-a dat jos paltonul, apoi a început să se dezbrace cu aerul cel mai firesc din lume.

— Imediat după şapte l-am prins pe Popândan la telefon. Am o cunoştinţă la centrala combinatului, aşa că, dacă e nevoie de vreun interurban, mă duc acolo şi vorbesc pe gratis. Te aşteaptă la Severin... Apoi l-am luat tare pe Tudoran că nu mai avem camere de mingi în laborator.
— Da' la ce-ţi trebuie ? Ai vreun ciocănar fotbalist ?
— Termină! Astea folosesc la recoltat probe de gaze. Se fac la voi, la Timişoara şi de-asta ţi-am rezolvat o delegaţie de trei zile, ca să nu te duci pe banii tăi... La întoarcere, poţi să te opreşti la Turnu Severin. Pleci deseară.
Goală cu desăvârşire, Anastasia s-a aplecat peste mormanul de haine, a căutat în buzunar şi a pus delegaţia pe masă. Apoi şi-a cuprins sânii cu mâinile scâncind:
— Mi-e frig...
Frig îmi era şi mie. M-am băgat în pat lângă ea şi mi-am făcut datoria de inginer destoinic.
Apoi se întâmpla o plajă întinsă, neverosimil de frumoasă, ca într-o carte poştală ilustrată, iar eu, nu ştiu de ce, încercam să-mi rostesc necazurile, angoasa în legătură cu lipsa banilor cu care ar fi trebuit să plec în delegaţie şi câte altele încă.
Apoi şmecherul bătea iarăşi în geam. De câte ori treceam împreună prin spatele depoului de tramvaie, Prinţeso, un şogârţ ne repera şi bătea în geamul atelierului. Nu ştiu dacă îţi mai aminteşti.
Mirosea a primăvară. Buzele tale erau marginile unui vas din care ni se revărsau sufletele. Trecea un tip învăluindu-ne în fum de ţigară. Un bec ostenit lumina firma unei alimentare. Acolo era capătul, acolo trebuia să ne despărţim, ca să nu vadă ai tăi că te aduc acasă. Ai tăi nu prea se dădeau în vânt după mine, sau cel puţin ăsta era pretextul.
— Te iubesc.
— Și eu.
— Te iubesc mult.

8.5

— Şi eu.

Grădina ne ascundea complice. Cândva, dincolo de primul cântat al cocoşilor, ne strecuraserăm printre firele de sârmă ghimpată. Noaptea se adâncise, Orion cobora înspre asfinţit:

— „Nici o corabie nu s-a întors vreodată din Mările Sudului sau de la Capricorn" ...

întunericul ni se încurca în haine, în păr, în gânduri. Am strivit unul dintre ele cu pleoapele:

— După ce ai să pleci, am să-mi tai venele, ca să curgi din mine...

îmi sorbeai cu disperare otrava cuvintelor, apoi ţi-am simţit lacrimile pe obraji:

— Să nu mai spui asta!... Să nu mai spui asta niciodată, ai auzit ?!... N-ai voie, ce ţi-am făcut eu ?... N-ai voie!...

Lacrimile tale aveau gustul dimineţii:

— Te iubesc ca sarea în bucate, Prinţeso...

— Te iubesc, te iubesc, te iubesc...

— ... te iubesc, te iubesc, te iubesc pentru toată viaţa...

Cădea roua şi totul era crud şi mirosea a fericire...

Privirea mi-a căzut peste câteva hârtii de pe masă pe care nu le ştiusem acolo. Fără să mă ridic, am întins mâna şi le-am luat. Erau trei sute de lei şi o foaie ruptă dintr-o agendă, cu următorul mesaj:

„In ciuda unor evidenţe
ce respiră şi afirmă că ziua de ieri
(cu mâinile albe
care netezesc fiecare cută)
ne va goli sufletele
— înainte de a ieşi din cameră
mă întorc şi (oprindu-mă în inima dimineţii)
sărut
perna pe care capetele noastre
au trăit, au fost."

— DA' CU CINE S-A VORBIT ?
— Ce anume ?
— S-a vorbit cu cineva de la noi ?
— Vorbesc eu cu dumneavoastră.
— Atunci n-avem.
— Dom'le, nu se poate. Am bătut atâta drum ca să mă întorc cu mâna goală ?
— Ba se poate, şi încă foarte bine. N-avem latex de-o juma' de an. De unde camere de mingi ? Trebuia să fi dat un telefon înainte, să te interesezi. Acu' ce să-ţi fac ? Du-te la director, poate îţi aprobă vreo două-trei bucăţi...
Amploaiatul s-a cufundat iar în examinarea unor hârţoage. Am ieşit închizând uşa binişor, ca nu cumva să-i stârnesc mânia. Ştiam că tot la el aveam să mă întorc în cazul ipotetic că aş fi reuşit să-l înduplec pe director.
Am aşteptat ceva mai mult de un ceas în faţa unei uși capitonate. Apoi, un ins chel, camuflat într-un halat, ca să se

confunde cu clasa muncitoare, m-a apostrofat privindu-mă peste ochelari:
— Te plimbi pe banii statului, tovarăşe ?
— Nu, domnule.
— Hai, dă comanda aici! Ai trei bucăţi. La revedere.
Cum era să mă întorc la Râmnicu Vâlcea cu trei camere de mingi ? N-ar fi mers nici dacă aş fi fost trepăduş la o echipă de fotbal din categoria Onoare. Am înghiţit în sec şi m-am întors la desfacere.
Din cei şase funcţionari, doar unul părea cufundat în lucru, deşi muta aceleaşi hârtii dintr-o parte în alta. Ceilalţi îşi vedeau de ziare, ţigări şi nechezol, încet şi trist, cum se fut aricii, fiindcă nu era decât ora nouă dintr-o zi lungă. Cine să bage în seamă un pârlit de inginераş, care bătuse vreo câteva sute de kilometri ?
In cele din urmă, individul a întins mâna fără să mă privească:
— Dă-mi-o.
A fircălit ceva pe comanda aprobată de director şi mi-a vorbit din vârful buzelor:
— Cu numerar, că suma-i mică. Dacă nu veneai cu palma-n cur, te rezolvam. Aşa, n-am ce-ţi face. Du-te la casierie și plătește.
Tocmai când mă scobeam prin jeburi ca să încropesc contravaloarea baloanelor, îngerul Domnului s-a pogorât pe pământ. Era nenea Gelu, prietenul lui tata, cel care pe vremuri, când venea în vizită, mă lua pe genunchi și cânta bătând din palme:
„Tapei, tapei, tapcile,
Mama mulge vacile,
Cine papă laptele?"
Mama nu mulgea vacile nici atunci nici mai târziu, iar eu trecusem de ceva vreme de vârsta lăpticului. La intrarea lui

însă, ca prin minune dispărură ziarele şi ţigările în folosul interesului tot atât de brusc faţă de hârţoage.
— Ei, fecior, ce vânt te aduce pe la noi ?
Ne-am pupat zgomotos pe obraji. Apoi i-am împărtăşit durerea mea.
— Numai atât ? Treci la mine în birou, să-mi povesteşti ce mai face tată-tu!
Mai aplecat de spate decât Uriah Heep, omul meu mi-a şoptit rugător:
— Să nu mă spuneţi, dom'le. Vă rog frumos!
Nu l-am spus. Nenea Gelu s-a aşezat la birou, a tăiat apostila directorului şi a scris apăsat: „se aprobă 100 buc. camere mingi."
— Suma e frumuşică. N-are rost să faci exces de zel ca să-mi dai banii acum. Când ajungi la Vâlcea cu factura, zi-le ălora să plătească prin virament. Bumbare, ia vino aici!
In uşa biroului a apărut, roşu ca racul, omul meu. Mă privea mustrător, de parcă l-aş fi dat la ziar. Nenea Gelu nu i-a lăsat însă timp de gândire:
— Ia, măi, geanta Iu' domnu' inginer şi du-te la magazie. Spune-i lu' Sofica să-ţi dea o sută de camere din lotul de Borzeşti. Te-ai întors ?
Apoi a urmat:
— Şi zi flăcău: cum de-ai ajuns tocmai la Vâlcea ? Tată-tu şi mamă-ta ce spun ?... Ei, nu i-am văzut de mult. Da' ştii cum e, toţi suntem ocupaţi...
Până să-i povestesc, Bumbaru s-a şi înfiinţat cu sacoşa plină. Nenea Gelu i-a încredinţat însă altă sarcină:
— Măi, Sonia nu-i aici. Ia fă tu două cafele, da' din aia bună. Să nu ne povestească tov inginer pe la Râmnicu Vâlcea că a venit la noi şi l-am tratat cu sictir.
Am băut cafelele flecărind de una, de alta, care era viaţa prin combinat. La sfârşit, mi-a întins mâna peste birou:

— Mă şi mir că mai ţine şandramaua. Aşa-i peste tot. Uite la noi: latex din părţi, aditivi la fel. Planul să-l faci, că altfel... Noroc de relaţiile din minister şi de la centrală. Da' şi-acolo trebuie să bagi tromf dacă vrei să se rezolve ceva şi, drept să-ţi spun, eu unul m-am cam săturat... Tu, dacă te hotărăşti să vii încoace, dă un semn de viaţă. Nu-i cine ştie ce sfârâială în fabrica asta, da' decât nimic...

M-am hotărât până a doua zi. Tata s-a dus zor-nevoie la nenea Gelu, au povestit din studenţie (nenea Gelu terminase însă facultatea, pentru că era fotbalist la Ştiinţa şi nu fiu de chiabur ca bătrânul), şi-au amintit de cartelele de haine pe puncte şi, când s-a întors acasă, a scos din buzunar mult aşteptata notă de transfer de care se legau toate speranţele mele.

9

OCHII PRIETENULUI GEO îmi evocau imaginea a două acvarii, două bile pline cu apă, în care înotau câte un peştişor cumplit de singur.

Şi-a aprins o ţigară. S-a întors cu spatele, şi-a făcut de lucru pe lângă casetofon şi mi-a dat lovitura de graţie: „Home" cu Jan Anderson. Apoi s-a apucat să se autodenunţe, ca un criminal spăsit:

— Săptămâna trecută îmi zice: „Am trei zile foarte grele. Mă aşteaptă un examen cumplit, am lipsit de la cursuri." Toată lumea ştie: jidanul de Katz sperie şi amintirile cu pretenţiile lui. Dar dacă decartezi, se schimbă treaba. Și se mai spune că...

— Lasă asta. Ce-i cu Mili ?

— Ce să fie ? Exact după trei zile am aflat că nu s-a prezentat la examen. De-atunci o caut întruna la telefon şi nu răspunde nimeni. Sunt îngrijorat. Mă gândeam că poate tu...

Era groasă. Bătrânul Tatalovici făcuse vreo doişpe coţi de ocnă pe motivul că fusese bandit. Ştiai asta, Prinţeso ?

Nu, nu-l omorâse pe Lazăr de la Rusca şi nici nu hălăduise prin codri cu legionarii lui Spiru Blănaru. Tatăl lui Mili ispăşea păcatul de a se fi numărat printre fruntaşii sârbilor din Banat, la vremea când druje Tito era Măcelarul din Piaţa Roşie.
— Cam prăpăstios - am încercat să-i potolesc spaima. Oamenii mai pleacă în concedii, le mai vin rude... Se mai şi îmbolnăvesc, Doamne fereşte...
— Faci pe tâmpitul!
Aşa era. Mult timp după ce scăpase de la popreală, moş Tatalovici plimbase ursul prin Bărăgan, apoi prin nu ştiu ce sate ciudate din Gorj şi Mehedinţi, unde partidul îi îndrumase paşii de doctor. Abia de vreo zece ani dacă apucase să iasă cât de cât de sub oboroc.
Slavă eternă celui mai iubit fiu al poporului: epoca reabilitării totale a foştilor, a prieteniei cu sârbii şi a cartelelor la zahăr şi ulei!
Toate bune şi frumoase, dacă acelaşi druje Tito, aflat în pragul senilităţii, nu şi-ar fi amintit, după un sfert de veac şi mai bine, de oamenii care-i ţinuseră partea şi n-ar fi cerut, oficial, precizări despre soarta lor.
Aşa se face că poteraşii au pus din nou farurile pe bătrânul duşman al poporului. Şefii, care până atunci îl apreciaseră, au prins să-i facă viaţa amară, astfel încât omul şi-a iscălit demisia fără prea multă muncă de lămurire. Nu-i vorbă, druje tocmai îl blagoslovise cu o pensioară care, transformată în lei-tramvai, bătea ca la vreo trei-patru salarii bune.
Din clipa aceea apăruseră în faţa blocului nişte blajini tăietori de frunze la câini răsfoind plictisiţi presa centrală şi locală, telefonul începuse să aibă apucături ciudate, iar lui Mili şi mamei ei li se întâmplau frecvent mici chestii ciudate, cum ar fi dispariţia actelor din poşetă, dar nu şi a banilor.
Cred că mareşal Tito nu prea era la curent cu astfel de păţanii. De-aia se adresase tot oficial sârbilor care avuseseră

de îndurat temniţa din pricini nu tocmai de drept comun, propunându-le să sară Dunărea în partea lor. Le promitea dreptul de a se stabili în orice oraş, locuinţe şi servicii pe măsură, iar fiilor şi fiicelor înscrierea fără admitere în orice universitate.

Disperaţi, Geo şi Mili îmi ceruseră cu nişte luni înainte, în primăvară, să-i logodesc. Asta s-a întâmplat în stația de tramvai şi la ora când se cunoscuseră unde, după ce am îngăimat mai emoţionat decât ei câteva cuvinte patetice, le-am pus în deget câte o verighetă de argint.

Există deci o vârstă a idealurilor. O vârstă la care toţi oamenii sunt frumoşi și curaţi. Pe urmă toate acestea rămân într-o firidă a memoriei sau, pentru cei care nu renunţă, se transformă în obsesii şi apoi în vicii. Astfel ne pierdem cu toţii tinereţea...

Departe de mine iluzia de a fi scăpat atenţiei troglodituлui cu ziarul. Mi-a deschis uşa însuşi duşmanul poporului, un ins mai aproape de șaizeci decât de cincizeci, nebărbierit de zile bune, într-o bluză de pijama peticită la coate. I-am explicat ce doresc iar el, la fel de binevoitor ca anchetatorii prin mâinile cărora trecuse în tinerețe, a strigat-o pe Milita şi a apostrofat-o în sârbeşte.

Eu însă n-am dat înapoi. Mă aşteptasem la o astfel de primire. La apariţia fetei, Tatalovici m-a luat din scurt, ca la vorbitor:

— Hai, dă-i drumul!

Milita s-a răţoit tot în sârbeşte la bătrânul bandit şi, din câte am priceput, numai prezenţa mea l-a împiedicat să-i cărăbănească fiică-si vreo două-trei scatoalce.

— Coboară şi aşteaptă-mă în colț!

Uşa s-a închis brusc. Când am ieşit din bloc, pavianul cu ziarul tocmai îşi aprindea o ţigară, dar m-a privit astfel încât mi-a spulberat orice îndoială că în cel mai scurt timp voi fi ocupat un loc umil în rapoartele zilnice, depuse pe

birourile confraţilor colonelului Bică şi căpitanului Măciuceanu.
Mili m-a ajuns din urmă curând.
— Nu e bine să fim văzuţi. Pentru tine. De-asta te rog să-l ierţi pe tata. Aseară căuta Novi Sad-ul pe ultrascurte. Am auzit cu toţii: „Tigrule, tigrule, aici pantera. Subiectul a intrat în bloc." Intr-adevăr, era tanti Daniţa, verişoara lui, căreia îi rămâne apartamentul după ce plecăm. Cred că înţelegi ... - m-a decepţionat ea după un potop de justificări.
I-am împărtăşit pe scurt obiectul misiunii mele, asigurând-o că mi se rupea dacă poteraşii mă treceau sau nu la index, că doar nu era nimic între noi.
— Chiar nimic ? Nici măcar puţină prietenie ? - a zâmbit ea trist.
Imaginea acelui zâmbet este singura ce rezistă timpului. Familia Tatalovici a trecut graniţa chiar a doua zi, iar Mili a plecat fără să lase un rând, fără cel puţin să-mi dea de bănuit. A plecat pur şi simplu.
Geo a alergat pe la toate cunoştinţele, amăgindu-se că vreuna dintre ele ar fi putut avea noua adresă. Apoi, după un lung anotimp al zădărniciei, şi-a scos verigheta şi a aruncat-o în Bega:
— Dacă tot a fost o plăsmuire...
Prietenul meu a fost salvat totuşi de la moarte. Când l-am văzut, la vreo două săptămâni, era alb ca cearşaful de sub el, în ciuda numeroaselor transfuzii. A ridicat spre mine mâinile cu încheieturile prinse în bandaje de ghips, semn că se predă:
— „Cu respect vă raportez supus domnule căpitan, azi-noapte au mai murit trei simulanţi." Trăiască Hasek... Să nu-ţi fie frică, n-o să se mai întâmple nimic. Mi-e o sete de viaţă... Şi de bere...

10

POPÂNDAN M-A PRIMIT numai miere şi zahăr. După cuvenitele politeţuri şi întrebări naive despre Anastasia, după nechezolul cu zaţ de o palmă, după relatările mele autobiografice, am trecut în sfârşit la subiect:

— Dumneata - a spus el - ai la mână un ceas foarte interesant. Aş putea să-l văd mai de aproape ?

Mi-am desfăcut ceasul şi i l-am întins. Tov director comercial a scos dintr-un sertar al biroului o lupă de ceasornicar şi câteva unelte de profil. A deşurubat capacul, şi-a înfipt lupa în orbita dreaptă. Pe faţa lui, străjuită de smocuri de păr cărunt, s-a revărsat un zâmbet oligofren:

— Elveţienii ăştia, dom'le! E aici o întreagă uzină în miniatură ... Poftim, priveşte şi dumneata!

Mi-a întins monoclul şi m-am conformat invitaţiei. In ochiul meu stâng a prins să se bălăbănească o roată dinţată de dimensiuni respectabile, cam ca aceea care împingea pe vremuri trenurile de marfă şi călători pe cremaliera dintre Bouţari şi Sarmizegetusa.

— Ei, ce zici ?
— Excepţional, dom'le! - m-am entuziasmat eu.
Am pus monoclul pe masă în timp ce Popândan înşurubba capacul ceasului.
— Ştii, am o pasiune: îmi place să repar şi să colecţionez ceasuri. Cu cât mai vechi, cu atât mai bine.
— La noi la Timişoara este la muzeu un ceas făcut în întregime din pâine. O raritate, nu altceva.
— Te cred. Eu am unul cu cuc, construit din lemn. Bună afacere mi-a ieşit când am pus mâna pe el!... Tocmai de aceea voiam să te rog: dacă ştii pe cineva care vrea să vândă ceasuri vechi, pendule, sau din cele cu figurine. Nu contează dacă-s defecte, le repar eu... E atât de frumos când bat toate deodată la oră fixă... O adevărată simfonie!
Popândan, sincer extaziat, a închis o clipă ochii de parcă atunci şi acolo porniseră să cânte toate ceasurile alea ale lui.
— Să vezi prin câte am trecut când ne-am mutat la Severin... Mi-a trebuit o maşină numai ca să le pot aduce în bune condiţii. Mobila ca mobila, dar ceasurile nu le puteam pune la mesagerie. Iţi dai seama ce-ar fi ieşit ?
îmi dădeam prea bine seama că bătusem drumul din cu totul alte motive. Şi mai aveam doar o oră şi jumătate până la tren.
— Domnu' director — am îndrăznit eu blajin, împingându-i sub nas nota de transfer.
— Ştiu, dragul meu, ştiu - s-a întristat el subit. Nu depinde de mine. Trebuie să-l aşteptăm pe tov director general, când s-o întoarce din şantier. Tot ce pot este să pun o vorbă bună... Uite, hai să facem puţină regie: eu am să-l chem aici, în birou, iar tu ai să-i expui cazul. Sper că ştii cum să te prezinţi, nu ?... Chiar dacă nu-ţi semnează, să nu ridici glasul. E un om de valoare şi trebuie menajat...
Premisele erau de-a dreptul încurajatoare: bani, nervi şi timp de pomană. A, uitasem ceasurile.

In tren, m-am urcat direct la vagonul-restaurant şi am comandat un coniac dublu. Viitorul îmi părea la fel de promiţător ca duba miliţiei:
— O să-ţi asigurăm toate condiţiile să-ţi aduci părinţii lângă tine, dacă sunt aşa bătrâni şi bolnavi, cum zici - mustăcise directorul general Floroiu.
In privirea lui semiîngăduitoare am desluşit fără efort urmele lecturilor care îl ridicaseră şi pe Măciuceanu la gradul de căpitan. Era vorba însă de mult mai mult rafinament, adică de un grad indiscutabil mai mare şi deci de o primejdie în faţa căreia, din instinct, sufletul meu se ghemuia de frică.
Trenul lua în piept cu voinicie dealul Balota. Pădurile goneau prin ferestre la fel ca norii prin luna lui Marte a lui Nichita. Schelete de copaci, după schelete de gânduri.
„Timpul afectat pentru servirea mesei este de 50 minute, după care consumatorii sunt rugaţi să cedeze locul."
Am mai cerut un coniac dublu. „L'usage du cabinet pendant l'arret du train en gare est interdit."
Intre noi, Prinţeso, erau câţiva metri. Şi câţiva ani de tăcere. Tu de atunci te suprapuneai peste fotografia unui buletin de identitate expirat. Erai tunsă scurt, îţi însuşiseşi nişte cearcăne şi un rimei pe care nu le ştiam:
— Ochii tăi, fântânile sufletului meu - mi-am amintit, deşi priveai altfel, vorbeai altfel, zâmbeai altfel.
Nu m-ai băgat în seamă. Ai urcat pe un scaun înalt din faţa barului, încât nu-ţi vedeam decât spatele. Tricoul sub care ghiceam lipsa accesoriilor intime şi urmele numai de noi ştiutelor mângâieri.
Nu erai singură. Intraseşi cu pictorul, prietenul de demult al lui taică-tu, omul cu marea sângerie care mă obsedează şi acum. O celebritate de insectar pentru care oricine putea să te invidieze. Oricine, mai puţin eu.
Şi totuşi încă mai răspândeai lumină. Şi totuşi, între bine şi rău se mai prăbuşea o punte. Asta pentru că-l vedeam în

preajma ta. Pentru că intraserăţi acolo, peste mine, fără măcar să mă vedeţi. Pentru că îi vorbeai râzând şi pentru că el aproba tot ce-i spuneai.

Un vânzător de lozuri s-a oprit lângă mine scuturându-şi punga:

— N-a ieşit nimic serios până acum!

Am încercat să-l ignor ca pe un cerşetor care-şi arată bubele. Apoi am cules totuşi un pont: „dacă iese câştigător, atunci..."

Am mototolit lozul şi l-am aruncat în scrumieră. De cealaltă parte a vitrinei, strada continua să curgă odată cu ploaia izolând incinta plină de fum, vorbărie şi vicii.

Yesmanul tău comanda scump. Uneori îi zâmbeai, alteori îți aprindeai ţigările cu bricheta lui. Complicitatea alcoolului fin, îngurgitat în aceeaşi cantitate, desigur. Te-am privit din nou. Tricoul ţi se ridicase miluindu-mă cu un petec de trup. Aripile însă îți involuaseră până la două cicatrici, sau până la iluzia ce le făcuse eterne, deşi încă te înveşmântam cu efemeridele cuvintelor din amara mea singurătate.

Născută din fosta noastră fiinţă de dragoste, ea mă înzestrase cu o memorie receptivă doar la faptele tale, de care tocmai mă despărţeau săptămâni, luni, ani. Deşi ele nu mă mai implicau și nici nu mai aveam cum să le influenţez...

Deci mă întorceam cu coada între picioare. Nasta, Nasta! Cine te-a pus să te legi de viaţa mea ? Ştiu că nu aveai vreo vină, mă împinseseşi în faţă din prea bună intenţie, ca o grupă de pionieri fruntaşi care vor să treacă o babă strada. Şi totuși, tu și Popândarul tău, în complicitate, mă sugrumaserăţi iarăşi în leagănul iluziilor. Omor prin imprudenţă, desigur, cu multe circumstanţe atenuante. Parcă te şi auzeam:

— Eu am vrut să fie bine...

Doamne, cum te uram, Nasta! Și câtă greaţă îmi era de trecerea asta a mea pe faţa lumii! Dar trebuia să te iert. Să

te iert şi să mă prefac că nu-mi pasă, pentru că tu n-ai fi înţeles niciodată din ce se trăgea acea supărare.

Curând aveam să plec. Să nu-ţi răspund la scrisori. Să te las să crezi că sunt aidoma tuturor bărbaţilor cunoscuţi de tine de-a lungul vremii şi de-a latul vieţii. Beţiv, curvar, profitor. Asta îmi era iertarea, Anastasia, pe măsura faptelor tale.

— Aţi auzit, dom'le, a murit Marin Preda!

Individul se trântise pe canapea, de cealaltă parte a mesei şi lupta cu un peşte oceanic greu de identificat.

— Mare scriitor, dom'le! Mare de tot!

— Așa e, dom'le, numai că a murit acum doi ani - m-am ridicat eu, retrăgându-mă la capătul vagonului, în spaţiul din faţa cotidianului closet.

Era liber. Am intrat, am urinat îndelung apoi am încercat să mă spăl pe mâini. Nu era apă. Am ieşit. Prin ferestre defila un enorm combinat chimic, altul decât cel căruia îi fusesem hărăzit, dar la fel de ruginit şi dezolant: Işalniţa.

Pe măsura faptelor tale, Nasta. Și va fi venit cât de curând ziua când îmi va fi fost mai la îndemână să trec pe cealaltă parte a străzii decât să schimb vreo vorbă cu tine. Așa se întâmplă cu oamenii și amintirile episodice. Iar tu le vei fi povestit Sandei, și Getei, și Marianei, tuturor deci, că am apucat o funcţie, că nu mai cunosc lumea și mă ţin cu nasul pe sus. Sau nu vei fi povestit nimănui nimic. In sinea ta însă mă vei fi pus la stâlpul infamiei ca să arunci în mine cu nădejdile tale stătute, cu ultimele tale nădejdi, în ordine cronologică, pentru ca să fim preciși.

Apoi te vei fi lepădat de mine. Și de amintirea mea. Te vei fi reîntors la obsesia gimnasticii radiofonice, la zilele lungi şi singure marcate de beţiile lui Nifon şi de infidelităţile tale ca de nişte borne kilometrice.

Iar eu, călare pe o jumătate de iepure şchiop, voi fi bătut câmpii acelor altor alternative ale existenţei despre care ţi-am vorbit. Sau aş fi avut de gând să-ţi vorbesc.

11

AŞEZÂND ÎN MIJLOCUL MESEI cratiţa plină cu ciuperci în smântână, Ors mă îndemna către Equinoxe-ul lui Jean Michel Jarre şi o sticlă de apă minerală Biborţeni.

— Ia zi, de ce te-au chemat ăia ? Ne bagă la gherlă ? - l-am luat eu din scurt.

— Aş! Aveau cu mine, personal. Porcul ăla de Săraru... Cum care ? Maiorul, şeful lor... Deci porcul ăla cică să mă facă şi pe mine securist. Şi pe deasupra se ţinea şi de bancuri proaste: „Hai, ia o ţigară. Uite, fumez şi eu!" Da' ce, eu sunt tâmpit, să mă dau aşa pe mâna lui ? Vezi-ţi de treabă dom'le! I-am spus: „Tov maior, am făcut facultate să profesez ca inginer. N-aş vrea să" ... Da' el: „Şi la noi tot ca inginer ai să lucrezi." Şi uite-aşa, ne-am învârtit în jurul cozii mai bine de o oră. El, ştii, lozincard: „Să luptăm împreună! Să veghem! Să urmărim înfăptuirea politicii partidului! Gândeşte-te la ce avantaje îţi oferim!" Şi alte căcaturi de-astea. Eu: „Luptăm, tov maior, cum să nu luptăm. în toate şedinţele iau cuvântul şi critic aspectele negative. Dacă se întâmplă

ceva, am să pun primul mâna pe telefon să vă zic. Aşa ar face orice om cinstit" ... Greu dom'le, futu-le muma-n cur! Mult i-a trebuit ca să priceapă. Auzi, să mă facă securist. Pe mine, care bunicu-meu a avut bancă în Sasca şi moară la Vrani! Aveţi, bă, grijă ce spuneţi, nu se poate să nu vă propună şi vouă măgăria asta!...
— Drept e, nu ţi-ar sta rău cu chipiu şi epoleţi!
— Du-te dracului, bă!
— Prietene, e târziu. Azi-mâine vine imbrohorul de la Severin, şi-am încheiat-o cu ăştia. Treaba e ca şi făcută.
— Termină cu prostiile! De unde ştii ?
— Mi-a şoptit o viorea.
— Bă, tu umbli după transfer... Ia zi, ne laşi cu curu-n baltă ?
-Nu.
— Eşti aiurea! Să fi fost eu în locul tău...
— Am avut un agaţament destul de serios la unul din directorii de-acolo şi tot n-a ieşit nimic.
— Te-o fi văzut că eşti prost.
— Mersi. Aştept să le arăţi tu vreo trei ani la rând cât eşti de deştept.
— Bă, n-ai priceput nimic: nu există oameni incoruptibili, ci doar necorupţi! Dacă ştii cui şi cât, piedicile cad singure...
— Când te-aud, mi se face dor de Valacci. Din păcate praxismul, cum ne omora în armată un dobitoc de politruc, nu confirmă întotdeauna teoria.
— E clar, avem de filozofat. Hai la o bere!
Am băut cu lungi tabieturi fiecare câte trei sticle, filozofând sau cam aşa ceva.
Asta pentru că aveam pile la unul din chelneri, văr cu Micşunoiu, omul cu dormitul în picioare. Altfel am fi împărtăşit în mod democratic destinul celorlalţi consumatori, care se abţiguiau cu halbe răsuflate şi acre.

— Dacă întreabă cineva, spuneţi că vi le-am adus pe ultimele - ne prevenise vărul contra unui bacşiş substanţial.
Apoi, pentru că Ors era de noapte, ne-am despărţit în faţa bodegii:
— Mă duc să trag un pui de somn. Ce tâmpit şi Măciuceanu ăsta! Ne-a băgat pe toţi în ture ca să-i păzim instalaţiile. Cică se fură... Şi ce dacă se fură? Tot n-o să meargă nimic! Salut şi voie bună...
Am luat-o către Anastasia nu atât ca să-i spun ce mare brânză făcusem la Severin, ci mai mult să mă culc cu ea. Aşa, din răzbunare şi pentru igiena personală:
— Patru hâţ-hâţuri pe săptămână, mă - decretase Parcu Marin odată, la modul general. Minim, ca să nu ţi se suie sperma la cap.
Când mi-a deschis, am vrut să o sărut, dar ea s-a ferit cu scârbă:
— Miroşi a băutură!
— Da, am băut câteva sticle de bere şi vreau s-o punem.
A început să se dezbrace încă din hol, semănându-şi hainele prin casă, semn că prinsese ceva din educaţia mea.
Ne-am prăvălit în pat, iar ea mi s-a deschis cu râvnă, tremurând din adâncul fiinţei. Apoi a prins să-mi maseze mijlocul şi să geamă, scuturată de lungi frisoane.
Şi totuşi mă urmărea imaginea unor soldaţi americani din Vietnam, masturbându-se cu femeile lor de gumă, imagine pe care o văzusem cu destulă vreme în urmă la televiziunea sârbă semiclandestină.
în fine, s-a terminat destul de repede, m-am ridicat şi m-am dus să fac duş: era joi şi program de apă caldă la blocuri.
Apoi m-am îmbrăcat.
Ea nu s-a grăbit să mă imite.
— Spune-mi ce-ai făcut la Severin.
— Nimic.
— Cum asta ?

— Uite-aşa.
N-a mai insistat. De fapt, eu dispărusem în bucătărie şi cotrobăiam prin frigider după ceva mâncare. Berea şi efortul.
— Am vorbit cu Ciobotea să te învoiască şi la noapte. Eu am nişte recuperări de luat şi am vrut să-ţi fac o surpriză: am cumpărat bilete la cenaclul Flacăra. Pe urmă ne întoarcem aici şi facem dragoste.
Dragoste ? Mi-a venit să pufnesc în râs. Cu gura plină. Lipsa ei de pudoare (stătea goală, numai cu papucii în picioare în cadrul uşii) mi s-a părut mai a dracului decât orice poţiune pe care ar fi trebuit s-o înghit. Nici măcar nu m-am căznit să-i explic că viaţa mea şi cenaclul Flacăra „al tineretului revoluţionar provizoriu", cum îi plăcea lui Geo să spună, erau două noţiuni în uşoară contradicţie. Şi dacă tot făcuse programul, ce rost ar fi avut să-i jignesc bunele intenţii ? Oricum n-aveam chef să mă duc la serviciu.
Câteva ore mai târziu, Nasta şi cu mine ne zbăteam în miezul unui ev aprins, să-i dăm a-însufleţirii noastre vamă. în cele din urmă, am reuşit să ne laminăm în interiorul sălii de sport şi să ocupăm amândoi un loc mai mult decât potrivit pentru orice recidivist în procesul reeducării.
Cu mai bine de o oră întârziere din pricina îmbulzelii, însoţit de brusca aprindere a entuziasmului popular pigmentat cu ţipete feminine şi-a făcut apariţia Marele Bard Naţional :
— Nici pâine fără muncă, nici muncă fără pâine! Bună seara tuturor! - a tunat vocea de stentor a cunoscutului personaj.
A urmat apoi un lung şir de menesingeri cântând un folk destul de prăfuit, în ciuda casetelor tehnice apoteotice, dar de inspiraţie sportivă, care apăreau în ziarul Flacăra, cu o tenacitate demnă de cauze umanitare prin îndepărtata Biafră: „Atmosfera spectacolului: excepţională. La început reţinută,

apoi incendiară. Durata spectacolului: şase ore şi jumătate."
Şi aşa mai departe.
Pe lângă produsele instant-logoreice ale Bardului, închinate Patriei, Partidului şi Cârmaciului, s-au recitat şi câteva poezii adevărate de-ale lui, din tinereţe şi din lirica universală. Fapt lăudabil. Puteam să bag mâna în foc că majoritatea covârşitoare a asistenţei auzea pentru întâia oară nume anonime ca Esenin, Khayyam, Witman, Prevert sau Augustin Doinaş.
Spre sfârşit, Poetul a venit din culise ţinând de mână un şir de copii speriaţi şi prost îmbrăcaţi. Apoi a răcnit:
— Priviţi la aceşti orfani! El e Vasilică! Mama lui a murit la naştere, iar tatăl, necunoscut! El e Ionică! Taică-său a omorât-o pe maică-sa şi are de ispăşit douăşcinci de ani închisoare ! Ionică n-are nici o vină!... El e Costel! Acum doi ani şi-a pierdut ambii părinţi într-un accident de maşină! Cu toţii sunt aici să vă aducă prinosul lor de suflet!...
Copiii s-au străduit să cânte un simulacru de Odă bucuriei şi, când au terminat, liniştea s-a aşternut peste sală. O voce din rândurile de sus a sancţionat însă imediat acalmia pe cale să compromită atmosfera revoluţionară:
— Hai Rapidu'!
Poporul a izbucnit în râs. Poetul, fulgerând din priviri, ne-a pedepsit pe toţi:
— In lumea asta sunt oameni mai orfani decât aceşti copii!
Strădaniile Nastei n-au mai fost bune de nimic, Prinţeso.
Am adormit cu sufletul la fel de gol ca şi trupul.

12

AFRODITA MELNICIUC RÂNDUIA hârtii într-un dosar, semn că acţiunile îi crescuseră la bursa lui Măciuceanu. Din gesturile ei măsurate am înțeles că vremea alianţei împotriva fostului securist se cam dusese. Prea nu lucra în ture, prea era cu unghiile făcute şi prea venea îmbrăcată la patru ace pentru promiscuitatea din secţie. Ba mai mult, un zvon o dădea ca sigură în conducerea uteceului pe combinat.
Când a terminat cu hârtiile, şi-a aprins o ţigară, chiar acolo în birou şi mi-a făcut semn să iau şi eu una. Deci era clar.
— Ei, băieţică, mi-ai adus ?
-Ce?
— Păi n-ai fost tu în delegaţie după camere de mingi ?
— Ba da.
— Și n-ai luat de-acolo ce te-am rugat ?
— M-ai rugat ceva ?
— Da. De nişte prezervative.
— Prezervative ?
— Nu ţi-a spus Radu ?

Radu nu-mi spusese, dar nu făcea să-l dau de gol.
— Nu există. Aia n-au primit latex de şase luni.
Minciuna are picioare scurte: de-aia nu se dezechilibrează. Am schimbat brusc registrul:
— Ia zi, te fute ?
— Ce ţară! Ce oameni! Dacă nici la fabrică... - întrebarea trecuse pe lângă ea, dar parcă umbra a două lacrimi îi umeziseră ochii până aproape s-o ia la vale.
— Cum văd, ţie, Afrodito, nu-ţi convine politica partidului. Statul nostru duce o politică demografică activă - am încercat eu să-mi ascund mila.
— Parcă ție îți convine - și-a revenit ea. De fapt, nu de asta te-am chemat. Azi-dimineaţă se învârtea pe la Preotescu unul de pe la Severin. Datornicu sau cam aşa ceva... Asta am vrut să-ţi spun.
A fost rândul meu să înghit în sec:
— Nu se poate!
— Băiatu'! E din surse sigure!...
Am ieşit valvârtej şi l-am interceptat pe nea Capră. Nea Capră era fericitul posesor al unei motorete Mobra şi, cum între secţie şi pavilionul central erau kilometri buni, am apelat cu încredere la el.
— Se face, dom' inginer. încălecaţi pe bidiviu! Dai și mata o ţuică!
Bidiviul lui nea Capră pârâia de-ţi lua auzul şi scotea un fum ce nu avea nimic de-a face cu benzina. I-am strigat la ureche, să fiu sigur că mă aude:
— Bă, nea Capră, ce dracu' băgaşi în rezervor ?
— He, he! Merg cu eter, dom' inginer, că de-ăsta fur numai eu. Nu există concurenţă... Ia priviţi la carburator!
Deşi afară erau vreo cinşpe grade, carburatorul motoretei prinsese deja un strat de zăpadă gros de un deget, întocmai ca un agregat frigorific.

— Oprește, dom'le, oprește imediat! Stăm cu curul pe-o bombă!
— Lasă, tov inginer, că nu se întâmplă nimic. Iarnă-vară, așa fac eu naveta zilnic: douăj' de kilometri dus, doăj' de kilometri întors și uite că n-am murit. Sau te pomenești că ți-e frică să nu decolăm!
In fața pavilionului, nea Capră m-a depus viu și nevătămat:
— Vă aștept aici. Da' să nu întârziați prea mult. Dau o fugă să iau un buzunar de semințe și mă întorc.
Prima întâlnire cu Dan Cheltuitoru n-a fost tocmai protocolară. M-a luat la fix:
— Mata ești pentru Severin. Te-am ginit după pozele din dosar. Gata, am terminat cu verificările și-am venit să vă umflam.
— Ce verificări, dom'le ?
— Verificările la securitate. Ce, mata crezi că se intră oricum într-un obiectiv de importanța ăstuia ca al nostru ?
Explicația lui avu darul să-mi sporească brusc adrenalina din sânge:
— Aha, ne dați grade la toți.
Cheltuitoru se căznea să linieze cu rigla și creionul un tabel, însă mâinile îi tremurau atât de tare, încât m-am bucurat : reușisem să-l enervez.
Mai târziu, la Turnu Severin, când mă împrietenisem cu el și beam cot la cot, am aflat că avea diabet. Și nu numai atât. Purta mereu în buzunarul interior al hainei o sticlă de un sfert plată din care, încă de dimineață, își lua doza. Altfel nu era bun de nimic.
Floroiu tocmai îl mazilise și se pregătea să-l dea și afară pentru niște vini nu tocmai lămurite. In buna tradiție otomano-bizantina, toți loveau în el ca-n sacul de fasole. Când am intrat în birou, tocmai se apăra de Cihodaru, un tip agresiv, care cine știe ce-i spusese:

— Ce-ai, bă ? Ce ţi-am făcut eu ? Te legi aşa, fără nici un motiv...
Pe masă, în faţa lui Dan Cheltuitoru, se afla o conservă de sardinelă în ulei picant din care se chinuia să mănânce cu un briceag. Avea gura unsă, din barbă îi picura ulei, iar mutra lui de copil cuminte înghesuit de derbedei mi-a stârnit nevoia să-i iau apărarea. Cihodaru, omul integru, a dat să mă convingă:
— Nu-l vezi p-ăsta ? Vine... Cotrobăie... Mănâncă...
— Lăsaţi-l, mă, în pace - am protestat mai blând decât o fâlfâire de aripi. V-a făcut ceva ? Nu v-a făcut nimic...
Cheltuitoru m-a învăluit în lumina recunoştinţei lui şi, mai apoi, în aceeaşi zi, când am coborât din aglomerobuzul care ne aducea din şantier, m-a împins în barul Stadion, zis şi „La Unşpemetru":
— Ăştia vor să mă pună pe liber, da' mi se fâlfâie! N-o să poată. Sunt diabetic: beau ceva dulce, un lichior sau o vişinată, şi-mi saltă glicemia că mă ţin ăia două luni în spital... Prost ai fost Cheltuitorule, te-ai luat după Flororiu! Ce-ţi păsa ţie, contabil la cesemeu, la club. Nu te întreba nici dracu' de sănătate. A venit ticălosu': „Hai că te fac mare, îţi dau şi leafă"... Şi uite în ce hal te-a adus, târî-şi-ar puia pe mormântul mă-si... Da' nu mă las! Mor cu el de gât! Nu degeaba am mâncat atâta căcat, îl am la mână. O să vadă el cine e Cheltuitoru !...
Nu l-a avut la mână. Atunci însă, în biroul lui Preotescu de la Râmnicu Vâlcea eram încă departe de a înţelege că beţivii nu se îmbată de dragul beţiei. Că în spatele viciului ascund răni, dureri, sau idealuri către care nu există întoarcere. Deci nu-l enervasem pe Cheltuitoru. Preotescu sări de colo:
— Gata, dom'le. Ce, n-ai auzit? Vă faceţi bagajele şi sănătate bună!
— Aşa, fără vreun temei legal ? Cum îţi închipui că ne poţi strămuta cu forţa ? - l-am tutuit eu agresiv.

— Temeiul e repartiția voastră: Drobeta cu stagiul la Vâlcea. Nu scrie nicăieri cât vă e stagiul aici, bă.
— Ce vorbești! Tu, cu mâna ta, ne-ai angajat pe termen nelimitat în combinatul ăsta. Cum ne transferi, ce-o să scrii în cartea de muncă ?
Eram blindat. Rumegasem bine de tot Codul Muncii, care tocmai apăruse, comentat și adnotat, în almanahul Scânteia. Exploatând momentul, am mai adăugat sare și piper:
— în definitiv nici nu înțeleg: tu de ce te bagi ? Discuția e cu tovul ăsta de la Severin.
Preotescu și Cheltuitoru se priveau ca Vulpea și Motanul lui Pinocchio. Unul lăsase rigla, iar celălalt își aprinsese nervos un kent:
— Băi, Gigi duru'! Dacă vrei să rămâi pe capul meu, n-o să-ți fie bine! Da' deloc. Nu pot să te sufăr de când te-am văzut!
Am dat din mână a lehamite, dar am schimbat jocul pe extrema cealaltă:
— Nu-i vorba de mine, dom'le. Eu sunt din Timișoara și-mi convine să mă mut ca să pot face naveta săptămânal...
Cheltuitoru și Preotescu se priveau de parcă se izbiseră cap în cap. Am pus mâna pe clanță și am deschis ușa.
— Un' te duci, dom'le ? Păi ce-a fost circul ăsta ?
— Dom'le, eu nu sunt singur aici. în spatele meu am vreo șaizeci de inși de prin București și Craiova. Ia spune, cum ai să te descurci ? Ce-ai să faci ?
Vulpea și Motanul au schimbat priviri panicate:
— Dom' inginer, stai așa! E vorba doar de vreo cinșpe-șaișpe oameni, nici unul mai mult. Te rog nu răspândi zvonuri alarmiste! Nu vrem să ne trezim cu vreo reclamație pe la minister, că lumea-i rea, dom'le!
— Nu știu. Nu-i treaba mea. Eu v-am spus...
Ce reconfortant e să te joci cu vorbele și cu oamenii, Prințese Purtat înapoi la secție de bidiviul lui nea Capră,

gustam din plin voluptatea puterii. Puterea a patru cai în motoreta Mobra.

Câteva zile mai târziu, Ciobotea mi-a zâmbit cu tristețe. Eram cu Micşunoiu în tabloul de comandă şi ne chinuiam să tăiem firele hupei de alarmă. Ne înnebunise, deşi nici unul dintre aparate nu indica vreo abatere din regim, iar Micşunoiu făcuse zeci de ture prin instalaţie să vadă dacă într-adevăr era vreo avarie.

Ciobotea m-a bătut pe umăr cu delicateţe:

— Lasă dracului porcăria asta, că-i dau eu de cap! Te cheamă Tudoran. Zice că trebuie să te întorci la Măciuceanu, să-ţi faci lichidarea. înainte de a pleca, te rog să treci pe la mine.

Şeful de secţie m-a întâmpinat cu braţele larg deschise, de parcă ar fi vrut să ne îmbrățișăm:

— Băiatule, a sosit vremea. M-a sunat nen-tu Măciucă să-mi spună că pleci la Severin. Eu zic că nu e rău, te mai apropii şi tu de casă.

S-a aşezat la biroul lui de şef, a descuiat şi a moşmondit ceva în partea cu dulăpior, a scos două ceşcuţe de cafea şi mi-a făcut semn să iau.

— Să bem pentru amintirile de bine... Sper că timpul petrecut la noi nu constituie motiv pentru înjurături. Dacă ai învăţat câte ceva, e perfect. Dacă nu, ai tot timpul în faţă. Te salut şi îți zâmbesc!

Am dat palinca peste cap (Tudoran era de prin părţile Turzii) şi m-am grăbit să-l asigur de toată gratitudinea mea. Ne-am pupat pe amândoi obrajii, ne-am strâns mâinile bărbăteşte şi am luat-o spre biroul şefilor de tură, cum mă rugase Ciobotea.

Mă aştepta. Mi-a făcut loc alături, pe banca de lângă perete şi mi-a vorbit cu capul plecat, de parcă s-ar fi simțit vinovat faţă de mine:

— Ţi-am pregătit o surpriză. Asta încă de mult, când m-am gândit că trebuie să vină ea, ziua. Ai acolo, între hârtiile tale,

cele mai frumoase scheme loto, pronoexpres şi pronosport. Sigur, cât mă pricep şi eu. Ia-le, foloseşte-le şi să-ţi fie cu noroc! Dacă o să iasă ceva vreodată, nu uita să-mi dai de ştire, să am şi eu cu ce mă lăuda... Vreau însă un lucru: am auzit că pe-acolo, pe la Severin, se câştigă bani cu şapca. Dacă-i aşa, iar ăia au nevoie de un pârlit de inginer cu vechime, scrie-mi, să vin şi eu. In două-trei zile sunt acolo, că bulendrele şi puricii îmi încap într-o singură valiză... Acum du-te repede! Nu-mi plac despărţirile. Şi nu uita să-i laşi Nastei pufoaica şi pantalonii. Ar fi păcat să...

înainte de a intra în laboratorul Anastasiei, am făcut o haltă la duşuri şi m-am spălat năvalnic cu apă rece pe faţă. Ciobotea, inginerul Loto, mă împroprietărise cu partea cea mai bună a fiinţei lui şi eu nu aveam voie să uit niciodată asta.

13

DE NASTA m-am despărţit uşor, Prinţeso. Cred că era pentru prima dată în viaţă când mi se întâmpla astfel. In dimineaţa aceea ploua infernal şi picăturile desprinse din streaşină loveau pervazul ca nişte bile de rulment:

„Pereţii odăii erau
nelinişitiţi sub desene de cretă,
sufletele noastre dansau
nevăzute într-o lume concretă"

Pe când mă îmbrăcam, mi-a spus:

— Poimâine iese Nifon din spital. Sper să-i fi venit şi lui mintea la cap.

Nu ştiu de ce mi s-a părut că acest „şi lui" mă implica. Tot aşa cum mă implicase la vremea ei remarca ta pe care, deşi ştiu că ai rostit-o, ai negat-o cu vehemenţă mai târziu:

— E un tip nemaipomenit! Păcat că trăieşte după modele, ca în Secolul Luminilor. Să-l lăsăm să ne ajungă din urmă...

Tonul pe care îmi vorbise, deşi neutru ca de obicei, părea că îţi aparţine, dar n-am putut s-o urăsc. Trecuseră ani la mijloc şi nimic patetic nu se mai putea întâmpla în viaţa mea. Am considerat doar că, pe jumătate gol, cum eram, a-mi vorbi despre bărbatul ei legiuit, stăpânul casei, reprezenta o punere în inferioritate prin care voia să scape de eventualele mele declaraţii.
Asta m-a făcut să renunţ chiar şi la promisiunea de a-i scrie, ca să intru fără echivoc în scenariul pe care îl construisem întorcându-mă de la Turnu Severin.
Am încercat totuşi să mă împac cu mine însumi:
— Nasta, noi mergem astăzi la Mănăstirea Stânişoara, să tragem acolo cheful de adio. Dacă vrei...
Nu voia:
— îmi pare rău. Trebuie să-mi aduc copiii de la soacră-mea, de la Cornetu. Şi oricum, vă descurcaţi mai bine fără mine.
M-am prefăcut că nu-i sesizez tonul maliţios. Conspiraţia noastră rămânea perpetuă. în prag, s-a simţit datoare să pună între noi şi o fărâmă de viitor:
— Când mai treci prin Vâlcea, dă şi tu un telefon, să...
Ultimele cuvinte le-am acoperit sub zogomotul paşilor pe trepte. în sufletul meu, un pitic mare şi urât (piticul sovietic) bătea din pumni: sâc, sâc!

BANI, ŢIGĂRI, BĂUTURĂ, toate erau simple aiureli.
Omul cu puşca se vădea de neclintit.
— Nu să poate. Să lucră la tunel.
Ne-am dezumflat. Radu a lăsat jos rucsacul cu sticle şi s-a dus să urineze la fereală, într-o tufă. Care va să zică, dom' cantonier se punea de-a curmezişul chefului nostru de adio, căci dacă nu treceam prin tunel, nici că aveam vreo altă cale spre Stânişoara.
Ors a privit către cer şi a salvat situaţia:
— N-o să plouă la noapte. Dă-l dracului pe-ăsta cu puş-cociul lui şi hai să ne instalăm acolo, între ruinele castrului. O să iasă o chestie a-ntâia.
Ideea era departe de a stârni entuziasmul. Dar dacă tot pornisem la drum cu cele necesare unui chef, ar fi fost pă-cat să ne dăm bătuţi. L-am lăsat înainte, apoi am coborât cu bagajele și ne-am făcut intrarea în castra pe poarta princi-pală, cam cum trebuie să se fi întors bulangiii lui Traian după o ploaie neaoşă de stânci în trecătoare.

O tablă legănată de vânt, ea însăşi un vestigiu, amintea că pe-acolo trebuia să fi fost vreun monument istoric: castrul Arutela. Tinicheaua putea fi luată uşor drept o relicvă a şantierului hidrocentralei ce zăgăzuieşte Oltul la vreo două-trei sute de metri mai încolo, reducând castrul, mănăstirea Cozia şi bunele intenţii ale bătrânului Grigore Alexandrescu la valoarea unor cuie ruginite bătute în talpa unui pantof de vinilin.
Parcu Marin şi bunul său prieten Costică Toma făcură la iuţeală un morman de vreascuri în chiar mijlocul aşezării. Orice orăşean care se respectă aprinde la iarbă verde un foc, mai ales dacă nu-i foloseşte la nimic. Noroc cu Radu:
— Bă! Voi ce-aveţi în cap ?
— Păi nu se vede ? - l-a repezit Parcu scăpărând un chibrit.
— Termină cu prostiile! N-ai voie să faci foc aici, e monument istoric!
— De-asta nu mai pot eu! Mă cac pe monumentul tău istoric! Hă, hă, hă! Nu-i aşa, bă, Toma ?
Disputa asta neprincipială ar fi degenerat fără doar şi poate, dacă n-ar fi intervenit judecata solomonică a Afroditei Melniciuc:
— Băieţi, uite, eu zic să mutaţi focul dincolo de zid. Ce rost are să ne certăm pentru atât ? Doar am venit să ne simţim bine. Şi să ne despărţim prieteni.
Eu nu participam la discuţie. Stăteam ghemuit pe bordura albiei de beton care încorsetase triumfal, ca orice victorie a socialismului, apele Oltului.
In alte vremuri, când venisem cu bătrânul ca să-şi trateze colita rebelă la Căciulata, ne trecuse râul un ins cu pletele albe şi piepţii vestonului plini de decoraţii în formă de cruci, cum nu mai văzusem. Omului îi lipsea un picior, spunea că şi-l pierduse în toamna lui nouă sute şaişpe, dar asta nu-l împiedica să împingă luntrea de-a lungul cablului cu

troliu şi nici să zică din fluier o doină sau un joc până te trecea în partea cealaltă.
Citind apoi, printr-a cincea, Legendele Olimpului, îi atribuisem lui Charon subpământeanul identitatea luntraşului, iar petrecerii din astă lume cântecele lui.
Acum însă nu mai existau nici luntrea şi nici moş Charon. Iar Masa lui Traian înfruntase degeaba mileniile, căci se pusese de-a curmezişul industrializării şi fusese dinamitată.
Priveam apa şi mă gândeam la moş Charon, luntraşul. Şi la Robinson Crusoe, pe care mi-l citea tata în acea vacanţă la Căciulata. Treceau anii, Prinţeso, şi treceau amintirile purtate de undele apei ca nişte bărcuţe făcute din paginile maculatoarelor din care deprinsesem aritmetica, scrisul şi toate celelalte.
Dorul de tine. Asta era, tocmai se împlineau şapte ani. Prilej de mare praznic la spălarea oaselor: ultima duminică, în jurul prânzului, cu bulevard pustiu, mirosind a friptură. Ultima când supravieţuise ideea vagă a unui viitor comun. Totul s-a petrecut cu atâta repeziciune, încât n-am apucat să-mi dau seama că între noi şi maşina care o luase razna se afla un stâlp de beton. Aşa s-a născut pentru mine un alt obiect de cult pe lângă banca pe care ascultam vântul prin sălcii.
Lăsându-ne în viaţă, stâlpul se făcuse vinovat de infamia adevărului întârziat. Da, n-am avut noroc.
Cădea ceaţa peste păduri. Departe, zgomotul şoselei, al unor vagi activităţi industriale. Zâmbete şi frânturi de vorbe pe care ţi le spusesem, sau doar îmi aminteam că ţi le spusesem. Cioburi în coşurile unui şantier arheologic şi, printre ele, urciorul ce purtase cândva maslul împărtăşaniei de atunci şi dintotdeauna.
Ioana îşi scosese pantofii şi-şi bălăcea picioarele mai jos de mine. Ioana era o fiinţă atât de tăcută, încât în primele zile o considerasem cam proastă.

Abia târziu am descoperit că vorbea doar când avea ceva de spus: celelalte, Ştefana, Anda şi mai ales Afrodita puteau să-l concureze pe nea Nicu, preşedintele, cu aplauzele şi uralele de rigoare.
Am luat o piatră şi am aruncat-o chiar în faţa ei. Ioana a întors spre mine lentilele ochelarilor:
— Mă gândeam că o să vă îmbătaţi ca de obicei şi eu o să vă păzesc iar. Şi nici măcar nu pot să plec de aici...
O, Doamne! Fericite mai erau premisele chefului de adio!
Am ridicat din umeri:
— Bine că mi-o spui mie. Dacă ai curaj, hai să decretăm pentru toţi o seară de abstinenţă. Ce zici ?
M-am refugiat printre ceilalţi. Tocmai destupau prima sticloanţă de votcă. I-am tras un ţuc prelungit, că prea mă enervase taciturna.
— Ho, bă, că nu eşti singur! - m-a apostrofat Marin arestând obiectul muncii. Hai, descarcă potolul şi restul de pileală acolo, lângă foc. Că tot nu te-ai învrednicit cu nimic până acum.
Am executat întocmai poruncile lui Marin. Nevastă-sa mi-a ţinut isonul o vreme, apoi, plictisindu-se, s-a dus să-l ţină pe al celor cu sticla. Era mai bine aşa, altfel cine ştie ce-ar mai fi putut să iasă.
La a doua sticlă vorbeau tare şi râdeau şi mai tare, iar eu tocmai terminam de rânduit blidele furate de la cantină, în care aşezasem ceva merinde: brânză, slănină, ceapă. Un borcan de zacusca, altul cu carne în untură, câteva conserve de peşte şi pâine. Apoi sticlele cu vin, cele vreo douăzeci. Şi sticla de coniac, şi cea de bitter. Ce seară se pregătea: trotil, nu alta!
Radu apăru din pădure, de dincolo de calea ferată, ca unul dintre legionarii care îl asasinaseră pe I.G. Duca în gara Sinaia. Mai ales că noaptea ne şi acoperise deja, precum poalele

unei ţigănci buclucaşe. In fine, cam ăsta era sentimentul: un întuneric mirosind iute, a fum de cetină.
Departe, două personaje dansau La Cumpărata şi asta mă intriga. Mai mult decât pe tine Prinţeso, care ignorai pericolul de a fi călcată pe bombeuri de un novice. Pesemne că amândoi ignoram pericolele, dar numai eu mă dovedeam în cele din urmă un nesăbuit.
Am înfundat adânc lingura în borcanul cu zacusca. Bătrânul Romain Gary avea dreptate: cel mai oribil cuvânt care defineşte moartea este în limba sârbă. Smrt. Chiar aşa, fără nici o vocală, ca un pârţ slobozit în lungul piciorului.
Lângă foc răsări şi Marin:
— Trebuie muzică! - zise scoţând casetofonul din rucsac şi făcându-l să urle ca din gură de şarpe sub forma glasului lui Benone Sinulescu.
— Teermiiină, bă! - protestă întunericul.
Dar Parcu nu termină, ci dimpotrivă:
— Uite-aşa fac acasă la socru-meu. Dau casetofonul la maxim, să moară vecinii şi cosesc în dosul şurii!... N-aare drumuri mergăătoaare, ş-ai Buzău, Buuzăău!...
Degeaba, asistenţa nu gusta folclorul de pe valea Sinului. Toma, venit în grabă, luă măsuri radicale. Opri, îl exmatricula pe Sinulescu şi puse o casetă cu Abba.
Mi-am destupat o sticlă de vin ca să-mi astâmpăr pojarul din stomac. Zacusca fusese foc şi pară.
— Mai e votcă, bă! Ce dracu' ai trecut pe vin ? - mă dojeni plângăreţ Marin, de parcă eu aş fi fost de vină pentru schimbarea fondului sonor.
Intre timp, toţi ceilalţi se grupaseră în jurul focului, semn că votca le găurise burţile.
— Care mă-ta ai înfulecat zacusca ?... Sta-ţi-ar în gât! - răcni Toma printre dumicaţii de pâine şi peşte în sos picant.
N-am găsit de cuviinţă să-mi asum răspunderea, aşa că mi-am căutat de lucru pe lângă foc tocmai când Marin,

storcându-şi în guşă ultimele picături de votcă, făcu vânt sticlei în bolovanii zidului. Nimeni n-a protestat. Am remarcat deci că lipseau Radu şi Ors, altfel fapta ar fi fost răsplătită cu un potop de înjurături. Lipsea însă şi casetofonul, fără ca nimeni să fi băgat de seamă.
Am înţeles că ei doi luaseră cheful pe cont propriu, aşa cum făceau de fiecare dată când cafardul ne aduna într-una de prin camerele căminului şi când, după parcurgerea unicei complicităţi, a alcoolului consumat în grup, gaşca se spărgea după prietenii, interese şi moduri de manifestare...
Asta îmi aducea în minte un episod dintr-o excursie în uresese, pe clasicul traseu Kiev-Moscova-Leningrad pe care, ca student, îl parcursesem în scopul mai bunei repartizări a mărfurilor în cadrul caer, cu nădejea rotunjirii veniturilor mele paupere.
într-o dimineaţă, colportam o plasă cu ciorapi flauşaţi - ciulki - după cum le ziceau ruşii, prin faţa unei alimentare din dosul gării Kiev. Talentul meu negustoresc fiind nul, reuşisem să agonisesc o sumă în ruble subţirică de tot, deşi băgăm insistent o pereche de ciorapi sub nasul trecătorilor, la fel de grăbiţi ca în orice alt oraş socialist. Astfel, am ajuns până la uşa magazinului, unde mi-am vârât marfa sub nasul unui ins ce părea la fel de rătăcit.
Omul a reacţionat destul de vehement în rusa lui şi mi-a făcut semn să-l las în pace, aşa că m-am mutat de cealaltă parte a uşii. Abia atunci am observat că stătea cu o mână înfiptă printre nasturii paltonului, lăsând la vedere două degete. Şi de fapt nu asta mi-a sărit în ochi, ci graba cu care se uita la ceasul de la cealaltă mână, părând din ce în ce mai neliniştit. Apoi a apărut un altul, au schimbat câteva cuvinte, iar noul venit s-a postat lângă el, tot cu mâna între nasturii paltonului. Cei doi arătau însă câte un singur deget.
Tocmai când mă întrebam dacă inşii nu erau un pic miliţieni şi mă pregăteam s-o iau din loc, a mai apărut unul, la

fel de conspirativ. Cei trei au intrat în alimentară, fără să mă bage în seamă. Au apărut după câteva minute însoţind un pachet lunguieţ învelit în hârtie, în care am ghicit binecuvântata sticlă. S-au tras lângă un coş de gunoi, au despachetat şi primul a marcat cu degetul cam cât considera că e porţia lui. Ceilalţi au dat din cap, omul şi-a servit doza dintr-un singur ţuc, apoi a plecat. Cel de-al doilea a procedat identic şi a dispărut după un salut repezit cu mâna la şapcă. Ultimul a golit sticla, a pus-o în coş şi s-a pierdut prin mulţime în direcţie opusă...

Radu şi Ors stăteau liniştiţi pe calea ferată. M-am aşezat alături, lăsându-mă în voia lui Carlos Santana şi, în acel început de noapte în patru, am căzut totuşi la pace cu mine însumi. Ne aştepta o despărţire. Ors şi cu mine aveam să plecăm, Radu să rămână. Şi între noi o seamă de locuri comune, lustruite încet de trecerea timpului.

Le-am întins sticla de vin şi am continuat să ascultăm cu pioşenie chitara lui Santana. Şi poate am mai fi ascultat-o şi astăzi, dacă n-ar fi năvălit peste noi neverosimilul Marin, orbindu-ne cu lanterna:

— V-am prins, poponarilor! Haideţi bă, ăştia-s atât de beţi că s-au întins pe calea ferată şi-şi roagă moartea!

Resemnaţi, am acceptat reintegrarea. Apoi, acelaşi Marin ne-a transferat instantaneu în primele rânduri ale fanilor latino, la un concert cu sute de mii de participanţi, făcându-ne să-i urâm de moarte pe călugării de la Cozia şi Turnu, care puteau să-l asculte pe Santana în condiţii omeneşti.

Parcu Marin îşi luase casetofonul pe umăr şi se crispa asupra unei chitare imaginare, zguduit până în străfundurile dureroase al fiinţei de fiecare sunet, de fiecare acord, ca un mare artist ce era. Doar sticla îi mai tempera avântul, însă asta nu făcea decât să-i sporească ulterior frenezia: tocmai atacase chilul de coniac.

Brusc, precum începuse, s-a tăiat ca maioneza:

— Dacă vine v'un ten ? Zob ne face! Ha' să meem 'a canton să-ntebăm p-ăla!
Am alcătuit o delegaţie şi-am tăiat-o după el. Degeaba însă. Marin luase avans, aşa că ne-a fost imposibil să-l ajungem până în uşa cantonului, pe care el tocmai o trântea de perete, speriind somnul acarului:
— Bă, ţie-ţi place Santana ?
— Da, dom'le!... Da' ce-i aia ?
— Atunci bea d-aici! - păru să nu bage el în seamă dilema omului ce-şi trăgea chipiul pe cap.
— Nu pot, dom'le, n-am voie în servici...
Radu şi Ors îl traseră pe Marin afară din încăpere.
— Ce-ai cu omul, eşti nebun ?
— Păi ce, nouă n' place Santana ? Să bea cu noi!...
Ne-am interesat de trenuri. Nici vorbă până la personalul de patru, care oprea acolo şi puteam să plecăm cu el. Acarul încheie clătinând din cap:
— Da' ce, aş fi prost să refuz ? Da' mai ştii dracu' vine fo-unu' şi mă bagă la necaz...
Marin dădea semne clare de abulie. L-am abandonat în mijlocul castrului şi, în cel mai scurt timp, a început să sforăie, punând pe fugă jivinele pădurii. Rând pe rând au căzut şi ceilalţi. Lângă focul aproape stins rămăseserăm doar noi, adică domnii Floyd şi cu mine.
Nimic nu mă lovea mai tragic în sentimentul singurătăţii decât amestecul lubric dintre muzica aia şi gemetele unei perechi în care, fără să o văd cum se strecurase în tufe, puteam să ghicesc pe nevasta lui Marin şi pe preabunul lui prieten Toma.
Ei şi ? Toţi se îmbătaseră mai mult sau mai puţin mortal, trecând din braţele lui Dyonisos în cele ale lui Morfeu. De ce n-ar fi trecut şi nevasta din braţele lui Parcu în cele ale lui Toma ?

Abia atunci mi-am dat seama că nu eram singur. Lângă mine, cu bărbia sprijinită pe genunchi, asculta Ioana: gândurile ei, sau ale mele, sau pe domnii Floyd, sau râul şi vremea, sau gemetele din tufe, care deveniseră paroxistice. Sau toate deodată.
I-am întins sticla. Ioana a dus-o la gură, dar nu cred să fi băut. In schimb, eu am tras o duşcă zdravănă:
— „De-abia plecaseşi, eu te-am rugat să pleci" ...
Abia atunci a fost rândul ei:
— In ziua când m-am măritat, aveam un examen. Eram gravidă şi nu pot spune că mă descurcasem prea grozav. Am stat mult în faţa oglinzii. Nu să mă aranjez, ci să mă privesc. Atunci am hotărât să dau cu banul: dacă îmi cade stema, mă duc la primărie, dacă nu, la... Mai bine mă duceam la examen.
Spovedania ei curgea ca o jelanie fără lacrimi. Oricum, nu-i vedeam faţa, întunericul îi era complice până într-atât, încât cuvintele ei deveniseră la fel de impersonale ca un text citit dintr-un ziar uitat de cineva pe o bancă, în gară.
— Liviu, bărbatu-meu, n-are studii. A dat de vreo cinci ori la sport, o dată la medicină... Mă terorizează. Şi-a făcut un fel de a mă privi de parcă aş comite nu ştiu ce grozăvii. Sau de parcă el e vinovat. Nu ştiu şi nu înţeleg. Acum, de exemplu, crede că făcând o şcoală de partid va rupe gura târgului. Dacă ai auzi cum îl înjură lumea, prietenii...
Ştiam. Mă gândeam la tanti-mea Salomeea, la care ţineam cel mai mult dintre toate rudele. Intre noi sunt doisprezece ani, aşa că întotdeauna am considerat-o ca pe o prietenă mai mare. O, Doamne, ce de nopţi de lupi şi blues mai risipiserăm împreună, după ce mă părăsiseşi, Prinţeso!... La al treilea cântat al cocoşilor, Salomeea se uita la ceas, golea scrumierele şi spăla ceştile de cafea:
— Apropierea de pietre înseamnă tăcere sau, dacă vrei, reculegere. Nu degeaba I-a spus Isus lui Petru: „pe credinţa

ta îmi voi clădi biserica, fiindcă e tare ca piatra"... Hai gata, la culcare! Dimineață, dacă vine Costel, spune-i să se ducă dracului. Are o cămaşă curată şi o cravată în şifonier.
Nu apucam să adorm. Salomeea, profesoara, se pregătea să plece la şcoală şi făcea mici zgomote în stare să-mi alunge somnul. O auzeam cum dădea drumul la duş, cum mânuia cutiuţele din care orice femeie îşi trage frumuseţea precum Anteu din pământ puterea, o simţeam adiind prin camera mea, cameră de trecere şi, mai mult decât nesomnul, mă intrigau nebănuitele ei resurse de a fi femeie proaspătă în lumina dimineţii.
Zgomotul cheii în uşă, apoi paşii care se îndepărtau pe scări mă lăsau singur în aşteptarea lui Costel.
Era cald şi somnul tot întârzia. în bucătărie găseam un bilet: „Dacă vine aragazul, dă-i omului cincizeci de lei" şi nu ştiam dacă biletul era pentru mine. Beam compot de caise dintr-o sticlă de lapte luată din frigider. Compotul era rece şi bun. Nu şi Costel.
Unchiul Costel din Constanţa terminase Ştefan Gheorghiu de vreo câţiva ani. Pe vremuri fusese şef de utemeu pe raion, apoi pe judeţ. Până la Ştefan Gheorghiu, studiile lui îmi sunt şi acum destul de neclare, dar ştiu că uneori se lăuda că partidul îl ridicase încă de pe când era elev la o şcoală de ucenici. Pe urmă, terminase liceul la fără frecvenţă şi îi dăduseră o funcţie de răspundere: preşedintele cooperaţiei meşteşugăreşti. Cam la vremea aceea trebuie că o cunoscuse pe Salomeea. Probabil că, fiind studentă în ultimul an, căutase şi ea un măritiş mai de Doamne-ajută. Salomeea a fost şi este o femeie frumoasă. Dar mă-sa, şi mama, şi celelalte rubedenii au îmbrobodit-o:
— Ia-l pe ăsta, fată! Nu-ţi dai seama ? Are viitorul în faţă!
Dacă şi-a dat seama ? Ce ştiu eu. Costel e cu zece ani mai mare şi cu vreo cinci centimetri mai scund. Moare după curve, beţii şi barbut.

„Cunoşti cu adevărat un om dacă ţi—1 închipui în pielea goală" - spune Celine în Călătorie la capătul nopţii, iar eu, mai pervers, am aprofundat: cunoşti cu adevărat un om dacă ţi—1 imaginezi făcând sex. Sex şi nu dragoste. De-asta n-am putut s-o înţeleg niciodată pe Salomeea.
Cu vreun an-doi înainte, Costel fusese amestecat într-o delapidare care se lăsase cu ani grei de ocnă. El nici măcar nu fusese citat la proces. Partidul însă îl pedepsise drastic: îi făcuse vânt la munca de jos. Director la bazele sportive din Constanţa, loc în care nu mai avea cum să-şi mai dea în petic pe spezele statului.
In schimb, chiolhanurile se ţineau gârlă. Costel devenise un fel de maestru de ceremonii al comitetului judeţean. Ştia mai bine decât orice document de partid podgoriile cu vinurile cele mai bune, avea gazde de zaiafet în comunele şi satele din preajma litoralului şi a deltei iar, la nevoie, dacă i se trasa sarcină, ştia de unde să adune niscaiva tovărăşiei demne de toată încrederea.
In rest, după ce lunea punea vreo opt ţigani să măture tribunele stadionului Farul, iar marţea pe cele din sala de sport, ardea gazul cu antrenorii şi fotbaliştii, ori şpăguia arbitrii din etapa următoare. La meci însă, la datorie, cu punga de seminţe, că şi toarşu' prim gusta dovleacul şi victoriile echipei, ba chiar făcea totul pentru ele.
Muncă grea, nenormată, dar plină de împliniri mărețe.
De-asta îşi amintea cu plăcere şi povestea tuturor cum, într-o asemenea împrejurare, se nimerise tovarăşul Gheorghe Cioară din ceceu, care îl ciupise de obraz:
— Aici îmi eşti, utemistule ?
Acolo era şi ofta nostalgic:
— Ei, n-a mai corespuns nici el! L-au dat ambasador prin Argentina, parcă...
In vara aceea nu l-am întâlnit. îmi amintesc că, în absenţa Salomeei, trecuse totuşi pe acasă şi-şi luase cămaşa cea

proaspătă din dulap. Apoi, într-o noapte, i-am auzit certându-se, iar el a plecat trântind uşa. Dimineaţă, când parfumul ei adia prin cameră, am deschis un ochi de bătrân înţelept:

— De ce nu-l părăseşti ?

Salomeea s-a oprit cu mâna pe clanţă. A întors spre mine o privire amuzată:

— Dacă ar fi atât de simplu... Pot oare activiştii să divorţeze ?

Am auzit-o coborând scările, la fel ca în fiecare zi din vacanţa aceea nefericită, am privit-o amestecându-se cu trecătorii din centrul oraşului şi mi-am amintit o remarcă a ei din altă noapte de lupi şi blues:

— Toate ar fi cum ar fi, dar omul ăsta n-a deschis în viaţa lui o carte. Nu citeşte nimic, nici măcar romane poliţiste, înţelegi ?

E pur si muove. Mă gândeam la Salomeea şi la cele două facultăţi pe care le absolvise.

— Am să-l înşel, asta e singura mea şansă. Am să cobor goală în faţa blocului şi am să strig: vreau bărbaţi!

Săraca Ioana! Nu cred că era vreun apropo. Am deschis însă tolba cu poveşti şi-am scos de-acolo un Khayyam care, pe vremea noastră, Prinţeso, conţinea unul dintre adevărurile fundamentale, cum de fapt erau toate:

„Prieteni, când voi-va cerul
să-mi cheme sufletul la sine,
voi trageţi-mi din brâu hangerul
şi scoateţi inima din mine.
Ca pe-o ofrandă apoi s-o duceţi
celei mai dragi dintre femei,
ca despicând-o ea să vadă
că-n mijloc este chipul ei"

Ioana s-a ridicat şi a dispărut în întuneric. Cred că tonul pe care declamasem îi făcuse rău. Până la urmă nu înţelesese.

Nici nu avea cum, îi lipseau probabil datele esenţiale: la optsprezece ani cea mai dragă dintre femei este un deziderat la fel de aproape ca înfăptuirea comunismului.

Domnii Floyd dovedeau însă mai multă înţelepciune. Liniştea dimineţii cădea odată cu roua şi n-am să ştiu niciodată dacă asta curmase foşgăiala lubrică din tufe. Abia atunci am simţit că totul era desăvârşire şi m-am întins pe spate ca să privesc cerul...

— 'Ştep-ta-reea!

Toma, îndeplinind un ritual pompieristic, urina în foc cântând:

„Tutankamon, când a murit,
pe piramidă s-a suit,
s-a descheiat la pantalon
şi-a scos un alt Tutankamon"

De prin tufe apărură concomitent nevasta lui Marin şi Afrodita, cu coafura turtită, aşa că n-am putut să-mi dau seama căreia dintre ele i se făcuse bucuria. Poate amândurora.

Pe Marin l-am recuperat odată cu bagajele şi l-am târât la un loc cu ele în faţa cantonului. Ceferistul, fânul lui Santana, dormea dus, dar avea reflexul format. Cu exact trei minute înainte de venirea trenului, s-a trezit, şi-a luat lampasul şi a ieşit la bară. Repetiţia este mama învăţăturii.

Am urcat într-un vagon ostil, ticsit cu navetişti ce moţăiau de departe. Şi totuşi, pe la mijloc, am dat de un compartiment în care, mai pe înghesuite, am reuşit să ne alăturăm somnului general.

— Aer! - a scâncit Marin după o bună bucată de vreme.

Ne-am grăbit să ne conformăm din considerente igienico-sanitare. L-am atârnat de o fereastră deschisă, cu mâinile petrecute peste rama geamului şi până la combinat a borât întruna, cu icnete.

15

CUM SE FACE oare că, de câte ori jucăm tarot, îmi amintesc de tine ? Plec vitejeşte la atac fiindcă nu vrei să-mi răspunzi. Astăzi, în sfârşit mi-am luat inima în dinţi ca să recitesc pe îndelete ultimele tale rânduri şi mă simt datoare să-ţi scriu. Te-ai supărat pe mine, am impresia, pentru că i-am arătat scrisorile tale. Zău, nu-i un motiv!

Prinţesa ta nu le-a citit şi dacă ar fi făcut-o, ştii bine că nu scriam nimic bombastic şi nici „penibile declaraţii de dragoste" (cum spuneai chiar tu), aşa că nu ai de ce să fii iritat.

Dragă prietene, din câte am reţinut, nu tai frunze la câini, ci la avioane. Asta e frumos şi mă bucură. Cât despre mine, viaţa merge înainte fără să schimbe nimic. Te poţi supăra pentru atât ? Aşa-i că nu ?

Ascultă dom'le, ce dracu' e aii fortuit sau cam aşa ceva.

M-ai cocoşat cu atâtea fortuit-uri. Habar n-am ce-i aia şi mi-e să nu mor deşteaptă. (întrerup. Mă duc să mă uit la meci.)

Fantastatic! 3-2 pentru Dinamo, un 11 m ratat! Ce chestie!

Să reluăm, deci.

în ceea ce privește acel sentiment comun vouă, băieților, greșești. Nu la el mă refeream, ci la altceva. Da, e adevărat că în majoritate fetele nu știu să piardă și sunt egoiste, dar nici cu voi nu-mi e rușine. Când am zis fetele, m-am subînțeles și pe mine. Așa că vezi, trebușoara cu John Ford cade în cazul în care ne gândim bine la ce spuneam eu.
Nu mai știu ce-am scris despre răutate. Ai reacționat violent. Am scris-o pentru că mulți mă consideră rea, în frunte cu mama care, biata, nu mă cunoaște câtuși de puțin (din păcate). Am spus-o și pentru că Prințesa, cu mult înainte de a însemna ceva pentru tine, avea convingera că uneori sunt neînchipuit de crudă. Pe cuvânt că n-am exagerat nimic. Nu mă mândresc cu asta și nu sunt rea decât în cazuri extreme. Așa că nu fac o calitate din periodicele mele izbucniri, cum probabil ai crezut tu.
Știi ce-mi închipui ? Că ajuns cu cititul până aici (dacă ai binevoit să citești) o să-ți piară pofta și o să mă înjuri că nu-ți dau pace (ar fi culmea să mă lase și pixul ăsta!). Dar eu vreau doar să-ți ofer o parașută și încrederea de a te arunca în gol. Mie îmi place muuult de tot să privesc avioanele și parașutiștii. Cum știi, locuiesc destul de aproape de aeroport și avioanele coboară atât de jos, încât de fiecare dată mi se pare că vor să aterizeze în balconul nostru.
Seara, vine unul pe la ora opt încărcat de luminițe clipitoare verzi și roșii, cu două reflectoare în față. E ca o arătare din basme. (Ah, cu câtă consecvență trebuie să mă înjuri!). Să știi că mama e gata să creadă că merg înapoi cu vârsta, pentru că mă izbesc de toate ușile ca să ajung cât mai iute la fereastră, să-l văd cum trece.
Ea nu știe săraca nimic despre oameni și gânduri și nici cum arată lumea văzută de sus. Așa-i că lumea poate fi văzută și astfel ? Și ai dreptate. Cinci ore înseamnă mai mult decât un an. Sau cine știe ?...

îmi storc creierii. Nu-mi imaginez ce pot să fac cu moneda aia veche şi valoroasă pe care mi-ai lăsat-o. Ce-aş mai putea cumpăra acum cu ea ?
Dragă prietene, îmi spun că eşti un melancolic. însă uneori eşti şi tare afurisit, iar eu lucrul ăsta îl apreciez cel mai mult la tine.
Nu ştiu ce s-a întâmplat între voi doi, poate este mai bine să nu ştiu, dar chestiunea e cu prea multe scântei. Mărturisesc că nu mă aşteptam la un astfel de sfârşit. Şi dacă destule din cele pe care mi le-ai spus sau scris le-am pus la îndoială, mi-e greu să cred că ai minţit în toate. Şi nici nu cred una ca asta.
Acum însă nu te mai pricep nici pe tine. Poate că aşa sunt eu, prea proastă ca să înţeleg lucrurile complicate. Păcat că aţi ajuns aici.
Ziceai că-ţi pare rău şi de noi doi. Eşti sigur ? îmi face impresia că mult prea dezgustat de toate, te retragi în carapace. Ai grijă să nu rămâi singur!
în privinţa mea, eu sunt răcită de două săptămâni. Mi-e foarte rău, ceea ce nu-ţi doresc şi ţie. Şi, uite aşa, am mai mâzgălit patru pagini, pline cu prostiile care mi-au venit în cap aseară, în timpul partidei de cărţi.
Ştiu că eşti supărat, dar o să-ţi treacă. Nu aştept nici un răspuns, fiindcă nu cred că ai să-mi mai scrii. Cea mai mare mulţumire a mea ar fi ca această scrisoare să producă ruperea de nori în stare să te lumineze. îţi doresc deci vreme bună mereu.
Prietena ta, Penelopa.
PS. Mă bucur că te-am cunoscut, chiar dacă din toate nu m-am ales decât cu câteva amintiri şi jocul ăsta cu care îmi alung când şi când urâtul.

PE TREPTE, Ors răsucea un petic de hârtie:
— Uite şi tu ce bilet mi-a lăsat dobitocul de Fănică la Vâlcea:
„Când vi la Severin nu uita să-mi aduci mătura şi sfoara de rufe."
Ceva mai meschin nu prea îmi fusese dat să văd. De-asta am şi întrebat:
— I le-ai adus ?
— Il bag în pizda mă-si!
Am intrat amândoi în sediul combinatului. O casă rechiziţionată cândva de la duşmanii poporului. După aspect, fusese construită pe când la capătul de jos al Dunării, Terente, fiul bălţii, dezvirgina în stânga şi-n dreapta. Am început să cânt:
„Terente, ah Terente,
Terente fură fete..."
— Termină bă, ce dracu' ai ?
N-aveam nimic. Atât că, deschizând sfios uşa biroului directorial după îndelungate bătăi, îl surprinsesem pe Floroiu

în chiloţi, ieşind dintr-o încăpere care-i servea simultan ca baie, closet şi bucătărie, cum am aflat mai târziu. Asta îmi adusese în minte un film cu comunişti romantici. Ilegalistul Ilarion Ciobanu fugărea un primar burghez, se aşeza la biroul lui şi bătea cu un singur deget, la maşină, un fel de circulară împotriva bandiţilor de speculanţi, cam în acelaşi fel cum mi-aş fi bătut eu nota de transfer. Am dat deci înapoi. Dar în gangul cu pereţi coşcoviţi m-a luat iarăşi în primire prietenul Ors:

— E groasă, m-am întâlnit cu prostul de Fănică şi cu Doru Stancu. Dorm pe uşi de două săptămâni!

Intre uşile de bloc din poveştile alarmiste ale lui Ors şi uşa capitonată jerpelit a lui Floroiu, mă simţeam ca Prâslea cel Voinic printre lăncile care-l păzeau de somn, în aşteptarea zmeului.

— Cum, mă ? Nu înţeleg - am mormăit eu.

— Ai auzit bine. Cică le-au dat apartamente şi butelii de aragaz, dar nimic altceva, nici măcar vreun avans din salariu. Aşa că au scos câte o uşă din ţâţâni şi dorm pe ea, înveliţi cu paltonul.

Parcă îmi dăduse cineva foc la valiză. Dar Ors mai avea şi alte bucăţi de fier înroşit:

— Ăştia ne consideră nou angajaţi. Bani vedem peste o lună, în cel mai bun caz. Stancu zice însă că nu ştiu ce fonduri de la minister n-au fost deblocate şi s-ar putea să nu luăm para chioară vreo două-trei luni.

— Ce dracu-i asta ? Şi cine o să ne ţină până atunci ?...

După-masă am priceput că nu degeaba rânjise Murphy: „zâmbeşte, mâine va fi mai rău". Doru Stancu ni se înfăţişă în toată splendoarea lui de inginer al uzinei de apă grea din Turnu Severin: rufos, nebărbierit de-o săptămână şi duhnind de la o poştă a sudoare stătută.

— Blocul nu-i legat la apă şi curent. Mă piş şi mă cac prin şantier, după căderea întunericului...

Am avut noroc cu carul. La noi cel puţin curgea apa, deşi din apartamente se furase totul: clanţe, prize, întrerupătoare, chiuvete, closet. Vana rămăsese însă la locul ei.
— Bă, cu cât stăm mai mult pe gânduri, cu atât o zbârcim mai tare! - ne instiga la delicte colective Nelu Căţoiu, despre care tocmai aflasem că era juristul combinatului. La noapte mergem în blocul de alături şi completăm ce ne lipseşte. Unul stă de şase. Da' gura! Dacă se află, înfundăm puşcăria !
Mai era ceva. Camioane pline cu pământ navigau până la jumătatea osiilor în oceane de noroi şi legau şantierul cartierului cu şantierul combinatului prin aceeaşi culoare gri-maronie.
Pericolul l-am simţit în cuget şi-n simţiri, vorba cântecului mobilizator. Gri-maronii ne erau pantofii, cizmele de cauciuc şi pantalonii până mai sus de genunchi. Gri-maronii şubele şi paltoanele. Gri sau maronii căciulile şi mănuşile. Gri-maronii deveneau cu încetul gândurile. Gri, sentimentele, maronii ca căcatul preocupările şi discuţiile. Gri sufletul şi gustul votcii în care naufragiam în toate după-amiezile, până mult după căderea întunericului.
Aşa se face că mai întâi am renunţat la pantofi în favoarea cizmelor de cauciuc, cu mult mai uşor de spălat prin bălţi. Apoi la palton sau hanorac, pentru şubă şi pufoaică, rezistente, călduroase şi puţin pretenţioase. Apoi la cărţile de citit, în favoarea cărţilor de joc. Şi toate au început să-mi pară atât de normale, încât sâmbăta, când plecam la Timişoara, mă trezeam în propriile haine „bune" precum în nişte bulendre de altă mărime, furate din dulapul vreunui gură-cască. Iar oraşul mă primea ca pe un deportat învoit cu ora la nevastă.
Cam aşa am reuşit, Prinţeso, să ne asigurăm confortul pentru anii care aveau să vină, apoi să se şi ducă. Floroiu ne

prevenise blajin încă din clipa în care, după ce dăduse bine-țe întregii adunări, ne îmbrățișase din priviri părintește:
— Bine ne-ați găsit, de-aici nu pleacă nimeni...
Tot ce-mi spusese Anastasia se dovedea îngrozitor de adevărat. Iar Popândan, slugarnic, pusese bomboana pe colivă:
— Țara asta are nevoie de tinerețea voastră. Cine gândește și vrea cu adevărat să muncească, se va realiza la noi fără doar și poate!
Parcă mai auzisem ceva despre capete de muncitori și mâini de ingineri. Sau invers, dar la fel de sadic.
Ii priveam când pe Floroiu, când pe Popândan. Se identificau pe rând cu individul care m-a întrerupt din urinat în closetul gării pentru a-mi arăta niște fotografii porno, în ziua în care te așteptasem din vacanță la toate trenurile.
Aveam în buzunar o scrisoare de vreo cincizeci de pagini, Prințeso. Pentru tine. Nu apucasem să o trimit și mă gândisem să ți-o ofer la venire, în loc de flori, împreună cu tot sufletul meu. Ce vrei, sutele de pagini cu care mi-am plictisit mai apoi prietenii abia dacă învățau șchiopătând gramatica dezamăgirii.
Scrisoarea a rămas la mine până în ziua de azi. Și asta pentru că m-ai pupat pe obraz ca pe o rudă îndepărtată, întâlnită prea des de la o vreme. Apoi mi-ai mai tăiat o dată macaroana:
— Ai bani ? Să luăm un taxi. întârziem la vernisaj!
Era vorba de tipul cu marea sângerie, prietenul casei. Al casei voastre, desigur. Mă durea în cur de vernisajul lui, dar n-am îndrăznit să protestez ca de obicei. Și cum uitasem Prințeso de toate trenurile care veniseră fără tine, când te văzusem în mulțime!
Da, aveam bani. Le ziceam alor mei că sunt copil cuminte și mă duc la mediații, dar le delapidam banii. Asta e totuși altă poveste și nu vreau să te amestec în procesele mele de conștiință. Oricum, a fost primul semn al ruperii ce va fi fost

să vină, fiindcă nu vernisajul ăla era motivul pentru care încercasem să-ți servesc drept sendviș sufletul meu nenorocit între atâtea pagini.
M-ai târât la edec în răspărul unei mulțimi subțiri. Critici, artiști, figuri și nume întâlnite prin ziare sau la televizor și unul mare de tot, de la uniune, înjurat în șoaptă de toată lumea pentru că povestea la microfon ceva cu și despre Ceaușescu. De-asta mă obsedau pozele ăluia din pisoar, ca și imaginea lui Marlon Brando cu pantalonii în vine, în timpul balului din clandestinul Tango la Paris.
Tu însă ascultai aproape cu evlavie mizeriile individului și la sfârșit aplaudai din toată inima. Am crezut că o faci la mișto, dar nu era așa, Prințeso. Palmele tale îmi cădeau peste gânduri ca palmele mamei peste durduleţul băieţelului neastâmpărat și, fără tăgadă, peste cea dintâi plecare dintre noi. De-asta, cel mai simpatic din toată adunarea îmi devenise securistul filialei care, la spartul vernisajului, naviga în tangaj, acostând rugător:
— Turnați-mi... Turnați-mi... Să nu știu ce să scriu mâine în raportul ăla...
Auzeam de foarte departe vocea lui Floroiu dirijându-ne existențele precum vagoanele de marfă în triaj:
— Tofan, la stația de racord adânc, Stancu la mecanicul șef, soții Morariu la pilot. Dumneata, tovarășe, la investiții, la inginerul Buia... Cu dumneata vorbesc, nu auzi ?
După-amiază am dat lovitura: cu ultimii bani am reușit să-mi cumpăr un pat pliant și un sac de dormit. Modelul avea să se impună. In plină iarnă, tot mobilierul de camping din magazine s-a făcut nevăzut, spre stupoarea comercianților care nu mai înțelegeau nimic din regulile comerțului cu mărfuri sezoniere.
In aceeași seară, i-am scris lui Radu la lumina lanternei: „Prietene, cine știe când ne va fi dat să ne revedem. Am trecut într-un fel de dincolo de lume și-ți jur că n-ai de ce

să mă invidiezi. Mi-am ridicat astăzi cartelele de alimente şi află că, dacă untul e la liber şi rafturile gem de votcă poloneză şi rusească, ăştia n-au mai văzut carne de la Anul Nou. După câte aud, nici n-au să vadă înainte de 1 Mai. Buteliile de aragaz sunt tot pe cartelă.
Că am să-ţi scriu mereu, asta e mai mult decât sigur, până când lamentaţiile mele de derbedeu cu gulerul trendului ridicat şi ţigara în colţul gurii vor simţi cu adevărat culoarea roşie a semaforului din intersecţia asta în care habar n-am încotro s-o iau."

17

DOI SOLDAŢI în uniforme jerpelite, trecuţi bine de patruzeci de ani, împingeau fiecare de un mâner, o roabă. In roabă, un altul şi mai jerpelit, părea transportat din linia întâi direct la groapa comună.

— Ce-i cu el, ce-a păţit ? - se impacientă vag Doru Stancu, după ce mă lămuri că amărâţii erau nişte diribişti, plini de caziere neclare, concentraţi de prin secuime.

— E beat lemn ca pădurea - articula unul. Am beut aseară şapte kilograme de rom, da' bolfos asta nu ţine la tăvăleală. Nu face grijă la voi, nani pic şi punem la el în picioare.

Am intrat în baraca pe care scria „Serviciul Investiţii".

Uşi de carton presat pe stânga şi pe dreapta unui coridor întunecos, cu iz vag de pişat şi de şoareci.

— Aha, voi sunteţi tinereii — ne-a întâmpinat sprijinit de tocul uneia dintre uşi un ins nebărbierit, cu şuba descheiată. Aţi dat-o dracului, de-acum construim socialismul împreună!

Ne-a făcut loc să intrăm. Prin geamul jegos al biroului ghiceam un şir de stâlpi în mijlocul unui câmp de noroi,

răscolit de utilaje gigant. Şi un început de schelărie metalică pe lângă care viermuia o lume colorată în albastru de pufoaică.
— Cizme de cauciuc aveţi ? — ne măsură insul cu nespusă milă. N-aveţi. Să vorbesc cu Popândan, că altfel nu facem nimic. Ce-o fi vrut contabilul ăsta tâmpit de v-a trimis aşa pe capul meu ?
Puse mâna pe telefon, formă numărul şi răcni:
— Bă, tov director, Scurtu aici! Ce-mi arunci oamenii ăştia aşa, fără cizme şi pufoaice ? Crezi că pot face pe maman cu ei ? Să-i pun să joace leapşa pe ouate ?... Aha, săptămâna viitoare! Vreau s-o văd şi pe asta, că minţi de îngheaţă balta!... Bine bă, fac şi listă. Salut ş-un praz verde!
Trânti receptorul şi se întoarse spre noi:
— Deci, aţi ghicit: eu sunt Scurtu, mecanic zice-se şef. Până acum şeful meu propriu şi personal, dar de azi am înţeles că îl am pe unul Stancu. Prin biroul ăsta se mai învârt nişte ingineri. Buia, Zahana, Popescu şi Hâncu. Buia e la Câmpina şi cine ştie când vine. Pe Zahana l-a chemat Floroiu în oraş să-i frece ridichea, iar Popescu şi Hâncu s-au dus la balastieră. Staţi şi voi pe unde puteţi, faceţi ce vă taie capul, că nu pot să vă dau nimic de lucru. Dar atenţie: nu băgaţi degetele în priză, mai ales voi fetelor. Mă lăsaţi fără pită, fiindcă n-am nici un chef să vă fac protecţia muncii acum...
Inginerul Scurtu ne părăsi în ceaţă. Rămaşi singuri, ne uitam unii la alţii ca şi cum ne-am fi întâlnit în sala de aşteptare a unei autogări.
Aşa se făcea o altă zi plumburie. Exilat în magazia de bagaje a aeroportului care, prin cine ştie ce restructurare a spaţiilor adăpostea şi biblioteca sindicală, citeam Opiniile unui clovn a lui Boli.
De fapt, exilul meu se datora unei înţelegeri între Majearu şi tata: ferit de priviri duşmănoase, ar fi trebuit să bag mare

cu tocitul pentru ceea ce se voia o nouă tentativă de admitere la chimie.
Ei voiau, Prinţese Şi pentru că eu nu mai voiam nimic fără tine, zilele se îngrămădeau unele în altele prin negura ştiinţelor exacte cu care eram dator devenirii, amestecându-se printre lăzile cu vise ale clasicilor. Ce anume din cei şapte ani de acasă m-a împiedicat să salvez de la topit mulţimea aceea de cărţi ? Ruşinea de mine însumi poate, deşi la atâta vreme, uite că ea se manifestă invers.
Şi cum stăteam trântit pe burtă în patul de vinilin al fostului cabinet medical, m-am trezit lângă mine cu comandantul aeroportului:
— Ce faci, flăcău, înveţi ? — mă întrebă Majearu cu relativă bunăvoinţă.
N-am apucat să-i răspund. Mi-a luat cartea din mână apoi, după o clipă de stupoare, mi-a aruncat-o în obraz şi a ieşit strivindu-mă sub dispreţul lui suveran:
— Clovnule!
Am dat apă la şoareci, Prinţeso. Matei, şoricelul pe care-l oploşisem pe lângă mine, mă privea cu tristeţe infinită. Peste câteva zile, Pongracz avea să-i găurească urechile cu perforatorul de hârtie şi de atunci nu l-am mai văzut niciodată.
— Nelu zice să-i dăm în judecată - se trezi Ioana din somn. Legea e de partea noastră. Avem dreptul la câte cinci zile de concediu, trei salarii, plus încă un salariu şi jumătate indemnizaţie de instalare.
— Başca! — i-am tăiat-o eu. Hai să fim serioşi, măi Ioano.
— Oi fi vreun neam de fachiri de ţi-o fi plăcând să dormi pe uşi, da' eu m-am săturat! - sări Stancu.
— Greşit! Sunt neam de chiabur. Mi-a dat mama ca zestre pat pliant şi sac de dormit.
— Băi, ascultaţi comanda la mine! - răcni Ghiţă Craiova, zis aşa spre a-l deosebi de Ghiţă Bacău şi de Ghiţă Vâlcea, doi bătrâni codoşi de şantiere, aciuaţi şi ei prin noua investiţie.

Căţoiu ştie ce spune. Am stat de vorbă aseară şi are dosarul pregătit. Nu ne rămâne decât să scriem câte o plângere, ne arată el cum. In rest, nu vă faceţi griji, că ăsta e omul legii.
Ne-am întâlnit cu Nelu Căţoiu la Unşpemetru. Avocatul combinatului, constituit şi el în parte civilă, a deschis valiza diplomat şi ne-a împărţit câte o coală ministerială.
— Scrieţi ce vă dictez. îmi datoraţi o sticlă de coniac, că am pus-o pe madam Schrott de la administrativ să vă tragă la xerox cărţile de muncă. Ea mi-a cerut. Eu mă mulţumesc cu o cafă.
— Ce cafă, bă! ? - sări Stancu. Te înecăm chiar acum în votcă, amărâtule! Stai să mai comand un rând!
Absolvent de ştiinţe umaniste, Căţoiu nu împărtăşea principii de viaţă inginereşti:
— Lasă-mă dracului cu votca ta! Fiţi atenţi aici: mâine depun dosarul la comisia de arbitraj a combinatului.
— Păi cum ? Nu ziseşi că-i dăm în judecată ? Asta mai lipsea, să ne milogim iarăşi de Floroiu! - se supără Ghiţă Craiova.
— Noroc că te cunosc. Am răbdare să-ţi explic - zâmbi avocatul. E chestie de procedură, nene. Nu poţi să ajungi la cremenal dacă nu faci dovada că ai vrut să te împaci. Da' nu vă faceţi griji, preşedinte la arbitraj e Schrott, aşa că n-aţi dat coniacul degeaba.
— Tot matracuca aia ? - se băgă iar craioveanul, care părea să nu înţeleagă nimic.
— Nu mă, bărba-su, care-i şef la staţia de racord adânc. Pare un tip de treabă, am auzit că-i plac şpăgile. Mi-a promis că ne dă dreptate ca să ajungem în instanţă. Mâine aşteptaţi telefonul meu şi pe urmă vă aduc eu şi hotărârea scrisă. Până una-alta, treceţi-vă numele în tabelul ăsta şi semnaţi că vă reprezint. Aşa, în total suntem douăzeci şi trei. O să crape Floroiu!

Nelu avocatul își strânse cu grijă hârtiile. Le puse într-un dosar plic, privindu-le cu duioșie. Nu mi-a fost deloc greu să ghicesc deformaţia profesională în curs de instalare. îşi închise diplomatul şi, ţinându-l pe genunchi, ne întrebă cu naivitate:
— Mergem ?
Stancu îl privi consternat:
— Ba du-te tu, mă! Noi ăştia, inginerii, mai avem câte ceva de făcut pe-aici. Adu o sticlă de Wiborowa - i se adresă el barmanului, care tocmai strângea paharele sutelor dinainte şi golea scrumiera. Hai, că moare calul!
Căţoiu s-a dovedit un adevărat discipol al tizului său Ioan Gură de Aur: Schrott ne-a dat dreptate și a avut naivitatea să și scrie asta. Totuși, a doua zi, la aceeaşi masă de la Unşpemetru, avocatul ne-a potolit cu mare grabă elanul sărbătoresc:
— Ho! Floroiu a făcut recurs în instanţă. A angajat un jurist din afară, un fost miliţian. Mi-a zis că-mi desface contractul de muncă disciplinar, că nu sunt avocat, ci infractor, dacă apăr pe toţi derbedeii în faţa reprezentanţilor statului. Și că face el să nu mă mai angajeze nimeni, niciodată... Ha, ha, ha, s-o văd și pe asta!...
Nu părea râsul lui. Ne-a părăsit împreună cu Ioana, căreia i se aburiseră ochelarii de 3, tel tel fum:
— Nu sunteţi normali. Vă plângeţi că n-aveţi bani, dar de băutură...
— Ce, ești de-a lui Floroiu ? - se băgă Fănică, omul cu mătura și frânghia de rufe. El comandase un ceai, că era prea zgârcit, dar spiritul de solidaritate încă nu-l părăsise.
Ors stătuse toată vremea în colţul lui, fără să deschidă gura. Băuse însă îndesat:
— Băi, fraierilor! N-o să rezolvăm nimic. Nu ştiţi bancul cu statuia ?... Stătu' ia totul! Mai bine vedeţi-vă de notele

de transfer şi valea! Eu unul asta am de gând, ce să mă mai încurc în procese. Dracul m-a pus să iau repartiţie aici...
Fănică Tofan, fostul lui coleg de cameră de la Râmnicu Vâlcea, mai bău o gură de ceai şi-i dădu dreptate:
— Aşa-i. Da' până atunci de ce să ne plictisim ? Şi ce, să creadă Floroiu că are de-a face cu nişte cacă-frică ? Futu-l în lampă şi-n pălărie!
Printre pufoaicele şi şubele care, descheiate sau puse pe spătarele scaunelor, umpleau căile de acces dintre mese, îşi croi drum Schrott. Se trânti pe bancheta de la perete şi se descheie şi el la şubă.
— Salut băieţi, l-am întâlnit pe Căţoiu şi mi-a spus că vă găsesc aici. E groasă, ăl de sus are spume la gură. Eu v-am făcut dreptate, că nu se putea, o să vă facă şi instanţa, dar până la bani e cale lungă. Să nu vă fie frică! Directorii vin şi pleacă, oamenii rămân. Şi, dacă ştiţi şi ceva meserie, pe asta nu vi-o ia nimeni...
„Hm, alt meşter cântăreţ în drâmba muncii", am dat eu din cap aprobator.
Ne-am despărţit după încă o vreme, deşi nu era ora închiderii. Tocmai se tăiase curentul şi întreg oraşul se prăvălise în beznă. Caţan, barmanul, cum am aflat că-l chema, orbecăi pe la mese ca să încaseze consumaţiile, dar nu-i trase nimeni tunul fiindcă erau acolo numai clienţi serioşi.
M-am trezit în frigul străzii alături de Ors. In jurul nostru foşgăia o populaţie ostilă, ca într-un tronson de canalizare plin cu şobolani. Arareori, sub vântul subţire, farurile vreunei maşini baleiau întunericul, sporind isteria dinaintea bombardamentului. îmi venea s-o iau la fugă şi să mă ascund în după-amiaza vacanţei la ţară, când dusesem pisica la siloz.
De câtăva vreme descoperisem voluptatea de a mă tăvăli în grâu, purtat la vale din vârful imenselor grămezi. Alteori, citeam întins deasupra, pe una dintre grinzile magaziei, fiind-

că acolo era linişte şi nu mă căuta nimeni. Călătoriile în Marea Oceanică îmi erau când şi când întrerupte de zgomotul râurilor de grâu ce-o luau la vale, asemenea nisipului fin de pe dunele deşertului. Ciuleam urechea, apoi reveneam în largul Insulei Misterioase, alături de Pencroff Marinarul, Cyrus Smith, Harbert, Nab şi Gedeon Spilett, sau de alţi şi alţi corăbieri mai adevăraţi. Brusc, am descoperit: nu era vântul, erau şobolanii.

Paşii m-au purtat cu repeziciune dincolo de magazii, de siloz şi de mine însumi. Apoi, toată noaptea m-am foit în patul cel mare şi vechi din odaia bunicii. Spre dimineaţă, m-am liniştit totuşi: pisica. Aveam să iau cu mine pisica la siloz ca s-o arunc asupra primului şobolan ce va fi trecut prin grămada de grâu. Citisem undeva (unde anume ?) că prin locul în care moare un şobolan, alţii nu mai trec luni, sau chiar ani întregi.

N-am povestit niciodată ce s-a întâmplat. în câteva clipe, înfruntarea s-a prefăcut într-o viermuiala de chiţcăituri şi mieunat sfâşietor, apoi într-un ghem ce aluneca la vale prin grâu, apoi în nimic. Smocuri de păr alb şi gri. M-am speriat atât de tare, încât am sărit prin una dintre ferestre drept pe drumul dintre magazii.

Mă scutură şi astăzi fiorii când îmi amintesc cum întreba bunica ce s-o fi ales de bietul animal că nu mai venea acasă. Sau când trec cu trenul prin vreo gară rurală, pentru că nu înţeleg cum, sărind pe beton de la o aşa înălţime, nu mi-am frânt nici măcar piciorul.

— Hai să-i tragem o vizită lui Stevo!

— Ţi-e frică ? Am întrebat încercând să-mi aprind o ţigară sub pulpana hanoracului.

— Da, mi-e frică.

— Atunci, hai! Poate că nici lui şi nici neveste-si nu le-o fi prea bine.

Stevo sârbul ne fusese coleg de facultate. Cal verde, sârb deştept. Terminase ultimul pe ţară şi prinsese post la o schelă petrolieră pierdută printre dealurile Gorjului, la vreo treizeci de kilometri de cea mai apropiată metropolă, Târgu Cărbuneşti. Nevastă-sa, Mara, era însă din Severin. Graţie pilelor lui tac-su, tinichigiu la garajul partidului, l-au adus pe sârb în vreo două săptămâni la uzina de vagoane. Iar Mara se regăsise colegă de serviciu cu Ors, în sălbaticul şantier.
Am orbecăit pe scara blocului mult şi bine. La flăcăruia unui băţ de chibrit am nimerit uşa apartamentului şi am bătut cu sfială. Ne-a deschis femeia. Dincolo de lumina lanternei pe care ne-a băgat-o în ochi ca un miliţian ce ne-ar fi găsit asupra vreunei infracţiuni, mi s-a părut că nu desluşesc nimic din entuziasmul revederii.
— Stai, luminează-ţi faţa! - am încercat eu să-i deturnez în stil cazon iritarea.
— Haideţi odată, băi derbedeilor! - răspunse Stevo din bucătărie.
Ne-am lăsat ghetele pline de noroi la intrare. în bucătărie, sârbul învârtea o lingură în oala cu mâncare de pe aragaz.
— Bine aţi venit, de băut avem apă chioară. La revedere. Dar numai după ce vă daţi şi voi cu părerea despre varza asta cu cârnaţi de la socru-meu.
— Cârnaţi ? Ai spus cârnaţi ? - făcu Ors scoţând la interval sticla de votcă agăţată cu mari rugăminţi de la Caţan, înainte să fim exmatriculaţi din cârciumă.
— Da, bă, că a tăiat pe şest un viţel la unul din Hinova şi a dat la schimb cinci chile de carne pe şapte perechi de cârnaţi. M-a miluit şi pe mine cu vreo două, amărâtul naibii!
— Ce dracu' se întâmplă în oraşul ăsta ? Curent nu, căldură nu, carne nu, aragaz din părţi! - se revoltă Ors pentru a nu ştiu câta oară în ziua aceea.

Mara, în continuare îmbufnată, ne trânti fiecăruia în farfurie câteva linguri de varză prin care se rătăciseră firave feliuţe de cârnat.
— Nu înţelegi, băi liftă de Comtim ? - se supără în glumă Stevo. Noroc că aţi apucat pe-aici doar sfârşitul iernii. Altfel, înţelegeai tu cu vârf şi îndesat. Da' e simplu: tâmpiţii de la partid i-au raportat lu' nen-tu mare că termocentrala de la Halânga e gata. Şi uite cum ne-am trezit fără căldură şi fără curent. Cât despre ălelalte, n-are rost să faci pe prostul. Aşa e în toată ţara. Sau la Vâlcea te pomeneşti că gemeau galantarele şi stăteaţi prin cămin în puia goală de cald ce era.
Stevo îşi aprinse o ţigară şi trase un gât din cana în care îi turnase nevastă-sa băutura.
— Lasă Vâlcea, mă. Noi suntem de la Timişoara. Pe-acasă tot bagă partidul carne în măcelării o dată pe săptămână. E coadă, da' asta e. In plus, are tată-meu pe unul care scoate marfă din Comtim şi vinde la negru. Pe alese, tot ce-ţi pofteşte inima, bani să ai. Dacă vrei, te rezolv şi pe tine. Pe tine, Stevo, am spus şi nu tot oraşul, să înţelegi asta de la început.
— Mulţam faraoane, să trăieşti cât Tutankamon!
Am izbucnit în râs şi, după ce m-am potolit cu greu, abia am articulat:
— Bă, tâmpitule, Tutankamon ăsta al tău a murit la nouăşpe ani! Ors are douăşcinci!
Am râs iar cu toţii de ne-am înecat. Numai Mara trăgea din ţigară la fel de încruntată ca Simona Cocian, Prinţeso.
Ajunsesem la ziua ta luat pe sus de Geo şi de Cervantes. Aşa îmi place să spun. Trecuseră aproape doi ani de la vorbele tale nesocotite cu iluminismul şi nu ne mai legau decât ştirile colportate de alţii. Şi amintirile. Şi gândurile. Şi nădejdea în telefonul acela pe care încă aşteptam să mi-l dai.
In sfârşit, nu mai ţin minte mare lucru. Ştiu că m-am îmbătat cumplit - ce altceva aş fi putut să fac - şi că am plecat măturând strada de-a latul cu mine însumi, cu dragostea

şi cu ura mea, la fel de neîmpăcate. Puterile m-au lăsat pe la bariera de la Gara Mică, unde am căzut în zăpadă. Cred că am adormit. Noroc cu omul de veghe la canton, un ceferist cumsecade care, după nu ştiu câtă vreme a venit şi a tras de mine.

— Mai trăiesc, omule, i-am răspuns la întrebare şi mi-am reluat drumul şerpuit prin viaţă, de-a lungul căii ferate care mărgineşte cartierul de blocuri al copilăriei mele.

Acasă mi-a deschis mama. N-am putut s-o lămuresc că în acea noapte nu ninsese decât în sufletul meu de funcţionar la aeroport.

Ştiu însă că, la un moment dat, pe la mijlocul zaiafetului, au năvălit Geo, care plecase după ţigări şi Voicu Vâlculescu - zis şi Votcu încă din vremea aceea - aninat de breteaua unei paraşute. Mi s-a şoptit că ar fi fost Simona, fata profesorului Cocian de la medicină. Un şpăgar neiertător cu studenţii mai coloraţi.

Gagioala s-a trântit într-un fotoliu, şi-a aprins o mărăşească şi, după ce a aruncat lumii o privire indiferentă, a arestat o sticlă de pe masă spre a-i trage un ţuc prelungit.

începuse tombola. Explozii de râs însoţeau cele mai năstruşnice daruri, de la pavele de granit agăţate de pe cine ştie ce stradă în reparaţie, la cutii de bere sau pachete de ţigări străine goale, gheme de sfoară, tacâmuri desperecheate şi casete cu Ion Dolănescu.

Simona, vezi bine, nu participa la astfel de distracţii prosteşti. Suda ţigările una de alta şi pilea înverşunat din sticlă. Aproape că am uitat cu toţii de ea, când a ieşit şi numărul tău. îmi amintesc că ai câştigat un ghioc de care erai tare încântată.

— Ghiocul meu norocos! Am să dorm seara cu el la ureche, să aud cum vuieşte marea - şi alte chestii de-astea, voit drăguţe.

Le ştiam de mult, de când nu le credeam atât de aproape de ridicol. Tot învârtindu-te, ai nimerit în faţa aburitei. Părea chiar că-i stârniseşi o licărire de interes. Când i-ai întins ghiocul, domnişoara Cocian a tras cu sete din ţigară şi ţi-a răspuns din fundul gâtlejului:

— Bagă-ţi-l în cur, proasto!

Apoi s-a ridicat, şi-a pescuit din tangaj hanoracul şi a ieşit trântind uşa, cum aveam să fac şi eu după nu prea multă vreme. Numai că eu am trântit-o în gând, să nu simtă nimeni că am plecat.

— Stevo, peste cinci minute ai de adus lemne din balcon. Eu nu mă culc în frigul ăsta!

Dulcea nepăsare a studenţiei trecuse, aşa am înţeles toţi trei dintr-odată. De-abia în preajma blocurilor pe care ni le hărăzise Floroiu, după ce bătusem amar de cale în linişte, l-am auzit pe Ors, mult mai puţin virulent decât ar fi trebuit:

— Nu ştiu ce i-a căşunat. Nu-i intru în voie nici la serviciu. Au uitat cum i-am ţinut toată facultatea, aproape duminică de duminică. Şi în toate sesiunile de toamnă, când nu aveau cămin. E nasol, ştii, să ajungi la gânduri de-astea, biblice: acela se va înălţa la cer care, deşi sărac, nu socoteşte cât poate da.

— TE-AI URCAT LA SEVERIN!
— Şi ce-i cu asta ?
— Nu-s valabile biletele tale!
— Cum aşa ?! - am rămas eu ca la fotograf.
Tot naşul m-a scos la liman:
— Dacă voi, ăştia cu şcoală, nu înţelegeţi, ce să pretind de la alţii?... Să nu duc şi eu o ciocolată la copilaşi?... Da' fii atent aici - deveni el tainic în secunda următoare. De-acuma te sui mătăluţă la ultimul vagon. Acolo dai de unul Valeriu, care lucrează la Porţile de Fier. El e şeful, că-i cel mai bătrân. Bagi tromful şi gata... Şi pe urmă ? Să îmbogăţim statul ăsta de bandiţi ? Ce rost are, măi băiatule ? !...
Din clipa aceea, cât am bătut drumurile Severinului, am uitat casele de bilete.
Atunci însă, după lecţia de blat, am intrat în compartiment, mi-am trântit sacoşa pe grilajul de bagaje şi am aţipit în colţul meu cale de vreo două sute de kilometri:

binecuvântata căldură, de care nu aveam parte o săptămână întreagă și deșteptarea la cinci și un sfert în fiecare zi.
Când m-am trezit, se vedeau luminile orașului. Orașul în care făcusem ochi în lume, orașul în care mâneam lipici și dansam cazacioc, orașul nebuniilor de tot felul. De la plasa cu cartofi plimbată ore în șir pentru o întâlnire absolut întâmplătoare cu tine, Prințeso, până la bolovanul cărat prin ultimele luni de liceu, după o descoperire senzațională:
„Și-atunci mă apropii de pietre și tac,
iau cuvintele și le-nec în mare..."
Mult mai puțin senzațională a fost descoperirea profului de educație fizică:
— Ce-ai acolo în geantă, ce-ai furat ? - mă interceptase el după ora de sport.
— Nimic, dom' profesor!
— Deschide geanta!... Ce-i bă cu pietroiul ăsta?
— E al meu.
— Și ce faci cu el ?
— Nimic.
Brusc, devenise bănuitor:
— Mă, elevule, tu-mi ascunzi ceva! Ia spune, nu-ți vine așa, când nu te vede nimeni, să-l mângâi și să stai cu mâna la puțulică ?
Era prea complicat să-i explic și imposibil ca să și înțeleagă. Am apelat la repertoriul de circumstanță:
— Am pus pariu cu colegii pe cinci beri că am să car două săptămâni bolovanul ăsta de-acasă la școală și retur.
— De ce n-ai zis de la început ? - s-a înseninat el și senin trebuie să fi rămas până la adânci bătrâneți.
Când am coborât din tren, m-am izbit de un ins bine îmbrăcat, care șerpuia complet adus de spate de-a lungul peronului.
— Vă rog să mă scuzați - m-am impacientat eu că lovisem din greșeală un infirm. Tipul a înălțat spre mine niște

ochi pe jumătate închişi şi, în secunda următoare, am realizat că era încheiat la prohab cu nasturii de la vestă:
— De un' po' să 'au tenu' spe Tmişoaa ?
Am lăsat altora grija de a-l lămuri, căci printre hohotele mele de râs precis n-ar fi înţeles nimic.
In gară, mă aştepta Geo:
— Gagiule, trebuie să fac cinste. Sunt în câmpul muncii şi-am luat primul salariu.
— Ce-ai zis, nenorocitule ? Te-ai angajat ? Deci nu mai dai la facultate!
Prietenul Geo era campionul admiterilor ratate. După o tentativă nereuşită la biologie, urmaseră două postliceale menite să fenteze armata lungă şi încă un examen, de succes, la construcţii. Omul se dumirise însă repede, nu era vocaţia lui: tocmai descoperise frumuseţea medicinei. Apoi alte trei gherle, din care ultima fusese cea mai dureroasă:
— De peste lume, tâmpită de soră-mea n-a vrut să mă lase să copiez la chimie. Şi uite aşa am căzut pentru zece sutimi!
— Dobitocul, şi-a uitat ochelarii acasă. Degeaba m-am dat la o parte ca să scrie şi el ceva, că n-a văzut nimic. îmi vine să turbez cât e de prost! - suna varianta Deliei care, deşi cu doi ani mai mică, semnalizase stânga şi—1 depăşise în mare viteză.
Am trecut pe acasă şi mi-am lăsat boarfele. Mama le-a băgat în maşina de spălat, să aibă timp să le şi usuce până duminică seara, când plecam. Geo dăduse o fugă până la complex, luase patru pachete de ţigări şi două bilete de loto:
— Zice Zaharescu, un moşulică acru ca un vin prost, coleg cu mine, că dacă joc din primii bani precis mă căpătuiesc.
— Pe dracu' - i-am tăiat-o, ca un adevărat cunoscător ce eram. Chestia cu loteria e mult mai complicată decât pare. Dacă vrei...
— Nu vreau! Ştii bine că nu-mi plac jocurile de noroc. Biletele astea le-am luat ca să scap de gura lui, că luni precis mă întreabă.

Ne apropiaserăm de blocul în care locuia.
— Am crezut că mă duci şi tu la vreo cârciumă. Când am luat primul salariu de la tarom...
— Alte vremuri, prietene! Cine gândea că ne întoarcem la taica Stalin şi la cartelele lui ? Şi pe urmă, ce ? Ai dat tu ceva din primul salariu de inginer ?
Adevărat. Făcusem cinste pe la Râmnicu Vâlcea, dar prietenii din Timişoara se aleseseră cu praful de pe tobă.
Am urcat treptele cam nehotărât. Nici pomeneală de vreun proces de conştiinţă în legătură cu ultima lui remarcă, dădusem de băut în valuri cu nenumărate alte ocazii.
Altceva era. Iţi aminteşti cheful ăla de la tine, Prinţeso, când venise colonelul să-şi recupereze copiii ? Pe Geo abia izbutise să-l târască acasă, iar când au ajuns, maică-sa îi trăsese Deliei două palme în care îşi pusese toată disperarea:
— Dacă se întâmpla ireparabilul, nenorocito ?
Acum realizez că ireparabilul se întâmplase numai pentru mine. In fine, a doua zi, duminică, Geo îşi spălase mahmureala în praful a două covoare bătute drept pedeapsă, iar soră-sa făcuse bec în toată casa. Cu totul ciudat, al treilea pedepsit şi cel mai rău, am fost eu. Prin nu ştiu ce raţioament mai găunos decât o felie de şvaiţer, părinţii lui Geo m-au socotit principalul vinovat al acelei întâmplări, deşi lucrurile stătuseră exact invers. Adică el şi soră-sa, împreună cu Cervantes, mă căraseră la tine.
N-am apucat să mă explic niciodată venerabilului medic militar şi, de la o vreme, nici n-am mai simţit nevoia. Un sentiment amestecat între povestea noastră încheiată, puţină bravadă şi multă inutilitate.
— Ce-au să zică ai tăi ? Nu e prea târziu ? - am încercat în faţa uşii un fel de scuză.
— Puţin îmi pasă! - explodă Geo. O dată ia omul primul salariu. Şi cum să-mi dea mie lecţii tată-meu care, smuls

de sub duş, bagă scurte la telefon, cu apa şiroind pe el, când îi cere generalul un antinevralgic ?

Am schiţat un vag bună seara. Ai lui priveau la televizor o vechitură de film cu Fred Astaire şi Ginger Rogers.

— Măi, ăştia au înnebunit de tot! - clamă tatăl. Au făcut din filmul ăsta o variantă de cincizeci de minute, de până şi eu, care l-am văzut cândva, mă frec la ochi şi mă întreb dacă nu e unul nou!

Instantaneu, cred că i-am devenit şi mai antipatic, fiindcă nu m-am putut abţine:

— Dom' doctor, ştiţi de ce programul teve e ca un sendviş ?

— Nu, n-am auzit.

— Pentru că ne serveşte un căcat între două telejurnale!

însoţit de zâmbetul de circumstanţă al tatălui şi de hohotele prietenului Geo, am trecut în camera lui.

— Patru sticle de vin şi una de tescovină. Oare ajung ? - se întrebă el retoric. De la magazinul partidului, prietene! Marfă serioasă, ce crezi!

— Mie-mi spui! Iată-te complice cu activiştii. Curând ai să te tunzi pierdut la spate, fără perciuni şi-ai să mă ocoleşti că nu mai corespund.

— Du-te dracului! M-a băgat pe fir Simona Cocian, o cunoaşte pe şefa de-acolo. O femeie tare cumsecade...

— Cumsecade cu toţi bărbaţii.

— Termină, porcule, cucoana ne poate fi mamă.

— Ce-are a face ? Găina bătrână şi morcovul tânăr.

— Bine, văd că nu pot să te scot din ale tale.

Geo destupă sticla de tescovină şi turnă două măsuri binicele.

— Ia spune, ce-ţi mai doreşte inima ?

— Friends of Mister Cairo - am comandat pe nerăsuflate.

Geo deţinea o colecţie de casete impresionantă. Le adunase cu răbdare încă dinainte de a intra la liceu, apoi trecuse la schimburi de noutăţi cu alţi derbedei ca el, într-un fel de

organizație subversivă al cărei scop era promovarea cu orice preț a muzicilor rebele.
Tandemul Vangelis-Jon Anderson și tescovina ne făcură să tragem molcom o vreme din carpațile noastre.
— Și, ia spune, unde te-ai vârât argat ? — am tresărit eu.
— La ițaia. Dispecer.
— Dispecer la ce ?
— La ițaia, mă! întreprinderea de transport specializat pentru agricultură și industrie alimentară - îmi traduse el.
— Bă, ce te-ai căpătuit! Și-mi vinzi mie castraveți cu gospodăria partidului. Ia zi, cât ai delapidat?
— N-am treabă cu depozitele. Eu planific camioane și dube la încărcat în diverse locuri. Cum să-ți explic, nea Nicu a dat un decret că nici o mașină n-are voie să meargă în gol. Și-atunci, duba care vine de la Tulcea cu conserve de pește, trebuie să plece cu acordeoane, adidași și șorici de porc de la Comtim. Ai priceput ? Dar eu de fapt mă ocup de sectorul cereale. Le car din câmp la bazele de recepție, de-acolo la mori, la export, sau mai știe dracu' pe unde. Hai să destupăm vinul, că de tărie m-am săturat.
Vinul era destul de bun și asta mă împingea la confesiuni. Mi-am amintit de unchiul Mitică:
— Tata are un văr cam pe unde te lăudai tu că expediezi dube cu acordeoane afumate, la Constanța. Când ai amintit de mijlocul ăsta de transport, m-am gândit ce mișto ar fi să nu le trimiteți înapoi subproduse de porc, ci subproduse sociale, adică deținuți. Șantierul meu de la Severin e plin de diribiști din ăștia. Tipii s-au lipit de vreun lemn din pădure, de-un sac de porumb, ori au jucat douășuna pe bani în birtul sătesc.
Ce-am vrut să-ți spun despre unchiul Mitică n-are legătură cu asta. Poate numai cu vinul și cu discuția noastră care mă duc cu gândul la o seară târzie într-o cârciumă. Știi ce ? Mai bagă vin în cupă și pune altă casetă.

— Cantafabule ? - întrebă Geo în timp ce turna din clondir.
— Merge. Prin treişapte, unchiul Mitică locuia într-o curte cu multe apartamente, rufe pe funie şi un potop de chiriaşi. Seara şi în zilele de sărbătoare, omorau vremea la un şpriţ şi-un tabinet, ca între vecini. Cine mai ştie cum a apărut unul nou, că era un du-te vino la fiecare Sfântul Gheorghe şi Sfântul Dumitru. Asta nu se amesteca în afacerile lor, nici nu vorbea cu ei. Stătea doar şi privea ore întregi cum îşi disputau un noroc mai chior decât şpriţul din pahare. După vreo lună-două a dispărut fără să bage nimeni de seamă.
— Și ce-i cu asta ?
— Păi uite că e! Paişpe ani mai târziu au venit unii și-au pus pe zidul de la stradă o placă de marmură. Stătea scris acolo, cu litere aurite, cum că în casa aia conspirativă ar fi gândit şi luptat vreo doi ani marele Gheorghi Dimitrov. Cei din curte, chiar şi ăia care se mutaseră mult după şi habar n-aveau cine era tipul, s-au trezit ilegalişti cu vechi state şi piepţii plini de decoraţii... Le-au dat servicii bune şi, prin şaizeci, pensii grase... Mutat la bloc în semn de preţuire, unchiul Mitică rămăsese cu o meteahnă: îi plăceau şpriţurile în grup şi, mai mult, să povestească despre Gheorghi Dimitrov. Asta se întâmpla la noua cârciumă din cartier, care fiinţa conform normării şi nevoilor clasei muncitoare, la parterul unui bloc. Ca-n armată: paişpe-şaişpe militari per closet. Azi aşa, mâine-aşa, până când, după o remarcă: — Bă, lasă că vă spun eu cum a fost" - un beţiv care dormita la un colţ al mesei, a ridicat capul şi i-a şoptit cu blândeţe: „Bre, nea Mitică, noi aşa înmormântare frumoasă îţi organizăm... Două fanfare, camion drapat şi stea roşie în frunte, de-o să te plângă tot oraşul ce erou ai fost." Cam asta cu unchiul Mitică. De-atunci n-a mai povestit despre Gheorghi Dimitrov, dar de băutură tot nu s-a lăsat...
întâmplător sau nu, bătrânul doctor militar băgă capul pe uşă:

— Mai încet cu muzica, măi băieţi, se supără vecinii...
Am executat ordinul fără discuţie, întocmai şi la timp.
— Tu o mai ştii pe Hilde ? - întrebă Geo într-o doară.
— Care Hilde ?
— Studenta aia care suplinea la fizică pe vremea când erai într-a douăşpea. Locuieşte în piaţa Măria, lângă iţaia. Seara, la permanenţă, mai vine la o cafea, să-mi ţină de urât. Alteori, mă invită prin telefon şi dau eu o fugă, cinci-zece minute, nu mai mult.
— Altceva n-are de făcut, nenorocita, decât să-şi piardă vremea cu tine. Ce învârte ?
— Nimic. Tocmai şi-a băgat formularele mari pentru Austria, are acolo o bunică. Bineînţeles, au pus-o pe liber din învăţământ. O cam ocoleşte lumea, da' mie mi se fâlfâie.
— Văd. Şi apreciez asta, ca grosimea dosarului ce ţi se înfiripează: mai întâi Tatalovici, acum Hilde... Parcă le cauţi cu lumânarea, băiete!
— Mie-mi spui ? Uite, alaltăseară, când m-am întors de la ea, am comis, cu rechizitele din dotare, o poezie.
— Dă-i drumul, să auzim.
Geo a despăturit un tipizat pe hârtie de ziar, a tras un ţuc prelungit paharului şi mi-a spus:
„a trecut destinul
peste mine
ca mărfarul
peste un acar neatent
am vrut
să-i schimb mersul
pe alte şine
şi m-am trezit bucăţi
pe terasament.
morala:
aşa păţesc toţi acei care
nu poartă bluza de avertizare."

19

SOARELE ÎNGREUNA PALTOANELE, jucând în priviri ca un stol de vrăbii. Şantierul îşi plimba amiaza prin bălţi. Cuvinte şi crâmpeie de zgomote rămase departe, printre copacii scoşi cu buldozerul. Trecea pe deasupra primul stol de cocori.

Ţipaseră cocorii în înalturi ? Era mai degrabă ideea de ţipăt, cum nu de puţine ori ne îndemnăm în noi înşine.

Acel ceva asocia imagini disparate şi mă îngrămădea peste pagina de abecedar cu stolul de cocori arând cerul, deasupra stolului de tractoare răsturnând cu hărnicie pământul:

„Colţ de ţară minunat,
Viaţă nouă cin' ţi-a dat ?"

— Tu ce crezi despre Cervantes ?

întrebarea mă dezamăgise. Eram în bucătăria lui Geo, Prinţese Fumam ţigări răsucite din ziar, cu tutun de pe fundul pachetelor. Şi tu, fata frumoasă, mă întrebai despre un altul.

Stăteai cu spatele lipit de geam. Aşteptai răspunsul, vârfurile copacilor tremurau în jurul tău și frunzele abia ieșite din muguri păreau că te mângâie.
— Privim o stea căzătoare, spune Dali. O comparăm cu cea mai grozavă pe care am văzut-o vreodată. E mai strălucitoare, dar şi mai finită... Asta mă duce cu gândul la dialectica lui Hegel, pentru că de fapt totul se pierde în infinit...
Mândru de mine, am tras un fum şi am încercat să proiectez cercuri spre tavan. N-a ieşit nimic, mă pricepeam mai mult de-o grămadă.
— Deci mă îndemni să caut ?!
— Nu e obligatoriu.
Te imaginam într-o cabină telefonică, vorbind cu Cervantes. Undeva, pe o alee cu mesteceni aurii, sub lumina altui anotimp, deja trecut. Vorbind cu Cervantes şi zâmbind ca atunci. Și firele acelui telefon treceau prin fiinţa mea, purtând toate cuvintele adresate altuia. Și convorbirea ţinea minute în șir, iar glasul tău mă furnica de parcă aş fi pus limba pe lamele unei baterii.
Vorbele mă mângâiau ca înaintea somnului, când gândurile și visele se îmbrăţişează, iar culorile se contopesc în nuanţe pe care viaţa nu le cunoaşte altfel. Probabil aşa te părăsește şi iubita cu blândeţe.
Strivisem ţigara în scrumieră. Chiştocul se desfăcuse, împrăştiind tutunul urât mirositor.
— Dacă mai zâmbeşti, am să-ţi spun un banc porcos, să-ţi piară cheful!
— Mamă-Doamne! Făt-Frumos ăsta coboară de-a dreptul din Povestea porcului!
Am râs amândoi şi tu ţi-ai dat părul pe spate cu mâna.
Un gest văzut mai târziu la toate femeile când se simt privite, dar care atunci era numai al tău.
— Și ce mai spune Dali ?
Zâmbeai. Ca în cabina telefonică, vorbind cu Cervantes.

— Chiar vrei să ştii ?
— Cornul de rinocer şi Dantelăreasa lui Vermeer. Altceva ?
— E atât de trist, încât cred că geniul lui izvorăşte din disperare.
M-am întors şi am deschis radioul. Un cor apoteotico-isteric cânta ceva despre Traian şi Decebal şi braţele lor tari.
— Dacă vrei, se poate găsi o legătură între ce cântă ăştia şi mâncatul termitelor de către maimuţe - am încercat să schimb registrul.
— Dacă vrei.
— Poate că Dali e totuşi un nebun simpatic...
— Dali, nebunul, trage cu tunul...
Am strivit amintirea ta sub pleoape şi am înghiţit în sec.
— Avrame, tu ai văzut cocorii trecând ?
— Lasă măi cocorii! - se supără Buia, ale cărui variaţiuni pe o temă tehnică uitasem să le ascult de cine ştie când. Ce-are sula cu prefectura ?
— He, he! De n-ar avea prefectul sulă... - m-am întors eu în realitate.
Afundaţi în noroi până la jumătatea cizmelor priveam critic, la îndemnul lui, cum montau nişte neajutoraţi un tronson de conductă pe estacadă.
— Nu-i bine. I-am spus de zece ori lui Argint că nu respectă documentaţia. Mâine-dimineaţă luăm cheia dinamometrică şi ne ducem să le dăm zgârciul la întins... Sau ştii, ce, mai bine du-te singur, că zău dacă am chef să mă tăvălesc cu ţiganii prin mocirlă!
— Am înţeles, şefu'!... Auzi, ştii ceva despre venirea lui Floroiu ?
— Dă-l în mă-sa, dacă-l văd, îi rup capul ca la muscă! Mi-a spus Dulbabă de la aprovizionare că iar vrea să mă trimită vreo două săptămâni în delegaţie. Ultima dată, am plecat pentru trei zile şi m-am întors după douăzeci şi trei. Fără schimburi, fără bani, fără nimic. îmi venea să mor de ruşine:

puteam ca un dihor şi umblam cu miloaga pe la unul şi pe la altul după câte o ţigară... Da' tu ce treabă ai cu el ?
Aflasem de curând că Floroiu era fericitul posesor a două birouri, echipate cu secretarele aferente: unul şi una la Severin, celălalt şi cealaltă tocmai la ministerul chimiei. In şantier apărea cam la o lună-două, iar eu, căruia i se arătase atât de des, puteam să fiu mai fericit decât Sfântul Petrache de la Maglavit, după înscrierea în ceapeu.
— Vreau să-i cer transferul.
— N-ai şanse, fii pe pace.
— Am să mă duc peste el de fiecare dată, până s-o sătura de mine.
— Când o da pe-aici ? In ritmul ăsta te prinde pensia tot la apă grea.
— Ţii cu ursul, Avrame ?
— Bă, eu l-am înjurat de mamă, nu la delegaţia asta, la cealaltă şi nu i-a clintit nici un muşchi pe obraz. N-a văzut, n-a auzit!
Ne întorceam agale spre baracă, discutând ca doi buni amici. Buia se dovedea un tip valabil. Ne-am împrietenit la prima vedere, fiindcă mi-o tăiase scurt în materie de şefie:
— încetează! Decât şef mizerabil, mai bine prieten adevărat ! Deseară, hai la mine. Tocmai am adus de acasă o palincă pe cinste şi ne-o face Ana o şuncă topită-n cartofi, de-o să dăm în bâlbâială!
în pragul biroului, Doru Stancu şi Ghiţă Craiova protestau într-un glas:
— Dom' Buia, ce-aveţi cu băiatu' de-aţi prăbuşit aşa meseria peste el ? Oricum, pleacă de-aici.
— O ştiţi pe aia cu porcul la Ignat ? Nu se îngraşă, dar moare sătul! Ia ziceţi, cu ce ne întâmpinaţi ?
— Păi cu procesul nostru. Poimâine la tribunal, dis-de-dimineaţă. Noi tocmai plecam, că ne-au dat voie Scurtu şi cu Hâncu. Te-aşteptăm ştii tu unde.

Ştiam toţi patru de altfel, din care cauză n-am înţeles secretomania lor. Am intrat în birou şi mi-am trântit pufoaica pe spătarul unui scaun şchiop. Buia a scos un biblioraft doldora cu planuri trase la heliograf.
— Să nu-ţi pară rău. Prinzi şi tu câte ceva, îmi ţii şi locul când sunt plecat prin ţară...
Ana lui Avram era ca Ana lui Manole, îmi explicase el odată. Se învăţase cu singurătatea încă de demult, poate din prima lor zi de căsnicie. Avram venea şi pleca, ea îi punea masa, spăla vasele, călca rufele şi le aşeza ordonat în dulap. Asta fusese impresia mea când intrasem la ei în casă şi când, abia răspunzându-mi la bineţe, scosese tăcută tava, paharele şi rachiul cu care se lăudase Buia.
Aşa fusese probabil viaţa lor şi la Râmnicu Vâlcea, de unde Avram nu făcea delegaţii, dar uita aproape zilnic să plece de la uzină.
Dincolo de poezia lui Prevert cu ceaşca de cafea şi bucăţica de zahăr, privirea Anei lui Buia mi-o readucea stăruitor în minte pe Anastasia. Un început de nu ştiu ce remuşcare prindea să mă bântuie, ca şi cum eu aş fi fost vinovat pentru resemnarea fiecăreia, sau pentru că nici măcar nu apucasem să le-o spun. Și din asta poate că prindea să se întrupeze propria mea resemnare. Să crească adică precum pereţii de plexiglas în jurul cărăbuşilor pe care, în copilărie, îi închideam în cutiuţe de vitamina C.
De-aici şi întrebarea mea cu cocorii, la care Avram îmi răspunsese dezamăgitor de previzibil.
A doua zi, cu cheia dinamometrică sub braţ, abia smulgându-mi cizmele din noroaie, am bătut cale de vreo trei kilometri, până la estacada fraţilor Argint. Dracul ştie cum făcuseră ţiganii, dar prezoanele erau strânse în toată regula.
— Aţi văzut, domnu' enjiener? N-aveţi încredere. Și-aţi bătut atâta drum de pomană. Haideţi mai bine în baraca noastră, să iscălim procextele-verbale.

înăuntru, pe o masă de tinichea furată din grădina vre-unei cârciumi, tronau trei sticle de sfert, pline cu lichior Oriental.
— Ce-i asta ? - m-am indignat eu.
— Păi chiar atâta cale fără rost ?
— Nu beau mă în timpul serviciului.
— E păcat domnu' enjiener, se vede că n-aveţi şcoala şantierului.
Cei doi ţigani, aproape la fel de burtoşi, se aşezară pe câte un scăunel din fier forjat, neverosimil de mic sub bucile lor. M-am aşezat şi eu.
— Hai, luaţi domnu' enjiener: mâncarea şi băutura n-are serie - făcu Gicu Argint, mângâindu-se pe burdihan ca în faţa unui ospăţ copios. Numai la bani să nu vă năraviţi, că-i păcat. Poa' să-i mânjească poteraşii cu praf d-ăla, d-al lor, dupe la şarpilograf şi nu mai e scăpare.
Fireşte, cu asemenea sfătuitori am plecat abia când am golit sfertul.
— Mai treceţi pe-aici, domnu' enjiener, că sunteţi om cumsecade, cu carte multă. Da' să ştiţi: şi proştii fac treabă. Tata n-are clase nici cât cefereu', însă la bătut aramă nu-l întrece nimeni. Chiar vă întreb: n-aveţi nevoie de-un cazan de rachiu prima-ntâi ? Cupru electrolitic, domnu' enjiener, garantat fără pic de plumb. Lucru rar, că vremurile-s grele şi legile aspre. Da' vă facem un preţ, că-l luaţi de pomană...

ZGOMOTUL LANŢURILOR reverbera sinisitru. Parcă atunci apuca şi vântul să se umfle prin ferestrele tribunalului: privirile celui ce-şi târa trecutul între patru miliţieni joviali le întâlniseră pe ale mele, fără să pot desluşi decât un pustiu îngheţat.
— Hai, bă, să intrăm, ce dracu' vă codiţi ca fata mare la ciocan!
Cu o zi înainte, Ghiţă Craiova îşi amintise subit că fusese coleg cu Capotescu, fiul preşedintelui instanţei din Turnu Severin. Ca orice pui de grangure, Capotescu rămăsese repetent de vreo câteva ori și încă îl chinuiau tot felul de examinatori odioşi prin anii mici ai facultăţii. Se vede treaba că uneori până şi codul penal are lipsuri: nu-i poate băga în puşcărie pe profesorii indiferenţi la zbaterile studenţilor.
— Dacă nu vrei să înveţi, ai să mai vii o dată. Și înc-o dată, și mai o dată, la anul şi la mulţi ani... Eu îţi doresc de pe-acum repetenţie uşoară! - ne destăinuise Ghiţă Craiova sentinţa

definitivă a profesorului de maşini electrice în cazul Capo-
tescu.
Asta nu l-a împiedicat ca, împreună cu avocatul Căţoiu, să tragă o vizită intempestivă venerabilului tată, în scopul ridicării năframei de pe ochii zeiţei dreptăţii. Şi cum prici-na era clară, n-au întârziat să aşeze un nevinovat peşcheş în talerul balanţei din mâna ei imparţială, pentru ca aceasta să încline măcar o idee în partea noastră.
— Zice că avem dreptate şi să nu ne facem griji. Ne-a pro-mis că o să vegheze la temeinicia hotărârii. Că nu ne pupi tu acum în cur, măi Floroiule ?
Până la urmă a fost invers. Adică tot noi l-am pupat în cur.
Judecata a ţinut mai puţin de cinci minute şi a obligat combinatul să achite drepturile de transfer.
— ... Pronunţată astăzi, fără drept de recurs. In termen de zece zile hotărârea va fi comunicată în scris părţilor, spre îndeplinire...
Cât ai clipi, au trecut şi cele zece zile. După alte zece, l-am luat din scurt pe Căţoiu:
— Băi, avocatu' lu' peşte! Du-te, bă, la tribunal şi vezi ce se întâmplă. C-o să ne târâim de foame de nu ne dau ăştia gologanii - se încrâncenase Stancu, scuturând mărunţişul pentru încă o votcă. Uite, sunt ca elefantul: astea-s urechile, flutură el buzunarele goale ale pantalonilor şi asta e trom-pa, îşi apucă prohabul şi—1 mişcă înspre Căţoiu.
— Băieţi, să nu mi-o luaţi în nume de rău - se apără ju-ristul aşezându-se la aceeaşi masă cu patruzeci şi opt de ore mai târziu. Sentinţa nu e la grefă. Am căutat-o peste tot, dar parcă a intrat în pământ. Am dat şi şpagă şi tot degeaba. E clar mâna lui Floroiu, că a dispărut dosarul cu totul.
— Şi ce-i de făcut acum ?

— Nimic. Altă acţiune nu putem să deschidem, la procuratură nu avem ce căuta fără sentinţă... Şi-a bătut joc de noi: Şi de legile statului.
— Mă cac eu pe legile statului! - sări Ors. V-am spus să ne vedem de treabă, papagalilor ?!
Acasă, adică în apartamentul gol pe care mă încăpăţânam să nu-l cred nici măcar o secundă astfel, mi-am încălzit un rest de mâncare luat la borcan de la cantina combinatului. Prin geamul stropit cu var am privit mult şi bine cum păştea priponit murgul lui nea Vintilă, vecinul de la parter. Sistematizarea îi înfrăţise de-a dreptul, dărâmându-le celui dintâi grajdul, iar celui din urmă casa:
— Acum ce să fac, vecine, eu cu cărăușia îmi câştig pâinea, că fără carte nu mă vrea nimeni. Da' pe Puiu cum să-l bag în bloc ?
Puiu săracul n-avea nimic de obiectat. De-asta păştea liniştit iarba plină de noroi uscat de la marginea drumului, iar mie, tot privindu-l, mi se sleise mâncarea în farfurie. Abia când s-a întunecat de tot, mi-am dat seama că se tăiase iarăşi curentul. Luminat de flacăra albastră a aragazului la care îmi reîncălzeam tocana, m-am trezit chicotind:
„Afară-i frig, în casă frig,
Mă uit în frigider, e gol,
Deschid fereastra larg și strig
Eu te iubesc, slăvit partid!"
Incredibil, combinatul, prin madam Schrott îmi dăduse de câteva zile butelie de aragaz și încă la preţul oficial de lei trei sute cinșpe. Adică de vreo douăzeci de ori mai ieftin decât aveam s-o vând când mă voi fi cărat la Timișoara. Așa că procesul în sine, cu tot cu sentinţa aia sfeterisită de Floroiu nu mai conta decât ca o înfrângere de palmares.
Că am rămas un naiv, ca să nu spun un fraier, asta s-a dovedit aproape imediat. Lui Doru Stancu i-au muiat gura mobilându-i apartamentul din fondurile de protocol:

— Pleci, nu pleci, și-așa trebuie să aibă combinatul unul-două apartamente ca să-i cazeze pe delegaţi - îi spusese Popândan când tăiase fila cec cu care Stancu avea să ridice mobila din depozitul cepeleului.

Pe Ghiţă Craiova şi pe nevastă-sa, o olteancă îngrozitor de guralivă, îi chemase Floroiu să le înmâneze detașările la Electroputere, în urbea natală:

— Bă, ce noroc am avut! A pus şi Schrott umărul, trebuie să recunosc, da' până la urmă Floroiu ăsta nu-i un tip chiar așa de rău... Ei, lasă, într-un fel sau altul o să vă descurcaţi şi voi, băieţi...

In seara aceea, Prinţeso, consumând o votcă fără sfârșit pe care o comandasem probabil în clipa când pusesem piciorul la Unşpemetru, mi-am amintit de ultima mea zi de liceu.

Umblam de colo-colo pe coridoare și prin clasele celor de-un leat cu noi, împărţind sonete pe care le însemnam cu vorbe definitive, rupte din context, aşa cum erau toate pe atunci. Pe panglicile de la rever, culegeam autografe şi urări de bine de la colegi și de la deja foştii profesori, căci fiecare dintre ei se grăbea să lase o ultimă urmă în viaţa noastră. La sfârșit de tot venise și rândul dirigintei. Profesoara de chimie m-a privit în ochi și mi-a scris apăsat, cu roşu, o urare pentru toată viaţa: SĂ NU MAI BEI!

21

APROAPE CĂ VENISE VARA peste cele câteva mii de kilometri de blat înspre şi dinspre Turnu Severin.

Doru Stancu fusese trimis şi el inspector de utilaje la imeghebeu, lăsând apartamentul proaspăt mobilat pe seama altor învârteli de-ale lui Popândan şi Floroiu. Pe Buia îl ajutasem chiar eu să împacheteze:

— Plec, mă, futu-le muma-n cur! Mi-am găsit post la uree, în combinatul de la Arad. Cel puţin acolo nu mă fredonează nimeni la melodie. Pe tine vor să te pună în locul meu. Ai grijă!

La toate astea meditam întins pe spate într-o vâlcea, după cuvenitul sfert de lichior al fraţilor Argint, anexă la fiecare proces-verbal de control. Şi, stând aşa, cu ochii închişi, mă vedeam exact cum eram: o piesă aiurea într-un angrenaj industrial pus în mişcare de romantismul revoluţionar.

Am deschis ochii. Un scorpion pe mâna mea. Negru, mic, muiat în tuş, frate cu greierul lui Topârceanu. M-am ridicat

pe-o parte, am smuls un fir de iarbă şi am început să-l necăjesc, ca un copil curios care descoperea lumea.
La fel se întâmplase în marginea şantierului ce avea să ridice cartierul copilăriei, al adolescenţei şi al tinereţii mele, pe rambleul căii ferate, plin de guşteri şi cosaşi. Mai simpatici decât toţi flăcăii aceia musculoşi care construiau blocuri şi lăsau în urmă mormane de sticle goale cu etichete ieftine. Pe deasupra treceau norii şi locomotivele pufăind către depărtările cele pline de miracole. Degeaba am învăţat să le cunosc după sirene şi să le dau şi nume. Anii au adus locomotive Diesel, lipsite de personalitate ca muncitorii care le făureau...
Un ciocan greu a prins să izbească într-un rezervor imens, pus tocmai atunci pe fundaţie, iar eu mi-am amintit instantaneu că era foarte posibil să mă fi căutat Păru, inginerul-şef. La baracă se petrecuse ceva straniu. Totul părea încremenit de parcă întreaga suflare pierise fără urmă. M-am uitat la ceas: trei fără un sfert. Mi-a trecut prin minte că-i convocase inginerul-şef la vreo şedinţă şi, într-o fracţiune de secundă, am răsfoit de la un cap la altul repertoriul de baliverne credibile în astfel de situaţii.
Am apăsat totuşi cu băgare de seamă pe clanţă şi am întredeschis uşa, apoi am izbucnit într-un hohot de râs vecin cu demenţa. Unde erai, Micşunoiule, să-i trezeşti pe ingineri şi să le tai ore ?
Covârşită de grijile investiţiei, dirigenţia de şantier medita transcendent în grup, cu ochii închişi. Cu capul pe birou, răscrăcărată pe scaune, pe jos, sprijinită de perete. Din dulapul de haine, folosit pe post de fişet, ieşeau picioarele lui Zahana.
— Ce-ai bă, ce râzi aşa, ai înnebunit ? - se iţi şi capul de inginer constructor al acestuia, frecat intens cu palma pentru că, în viteză, dărâmase un raft plin de căşti.

Mi-am revenit abia după câțiva dupaci între umeri și două pahare cu apă.

— Cum să nu râd când vă găsesc la siestă ? Unul trage ca să moară, altul puia i se scoală! Ce vă pasă, eu bat coclaurile, înghit praf de mă astup şi mă iau de piept cu toţi nenorociţii ca să împing cât de cât falimentul ăsta înainte. Ceva potol mi-aţi lăsat ? Dacă nu, vă fac referat de penalizare la conducere!

Pentru că mâncarea de la cantină devenise de nesuportat, hotărâserăm constituirea bucătăriei de birou şi a serviciului aferent. Aproape de ora plecării, ne adunam care de pe unde, stabileam în mod democratic meniul pe a doua zi, puneam la un loc banii de coşniţă, iar inginerul de serviciu făcea piaţa. Dimineaţă, după lămurirea treburilor curente, omul se apuca de gătit pe un reşou electric şi, la ora prânzului, servea colegilor o masă copios de dietetică, deoarece carnea rămânea un deziderat la care omul nou abia dacă putea să aspire.

Chestia cu aprovizionarea nu presupunea vreun efort. Piaţa era la o aruncătură de băţ de Unşpemetru, aşa că barmanul Caţan nici nu apuca să aducă a doua comandă, până când pieţarul se înfiinţa cu plasa plină de spanac sau praz.

Ioana mi-a pus în farfurie nişte cartofi prăjiţi, amestecaţi cu ou. Deşi sleiţi, i-am înghiţit instantaneu din pricina lichiorului ţiganilor, care îmi făcuse gaură în stomac.

— Vezi că mâine pe la prânz îţi vin nişte utilaje. A zis Păru să fie puse direct pe poziţie - debită pe nerăsuflate Scurtu.

— Bine, mă. Sper să fii şi tu pe aproape.

— Pe dracu'. Mie mi-a transmis Floroiu de la Bucureşti alte sarcini, mai importante.

— Sarcini mai importante ? - am ridicat eu din sprâncene. Ce sarcini, mă Scurtule, când îi aşteptăm pe ăştia ca pe aducătorii sfintelor moaşte ?

— Vine Ion Teleagă în inspecţie şi am de croit vreo treizeci şi ceva de panouri. Trebuie plasate care pe unde, de-a lungul drumurilor din şantier. Uite şi tu!
Scurtu scoase din buzunarul salopetei sale de mecanic-şef o foaie mototolită. Am despăturit-o şi am citit:
România a ales
Socialism, pace, progres
Cel de-al XlII-lea Congres,
Treaptă nouă spre succes
Partidul
Ceaușescu
România
Să visăm şi să muncim,
Socialismul să-l clădim.
— Bravo, tov Scurtu, dom'le! Te cocoaţă Dincă fruntaş pe ramura piţigoilor! Te pomeneşti că-ţi mai dă şi vreo decoraţie. Ca membru de partid, meriţi!
— îl bag în pizda mă-si! Da' asta e. Ce, pot eu să mă piş contra vântului ?

22

VIZITA A TRECUT şi Ion Teleagă nu l-a legat nici măcar pe Floroiu. Câteva ameninţări cu puşcăria, mai mult în scop profilactic şi evidenţierea inginerului Scurtu în faţa activiş-tilor din suită, a directorului combinatului şi a mulţimii de salopete stoc, adică a noastră.

Nicidecum pentru zecile de tinichele cu îndemnuri mo-bilizatoare, pe care ochiul marelui tartor de partid păruse a nu le fi băgat în seamă.

— Nu merge şantierul ăsta, tov Floroiu. îmi pare rău că trebuie să ţi-o spun de faţă cu atâta lume. Ai mari întârzieri peste tot, mai puţin la centrala termică. E un flăcău hotărât acolo, cum îi zice ?

— Scurtu, tovarăşe prim-vice-prim!

— Aşa este. Ala ştie ce face!

Mafaldă ar fi trebuit să devin, cu diplomă de absolvire la şcoala de profil: în faţa şandramalei cu pricina, inginerul Scurtu bătuse trei paşi de defilare, luase poziţia de drepţi şi răcnise din adâncul inimii:

— Tovarăşe prim-ministru, vă raportez: la centrala termică a combinatului de apă grea, montajul se desfăşoară conform graficului! Sunt şef de secţie, inginer Gheorghe Scurtu!
Toate erau cum nu se poate mai adevărate. Doar că graficul de montaj fusese prezentat ca într-o poză răsturnată, căci înregistra cele mai serioase întârzieri. Cât despre şefia cu pricina, ce să zic. Mai mare peste partea locului era unul Răcanu, ins a cărui calificare a rămas incertă pentru toată lumea în afară de Floroiu. De-asta, cu o zi înainte, intrase Scurtu în birou, înjurând ca la uşa cortului:
— Bă, uite la căcatul ăsta de director! M-a chemat să-mi spună că-l trimite pe Răcanu la Zalău, după nişte robineţi şi mâine, când o veni tâmpitul ăla de Dincă, să fac eu pe şeful la termică. Cică n-are altul mai pregătit! Las' că le-arăt eu pregătire!...
Cât ai fi bătut din palme, Scurtu puse nişte muncitori să-şi omoare plictiseala astupând gropile din preajmă. Inclusiv căminele cu pompe şi vane, pentru care încă nu sosiseră capacele. Apoi marcase cu var bordurile clădirii şi gata, plantase în jur vreo zece din pancardele tocmai isprăvite.
La chestia cu defilarea şi raportul nu se aşteptase nimeni, vezi bine, ăsta fusese asul din mâneca salopetei. Mai contează că la o zi după asta Răcanu îi sărise cu mâinile în beregată ?
— Bă, tâmpitule! De ce-ai turnat pământ în pompe ? Iţi fac raport la Floroiu şi-o să te pună să le dezgropi cu puia!
— Bă, labagiule! Floroiu mi-a dat poruncă, bă! Că Teleagă nu suportă bă să vadă gropi, ai înţeles ? Şi când mai vine pe-aici să nu uiţi asta, că dai de dracu'. Pune-ţi oamenii să dea pământul afară şi să le facă bec. Şi-aşa freacă menta toată ziua, că numai eu i-am prins de vreo zece ori jucând şaişase. Parcă tu-i înveţi aşa, bă Răcane. Şi pupă-ne-n cur pe mine şi pe Floroiu, că de erai prin preajmă, înfundai puşcăria, cu prostia ta cu tot!
Apoi, întorcându-se spre noi, continuă îmblânzit:

— Teleagă ăsta e militar de carieră. Un dobitoc. Ştiam că merg la fix cu figura aia, aşa că iertaţi-mă, i-am tăiat orice întrebare şi pe urmă aţi auzit ce-a fost în stare să spună. Da' alta e treaba: ăsta o să se ducă la nea Nicu şi-o să-şi dea cu părerea. Oricât a încercat Floroiu să-l trombonească, tot s-a prins. Pe undeva nu-i rău, poate. O să bage viteză în toţi şi-or să înceapă să vină utilajele. Și-odată cu ele o grămadă de miniştri, că n-o să mai putem nici să ne pişăm prin şantierul ăsta.... O să vedeţi!
La plecare, am dat nas în nas cu Schrott. De la proces nu prea mai avusesem de-a face unul cu altul. M-a luat prietenos de braţ, m-a tras într-o parte și mi-a zâmbit:
— Nu te mai veseli aşa la poantele lui Scurtu. Bate la ochi. Băiatul ăsta e plin de bube-n cap. Meseriaş, n-am ce zice. Cu asta are noroc. încă. Tu bagă la cap, ai rămas singurul cu gura mare şi mi-ar părea rău să ţi se întâmple ceva. Eşti sufletist, dar şi iadul e pavat cu bune intenţii. Parcă aşa a spus nu ştiu cine dracu'.
— E ceva în neregulă cu munca mea ? - mi-am dus eu knockout-ul pe picioare.
— Nu fă pe tâmpitul, că nu-ţi stă bine. Dar ia zi: tu nu vrei să intri în partid ?
— în partid ?!
— E clar, îţi trebuie timp de gândire. Şi oricum, chestia asta nu merge de pe-o zi pe alta. Hai pa, ne-am înţeles...
Făcusem fără doar şi poate o mutră demnă de cartotecile lui Lombroso. Şi rămăsesem singur Prinţeso, singur şi cu gura mare. Parcă atunci mă scosese directorul liceului în careu, să arate tuturor în ce hal se poate prezenta un absolvent. Iar eu, cu mânecile atârnând din căptuşeală şi uniforma sfâşiată la spate până la guler, mă simţeam ca în jocul ăla de cabană idiot, în care toţi urlă şi de-odată te trezeşti strigând de unul singur.

Aproape că nu înţelegeam ce voia şi ce spunea directorul. Alţii îmi tăiaseră haina, după ce şi le tăiaseră întrei ei, dar se făcuseră una cu pământul. Iar eu rămăsesem să plătesc oalele sparte. Omul acela distins şi integru mă străpungea cu degetul lui acuzator, exersându-şi oratoria pe cazul meu, cum exersează studenţii de la medicină pe câinii vagabonzi.
Târziu mi-a fost dat să înţeleg că fapta va fi fost pedepsită cu interdicţia de a mă prezenta la bacalaureat. Şi-apoi a urmat ceva cam în genul lui Schrott :
— Vezi, ai căzut de fazan. Dacă ne spui cine a fost cu ideea, te iertăm.
Am tăcut, ca întotdeauna, Prinţeso.
— Gândeşte-te bine, îţi ratezi viitorul, băiete ! De ce să plăteşti, dacă nu eşti vinovat ?
De ce să plătesc ? Auzi întrebare ! Pentru că eram din tagma celor în stare să care luni la rând bolovani în ghiozdane. Şi iar am tăcut.
— Bine. Te dăm afară şi din utece!
Pedeapsa a fost exemplară doar pe jumătate, cum se întâmplă mai întotdeauna. „Nous sommes aux portes de POrient, ou tout est pris à leger", constatase un anume Poincaré şi, după el, Mateiu, bătrânul codoş.
A doua zi chiar m-a sunat diriginta, cea care îmi scrisese cu roşu pe suflet. Mi-a spus că se zbătuse destul până când consiliul profesoral hotărâse să mă primească totuşi la bacalaureat Insă, pentru că tot trebuiau să mă pedepsească, n-aveam voie să particip la banchet. Deşi plătisem. Deşi ai mei îmi făcuseră costum nou şi-mi cumpăraseră pantofi, cămaşă albă şi cravată.
Şi nici măcar nu mi-au dat banii înapoi, să mă îmbăt de unul singur.
Fireşte, bătrânilor nu le-am spus nimic. în seara banchetului, mi-am îmbrăcat hainele de gală şi am plecat de acasă. Am dat târcoale restaurantului privindu-mi foştii colegi şi profe-

sori prin vitrină, cum vă privisem şi pe voi când, adus de alţii la tine, rămăsesem la fel de nebăgat în seamă.

Atunci, fumându-mi cu adevărat prima ţigară, am înţeles că soarta încerca să facă din mine un om integru: fără iubire, fără glorie, fără bani și, înainte de toate, fără mine însumi.

De gândul ăsta n-am mai putut să scap, Prinţeso, nici măcar în pragul izbânzilor. De-asta ele s-au transformat şi se transformă încă fie în eşecuri de mai mici proporţii, fie într-o oboseală existenţială, în care se îneacă mult înainte orice tentativă de a mă bucura.

In seara zilei când Schrott îmi propusese să intru în partid, m-am dus direct acasă şi m-am trântit în patul meu pliant ca să dorm şi să uit. Să te uit pe tine, Prinţeso, să uit tot lanţul de întâmplări şi cauze care mă aduseseră în acel apartament sordid, cu geamurile stropite cu var, la atâtea luni de când locuiam acolo.

— Cine se-apucă de curăţenie, înseamnă că s-a predat - decretase Ors, într-una dintre vizitele mele la el, prilej de a remarca mormanul de gunoaie şi sticle goale din balcon...

Am adormit repede şi n-am visat nimic. M-am trezit devreme de tot și, pentru că somnul mă părăsise, m-am hotărât să-mi fabric un nechezol. Unul ca lumea, îmbunătățit cu zaţ de cafea adevărată.

Cam de două ori pe an, bătrânii primeau pachet de la finul lor din Germania Federală. Le trasasem sarcină ca, atunci când se îndurau de o cafea adevărată pentru câte un musafir de soi, să întindă zaţul din ibric şi să mi-l usuce.

Am deschis radioul şi mi-am amintit de Anastasia şi de lecţia ei de gimnastică. Era o oră mult prea matinală însă. Programul îmi aducea la ureche şlagăre răsuflate, dar suportabile: Sergio Endrigo, Adamo, Cliff Richard.

Am auzit apoi o bătaie firavă în uşă. M-am uitat la ceas: trei şi douăzeci. Cine putea să fie la ora aia ? Nimeni.

Am deschis totuşi. De dincolo de prag îmi zâmbea Liviu, soţul Ioanei. Un ins cu care apucasem să mă salut parcă de vreo două ori. Omul locuia la Bucureşti şi venea foarte rar. Ba chiar se chinuia din răsputeri, prin relaţiile lui de activist utece să-şi adune nevasta de pe drumuri, în apartamentul tocmai primit din cota de partid, după cum îmi spusese tăcuta.

— Am văzut lumină şi-apoi am simţit miros de cafea. M-am gândit că nici tu nu dormi - îmi spuse în chipul cel mai firesc.

— E bine. Hai că dau un şvarţ. Am şi nişte coniac pe-aici, pe-aproape.

— Prefer coniacul. Cafeaua ţi-o las ţie.

I-am servit o porţie decentă, apoi n-a mai fost cazul pentru că musafirul a apucat să-şi toarne singur.

— Ce-i cu tine, Liviule ? Aşa de adânc doarme Ioana că nu aude soneria ?

— Nu, mă! Am prins-o cu un hăndrălău din combinat, nici nu ştiu cum îl cheamă. Dormeau ca nişte prunci şi s-au trezit abia când i-am zgâlţâit eu.

— Da' ce, nu ştia că vii ?

-Nu.

-Şi?

— I-am obligat să bea chilul de bitter de la capul patului. S-au îmbătat criţă şi nevastă-mea a borât. Nu ştiu ce să fac, încotro s-o apuc. Am lăsat nota de transfer pe masă şi am plecat.

Săracul Liviu! In timp ce-mi povestea tărăşenia, mie mi se învălmăşeau în minte declaraţia Ioanei de pe malul Oltului, amestecată intim printre fragmente din poveştile lui Boccaccio cu Mona Belcolore, Francesca şi Fiametta. Ştiam bine care fusese pariul Ioanei cu viaţa. Şi mai ştiam că rămăşagul ăla, fără câştigător, n-avea să înceteze vreodată.

— Vrei s-o părăseşti ? - n-am putut să mă abţin.

— Nu. Dar am să-i fac viaţa un iad. Am să fiu un tip atât de la locul lui, încât am să-i cresc fără nici un reproş toţi copiii din flori. Şi, după ani de remuşcări, tot o să-şi pună capăt zilelor. Atunci am s-o îngrop fără cruce la o margine de cimitir.
Scenariul suferea de un viciu de fond: putea fi valabil doar în condiţiile în care neveste-si i-ar fi păsat de el. Şi nu era cazul. Trecuse doar săptămâna de când şantieristul îşi marcase izbânda trăgând la patru dimineaţa, pe scara blocului, cu pistolul de împuşcat bolţuri. Asta fusese pretextul gospodăresc sub care şi-l adusese taciturna acasă şi, cum bubuitura ne scosese pe la uşi, devenise o chestie de notorietate.
Singurul neştiutor era, ca de obicei, încornoratul. Mica mea laşitate, de membru în covârşitoarea conjuraţie cetăţenească a lui „de ce să mă bag" mi-a pus lacăt la gură. Am încercat totuşi să mă justific într-un fel faţă de mine însumi:
— Nu e bine, măi Liviule. Nu e normal cum gândeşti.
— Da' ce-i normal în ţara asta ? Ca nevastă-mea să se fută cu alţii tocmai acum, când am primit carnetul de activist ?
Deci asta era, carnetul. M-am liniştit instantaneu şi i-am mulţumit în gând mătuşă-mi Salomeea pentru lecţia predată cu destui ani în urmă.
— Normale nu sunt multe. Nici măcar ca tu să fii ceea ce eşti.
— Păi ce sunt ?
— Activist de partid.
— Trebuie să facă cineva şi muncă de lămurire. Ce, tu crezi că-mi place ? Sau că sunt convins de tâmpeniile lu' nen-tu Nicu, de indicaţili care se schimbă de la o zi la alta ? Vezi-ţi de treabă, prietene! Important e că am ajuns aici, am un salariu bun, şefii mă apreciază şi vor să mă promoveze. In rest nu-mi pasă de nimic!
„Nici măcar că nevastă-ta e curvă ?" mi-a venit să-l întreb, dar m-am abţinut din nou pentru că, în paralel, am construit

şi eu un scenariu la fel de paranoic: cel îngropat la o margine de cimitir avea să fie chiar el. El care nu fusese în stare de nimic în viaţă, el care nu ştia să intuiască, el pentru care valoarea omului era cea din documentele de partid. Iar în această viziune, nici măcar Ioana nu avea alt statut.
Am încercat să par indiferent, dar nu ştiu în ce măsură am reuşit. Liviu aproape golise sticla. Nu mi-a fost prea greu să ghicesc că în evoluţia lui spre sinucidere etilismul va fi avut să joace un rol important.
Cel puţin pe moment nu greşisem, căci activistul nu mai răspundea la stimuli. L-am săltat tovărăşeşte pe umăr şi l-am întins spre cuvenită odihnă în patul meu pliant. Am pus pe masă un bilet la fel de duios cum îmi lăsa mama când ştia că vin târziu: „în frigider ai nişte paneuri de dovleac şi în dulap o sticlă de votcă. Dacă pleci înainte să mă întorc din şantier, lasă cheia în cutia poştală. Iţi doresc numai bine."

23

MINISTRUL CHIMIEI mâzgălea o coală de hârtie. Poate îl durea capul, poate că îi era foame (aşteptasem la uşa lui capitonată până prin preajma prânzului), poate voia acasă, aşa cum voiam şi eu. Dar sigur îl durea în cur de mine. Acelui ins aflat la zece paşi depărtare, în spatele unui birou plin de telefoane, trebuia să-i strig în puţine cuvinte viaţa mea, astfel încât să-l înduplec a-şi lepăda semnătura pe jumătatea de pagină tipizată, numită notă de transfer.

N-am fost prea convingător. Insul a ridicat privirea prin sticlele ochelarilor şi m-a tăiat ca pe maioneză:

— Te înţeleg, tovarăşe. Dar şi dumneata trebuie să înţelegi că ţara are nevoie...

Da, da, ştiam. Capete de muncitor şi mâini de inginer. Sau ceva în genul ăsta. După ce am închis uşa pe dinafară, a trebuit să înghit şi lamentaţia şefului de cabinet. Luase şi nu se ţinuse de cuvânt:

— Să mă bată Dumnezeu dacă înţeleg! Pe toate celelalte treizeci şi una le-a iscălit. Pe a dumitale a dat-o la o parte şi

mi-a zis nu. N-am mai păţit aşa ceva de când sunt. Da' acu' faptu-i consumat... Mă gândesc ca peste trei-patru luni să-ţi fac eu rost de notă de transfer... In sfârşit...
învăţasem de la Ulise încă din copilărie să nu cred în legende. Adică în glasul sirenelor. Nici al celor în coadă de peşte, nici al celor trase pe sfoară de Vasile Roaită şi urmaşii lui. L-am lăsat pe om cu scuzele şi cele două damigene de la popa catolic din Vinţ, cărate cu o seară înainte la el acasă.
în faţa ministerului mă aştepta Radu, aflat întâmplător în delegaţie la Bucureşti.
— Ei, dai de băut ?
— Dau, prietene. Dar de pomană. Mi s-a mai înecat un rând de corăbii.
— Cum aşa ? Păi nu ziceai că mergi la sigur ?
— Ce-i sigur, e nesigur. Nu ştiai ? Uite că n-a vrut să semneze.
Ne-am înfundat într-un bar din Cotroceni. La prima înghiţitură de votcă mi s-a înceţoşat privirea:
— De când am plecat din Severin am simţit că n-o să iasă. Stau şi mă întreb de ce. Unde am greşit ?
— Fii pe pace, mă. N-ai greşit. Âsta-i sistemul. O fi văzut că eşti de la apă grea şi a dat hârtia la o parte. Ce mare lucru, doar tu mi-ai spus de decretul ăla tâmpit.
— Nu-i asta. Se ştia şi de unde sunt, şi pentru ce vin. Altfel m-ar fi chemat hahalera de Perian, şeful de cabinet ? în plus, ar fi luat el mucarer dacă n-ar fi fost sigur că treaba e aranjată? Vin adevărat, mă Radule, n-ai băut în viaţa ta. Eu l-am gustat atât cât s-a scurs de pe furtun, când l-am tras în damigene. Da' asta e. Hai să mai luăm o votcă, până la urmă tot am să aflu pe unde a răsuflat chestia...
Am urcat în tren, Prinţeso, cu sentimentul completei mele inutilităţi. Şi ce lanţ al slăbiciunilor se legase za după za ca să mă aducă în faţa lui Perian, trepăduşul suprem! Popa din Vinţu de Jos, tata, nenea Gelu, directorul lui general, unchiul

Ionuţ de la Iaşi, prietenul lui activistul de rang înalt de la Ştefan Gheorghiu, Perianu, şeful de cabinet al ministrului chimiei. Toţi se prinseseră în hora mutării mele de la Severin la Timişoara.

— Te-am chemat să te trimit o săptămână acasă. Ai de dus la centrul de sudură nişte mostre. După ce termină ăia, vii cu rezultatele. Mâine eşti acolo, ai înţeles ? - îmi spusese Floroiu cu doar o zi înainte.

— Nu pot, tovarăşu' director. Am o problemă urgentă aici, în Severin. Am făcut şi cerere de concediu fără plată la tov inginer şef.

— Da? Păcat! Dacă nu se poate, trimitem pe altul...

Asta era! Cât de prost putusem să fiu: Floroiu avea doar birou la minister! Nimic mai simplu să ghicească unde aveam de gând să plec, dacă nu la Timişoara. Şi, mai simplu, să pună mâna pe telefon, să vorbească în scop profilactic cu ministrul, ca să-mi pună piedică:

— Tov ministru, dom'le, dacă vine unul aşa şi pe dincolo după transfer, nu i-l da! Am nevoie de el ca de tata-mare.

îmi venea să urlu de ciudă. Mama, grădiniţa, şcolile de tot felul făcuseră din mine un tâmpit. Modele simpliste, gen lupul şi Scufiţa Roșie îmi inoculaseră convingerea că oamenii răi sunt şi proști, iar cei buni deștepţi. Fără să remarc că întotdeauna se spune „prost de bun" şi niciodată „prost de

CC

rau .

Şi-abia descopeream cu stupoare cum stau lucrurile: ticăloşia cere inteligenţă, arta vrăjelii, ambiţie şi carismă, pe când bunătatea reclamă doar scrupule. Cel care pierde mereu e lupul, nevoit să nu-şi lase puii să moară de foame. Fiindcă inocenta bunică, fostă contabilă la asociaţia pentru ajutor de înmormântare, şi-a ridicat căsuţa înainte de a ieşi la pensie delapidând cotizaţiile câtorva mii de nenorociţi.

Starea normală a lumii se manifestă deci împotriva individului, precum a materiei împotriva ideii. Vorba lui Radu:

ăsta-i sistemul. Şi-atunci eu, un pârlit de inginer, călcându-se pe şireturi încă din primii paşi ai vieţii pe cont propriu, ce voiam să schimb ? Lumea ? Pe mine însumi, din pionier fruntaş la învăţătură - vorba vine - în derbedeul din fundul clasei?

Da asta, era. Derbedeul din fundul clasei, cu ţigări în buzunarele uniformei şi reviste porno în ghiozdan.

Coborâsem de mult din tren. Dunărea uitase parcă să curgă pe sub privirile mele de filozof ratat, aşa cum şi eu uitasem de votca din paharul ciobit. Pe terasa birtului Marinarul, un chelner fără ocupaţie consuma pe şest împreună cu alţi doi muşterii. In rest, scaune pe mese şi pe lângă mese.

Totuşi, apusul plutea peste ape împreună cu umbra lui Apolodor. Şi nu a inginerului din Damasc, ciracul meu de breaslă, mai bătrân cu două milenii, ci a pinguinului lui Gellu Naum, cu care semănăm tot mai mult.

„Stai pe malul apei şi aşteaptă. Cadavrul duşmanului tău nu va întârzia să treacă" zice un proverb indian. Acolo şi atunci îl doream cât mai adevărat, în legătură cu o listă întreagă de tovarăşi.

— Postcontrol grăniceresc! Actele!

Un caporal şi nişte soldaţi mă luaseră strategic la mijloc, cu tot cu masă şi votcă. Le-am întins un buletin de identitate din care le zâmbea un puşti aproape imposibil de recunoscut în suspectul cercetat, chiar şi de persoane mai binevoitoare.

— Aha, eşti din Timişoara. Şi cu ce treabă prin Severin ?

— Aici lucrez.

— Aici ?

— Da, dar nu chiar în birtul ăsta.

Caporalul se simţi călcat pe macaroane.

— Uite ce e, dacă nu răspunzi politicos şi exact, te-nfundăm în arest. Şi până să ne explici ce şi cum, îţi dau cuvântul meu că n-o să-ţi fie bine.

— Mai întâi, politicos trebuia să fii tu, caporale! Poate să fi făcut şcoala primară împreună, deşi nu-mi amintesc. Şi dacă nu-mi amintesc, trebuia să-mi vorbeşti în continuare cu dumneavoastră. Ordin de serviciu ai ? - m-am înfoiat eu, întinzându-i legitimaţia specială. Scrie acolo unde lucrez şi fii sigur că pentru asta m-au verificat cu vârf şi îndesat alţii, mult mai tari ca tine.
— Ne scuzaţi, domnu' inginer, dar ştiţi...
— Aveam de gând să plec. Şi nu peste graniţă, ci acasă la mine, lângă autogara.
Acasă la mine ? Hm.

— A MURIT STAMBOALĂ!
— Pe-o scândură lată, cu puia sculată, măi! Hai, lasă cioacele!
— A murit, nu glumesc. L-a scos nevastă-sa din cadă. A încercat săracul să facă baie cu apă rece, că nu a găsit termoplonjorul.
Meşterului Stamboală de la temeucebeu i se dusese buhul pentru că într-o seară, după ce ne despărţiserăm la Unşpemetru din pricină că se luase curentul, bătuse pe întuneric de nenumărate ori la uşa propriului apartament şi nu izbutise să intre în casă. Deşi, când fiică-sa, când nevastă-sa deschiseseră uşa de tot atâtea ori. Era mut şi urcase scara în patru labe.
Termoplonjorul de baie nu avea nimic cu obiectul folosit pentru fierberea ceaiului sau a nechezolului, decât ca principiu. Lipsa apei calde pusese la grea încercare ingeniozitatea populară: un inventator anonim spânzurase de scândură rezistenţa unei maşini de spălat. Totul era să nu fii prea beat,

ca să nu atingi cada sau robinetele, ori să te scalzi înainte de a trage ştecherul din priză.
Invenţia se bucurase de un succes răsunător. In scurtă vreme fusese multiplicată în sute de exemplare, punând capăt penuriei din înfriguratele noastre apartamente. Se declanşase însă penuria de rezistenţe pentru maşini de spălat, dar asta era altă treabă.
— Băi, Mişule, sigur nu glumeşti ? Bă, tu ai băut deja. E opt-jumate, ce dracu'!
— Astăzi sunt negustat. Crede-mă... A venit Ceauşescu şi mi-a spus.
— Care Ceauşescu ? Preşedintele ?!
— Nu ăla, mă, dă-l în pizda mă-si! Ceauşescu al nostru, de pe macara, de cântă pe la nunţi, în trupa lu' Coravu. Ce, nu-l ştii ?
Pe Ceauşescu nu-l ştiam. îl cunoşteam în schimb pe Coravu. Individul muncea pe tarlaua mea şi-i promisesem cu mâna pe inimă că-l dau afară dacă mai lipsea lunea de la serviciu.
Mişu Ciolan era magazionerul combinatului şi, în virtutea faptului că şi eu îmbrăţişasem cândva o meserie nu mult diferită, ne legase de la început o prietenie mai mult decât tovărăşească. Asta şi pentru că Mişu se dovedise sinceritatea întruchipată:
— Cum mă, ai fost gestionar la abator şi nu te-ai îmbogăţit ?
— Nu m-am îmbogăţit fiindcă beau! - răspunsese el fără ocolişuri.
Mi-am aprins o ţigară cu flacăra chibritului ascunsă în pumn. Bătea vântul, răvăşindu-mi părul şi gândurile.
Mi-am amintit de ziua în care a venit Geo cu vestea morţii lui Janis Joplin. Eram încă prea tânăr ca să pot accepta că zeii cărora le ridicam altare din trăirile mele sunt muritori şi, împotriva oricăror dovezi materiale, nu puteam nici să

înţeleg, nici să accept astfel de evidenţe. Sentimentul m-a încercat apoi şi la moartea lui Jimmy Hendrix, a lui Jim Morrison, sau a lui John Lenon, tot aşa cum, în acea dimineaţă vântoasă de toamnă îmi era greu să accept că Stamboală, de care mă despărţisem cu două seri înainte în faţa blocului pupându-ne umed, dăduse cu adevărat colţul.

L-am privit pe Mişu Ciolan ca şi când el ar fi fost vinovat de moartea lui Janis Joplin şi a tuturor celorlalţi, inclusiv a meşterului Stamboală. Şi asta pentru că ea, moartea, era încă prea definitivă ca să încapă în viaţa mea altfel decât povestită. In afară de tine, Prinţeso, nu-mi murise nimeni până atunci. Şi nici tu nu muriseşi de tot, ci numai aşa, într-o doară.

— Or să-l îngroape la Prunişor, că-i de-acolo. Am şi vorbit cu taică-meu. E naş la personalul de Craiova şi ne ia sub aripa lui, poimâine când e de serviciu. Vii şi tu, nu ?

Din palma ta, Prinţeso, zburau iar departe, în iarbă, cele trei monede pe care tocmai le scoseseşi din buzunar:

— Vezi, mă pregătisem să te sun în după-masa asta. Nu ştiu ce-i cu tine, ai dispărut o săptămână întreagă şi vii acum cu o falcă-n cer şi alta în pământ. De parcă m-aş fi născut în satrapia ta. Intr-o zi am să mă plictisesc şi mi-e teamă că ziua aia e foarte aproape...

Probabil că nu te ascultam. Sau nu te mai ascultam. Parcă nu te aştepasem la prânz şi seara în fiecare zi sub privirile ironice ale colegilor care plecau pe rând de la repetiţii. Ba chiar Uţanu îmi deşertase în cap oala de noapte:

— Ce tot dai târcoale pe-aici, mă gagiule ?

Aproape că le învăţasem tuturor orarul. Numai pe-al tău parcă nu-l mai ştiam. De câte ori întrebam, îmi răspundeau zâmbind subţire că ai plecat, sau că nici nu veniseşi. Şi cum era să-i cred şi să te cred ?

După cinci zile, Doris s-a îndurat să treacă strada până la avizierul după care mă ascunsesem de Uţanu:

— Nu mai aştepta de pomană. Prinţesa ta e sus, în sala de repetiție, dar se uită pe geam şi nu vrea să coboare decât după ce pleci... S-a întâmplat ceva între voi ?
Probabil că se întâmplase, dar eu nu ştiam nimic. Şi încă de pe atunci mă dădeam în vânt după întrebările la care se răspunde tot prin întrebări.
Și totuși, n-am plecat. M-am prefăcut numai, de ochii lui Doris, dar m-am întors. Am văzut-o pe maică-ta de mână cu soru-ta şi cu frate-tău. Pe tine însă nu. Şi-am pândit cum s-au stins toate luminile din clase şi din sufletul meu.
Roiuri de imputări, invective şi înjurături pe care nu aveam curajul să ţi le spun decât în gând mă urmăreau în drumul spre casă, ca o gaşcă de derbedei care caută pricină.
— Da' de unde dracu' să facem rost de coroană ? Nu putem să ne ducem aşa, ca nişte labe triste...
în dimineaţa următoare, Prinţeso, m-am trezit la patru și-am sărit geamul de acasă hoțește ca să te prind de mână pe drumul spre școală, oricât de devreme ai fi plecat.
Dar n-ai plecat devreme. Taică-tău, dentistul, care îți interzisese să umbli cu mine, a scos mașina din garaj. Ați trântit amândoi portierele și ați trecut ca pe lângă o vie culeasă. Și nici nu m-ai văzut, și nici măcar n-ai simţit că stăteam acolo ca un stâlp de sare ridicat în mijlocul mării.
La şcoală nu m-au pus nemotivat la primele două ore pentru că nu mai încăpeau absenţele în catalog. Diriginta, cea care avea să mă pună la zid cu panglica amintirilor cu tot, m-a luat la o parte într-o pauză:
— Știu ce-i cu tine, dar n-ai voie s-o iei razna. Du-te la cabinet, am vorbit cu doctoriţa să-ţi dea motivare pe toată săptămâna trecută. E pentru prima şi ultima dată când fac aşa ceva. Bagă-ţi minţile în cap!
O, Doamne, cât îţi mulţumesc pentru atâtea dejâ-vu-uri. Tot așa aveau să știe mai târziu ce-i cu mine madam Aștefleanu cefeista, și comandantul Majearu, și Măciuceanu și aţâţi

alţii. Doar eu aflam cu mare greutate că nimic din cele adunate an de an în mine pentru sărbătoarea fericirii nu-ţi trebuia şi nici nu-ţi va fi făcut trebuinţă vreodată. Şi de-asta mă simţeam ca o grămadă de hârtie creponată, confetti şi flori ofilite strânse cu mătura în mijlocul sălii, după terminarea balului.

— E o babă în spatele autogării care face coroane din mucava ceruită. Nu-s scumpe. Da' n-ar fi rău să pui şi tu ceva, că nu prea-s rudă cu banii...

In halta Prunişor am sărit direct pe rambleul căii ferate. Ciolan bătrânul abia a apucat să arunce coroana după noi şi să-i strige lui fi-su, că trenul luase ceva viteză:

— Să nu te-mbeţi, bă! Se supără mă-ta!

Peste acoperişurile de tablă ruginită, cernea o ploaie ca o ceaţă deasă. Sau o ceaţă ca o ploaie deasă. Nu ne-a fost prea greu să nimerim la Stamboală, în marginea satului. Deşi am regretat amarnic cizmele de cauciuc pentru că abia reuşeam să ne smulgem pantofii din noroi.

In curte, destui se încălzeau pe lîngă nişte căni mari de tablă pline cu o zeamă tulbure, căreia nu ştiu în ce scop îi spuneau ţuică. La îndemnul lor, am dat din cap în semn că nu, mi-am făcut curaj şi am intrat.

Meşterul Stamboală apucase calea veşniciei într-un sicriu încropit din placaj roşu de cofraj, înghesuit ca în autobuz într-o adunătură de babe care hohoteau de mi se rupea inima. Am ieşit repede. N-aveam loc nici să-mi bag mâna în buzunar după batistă. De-asta mă străfulgerase ideea că lesne aş fi rămas şi fără portofel.

— Vezi-ţi de treabă! Alea nu-s rude, sunt babe plătite - mă lămuri Mişu umplându-şi din nou paharul cu tulbureala dintr-o cântă.

L-am întrebat de closet, iar el mi-a indicat vag poteca din spatele casei. Acolo înota în noroi tot atâta lume ca în curtea din faţă. Latrina, cu pereţii tapetaţi în pagini de reviste vechi,

avea o uşă de sufragerie, furată din vreun bloc neterminat.
In vreme ce urinam îndelung, prin decupajul ei adiau boarea toamnei şi privirile placide ale băutorilor de ţuică:
— Nu-ţi fie ruşine, dom' inginer. De pişat, ne pişăm cu toţii la fel, oricâtă şcoală ne-au dat Dumnezeu şi partidul!
N-aveam vreun motiv să-i contrazic.
— Hei, psst! Domnu' inginer!
Din spatele closetului mă îmbia un tinerel cu un pahar într-o mână şi un bidon de vin negru în cealaltă.
— Luaţi, luaţi, nu vă sfiiţi. Nu se face să staţi aşa, cu gura uscată. De pomană lu' tata, săracu'.
Stamboală-fiul aşteptă să dau paharul peste cap, apoi mai turnă unul:
— Ştiţi, eu am să-l pitesc pe pântecosu' aci, în claia de tulei. Când vă trebuie, veniţi şi luaţi. Da' aveţi grijă să nu prea vă vadă lumea. Pentru ăştia, cu maţu' gros e bună şi ţuica... Mă iertaţi, eu am să mă duc, că trebuie să pice părintele. Da' mata nu te sfii, când ai poftă, vino, ia şi bea...
Curând apăru şi popa. Un ins rubicond, cu faţa plină de vinişoare, sutană pătată şi potcap mărginit de o dâră slinoasă. Şi-a tras cizmele de cauciuc peste răzătoarea de lângă prag, şi-a scos anteriul dintr-o pungă de doi lei şi a intrat în casă. O voce la fel de subţire ca a fraţilor Bee Gees m-a găsit total nepregătit în domeniul sfintelor cântări. Am scăpat un hohot de râs cu totul neadecvat situaţiei.
— Nu râdeţi tov inginer că se supără popa Miau. Te pomeneşti că ne lasă cu mortu' pe masă! - mă certă, mai în glumă, mai în serios, un ins pe care îl ştiam vag din şantier.
Popa Miau sfârşi tot atât de repede precum începuse.
Apoi, fără să aştepte pe cineva, ieşi în uliţă împreună cu ponosiţii lui de dascăli, pe hatul dintre ogaşurile camioanelor care căraseră de cu toamnă porumbul din câmp.
Pe meşterul Stamboală, în paltonul lui de placaj, l-au suit într-o remorcă de tractor, vag garnisită cu câteva scoarţe olte-

nești și coroane paupere. Tractorul se încăpățâna să nu pornească însă, tușind valuri de fum albăstrui, cu miros pătrunzător.
— Fi-ți-ar al dracu' diluantu', mă Costică! Păi nu-ți spusei azi-dimineață să treci pe la Cuculeasă, c-am vorbit de vreo două vedre de motorină ? Hai, executarea! - îl apostrofă Stamboală-fiul, despre care tocmai aflasem că era sergent-major de grăniceri.
Desfășurat în șirul de oameni dintre poarta cimitirului și tractorul din fața casei, am pornit a-mi smulge pantofii din glod pe urmele lui popa Miau. Mai aveam de parcurs vreo sută de metri când, scoțând o flacără lungă pe coș, tractorul o luă din loc cu o viteză de-a dreptul neverosimilă, obligându-ne pe toți, bărbați și femei, atei sau credincioși, să ne repliem pe marginile drumului, în mocirla ce ne trecea de glezne.
La groapă am ajuns tocmai când expeditivul părinte împrăștia, după datină, prima lopată de pământ peste sicriu, iar bocitoarele apucaseră să se vaite iar ca la sfârșitul lumii.
La urmă, am aruncat și eu un pumn de noroi peste somnul de veci al meșterului Stamboală, că fusese om vesel, pus pe șotii și gata oricând de petrecere.
— Să nu lipsiți la pomană, domnu' inginer. E mare păcat - își trase nasul lângă mine o femeie îndoliată, cu fața umflată de plâns, în care am ghicit-o pe nevasta răposatului.
Până atunci nu izbutisem s-o reperez în vaierul colectiv al bocitoarelor și, mărturisesc, nu făcusem nici un efort pentru asta. Am simțit nevoia să spun ceva duios:
— A fost un om bun, doamnă. Dumnezeu să-l odihnească și pe dumneavoastră să vă mângâie.
— Așa să fie. Deși m-a lăsat în niște datorii... Da' să nu lipsiți de la pomană că l-ați cunoscut și nu-i frumos - suspină ea ștergându-și nasul într-un colț al baticului.
Cum era de așteptat, mesele erau întinse în curte. Castroane, blide și linguri de aluminiu, împrumutate de la intendență

de sergentul-major. în mijloc, aceleaşi carafe de tablă, pline cu băutură odioasă.
M-am aşezat la un capăt al mesei, după ce, grijuliu, Stamboală-grănicerul mi-a băgat câte un ciob de cărămidă sub fiecare picior al scaunului.
— Să nu vă scufundaţi, domnu' inginer. Şi nu uitaţi, pântecosu' e la locul lui - îmi făcu el complice cu ochiul.
Ciolan, care se aşezase lângă mine, scoase din buzunarul paltonului o grenadă de coniac Drobeta şi mă îndemnă să beau, ţinându-mi paravan:
— îi bag în mă-sa cu trăscăul lor! M-am stricat la burtă şi-mi tot vine înapoi pe gât. Când am ieşit din cimitir, m-am gândit să dau o fugă până la bufet. Da' ho, mă, mai lasă-mi şi mie!
între noi ateriza un vailing plin cu tocană de cartofi şi bucăţi de slănină, în care picăturile de ploaie se înecau în cercuri largi, ca în orice baltă.
— Hai să luăm, că se sleieşte şi am belit-o: răcnim la pantofi cât ai zice peşte! - mă îndemnă vajnicul magazioner.
Popa Miau nu uitase să deschidă pomana cu niscai cântări bisericeşti şi trona în capul mesei sub o umbrelă de grădină cu pânza decolorată. Ceruse supliment la tocană de vreo două ori, dând pe gâtlej aproape o cântă întreagă din vinul apărut pe masă:
— Dumneavoastră să nu beţi din ăsta, că v-aduc din celălalt. Şi, când plecaţi, nu uitaţi damigeana. După ce-o goliţi, i-o duceţi mamei sau soră-mi, că sunteţi vecini.
Atunci am zărit-o pe fata lui Stamboală şi-am tresărit de parcă te-aş fi văzut pe tine, Prinţeso. Şi iar zburau monedele din palma ta în rondoul de flori din parc, şi iar se trânteau uşile tramvaiului care mi te lua peste ultimele tale cuvinte: „Eu nu te mai iubesc!" Aşa cum se trântise capacul peste sicriul omului în al cărui sfârşit de viaţă tocmai aruncasem un pumn de noroi. Şi pentru a cărui pomenire mă îndo-

pam cu pâine neagră, tăiată în sferturi și tocană de regim cazon.

Aproape că apucasem să mă îmbăt de-a binelea, când s-a întâmplat nenorocirea: icnind din rărunchi, popa Miau se prăbuși cu fața în zeama din farfurie, iar proteza îi zbură din gură drept sub scaunul vecinului. Oamenii din jur se repeziră să-l ridice și să-l șteargă cu prosoapele de la lumânări, sau cu fața de masă, în vreme ce toți ceilalți ne îngrămădiserăm, încurcându-i.

— Iote câinele cu dinții părintelui! Săriți că-i prăpădeşte ! - răcni unul ca din gură de șarpe.

Javra o luase la goană spre poarta larg deschisă, urmărit de vreo șapte-opt inși. Noroc că o muiere trupeşă reuși să-l încurce între poalele largi și, după o luptă scurtă cu dihania, recupera proteza.

Popa Miau tremura din toate mădularele. Privea sticlos la păcatele spovedite de-a lungul vieții, ca și la propriile-i păcate, aşa că dinții nu cred să-i mai fi fost de vreun folos. Decât poate la clănțănit.

— Să chemăm salvarea! - sări un panicat.

— Ce salvare, bă ? Mori cu zile în Turnu Severin şi nu vine, că n-au benzină. Da' mai aici, la patruj de kilometri. Și pe deasupra, Torica-i plecată și n-are cine deschide la poştă.

L-au suit cu chiu, cu vai pe bietul popă în camionul militar cu care Stamboală-fiul adusese mesele, scaunele, blidele și marmita cu tocană.

— Mişule, tov inginer! Haideți, că vă ducem și pe voi până în oraș!

Am refuzat categoric, sub pretextul că vrem să ajutăm la strânsul veselei. Şi am cărat cu sârg blide și tacâmuri nevestei și fetei lui Stamboală, care le clăteau într-un butoi de tablă plin cu un fel de ciorbă alcătuită la început numai din apă caldă, am încărcat alte două cu lături pentru porci și, la urmă, am pornit spre gară prin noroaiele cele mai mari,

pentru că oricum nu ne mai păsa: Mişu era lovit în freză, iar fata lui Stamboală îmi amintea de tine, când terminai liceul.

Personalul de Craiova ne-a recuperat împreună cu câțiva navetiști de pe același rambleu, iar naşul ne-a băgat în compartimentul de serviciu:

— Repede! Să nu vă vadă careva, c-a umblat azi miliția cu controlu'! Una-două vin comuniştii ăştia și ne leagă...

Ne-am despărţit destul de greu în dosul gării din Severin. Ciolan tatăl și fiul au luat-o spre Schela ţinându-se de după gât:

— Bă, iar o să facă mă-ta scandal că ne-am îmbătat ca porcii...

Iar eu, cărând în mână un bidon gol, am rămas să aştept autobuzul, aşa cum te aşteptam altădată. Şi n-ai idee, Prinţeso, ce dor de tine mi se făcuse.

25

COBORAM PE ÎNTUNERIC scara blocului. De data asta nu pentru că s-ar fi luat curentul, ci pentru că se furaseră toate becurile.

— Piei drace! - mi-am scuipat în sân când, în josul treptelor, la parter, am zărit un spectru mare şi alb.

M-am apropiat şi mi-a venit inima la loc. Era doar un porc amărât, arestat de un picior cu o bucată de cablu, legată de zăbrelele balustradei.

Am trecut pe lângă el fericit. Mahmureala nu mă adusese chiar în pragul fantasmelor vecine cu delirium tremens, deşi avusesem o noapte grea. Mai întâi, un talentat dintr-un bloc vecin cântase din saxofon până către ore mici. Pe măsură ce trecuse timpul, fusesem în stare să apreciez cantitatea de trăscău după îndemânarea lui tot mai precară în a nimeri clapele periculosului instrument, ca şi după entropia din ce în ce mai ridicată a auditorilor direcţi. Cei indirecţi, năuciţi de ecourile răsfrânte în betoanele cvartalului, răcniseră pe la ferestre şi bătuseră cu lingurile în cratiţe.

Când mult prea talentatul interpret ne-a dat totuşi stingerea, am încercat să profit de lipsa de vigilenţă a partidului care, cu totul ciudat, uitase să tragă heblul. Arareori, dar se mai întâmplau şi astfel de minuni. Am potrivit deci aeroterma să bată peste patul pliant. Că tot n-aveam contor, iar în siguranţe înfipsesem de mult nişte cuie care n-aveau nici o şansă să se topească decât odată cu cablurile din pereţi. Şi, în mijlocul acestui desfrâu energetic, m-am întins ca un cotoi bătrân să recuperez visând ceea ce mai rămăsese din noapte.
Dimineaţă m-am trezit ţeapăn de parcă aş fi dormit în zăpadă. Abia după mari eforturi am izbutit să mă extrag din sacul de dormit ca să constat că se arsese rezistenţa. Cine ştie de când, nenorocita aia de aerotermă scălda camera în aerul depărtărilor polare.
M-am pus pe picioare cu câteva înghiţituri de palincă şi am hotărât: era cazul să intru în rândul oamenilor. Să-mi fac rost de sobă. Să-i scot burlanul pe geam, sau prin perete şi, la fel ca toată lumea, să particip la culcatul copacilor din păduricea de lângă combinat, care avea să dispară în acea iarnă, sau mai bine la furatul traverselor de sub şinele macaralelor.
In ambele direcţii, mişcarea de gherilă se dovedea pusă la punct şi căpătase proporţii de masă. Fuseseră aduse sau confecţionate în atelierele investiţiei joagăre, fierăstraie, topoare, securi, pene de despicat şi se formaseră grupe de sacrificiu, conform unor grafice bine stabilite.
Astfel, pentru gaşca pădureţilor, doi până la patru oameni doborau zilnic câte un copac pe care, până la prânz, îl aduceau la dimensiunile corespunzătoare încărcării în genţi, sacoşe şi rucsacuri. Cei cu traversele se descurcau mai greu, dar merita efortul: lemn de stejar uscat, îmbibat în creozot, cu valoare energetică mult mai ridicată. In fiecare dimineaţă deci, sosiţi în şantier cu primul autobuz, cei de jurnă se dotau cu chei tirbulon şi târnăcoape. Până să se lumineze, treaba

era ca şi făcută. Şi dacă pădureţii lucrau la vedere, ceştilalţi conspirau în continuare, tranşând prada prin clădirile neterminate care împânziseră şantierul.
Pentru combaterea traversiştilor se instituise chiar şi un fel de pază, formată din angajaţii cu abateri disciplinare, sau cu alte bube în cap, ai trusturilor de construcţii. Dar cine să se fi apropiat de nişte oameni hotărâţi, înarmaţi cu atâtea obiecte contondente.
— Lasă traversa, bă! - se limita paza să repereze făptaşii.
— Ba lasă-ne tu în pace! - răspundea întunericul, înainte de a deveni iarăşi de nepătruns.
Ajuns în şantier, mi-am băut nechezolul fără zahăr, apoi am luat-o hotărât la pas şi nu m-am oprit decât în faţa barăcii fraţilor Argint. Costică m-a întâmpinat jovial, dar fără tradiţionalul sfert de lichior, căci vizita nu fusese programată. In schimb am scos eu din pufoaică o sticlă de ţuică pe care, după ce am scuturat-o ca să se vadă cât era de mărgelată, i-am întins-o precizând:
— O vezi meştere ? Vorbeşte pe limba lu' Pintea Viteazu!
— Spuneţi numai ce vă trebuie, domnu' enjiener, şi se face - dosi el sticloanţa în dulapul tixit cu planuri şi devize.
— O sobă pentru acasă. Da' ştii, cum ? Deasupra vreau o margine de o palmă, pentru nisip, ca să-mi fac cafea turcească.
— Se poate, dom' enjiener. Se poate. Vă fac un lucru lux-a-ntâia, să mă pomeniţi şi după ce plecaţi de tot acasă, la Timişoara. Şi s-o lăsaţi drept moştenire altor amărâţi.
N-am prea luat în seamă categoria socială în care mă încadrase cu generozitate Argint, mulţumit că, într-o zi-două, puteam să dau cu tifla frigului de-afară şi responsabilului de partid cu heblul.
— Pe unde umbli ? - mă întâmpină Păru, inginerul-şef, în faţa barăcii.
— Am fost la Ciolan, la magazie. Ştiţi, am nişte pompe de predat la montaj şi am vrut să văd dacă au sosit - i-am turnat eu pe nerăsuflate unul din textele paravan.

— Bine, lasă asta. Te caută slinosul ăla de Jean Minciună de la temeucebeu. Vezi, să nu semnezi vreun alt deviz în avans că nu ne mai decontăm niciodată cu banditul ăsta!
In deplin acord cu numele care îl prindea mai bine decât orice poreclă, inginerul Minciună voia să-i iscălesc, ca de obicei, un borderou de lucrări neefectuate:
— Tovule, înţelege-mă. N-am cu ce să-mi plătesc oamenii. E jale mare dacă întârzii cu lozul, că pălmaşii sunt în stare să-mi dea la cap. Treaba lor că beau banii sau îi pierd la barbut şi ajung la familie cu mai nimic! Da' eu sâmbătă, dacă nu am ce să le dau, mai bine nu vin la serviciu. Luna trecută când, tot așa, ai făcut pe-al dracului, mi-au spart geamurile la birou. M-am săturat să tot fiu fugărit la fiecare salariu!
— Nu ştiu, băiete, nu mă priveşte. îmi arăți că ai recuperat toate întârzierile şi pun degetul. Nu-mi arăţi, le aduci jegosilor tăi bani de Vinzi mobilă, vinzi aragaz, vinzi tot și te descurci. Le cumperi înapoi din învârteli, că te cunosc.
— Hai, mă. Te rog. Te rog cât pot de frumos, până nu-mi pierd cumpătul! Am doi băieți buni. Iţi pun faianţă şi gresie în bucătărie şi-n baie. Da' ce spun eu gresie. Cărămidă antiacidă, nenorocitule, că n-are moarte. Pe gratis, de la Mandea ! Şi-ţi zugrăvesc totul în calcio vecchio.
— Degeaba. Caută altul. Pe mine mă doare-n cur de cărămida ta. Iar calciu, vechi sau nou, am destul în oase. La decontări ai îndeplinit deja cincinalul cu patru ani mai devreme! Iar la producția de baliverne, de când te cunosc.
L-am lăsat pe Minciună în pragul barăcii, înjurând de mamă şi de dumnezei. Ştiam că până a doua zi avea să semneze peste mine Paru. Că doar Minciună construia undeva, într-un loc mirific din Cazane, o vilă ca-n povești, în care oamenii muncii din combinat aveau să se odihnească prin reprezentanţii lor, în frunte cu Floroiu. Pentru o astfel de investiție se găseau fără probleme bani în devize şi fiecare ştia să-şi tragă partea.

La plecare, în stația de autobuz, m-am întâlnit cu Ors.
Era tare abătut.
— E nasol cu tată-meu. îl operează mâine la plămân. Mi-e că nu rezistă. în cinșpatru a ieșit din pârnaie cu tebece și i-au scos unul. Pe-atunci nu prea erau tratamente și dacă erau, în nici un caz pentru indivizi ca el, care unelteau împotriva regimului. Vii sâmbătă acasă ?
— Mai întrebi! îmi pare rău de bătrân. Dacă mama te poate ajuta... îi știe pe toți doctorii de-acolo. Nu degeaba se învârte de vreo treizeci de ani prin spitale. Trebuia să-mi spui și tu mai din timp...
— Fii pe pace, a vorbit mama cu ea. Ne-a deschis toate ușile. Da' kenturile tot eu l-am dat! Și să vezi, Rătotaru, care-l operează: cică să-i ducem curcanul tăiat și jumulit, că nevastă-sa nu-și pierde vremea cu așa ceva.
Ne-am laminat în aglomerobuz, printre șube și pufoaice, jinduind după closetul nostru de pe ruta Vâlcea-Râureni.
— Ce zile nefericite trăim, prieteni! Haideți la mine, că dau o palincă. O am de pe la Satu Mare. Mi-a adus-o Curuț, că l-am scos din belea cu vreo treizeci de kile de miniu de plumb. Dracu' știe, l-o fi vândut, i l-or fi furat alții, dar i-am făcut bon și s-a scăzut. Că altfel...
însoțit de Ors și de Mișu Ciolan, am trecut pe lângă Unșpemetru ca rapidul prin gara Strehaia. în holul blocului, nea Costică și ai lui tocmai spintecau porcul atârnat de balustradă cu aceeași sârmă de care mă împiedicasem dimineață.
— N-am avut apă, tov inginer. Și nici curent, arză-i-ar focu'! De-asta am întârziat - îmi raportă el ca și cum aș fi fost șeful punctului de lucru. Abia pe la unu l-am înjunghiat și dacă iar ne taie ăștia lumina devreme, eu ce să fac ?
— O reclamație la nea Vintilă, poate ți-aduce el ceva curent cu căruța, că și-așa îi moare calul de frig la fereastră! - i-am strigat eu peste umăr, de pe trepte.

UN INS CAMUFLAT într-o şubă cenuşie traversa tria-
jul cocoşat de greutatea a două canistre.
Ce-o fi fost în capul lui ? Gara foşgăia de miliţieni, gră-
niceri şi boactări de la paza contractuală, încât norocul de
a nu fi fost reperat era la fel de firav ca acela de a scăpa cu
degetele înfipte în priză înainte de căderea întunericului.
— De ce-ai făcut asta ? - îl mângâia cu pulanul pe spate
un subofiţer de miliţie blajin ca un bunic ajuns la vârsta pen-
sionării, în timp ce constata că bidoanele erau pline cu mo-
torină. Hai cu ele la post, să ne explici!
Individul asuda oferind cu voce scăzută justificări, dar
pensionarul în uniformă nu părea prea convins:
— Ai să spui, ai să spui tot! - îl îmboldea el prieteneşte
cu bastonul de cauciuc pe calea spinoasă a adevărului, că-
tre secţia situată lângă closetul gării.
Am urcat direct la vagonul-restaurant.
— Săracu', o să ia vreo trei ani - îl compătimea Ors.

— Ba chiar de două ori pe-atât - stabileam eu, de parcă mă şi înţelesesem cu procurorul şi judecătorii.
Chelnerul întârzia, deşi vagonul era aproape gol.
— Domnu', vino şi pe la noi - îndrăzni Ors când personajul trecu, purtând nişte farfurii cu parizer pane şi caiete de creveţi vietnamezi.
— Ai răbdare, că doar nu stai pe tronul lui Gheorghe Doja! De băut, apă potabilă!
Mult aşteptata mixtură de raci şi parizer apăru odată cu naşul:
— Să trăiască domnii ingineri, astăzi câţi suntem la compartimente ?
— Paişpe sau şaişpe - am răspuns eu cu gura plină.
— Paişpe sau şaişpe ? - stărui el.
— Nu ştiu exact. Parcă au mai urcat în ultimul moment două pupeze de la termocentrală.
— Să întrerupem puţin consumaţia, domnule dragă şi să numărăm. Acuşi urcă nea Sandu şi ştiţi că se supără dacă nu-i prezint situaţia - mă luă el drăgăstos pe după umeri.
M-am conformat mai mult pentru nea Sandu, că era om de treabă. De loc din Caransebeş, nea Sandu funcţiona ca supranaş pe accelerate şi rapide. Se convinsese repede că avea de-a face cu oameni serioşi şi ne luase sub aripa lui:
— Băieţi, vineri spre Timişoara fără prostii! Bilete, că am pe cap poliţia şi pe unii de la Bucureşti. Nu vă cunosc, nu mă cunoaşteţi, s-a înţeles ?
Şi altă dată, când un naş smucit năvălise peste noi pretinzând supliment chipurile pentru supracontrol, nea Sandu i-o retezase cu toată autoritatea:
— Bă, tu vrei să strici piaţa ? Ia-le cât îţi dau, ştiu ei mai bine ca tine. Şi, ţine minte, ăştia toţi sunt copiii mei, nu care cumva să le faci ceva, că ţi-ai dat foc la valiză!
Spune şi tu, Prinţeso, cum să superi un astfel de om ?

La Herculane apăru şi nea Sandu. Naşul îi înfăţişă situaţia şi banii, iar el se trânti cătrănit pe bancheta de cealaltă parte a mesei.

— Bunii mei, azi n-am urcat pentru bani, dă-i dracului. Mitică! Fă-ncoa' trei sticle de vin - strigă el la aghiotantul lui Gheorghe Doja.

Şi să vezi minunea din Caana-Galileii: din apa potabilă cu care servise până atunci consumatorii, Mitică întrupa trei fiole cu fetească regală de Jidvei. Pentru siguranţă însă, omul puse şi lanţul la fiecare dintre uşile vagonului. Şi-aşa de-acolo nu mai putea fi vorba decât de vreun client răzleţ, cu bani pe măsură.

— Vreau să mă sfătuiesc cu voi. Să mă îndrumaţi, să-mi spuneţi ce să fac. Sunteţi copii cu carte, nu ca mine, un gunoi de la cefereu.

— Da' ce s-a întâmplat, nea Sandule ? - am sărit eu îngrijorat. E ceva în neregulă?

— Necazuri, dom' inginer. Am un tâmpit de băiat. Că aşa l-a făcut mă-sa, fără mine. A rămas repetent într-a zecea şi-ntr-a unşpea, da' acum termină liceul. Şi unde să-l dau, să facă vreo meserie, ceva, să-i mai vină şi mintea la cap ? Carte habar n-are, nu-mi fac nădejdi. Mă gândeam că voi le aveţi cu şcolile astea, care pe unde. Poate ştiţi vreuna aşa, fără concurenţă, pentru elevi de-ăştia, mai ponosiţi...

— Da' ce liceu termină băiatu' ? - se interesă Ors.

— De metalurgie, dom'le.

— Păi atunci, nimic mai simplu: dă-l la subingineri la Reşiţa, zi sau seral. Da' mai bine la seral, că nu se poate să n-ai mata vreo pilă pe la ucemereu, sau pe la arsenal. Munceşte patru ani, face vechime şi când termină îl pun ăia ceva şef pe-acolo. Dacă vrei să-l faci inginer, atunci se schimbă treaba: să încerce la Hunedoara, sau la minerit, la Petroşani. Acolo nu se ocupă niciodată locurile şi ţin nenorociţii câte trei-patru admiteri pe an.

— Ai văzut, dom'le ? - se lumină supranaşul la faţă.
— Ştii ce, m-am băgat eu. Şi-aşa omoram timpul pe naveta asta. Ia-l sâmbăta cu mata şi, de la Caransebeş la Timişoara, o oră jumate, îl jumulim ca pe-o găină opărită. O săptămână matematică, o săptămână fizică. Să aibă cărţile la el şi câte un caiet pentru fiecare materie.
— Se poate să faceţi asta pentru mine ? - îi dădură lacrimile lui nea Sandu.
— Se poate, nea Sandule. Numai să vorbeşti pentru compartimentul de serviciu, ca să avem linişte.
— Mai încape vorbă ?
— în rest nici o obligaţie, toate rămân ca acum. Noi plătim naşul şi nu cumva să-ţi treacă prin cap să ne dai vreun ban.
— Cum aşa ? Nici nu mă gândesc! - sări autoritar supracontrolorul.
— Până una-alta, dă-te jos nea Sandule, că uite pleacă trenul din Caransebeş! Ne vedem săptămâna viitoare cu băiatul !
Rămaşi singuri, am trecut în vagonul de clasă, unde ne-am împiedicat de un beţiv care dormea fericit, în uşa closetului. Am păşit peste el şi am intrat să mă uşurez. Am făcut apoi schimb cu Ors.
Cât a lipsit, mi-am aprins o ţigară şi, la flacăra chibritului, mi-am zărit chipul oglindit prin geam de întunericul care gonea odată cu trenul: o mutră hirsută, vrăjmaşă, la milioane de ani-lumină de cea dinăuntrul fiinţei mele.
„Că mi-e ghioaga ţintuită
şi mi-e puşca pultuită,
şi mi-e inima-ncolţită!
Şi mi-e inima-ncolţită!"
Am răcnit din adâncul sufletului, acoperind zgomotul roţilor ce clănţăneau peste macazuri.
— Termină, bă tâmpitule! Vrei să te-audă careva ? - mă apostrofă Ors, încheindu-se la prohab.

Avea dreptate. Trupa fusese pusă la index de vreo patru-cinci ani şi a le fredona cântecele era semn clar de răzvrătire.
— Ia zi mai bine dacă ţi-a rămas ceva pe fundul buzunarelor. N-ar fi rău să luăm o maşină. In drum spre spital, te las şi pe tine acasă.
Fără bagaje, iuţi de picior, am avut noroc să agăţăm ultimul taxi-bidon din faţa gării. Taxi-bidonul, o Dacie nenorocită de tot sub apăsarea rezervorului de gaz metan de pe acoperiş, demară într-un fel de trombă, pe cât îi permitea motorul obosit.
— închide geamurile, bă! Ne dai jos ţepeni pe banii noştri! - sări prietenul meu.
— Eşti nebun, dom'le, scapă gaz! Vrei să ajungi la destinaţie sau în împărăţia cerurilor ?
Am ieşit ieftin, că am coborât primul. Mama mi-a umplut farfuria cu supă caldă, în care am ghicit gustul unor tacâmuri de pui ce-i răsplătiseră răbdarea la o coadă prelungită. Abia am apucat să mă dezmorţesc, că a sunat telefonul:
— Amice, cu ce te mai lauzi ? - mă luă la bani mărunţi Geo. Ştii ce, hai la mine! Am să-ţi povestesc câteva chestii senzaţionale...
— Ai tăi sunt calmi ?
— Ce dracu', e abia şapte jumate. Nici n-a început programul la tembelizor!
Nu era frumos să mă duc cu mâna goală şi de-asta am agăţat de la alimentară o sticlă de bitter, că în afară de şampanie şi băutura aia amară, altceva nu aveau.
Ca de obicei, doctorul mi-a deschis făcând o mutră cât se poate de acră. Şi tot ca de obicei, prietenul Geo era sub duş, beneficiind de faptul că în oraşul nostru partidul raţionalizase mai puţin drastic apa caldă.
— Intră şi fă-te comod! - am auzit printre şuvoaiele de apă. Prinţesa ta a intrat în partid!

— în ce ?!
— în partid, bă, în partid!

Era într-adevăr o veste şocantă. Mi-a trebuit destul ca să-mi revin. Şi cum mai râdeam pe vremuri, Prinţeso, de activiştii cu dinţi de aur şi haine de piele! Se vede treaba că adesea cel care râde şi cel de care râde îşi dau mâna, iar lucrul acesta înseamnă un pas înainte spre cea mai bună dintre societăţi.

în camera lui Geo, Leonard Cohen mă întâmpină cu Waiting for the Miracle. Am înghiţit în sec. Sau poate mi-am înghiţit singurătatea ca pe o bucată de pâine uscată. M-am aşezat la biroul plin de cărţi, creioane şi alte nimicuri, am rupt o foaie dintr-un caiet şi-am scris pe nerăsuflate:

Aud
c-o duci
mai bine decât mine.
Nu-mi pasă,
precum Iuda
pentru un pumn de-arginţi,
tu blestemato,
pe o zdreanţă roşie
ai neguţat
tot ceea ce nu simţi.
Şi nu de azi, de ieri
plăteşti tocmeala
cu galbeni calpi
de tombac sau alamă,
aştept ca să te prindă
cămătarii
să văd
cum fac din trupul tău
pastrama.
E prea departe ziua,
sunt convins
aşa cum ştiu
c-o duci mai bine decât mine,
<

sub trupuri
încărcate de răspunderi
tu te-i vândut,
iubito,
o ştiu bine.
Căderile tale
încă mă dor,
succesele tale
mult mă intrigă.
Şi-n nopţile
când mai urci
o treaptă socială,
aud cum
tăcerea din tine
mă strigă.

La apariţia lui Geo, zdreanţă roşie era de mult la locul ei, iar eu beam o porţie zdravănă din porcăria aia de bitter.

— Ce faci, mă, bei fără mine ?

— Te-am pedepsit pentru că m-ai lăsat singur cu Leonard Cohen.

— Termină! Ce-l poate marca pe unul ca tine, cetăţean cumsecade, cu facultate şi serviciu, hm ?

— Disperarea de funcţionar corect şi ponderat încă din anii tinereţii. Şi faptul că asta nu poate schimba nimic.

— Eşti depresiv. Şi depresivii nu sunt drăguţi. Ai băut azi ceva ?

— Da. Şi mi-e ciudă că încă sunt treaz. Când lucram la aeroport, într-o dimineaţă devreme, un beţiv mi-a spus că nu mai suportă viaţa decât în stare de ebrietate. încep să-l înţeleg.

— Şi eu pe tine. însă depresiile mele par ceva mai vesele.

— Mă bucur. Pe vremuri parcă era invers. Dar hai s-o lăsăm baltă! A închis la alimentară şi sticla asta nu cred să ne ajungă dacă o ţinem tot aşa. Mai lucrezi la iţaia, sau te-au dat afară ?

— Lucrez din plin. Zilnic trimit camioane la silozuri şi de-acolo la mori. Când sunt la permanenţă, raportez realizările la Bucureşti... Să vezi, sâmbăta trecută am fost de noapte. La douăşpe am strâns rapoartele bazelor de recepţie cu gând să le trec în borderou şi, dimineaţă, înainte să plec, să transmit prin telefon centralizatorul la minister. Pe la unu, fiindcă mă plictiseam şi nu mai avea cine să sune, am dat o fugă la Hilde.
— N-a plecat încă ?
— îî. Nu i-au dat ăştia paşaportul. Da' gagica e nebună. Habar n-am cum am intrat şi-au şi zburat textilele de pe mine. A fost demenţial: pe jos, pe masă, sub masă, până şi pe scaunul de la budă... Chestia e că am adormit şi m-am trezit abia pe la opt fără un sfert. Şi-aşa, în pielea goală, am pus mâna pe telefon şi-am tras o raportare la Bucureşti, de s-au minunat ăia cât de bine mergem.
— Păi aveai borderourile la tine ?
— Ce tâmpit eşti! Am inventat totul cu atâta competenţă, încât a trebuit să-mi notez poziţie cu poziţie, ca să nu uit. Şi, în timp ce vorbeam cu măscăriciul de la minister, nebuna s-a urcat peste mine în pat. Mi-a luat bărzoiul la ciufulit, că nefericitul ăla nu mai înţelegea aproape nimic... Stors ca o lămâie, abia m-am târât acasă pe la prânz. Norocul meu, duminica se face permanenţă doar în campanie şi nu trebuia să mă schimbe nimeni.

27

— NU-I RUŞINE să munceşti. E ruşine să furi. Şi să te prindă.

— Dă-o dracului, nea Cariei! Mai lasă şi pentru alţii...

— Dom' inginer, dacă trece o zi fără să mă lipesc de nimic, mă frec cu spatele de perete, să duc măcar niţel var acasă... Şi mai ales nu uitaţi:

„Cine-i harnic şi munceşte
are puia mea.
Cine-i leneş şi chiuleşte
are tot ce vrea!"

Am dat din mână a lehamite:

— Bravo, meştere! Toţi poeţii până la mata au trăit degeaba. Da' acum fuga la staţia de transformare, că azi-mâine trebuie s-o punem în funcţiune. Ia-i pe Mură şi pe Băleanu, să te ajute la măsurători.

Meşterul Şocarici bătea la curul gol orice inginer într-ale electricii. Şi nici la coţcării nu-l întrecea nimeni, că de-asta mi-l aruncase Schrott mie.

De vină fusese zootehnia. Câţiva porci nevinovaţi şi vreo două duzini de găini, pe care meşterul apucase să le crească în subsolul tehnic al staţiei de alimentare generală a combinatului. Şi poate asta n-ar fi fost mare lucru dacă s-ar fi învrednicit mai mult la curăţenie. Aşa se aciuaseră pe-acolo şi niscai şobolani. Rozătoarele munciseră din greu la cabluri, ba chiar şi la sârmele din dulapurile de comandă şi, colac peste pupăză, nu se ştia cum, căraseră cu ele şi o grămadă de contactoare din argint, adică toate.
Altfel, era om vesel şi râdea primul de porecla cu care se pricopsise prin scurtarea numelui.
De pus pe liber, nu l-au pus. Era prea priceput. Altul ca el de unde ?! Mi l-au dat deci mie la montaj, să-l reeduc prin muncă şi pentru muncă. Dar meşterul nu s-a supărat. Din materiale adunate de ici-colo, încropise o cocină încăpătoare şi câteva coteţe în care îşi scosese ferma la lumină, într-o margine de combinat. Şi nimeni nu avusese vreo treabă cu el, iar eu cu atât mai puţin. Atunci, în plină iarnă, coteţele şi cocina rămăseseră pustii, meşterul îşi vedea de treabă şi nici măcar nu mai dispărea la cosit iarbă sau la furat porumb de pe tarlalele din jur.
— Tălică faci pe şeful pe-aici ?
în faţa mea, fără să bată la uşă, se proţăpise Dragoman, directorul lui Jean Minciună. Un fost activist de partid, recuperat, reciclat şi reutilizat, ca orice gunoi valorificabil.
— în ce problemă ? - i-am răspuns voit întârziat, ridicând ochii de pe un plan pe care, chipurile, îl studiam.
— Ştii pentru ce am venit.
— Pentru devize semnate în avans. E de pomană.
— Timpul e preţios, tovarăşe. Dă cu băţul pe statele astea şi să încheiem circul!
— Ştiţi bancul cu comunistul şi cu legionarul ?
Eram sigur că va reacţiona întocmai ca Măciuceanu, confratele lui de la Vâlcea.

— Ce banc, tovarășe ? De bancuri îți arde ție când eu n-am cu ce să-mi plătesc oamenii ? A lipsit Floroiu câteva zile şi gata, v-ați și făcut de cap! Ei, drăcia dracului!
— Repet. Orice spuneţi e aiurea. Tot nu semnez.
— Nu semnezi ?!
-Nu!
Dragoman a ieşit lăsând uşa larg deschisă. Am privit lung în urma lui, cum se îndrepta spre mașină, cum trântea nervos portiera şi cum şoferul demara în trombă. Avea să mi se întâmple ceva rău. Ca în seara când, după ce monedele zburaseră departe, în parc, tramvaiul mi te luase din staţia care, în scurt timp, avea să devină, precum banca din parc, stâlpul salvator şi atâtea altele, loc de pelerinaj în amintirea morţii tale.
Am pornit atunci prin oraş, izbindu-mă de nepăsarea trecătorilor. Ziua de mâine şi toate zilele de după tine îmi erau clare, dar nu înţelegeam. Viitorul se împotmolea într-o grămadă de de ce-uri: de ce eram vinovat, de ce plecai tot atât de brusc precum veniseşi în viaţa mea, de ce nu-ţi dădeai seama că nimeni şi niciodată nu te va mai iubi aşa cum te iubesc eu, Prințeso.
Mi-am amintit cum naufragiasem în braţele lui madam Aştelean, cefeista. Nici ea n-avea, nenorocita, răspunsuri la atâtea întrebări capitale.
Mai târziu cineva, nu mai ştiu cine, mi-a spus:
— Singura nenorocire este doar moartea. Numai în privinţa ei nu se poate schimba nimic.
Iar plecarea tovarăşului Dragoman semăna un alt semn al morţii în sufletul meu.
încă în acea zi am auzit că tovarăşul Păru se trezise brusc din somnul lui ideologic şi semnase iarăși decontările în locul meu. Cum prin hârtii nu trece glonţul, montajul fusese reluat cu avânt, spre a recupera greva nedeclarată a muncitorilor, rămaşi atâtea zile fără bani de băutură şi barbut.

— Vezi, băi ageamiule ? Ţi-am zis eu să nu te joci cu curul gol în faţa pulii!... Să-ți fie de bine! - mă luă din scurt şi Jean Minciună. Barem îți puneai apartamentul la punct pe gratis...

A avut dreptate. A doua zi, la prima oră, am găsit pe birou decizia de mutare semnată de Floroiu.

UN ŞUT ÎN CUR e un pas înainte. Mi-am luat deci boarfele şi m-am mutat într-o încăpere dintr-o construcţie neterminată, mirosind însă a pişat vechi. Redeveneam astfel coleg de birou cu Ioana, lucru nu tocmai lesne. Amândoi ştiam că ştiam, ei chiar începuse să-i crească burta şi, cu toate că făceam pe nepăsătorii, nimic nu putea fi ca înainte. Ioana mi i-a convocat pe noii subalterni: acelaşi Coravu, cântăreţ pe la nunţi, acelaşi Băleanu, mereu întârziat sau fugit de la lucru, acelaşi Mură, dar şi B ruj an, Olaru, Cucu şi Graure. Băieţi unul şi unul. Și-un chef de muncă pe mutrele lor...

— Cu ăștia - mi-i arătă muta cu un gest larg - ai să pui în funcțiune instalația de răcire a apei. Succes! în dulapul din dreapta ai documentația. înaintea ta s-a ocupat de investiția asta madam Ruptu. A dat-o Păru afară.

— A dat-o afară ?! Când ? - am marcat eu momentul de la care șantierul înghițise atâția oameni, încât era posibil să nu mai afli instantaneu orice măgărie.

— Săptămâna trecută. Da' nu se mai putea. Gagica machea întruna. Cu hotărâre. De nu ştiu câte ori au cules-o băieţii de prin şantier. Eu o duceam de braţ la autobuz aproape zilnic. Şi nici asta n-ar fi fost mare lucru. Ciordea din portofele. Nu mult, sume mici şi nu se făcea gaură-n cer, că ne era şi milă de ea. S-a apucat să facă gură în biroul directorului de la teceind. Avea dreptate, săraca. Nu găsea nimic din staţia de distribuţie. Motoare, pompe, vane, automatizare. Nimic. Deşi în hârtii toate sunt montate şi decontate integral.
— Cum asta ?
— Uite-aşa. O săptămână am căutat ca nebunele. Staţia asta nu există! Nu-i nici urmă de ea. Ghinionul femeii, a simţit-o ăla mirosind a băutură. Şi nu era încă zece dimineaţa. Abia dacă se ridicase mira, cum spuneţi voi. Individul e-un prost. Fost miliţian la judeţ. A şi pus mâna pe telefon şi l-a chemat pe Păru cu fiola. Cam asta e, nici Păru n-a putut să-i ţină spatele, că ieşea un scandal monstru. Ăştia de la teceind lucrează ca porcu', fură peste tot, şi-au la întârzieri... Abia aşteaptă să paseze pisica... Da' fii atent, chestia cu staţia e valabilă şi, de astăzi, nu ştiu de ce am certitudinea că-i problema ta...
Am ieşit imediat cu planurile în mână şi gaşca de subalterni după mine. Turnuri de răcire, instalaţie de tratare a apei, filtre cu nisip, toate la locul lor. Staţia de pompare, nicăieri.
— Bă, vreunul din voi ştie ceva ? N-aţi văzut, n-aţi auzit nimic ?
— Nimic, domnu' inginer. Noi am fost trimişi aici care de pe unde, acu vreo trei-patru săptămâni, tocmai ca să punem în funcţiune!
M-am întors în birou de-a dreptul consternat. Am luat la rând situaţiile de plată: nouă pompe gigant cu tot cu motoare, kilometri de ţeava, zeci de robineţi şi vane, întreaga automatizare, adică alţi kilometri de cabluri din cupru, numai

bun pentru cazanele de ţuică ale fraţilor Argint. Toate de-contate de mai bine de un an.
— Ioano, înaintea lu' madam Ruptu, cine a fost aici ?
— Una, Acăţoaie. A plecat în concediu de maternitate de vreo zece luni. Mi-a spus Ruptu că era de pe la Piatra Neamţ.
— Şi înaintea ăsteia ?
— Păi nimeni, bă. Sfântul Duh. Ce dracu' întrebi, dacă noi am ajuns primii în şantierul ăsta!
— Bine, deşteapto! O parte din astea figurează plătite de când ne îmbătăm împreună pe la castrul ăla de pe valea Oltului.
— Nu ştiu. Şi nu ştie nimeni. Nici, Păru, l-a întrebat Ruptu.
Pe vremea aeroportului fusese mai simplu: toate şperţurile luau drumul sertarului şi, la închidere, după ce făceam monetarul, aterizau drept în buzunar. Intr-o seară însă m-am pomenit cu Palaghiu peste mine:
— Să facem casa împreună, dragul meu. Eşti începător şi lucrul cu banii nu-i deloc uşor. Un pic de neatenţie şi beleaua-i gata...
I-a trebuit mai puţin de un sughiţ să descopere un plus frumuşel. Bineînţeles, habar n-aveam ce era cu banii ăia, aşa i-am spus.
— Uite cum facem, dragule. Ii închidem în casa de fier. S-ar putea să le lipsească celor din tura de dimineaţă... Dacă totul e în regulă, la sfârşitul lunii eu ţi-i dau înapoi. N-aş vrea să crezi că...
O zi sau două mai târziu, povestindu-i întâmplarea, i-am stârnit lui Jean Pohl un hohot de râs vecin cu apoplexia:
— Băi, bulangiule, dacă e vreun ban în seif, eu îţi dau o ladă de votcă. Dacă nu, dai tu o sticlă. Te ţii, fraiere ? Am un rând de chei la mine.
— Mă ţin, Jeane, cum crezi tu că domnu' Palaghiu...
Până la urmă am dat sticla de votcă.

Am luat-o grăbit spre baraca lui Jean Minciună. El singur mă putea ajuta.
— Să fi fost ăştia chiar atât de nebuni ? - mă întrebam împiedicându-mă de bolovanii de noroi îngheţat.
Pe drum m-am întâlnit cu Gică Argint:
— Păi ce făcuşi, dom' enjiener ? Te puseşi cu stăpânirea! Mare nenorocire că n-o să mai lucrăm împreună. Da' să ştii, asta nu contează. Ţi-am făcut soba... o bijutărie, ce mai! Te aştept.
De soba lui îmi ardea mie.
— Nea Gicule, te ştiu om. Ia zi, nu ţi-a adus careva cablu de cupru pentru cazane ? Nu spun nimănui... Vreau numai să ştiu, să nu caut ca tâmpitu'!
— Ferească Dumnezeu, domnu' enjiener! Chiar aşa de proşti ne crezi ? Păi de te caci în pragul casei pute rău de tot! Tata lucră numai cu bară, scoasă direct din combinat, de la Baia Mare... Aici suntem lacrimă!
Am dat buzna peste Minciună tocmai când ridica de pe reşoul improvizat dintr-un bloc de becea conserva de fasole cu costiţă.
— Na, că s-a dus dracului! - făcu el uitându-se la jumătatea de conţinut risipită pe jos. Ce te năpusteşti mă aşa ? Uite, m-ai lăsat flămând.
— Lasă, că nu slăbeşti! Dacă mă ajuţi, dau o masă în oraş.
— Aha, ai ajuns la puia mea - se lumină el. Dă-i drumul, ce-ţi trebuie ?
— Un om cu teodolit. Acum.
— Ehei, să vedem... Să mai vedem...
— Hai mă, te rog frumos. Fii şi tu măcar o dată domn...
— Că tu ai fost! Şi cum mă rugam de tine, cu căciula în mână, la chenzină şi salariu. Şi cum mă pârpăleai tu la foc mititel! Norocul meu c-ai dat de dracu'...
— Te rog, Jeane, ajută-mă - am făcut eu pe un ton plângăreţ, împreunând mâinile ca în faţa unei icoane făcătoare de minuni.

— Bine, bă. Eu am bucă, nu ca alţii - bătu el obrazul cu degetul. Da' mai pui ceva pe lângă masa aia.
— Eşti nehalit.
— Măcar un chil de coniac. Juma mie, juma pentru omul cu măsurătoarea.
— S-a făcut. Da' jumatea ta o bem împreună.
— Bine, bă. N-ai lăsa nimic de la tine. Noroc că-s băiat de gaşcă.
In mai puţin de o oră m-am lămurit: staţia de pompare exista. Exista, vreau să spun ca vestigiile Atlantidei. Pe fundul unei bălţi imense, care nu secase nici în toiul verii. Trecuseră de zeci de ori prin marginea ei înjurându-se unii pe alţii, ameninţându-se cu procuratura şi puşcăria, suflecându-şi mânecile şi arătându-şi pumnii.
— Alo, tov inginer-şef, când aveţi timp veniţi până la răcire - m-am trezit răcnindu-i în telefon lui Paru. Am găsit staţia, dom'le!
Nu s-a îngrămădit să vină. Probabil îi era teamă să rămână singur cu mine. Deşi de ce să-i fi purtat pică ? Fiindcă era slugarnic ? Pentru că nu voia să-şi simtă scaunul clătinându-se ?
îmi imaginam ce-ar fi putut să-mi spună, privindu-şi şireturile de la pantofi: că dacă n-ar fi semnat el, ar fi semnat altul, că la urma-urmei nu s-a făcut gaură-n cer cu nişte bani daţi în avans pentru lucrări care oricum aveau să fie terminate, că un pic mai mult tact nu mi-ar fi stricat nici mie. Şi că avea doi copii de crescut, de aia se răzgândise după ce încercase să facă pe corectul.
A oprit maşina în staţia de autobuz şi a lăsat geamul:
— Ei, tov inginer, ce mare descoperire vrei să-mi arăţi ?
— Mare de tot, tov Paru. E pe fundul bălţii, dom'le.
— Iţi dai cu presupusul. Glumeşti.
— Da. Ca şi cu decontările.

— Bine - s-a făcut el că plouă. Mâine să-mi prezinți un plan de intervenție. Să vedem ce măsuri trebuie să luăm.
— E simplu. Să vină pompierul cu tulumba şi două furtunuri...
La câțiva paşi se oprise Ors, alături de geanta lui cu lemne. Era abătut şi nebărbierit.
— Taică-meu e pe ducă.
— Hai, termină cu prostiile astea!
— Am vorbit cu mama la telefon şi mi-a spus că n-a ieşit de la reanimare nici acum.
Cum să-l fi îmbărbătat ? De oameni nu ne putem despărți ca de haine vechi, lame de ras tocite, sau ziare. Deşi urma lor prin astea stăruie. Ca şi prin albumele cu poze, din care privirile trec dincolo de vreme şi de amintiri.
— La noapte mă duc la coadă la butelii. Tu cum stai cu gazul ? - am găsit de cuviință să risipesc tăcerea.
— Mulțumesc, mai am. Dar ia spune, te-ai dat cu stăpânirea ? - a zâmbit el.
— Te-ai întâlnit cu Argint ? Vorbeşti ca el.
— Am auzit că i-ai luat locul lui Ruptu. Meriți. Eşti la fel de bețiv.
— De parcă aş bea de unul singur. Ai să-nfunzi balamucul la dezalcoolizare înaintea mea.
La orizont apăru Jean Minciună cu servieta sub braț şi țigara în colțul gurii:
— Salutare, domnilor! Ei, ce faci, azi dai coniacul sau masa?
— Coniacul, că-i mai ieftin. Masa la salariu.
Un autobuz deşelat de călători opri în fața noastră. Am reuşit cu greu să prindem o treaptă, proptindu-l pe Ors, cu tot cu geanta lui de lemne. Dar asta a folosit prea puțin. După o jumătate de kilometru, rabla a făcut hâc şi-a rămas în mijlocul drumului. Şoferul şi-a croit pârtie prin mulțime, s-a

dat jos şi, după nu prea mult, a revenit ştergându-se pe mâini cu un şomoiog de bumbac:

— Gata, băieţi! Luaţi-o la picior. Sunt singur pe traseu şi de-aici nu mai plec că mi s-a rupt o planetară.

Ne-am îngălbenit la faţă. De câteva zile partidul decretase întreruperea circulaţiei în toată ţara pentru condiţii de iarnă grea în nordul Moldovei.

Seara ne învelea în tristeţea ei friguroasă şi până în oraş aveam de mers vreo cinşpe kilometri.

— S-o creadă ei! - l-am auzit pe Jean Minciună. Incheiaţi-vă bine la şube şi haideţi cu mine. Am la permanenţă un tractor cu remorcă. Da' mai daţi câte un coniac că v-am făcut boieri şi nu mergeţi pe jos. Mai ales tu, ăsta cu lemnele!

— ASEARĂ AU VENIT PĂSĂRILE şi mi-au ciugulit tot vinul - ne împărtăşi magazionerul Ciolan necazul lui.
— Ce păsări, mă ? Nici nu-ţi băuşi votca şi vorbeşti în dodii ? - îl luă din scurt Câtu pompierul, care tocmai izbutise în acea zi să tragă apa din staţia de pompare.
— Cum ce păsări ? Cucu şi Graure!
Am râs cu toţii. Şi de atunci, tandemului de oameni ai muncii în cauză aşa i-a rămas numele.
La a doua sticlă de votcă, pompierul Câtu ne împuia capul cu pericolul de incendiu care plana asupra activităţilor umane, în general şi al celor din şantier, în special. Mai ales de când prin toate cotloanele, nişte iresponsabili, fără nici o pregătire în paza şi stingerea incendiilor, doseau o grămadă de sobe şi reşouri electrice improvizate din te miri ce.
— Parcă vreţi să-mi faceţi în ciudă, zău! Profitaţi de mine că sunt mai îngăduitor şi...
— Păi vrei să ne căcăm pe noi de frig ? Ce dracu', mă Costică! Şi-aşa trag două perechi de izmene şi-mi iau laibărul

când mă culc acasă... Că şi nevastă-mea spune: ne futem, Ovidiule, cum să nu ne futem, dar nu mă dezbrăca! - își varsă năduful muncitorul filozof Brujan.
Urmaşul lui Baruch Spinozza trecuse prin vreo doi ani de facultate, la chimie, de unde fusese exmatriculat pentru un număr incomensurabil de absenţe şi examene buctate.
Anii îl făcuseră însă nostalgic și înțelept. însurat cu o macaragistă care fuma mărăşeşti şi posesor a doi băieţi juliţi mai toată vremea în genunchi şi la coate, își dăduse seama ce mare şansă a vieţii ratase.
Ştii tu, Prinţeso, acele alternative ale vieţii dovedite în cele din urmă, fără excepţie, mai bune decât opţiunea de la un moment dat. Iar momentele date fac cât o viaţă cenușie, petrecută la umbra remuşcărilor.
Aşa şi cu Brujan. Dacă îi spuneai să dea două ture la vana de pe conductă, el îţi atrăgea mai întâi atenţia asupra importanţei sociale a acţiunii, apoi a impactului asupra nu ştiu căror parametri ai întregii instalaţii, apoi asupra fluviului Dunărea, oraşelor române, sârbe şi bulgare din aval, a lucrărilor încă neterminate de la Porţile de Fier II şi de pe canalul Dunăre-Marea Neagră, ca și asupra mării însăși.
Adevărul nu era deloc departe de aserţiunile lui, dar atunci și acolo, ele nu puteau fi catalogate decât drept trasul mâţei de coadă. Iar repetarea acestui soi de deducţii în absolut orice situaţie îl făcuse să emigreze definitiv din ţara lui Bulă în cea a lui Iţic şi Moriţ, sau invers.
La următoarea sută de votcă, pompierul trecuse la un instructaj detaliat cu privire la mijloacele de intervenţie în caz de incendiu şi la mânuirea lor, aducându-mi în minte pe toţi colegii lui de breaslă, de la căpitanul Zăgănescu, căzut la datorie în atât de inutila păruială cu turcii din Dealul Spirii, la maiorul Coriolan Groapă, care-mi inspecta frecvent magazia de bagaje de pe aeroport.

Fiecare apariție a maiorului Groapă debuta implacabil la bufetul din sala de așteptare, cu mai multe sute de coniac, platouri cu gustări și grătare în sânge, stropite din belşug cu vin. Pericolele de la magazie erau mari şi amenzile serioase. Pe la şpriţul de după friptură, maiorul simţea nevoia să se confezeze tandru şi pedagogic. Probabil, experienţa mea de ratat din tinerețe se dovedea precară în toate domeniile:
— Și ştii, măi copile, i-am dat clasă la arat celui mai tare tractorist din tot iaseul. Da' parcă totuşi, din capătul tarlalei se vedea o uşoară burtă, pe la vreo două-trei sute de metri... Ii inspectam des şi-i iertam tot atât de des, fiindcă îmi picase cu tronc o putoare de bucătăreasă de la cantina lor. Asteia nu putea să-i facă bărba-su nimic. Era ipotent. Ipotent rău, îmi spunea putoarea, frecându-mă cu lăptăria. Da' mie nu mi se scula ca lumea decât dacă o vedeam în pielea goală, cu o cizmă de-a mea în picior. Și-atunci să te ţii, şase-şapte numere la rând, ca nimic... Ei, hai, măi copile, că mai povestim şi al-dată. Cheamă chelnerul şi du-mă în spate, la magazie, să văd cum stai. Că prea am fost blând pe unde am umblat azi, n-am tăiat nici o chitanţă şi parcă nu-i bine...
Scotea invariabil din portofel o sută de lei, iar la protestele mele întemeiate o făcea să dispară cu tot atâta repeziciune. De la a doua întâlnire, n-am mai avut nici o îndoială că era aceeași bancnotă, uşor uzată la purtător.
Cu ochi de expert însă, maiorul Groapă examina cele câteva colete adăpostite în magazie, stingătorul din perete şi pichetul vopsit în roşu, de-afară, din dreapta uşii. Odată, când băuse mai mult, îmi arătase cuiburile de rândunele de sub streaşină:
— Pe-astea să le dai jos imediat, băiete! Păsăretul e periculos : una-două aduce la cuib tot ce străluceşte şi, dacă-ţi vine vreuna cu-un chiștoc aprins în cioc, ai pus-o de mămăligă !...
Şuvoiul amintirilor şi mutra maiorului Groapă cu care parcă aducea vag şi figura lui Câtu mă făceau să ascult zâmbind

elucubraţiile pompieristice. Dar Brujan filozoful n-a mai rezistat :

— Bă, Costică!... Bă, Costică! Ce-ai mă cu noi de nu ne laşi să bem votca asta în linişte ? Uite, l-ai înnebunit şi pe dom' inginer, că n-a mai scos o vorbă de-o juma de oră. Iar pe Mişu ăsta aşa de tare l-ai turmentat, că a adormit pe scaun. Lasă-ne mă în pace cu stingătoarele tale, îţi semnăm mâine fişele şi sănătate bună.

Scos din transă atât de brutal, pompierul nu voia să se lase păgubaş:

— Măi Ovidiule, ţie ţi-a dat mă-ta lapte cu trăscău când erai mic. De-aia eşti prost! Ia zi, tu de stingătoare cu gaze inerte ai auzit ?

— Da, bă, am auzit.

— Şi cum merg ?

— Pe roţi sau samarizate, tâmpitule! Stingătoarele nu merg, ci funcţionează!

— Da' ştii ce-s alea gaze inerte ? - încercă să pareze pompierul hohotele noastre de râs. Ia spune-le!

— Heliu, neon, argon, kripton, xenon, radon - recită pe nerăsuflate Brujan filozoful, semn că nu trecuse de pomană primul an de facultate.

Apoi se săltă de pe scaun, se întinse peste masă şi—1 bătu în frunte cu trei degete strânse, ca să-i intre bine în cap:

— Bă, Costică! înţelege şi tu odată: chimia asta e făcută de savanţi bă, nu de pompieri ca tine!

Aproape că am căzut sub scaun. Până şi magazionerul râdea prin somn, ceea ce sporea şi mai mult hazul.

Tocmai atunci apăru Ors. îşi trase un scaun la masa noastră şi-i făcu semn lui Caţan barmanul să-i aducă una mică. Se descheie apoi la şubă şi-şi desfăcu de sub bărbie clapele căciulii.

— Veselia-i mare, flăcăi! Da' să vă spun una, ca să vă piară cheful. Azi-dimineaţă le-au spart casa Marianei şi lui Stevo.

I-au lăsat în curul gol, că au umflat tot. Covoare, mobilă, televizor, aragaz și butelie!
— Cum dracu' ? Si nu i-a văzut nimeni ? - făcu pompierul.
— Să-i vadă ? Cu atâtea mutări în blocurile alea noi, cine mai ia în seamă un camion cu boarfe ?
— Păi vecinii.
— Ce vecini, mă ? încă nici nu-s ocupate toate apartamentele de pe scară! Am auzit că-i miliția acolo de vreo trei-patru ore. I-a luat la întrebări pe toți, au dat şi cu praf de-ăla pentru amprente. Da' eu zic că-i de pomană. In veci n-or să pună laba pe ei... M-am gândit ca poimâine, la salariu, să strângem mână de la mână ca să-şi ia şi Mariana asta măcar un aragaz, să aibă pe ce găti. Şi poate o canapea, să se întindă cu bărba-su, când vin de la lucru...
— Strângem, cum să nu strângem, mai încape vorbă ? Brujane, hai că ne dau nevestele cu copiii în cap! - își aminti brusc pompierul Câtu de îndatoririle lui de tată.
Am mers destul în tăcere alături de Ors. întunericul umed ni se lipise de suflete până într-atât, încât nu aveam mare lucru să ne spunem. Târziu, parcă totuși l-am auzit:
— Hai la mine să mai bem o ţuică. Tata e rău. Rău de tot. O mai duce poate o zi-două. Iar mie îmi e urât să stau singur... Ne îmbătăm, ne culcăm şi gata. Mâine o luăm de la capăt...
— Șantier, cârciumă, şantier, cârciumă, şantier, cârciumă - mi-am șters eu cu dosul mâinii două lacrimi de ger. Şi cu noi cum rămâne ?

PRIN FEREASTRA MĂNĂSTIRII franciscanilor strada părea albia unui râu îngheţat. Pe maluri, copaci desfrunziţi şi oameni fără căpătâi. Adică oameni ai muncii. Zgribuliţi, cenuşii, famelici, târau sacoşe goale către gostatul din colţ: se zvonise că aveau să bage ouă şi, culmea, să şi dea câte zece de persoană.

Imun la astfel de manifestări colective, eu îl însoţeam pe Ors care, la rândul lui, îşi însoţea pentru ultima dată trombonul.

Din mănăstire, partidul îi alungase pe franciscani încă dinainte de a mă naşte. Şi, după ce funcţionase o vreme acolo şcoala de instructori ai utemeului, cam prin vremea când tocmai dansam cazacioc la grădiniţă, sau poate mai târziu, când devenisem pionier fruntaş la învăţătură, acelaşi partid dăruise locului o misiune şi mai nobilă: şcoală populară de artă.

De-asta poate mi se învârteau prin cap cuvintele primului cântec pionieresc, deprins prin strădaniile învăţătoarei,

cu câteva zile înaintea jurământului rostit la mormântul eroi-
nei Ocsko Terezia:

„Azi e zi de sărbătoare,
Ziua când noi, voioşii pionieri,
Am pornit cu-nflăcărare
Pe un drum presărat cu primăveri.
Taratata, goarnele au sunat!
Taratata şi-ntr-un glas am cântat:
Mulţumim din inimă partidului - bis
Că-ntr-o zi de sărbătoare
Ne-a deschis drum nou de pionieri!"

Mă ciondănisem destul cu Ors fiindcă nu voisem să stau la coadă la ouă:

— N-avem nici o şansă. Ce dracu', sunt vreo două-trei sute înaintea noastră! Uite, acolo unul face lista!

— Şi dacă totuşi... Sărbătorile-s aproape. Poate bagă ăş-tia pentru toată lumea.

— Bagă pe mă-sa!

Aflasem cu stupoare că în Timişoara apăruse spontan funcţia de organizator de cozi. Omul cu pricina, de obicei un miliţian sau un securist pensionat, îşi asuma sarcina de a nu lăsa pe prea mulţi să ţină rând pentru alţii sau să se bage în faţă şi, pentru unt, ouă, lapte ori alte mărfuri rare, să în-tocmească liste de ordine.

— Vezi că aici, la alimentara noastră, vecinul Rada înju-ră regimul în gura mare. Nu cumva să muşti, că o încurcăm toţi. E provocator! - mă avertizase tata.

Nu am scăpat de maiorul Rada nici măcar după ce ne-am mutat la bloc. Se mutase şi el împreună cu toată familia în-tr-un bloc vecin şi ieşise la pensie vara trecută. Tot maior, ca pe vremea lui nenea Zaharia.

— Mai bine ai grijă ce vorbeşti tu, moşule. Când să aibă copilul ăsta vreme şi de cozi ? - îl dojenise mama.

Păi chiar aşa. Nu stăteam la cozi pentru ai mei. Cum era s-o fac pentru Ors! La Severin era cu totul altceva.

Am intrat deci împreună la şcoala populară de artă. Şi nu ca să ne înscriem la vreun cerc de mâini îndemânatice. El absolvise de mult secţia de muzică, iar eu nu mă pricepeam la nimic.

Vorbise cu Sava, Prinţeso, să-i cumpere trombonul. Cu Sava, tatăl tău bun, părăsit de maică-ta fiindcă beţivanul o bătea. Ţin minte că aşa mi-ai spus deşi, când m-ai dus la el într-o duminică, omul mi se păruse un cumsecade. Şi câtuşi de puţin beţiv, după parcimonia cu care îmi turnase un degetar de vin din sticla aia ţinută cine ştie câtă vreme în frigider.

— Trebuie să-l vând - îmi spusese Ors cu obidă, în tren, cu o seară înainte. E singurul lucru pe care pot să umflu ceva bani. îl dau ieftin de tot, n-am ce face...

M-a luat cu fiori. Ors cântase destui ani în trupe dixie de succes, apoi trecuse la un jazz mai elevat şi, împreună cu alţi greieri ca el, câştigase pe vremea studenţiei şi un premiu la festivalul de la Sibiu. Nădăjduise mereu ca, odată întors acasă, să-şi facă din nou trupă şi s-o ia de la capăt.

Tu nu ştii câţi ani se zbătuse să adune banii, cântând pe ţevi de împrumut, la nunţi, sau prin restaurante. Şi nici cum, cu vreo câteva săptămâni înainte de examenul de stat, când în sfârşit reuşise să pună mâna pe scula mult visată, mă smulsese din pat în puterea nopţii şi mă târâse pe rambleul căii ferate de la marginea cartierului, să dea de băut un chil de bitter Festival şi să-mi cânte Chatanooga Choo Choo.

Am aşteptat minute bune în hol, lângă cabina portarului. S-au auzit apoi nişte paşi clămpănitori, iar mie, peste cântecul pionieresc de care nu puteam să scap, mi s-a suprapus în minte imaginea deţinutului cu lanţuri la picioare. Ţi-am povestit despre el ceva mai înainte.

Şi, la fel de ilogic, a apărut în faţa noastră Sava.
Cred că s-a speriat când a dat cu ochii de mine. De-asta am simţit nevoia să-i zâmbesc, iar el a trebuit să se justifice faţă de Ors:
— Domnu' inginer, nu-i vina mea, să ştii. Mi-a zis contabilul că mai mult de zece mii nu poate să-ţi dea. Trebuie borderou de achiziţii. Şi-aşa o să am val cu ăştia de la cultură... In sfârşit, răul să fie al meu că încerc să te ajut într-o împrejurare atât de nenorocită....
Ors i-a întins cutia cu trombonul:
— Muştiucul vreau să-l păstrez. E din argint şi nu mai găsesc altul la fel. O să-mi cumpăr altă sculă de cum fac rost de mălai...
— Sigur, sigur - s-a grăbit Sava. Muştiucul nu intră la socoteală. Treci mâine pe la casierie să-ţi iei banii... Şi, cine ştie, poate încercăm vreo colaborare şi fără instrument: tu ne dai linia melodică, el scrie textele - mă arătă pe mine -, eu pun pe voci şi orchestrez. In urmă cu nişte ani mi-a arătat fiică-mea nişte poezii de-ale tale. Nu-s deloc rele... Şi habar n-aveţi ce de bani bagă ăştia în coruri cu partidul şi Ceauşescu! Una-două îţi iei un trombon şi mai bun.
Până la urmă prietenul Ors a rămas numai cu muştiucul. Nici coruri n-am apucat să compunem alături de Sava, dar aşa a fost să fie: el să compună cântece mobilizatoare, noi să construim socialismul, fredonându-le cocoţaţi pe schele.
De-asta, ieşind de la franciscani, soarta ne-a împins în cârciuma de la casa armatei. Era o speluncă ordinară, unde se beau în picioare, la mese înalte, trei feluri de băutură: rom, rom superior şi jamaica. Clientela, pe măsură, şi nici angajaţii nu făceau excepţie. Vainburşul avea ochii roşii, iar femeile care strângeau şi spălau paharele, mutre inconfundabile. Şi, dacă mă gândesc la povestea cu cei trei dervişi chiori de ochiul stâng din O mie şi una de nopţi, nu pot să nu-mi amintesc că amândouă erau şchioape de piciorul drept.

Am băut suta de rom pe tăcute. Eu, Prinţeso, îi dădeam în leagăn pe fraţii tăi vitregi, iar copiii doctorului râdeau cu gura până la urechi, chiuiau şi îşi făceau vânt cu picioarele. Sufletul meu se bucura că te avea aproape şi te auzea în străfunduri cum repetai la violă câteva acorduri afurisite, împiedicându-te mereu în aceeaşi notă.
Abia atunci, cu paharul gol în faţă, mi-am dat seama ce viaţă tristă trebuie să fi avut şi tu şi maică-ta alături de un om, doctorul, care nu ştiuse sau nu voise să afle vreodată ce este dragostea. La câteva zile, când am îndrăznit să te iau de-acasă şi mi-a deschis soră-ta, am văzut că leagănul atârnat de mine în nucul cel bătrân fusese făcut surcele, într-un colţ al curţii. Iar soră-ta părea din nou o şcolăriţă cuminte, prinsă cu degetele în borcanul cu gem. Şi bănuiesc că aşa a rămas pentru toată viaţa.
Revelaţia asta m-a făcut să cer încă o sută de rom.
— Știi, măi Ors, Sava totuși e mai de treabă decât dentistul care i-a luat regina şi prinţesa pe inventar. Nefericitul ăla plin de ifose a învăţat-o să spună despre ta-su că e beţiv.
Ors privea depărtările din paharul cu băutură încă neatins:
— Sărăcia e un viciu şi bunătatea o perversiune. Din clipa când vei înțelege asta, te vei număra printre învingători.
— Şi dacă refuz ?
— Mi-e milă de tine ca de tata. Hai să mergem, trebuie să ajung la spital - dădu el paharul peste cap.
M-a lăsat în cârciumă cu încă un rom în faţă. La altă masă, într-un colţ întunecos, își bea cine ştie a câta sută profesorul meu de istorie din şcoala generală. Omul căruia îi datoram o jumătate de devenire, anume aceea care nu călărea jumătatea de iepure şchiop.
Intr-a șasea, luasem primul zece la materia lui, devenind un fel de erou al clasei, fiindcă povestisem cum bubuiseră

spaniolii din tunuri pentru prima dată în curgerea vremurilor la asediul Granadei.
Iar acum stăteam la multe depărtări şi câţiva paşi profesorul şi inginerul. Desigur, nu mă recunoscuse. Anii şi generaţiile de elevi apucaseră să ne despartă, în ciuda tuturor premiilor câştigate cândva la concursurile de istorie.
— Ai talent şi, te rog să mă crezi, nu mi-au trecut prin mâini mulţi elevi ca tine...
— Istorie îţi trebuie ţie, bă tâmpitule ? Cu dosarul tău plin de bunici deportaţi la canal, n-ai nici o şansă. Şi pe urmă, ce ? Te îngropi într-un fund de ţară, să baţi nişte copii analfabeţi la fund şi să-ţi mănânci nervii pe o leafă de nimic... O să deschizi uşa birtului cu capul, ca să bei pe datorie, nenorocitule - îmi ținuse tata lecția finală de devenire dintr-a douăşpea.
Iar eu, fiu ascultător, mă făcusem până la urmă inginer. Să bat coclaurile şi şantierele viitorului luminos al patriei, nu pe cele iluzorii, ale unui trecut vetust.
Aflasem cândva, prin liceu, că bănuindu-l de cancer, doctorii îi scoseseră profesorului meu trei sferturi din stomac. Iar romul ăla, cât o întreagă viaţă petrecută printre puţoi, nu putea să-i facă decât bine.
Dar mie şi amintirilor mele ? Am dat suta peste cap, întocmai ca prietenul Ors şi am ieşit fără să privesc în urmă.
— Cu mine ? Cu mine cum rămâne ? - m-am trezit întrebând nişte oameni cumsecade, care tocmai încercau să ocolească un beţiv, mulţumiţi de izbânda celor zece ouă smulse cu preţul unei zile din viaţă.
Am mai băut un rom în birtul din Piaţa Unirii. Şi parcă mă vedeam împreună cu Ors, într-o după-amiază de chiul, primăvara, pe o bancă aflată întâmplător în raza mea vizuală:
— Mă, porumbeii se cacă din zbor sau numai când stau pe pământ ? - intrasem noi alene într-o dispută, rămasă ca atâtea altele fără vreun răspuns.

Prin faţa geamului a trecut apoi, Prinţeso, buna ta prietenă Doris. Nu m-a văzut nici ea, aşa cum nu mă văzuse nici profesorul de istorie. Ce-aş fi putut să-i spun după atâţia ani şi atâtea sute de rom ? Că prietenii devin mai întâi cunoştinţe şi apoi simpli cetăţeni ? O făcuse Nichita în doar câteva cuvinte esenţiale:

„încât tu nu îl mai recunoaşte pe tu,
şi trec unul pe lângă altul, amestecându-se cu alţii"...

Mi-am amintit totuşi cum la vreun an sau doi după era noastră am nimerit acasă la Doris. Era încă vremea când amintirile fără tine se împărţeau în două: înaintea erei noastre şi după era noastră. Cred că-i duceam înapoi nişte cărţi pe care le citiserăm împreună. Cărţi din cele trecute din mână în mână, că până la urmă nici nu mai ştii de la cine le-ai luat sau cui îi aparţin.

Sandu, frate-său şi maică-sa fugiseră deja în America, sau nu mai ştiu. Oricum, Doris era singură. Mă aşezasem pe colţul unui fotoliu, dar ea răsucea între degete o ţigară lungă şi albă, semn că nu se prea grăbea. Nu vorbise cu nimeni de cine ştie când şi tocmai mă înhăţase:

— Cel mai bine ar fi să te prefaci că nu ştii nimic. M-a surprins mereu felul tău de a fi. Să nu te superi, nu vreau să spun că eşti prost. Uneori însă, nimeni nu poate să-şi dea seama ce vrei. Şi iartă-mă, eu chiar mă întreb dacă vrei ceva...

Era clar, avea logoree. Şi pe deasupra, povestea cu un ochi închis şi ţigara în colţul gurii, ca beţivii.

— Aş putea să încerc, dar roagă-mă. Ştii doar cât ţine la mine...

Femei singure. Femei care nu reuşesc nimic în propria viaţă şi atunci simt nevoia să se devoteze cauzelor pierdute. Au mâncărime la limbă dacă nu dau sfaturi, se închipuie surori de caritate. Asta le umple vidul existenţial. Se mint că vina propriului eşec nu le aparţine şi încearcă să-şi demonstreze

cum reuşesc prin alţii. Am privit-o duios, dar am reuşit să nu zâmbesc:
— Vreau să fiu lăsat în pace.
— Răspunzi din inerţie. Acum ai să-mi spui că nu o mai iubeşti.
— Nu o mai iubesc.
Priveam cărţile de pe etajere. Titluri rare, ediţii de gală, pentru care o invidiam. îngrijite şi nu prea citite. Doris ţinea la impresie. Ţinea şi la conversaţii, chiar dacă de la o vreme se vedea că singurătatea o marcase. Nu făcea gafe şi nu se lamenta. Asta era farmecul ei de fetiţă bolnavă care stă la fereastră şi priveşte cum se joacă alţi copii.
— Nu vrei să mă asculţi.
-Nu.
— Iar nu înţelegi. Vreau să-ţi dau un sfat...
N-am mai putut să mă stăpânesc:
— De sfătuit, au încercat mai mulţi. Unul, în closetul gării, îmi arăta cândva nişte poze şi mă sfătuia să cumpăr. Le dădea ieftin. Un altul...
— Eşti neserios! Şi uite, nici n-ai servit nimic. Te rog, le-am pregătit pentru tine. Măcar cafeaua.
A împins farfuria cu prăjituri de cofetărie mai aproape.
I-am spus zâmbind:
— E altceva decât crezi. Mult mai înalt şi mult mai curând, ca să citez un clasic în viaţă. Şi nimic nu se poate schimba. Nimic.
— Ştii ce-ai merita ? O bătaie bună!
A fost prima dată când am reuşit să spun zâmbind ceva despre tine şi ultima când am vorbit cu Doris.
Am scos din buzunar o fisă de douăzeci şi cinci de bani şi m-am îndreptat către telefonul de lângă uşa cârciumii.
— Ce dracu' faci, unde eşti ? După larmă, jur că te-ai aciuat prin vreo speluncă. Simt miros de spirt prin receptor - m-a luat Geo la fix.

— La Izvorul, în Piața Unirii. Hai și tu aici - am reușit să articulez. Curând n-au să mă mai țină picioarele. Și numai un prieten bun ca tine mă poate duce acasă.
— Te-ai şi îmbătat deja ? Cum ai reuşit ?
— Cu rom. Am să-ţi povestesc.
— E cam nasol. Sunt în concediu medical şi dacă mă vede careva, o încurc şi mai tare.
— Păi ce, eşti bolnav ?
— Pe dracu'! Hai că vin să-ţi spun în ce belea am intrat. Da' caută şi tu o masă în colţ, departe de geam. Şi comandă-mi şi mie ceva, că n-am bani. Da' nu rom, că pute. Mai bine votcă. Asta îmi mai lipseşte, să mă simtă taică-meu. Şi-aşa e montat până la Dumnezeu!...
M-am mutat la masa cu pricina. In birt rămăsesem doar eu:
„... Oamenii legii au năvălit furioşi,
au săltat bătăuşii,
ne-au întrebat de acte,
apoi au plecat mai puţin curioşi,
căci aveam cu toţii biografii exacte.
Apoi tu ai cerut apă din nou,
iar eu mi-am cerut
paharul de spirt.
In jurul becului apăruse-un halou
tot mai intens în fumul din birt.
Şi nimănui nu-i mai păsa
că se face târziu,
că banii-s puţini,
că nu-i nici iubire şi nici altceva,
că şefii-s tâmpiţi
şi-adjuncţii cretini..."
... spusese chiar Geo într-unui dintre momentele de graţie care mi-l făcuse prieten pe viaţă. Poezia o învăţasem aproximativ, mai pusesem şi câte ceva de la mine şi apucasem să o recit pe la chiolhanurile inginereşti, când aveam mâncărime

la limbă. Faza asta era însă atât de aproape de cea eliptică de predicat, încât adesea mă năclăiam printre versuri ca într-o mlaştină şi nu mai era nimic de făcut.
Geo m-a găsit singur la masa din colţ, cu suta lui de votcă şi cu încă o sută de rom.
— Ce-i cu tine, prietene ?! De când te ştiu nu ţi-a plăcut să bei singur... Ba chiar îmi amintesc cum spuneai că numai beţivii fac asta!...
— Ors şi-a vândut trombonul pe nimic, să aibă cu ce să-l înmormânteze pe taică-său. Şi ghici cui ?
-Cui?
— Lui Sava!
— Care Sava, mă ? Nu-l cunosc.
— Ai uitat, prietene, dar nu-i nimic. Te iert. Sava, directorul şcolii populare de artă. Tatăl Prinţesei mele.
— Oh, nenorocitul! Ce nasol!
Nu mi-am dat seama cine era nenorocit în viziunea lui. De fapt şi Ors şi Sava se numărau pe atunci printre cei întârziaţi la masa celui bogat. Şi nici noi doi, împărţind frăţeşte nişte ultimi bani sub forma unor tării ieftine, nu ne grăbiserăm prea tare.
Geo și-a șters ochelarii cu gesturi de om obosit.
— Prietene, ăștia de la iţaia vor să mă pună pe făraș. Acum trei zile m-a chemat directorul şi mi-a spus să-mi dau demisia, ca să nu mă dea el afară. Cică nu-i face nici o plăcere şi pe deasupra vrea să mă ajute. Sau, dacă nu, să-mi iau concediu medical şi să-mi caut de lucru în altă parte.
— Da' ce dracu' ai mai făcut ? S-o fi prins de raportările tale fictive!...
— Ba bine că nu! Alea sunt îngropate de mult. Cui crezi că-i pasă ? Altceva trebuie să fie, însă nu înţeleg.
Prin mlaştina din creierii mei, brusc s-a înălțat, fâlfâind din aripi, adevărul:
— Hilde a plecat ?

— Nu încă. Peste zece-douăşpe zile. I-a venit paşaportul şi acum vinde tot ce i-a rămas prin casă. Ăştia nu-i dau voie decât cu două valize. Cică au despăgubit-o şi pentru apartament. I-au dat unşpe mii de lei. O cârcă de bani... Ce de căcat e totul!...
— Ei, vezi, bă, de-aici ţi se trage. Gagioala are pe unul de la filaj în faţa ferestrei. Aşa a fost şi cu Mili, ţii minte, că ţi-am povestit... Chestia dracului, ăştia te-au scris. Şi dacă au dat în dosar şi de foile cu sârboaica, e clar ca lumina zilei: ai îmbulinat-o!
Geo şi-a mai şters o dată ochelarii. Apoi şi-a aprins o ţigară şi a suflat fumul cu un oftat:
— Păi bine, mă, ce le-am făcut eu ?
— Nimic. Insă ai să faci acum. Du-te la fostul meu coleg de clasă Martin, care-i doctor la nevricoşi, pe Văcărescu. Nu cred să te mai ştie, dar spune-i că te-am trimis eu. Roagă-l să te interneze câteva zile şi pe urmă să-ţi recomande repaus prelungit.
— La balamuc, mă ? Cum să intru de bunăvoie acolo ?
— Fă cum vrei. Da' cred că e singura ta şansă. După asta poţi să-i ceri directorului desfacerea contractului de muncă la înţelegerea ambelor părţi. Treaba ta cum te descurci.
— Nu poţi să vorbeşti cu Martin ăla ?
— La telefon ?! Eşti tâmpit sau vrei s-o zbârcim toţi trei ? Şi pe urmă nu uita: mâine-noapte plec înapoi la Severin.
Lumina clipi insistent, semn că vainburşul se grăbea să închidă. Ne-am ridicat fără comentarii. Am coborât împreună cu Geo cele câteva trepte ale izvorului de apă minerală şi am băut îndelung. Făcea bine la ficaţi, mai ales după excese bahice sau culinare. Aşa era scris pe tinicheaua ruginită ce trecea vag în revistă virtuţile curative ale apei aceleia, cu gust de lacrimi amare.

31

BĂIEŢII MEI aproape că făcuseră minuni. Lopătaseră metri cubi de noroi îngheţat din staţia de pompare şi trecuseră la munca de detaliu: curăţau utilajele, dulapurile de automatizare şi robineţii. După aspect, toate erau gata de dat la fier vechi. Dar o vopsea bună avea să le facă noi-nouţe.

Ca orice şef, îi supravegheam cu mâinile în jeburile şubei. Mă uitam la ceas: trecuseră mai bine de două ore de când îi trimisesem pe Băleanu şi Coravu să taie răchită pe malul Topolniţei şi tare-i bănuiam că înainte de toate, sau după, poposiseră pe îndelete la birtul din Răscoleşti.

— Nu ştiu, n-am! Descurcă-te! - izbise Păru cu pumnul în masă când mă dusesem să-mi semneze un bon de aprovizionare cu mături şi lopeţi.

Lopeţile au făcut parcă singure paşi de la constructori, împreună cu un colac de sârmă pentru balotat:

— Lăsaţi-l pe Măndel - sărise Brujan, filozoful. Bunicu-meu, săracul, din mături a dus-o juma de viaţă, după ce s-a întors de pe unde îl pitiseră poteraşii. înainte fusese popă,

xxxx
da' l-au turnat nişte ţigani că predica împ^ A predica împotriva colectivizării
I-au pus în cârcă vreo cinci ani, pentru u:^ J'ani, pentru un car de lemne băgat
pe şest în curte...
începusem să mă enervez, dar maldă^ ,ez, dar maldărele de răchită apă-
rură tocmai la timp.
— Alde Argint zice să treceţi pe la ei, • eceţi pe la ei, că au ceva să vă spu-
nă - făcu Băleanu, în vreme ce încinge^^ne ce încingea iarăşi la pantaloni
cureaua care-i slujise la transportul snQ(\j^/msportul snopului de nuiele.
Am luat-o din loc, aruncându-le pe tV^'ncându-le peste umăr tuturor:
— Până mă întorc, să fie gata măturiţjjt^/? gata măturile! Dacă întreabă ci-
neva... _ \
— Ştim! Sunteţi la estacadă!... cadă!...
Gicu Argint mă întâmpină în pragut j^pină în pragul barăcii cu braţele
deschise: _ \J
— Hai să te încălzeşti, dom' şef, că t^j dom' şef, că trage rău. Curva asta
de iarnă îşi bate joc de vieţile noastre a-^y, <ţile noastre amărâte!...
In baracă era cald şi bine, mirosea^Vjjjwine, mirosea a creozot, semn că
Argint ne făcea concurenţă la traverse. „\^â la traverse. Pe masa lui de tini-
chea aşteptau răbdătoare doar două sfe^ţ-y./ doar două sferturi de lichior.
— Frate-miu e-n spital de vreo săptă^'i^ de vreo săptămână. Are cu rărun-
chii. Cică nişte pietre. Boală domnească, 1^ l â domnească, dom' enjiener - răs-
punse el privirii mele întrebătoare. D^Â^yfrebătoare. Da' hai să bem, să ne
încălzim. Nu mai dai mata cu bătu' la d^V^cu bătu' la devizurile noastre, da'
nu-i nimic. Omul, om rămâne, oriunc^'^ ^mâne, oriunde s-o afla... N-ai să
i ie uiţi când ai să pleci de-aici, că până l^,\^/uci, că până la urmă tot ai să pleci,
dacă asta vrei. ^
- Mulţam de urare - i-am întrerup i-am întrerupt eu disertaţia exis-
tenţială după ce am stors sticla. Ai maty^. • sticla. Ai marfa? Unde e?
Mă duse în spatele barăcii. După ce \^ ^cii. După ce privi cu luare amin-
lo în toate părţile, dădu la o parte nişte 'y/, o parte nişte table ruginite si câ-
tcv.i placi de azbociment. La vederea ry^^La vederea mult aşteptatei sobe,
abia am putut să îngaim:
Ce dracu', nea Gicule ? Ne bagi 1 j jle ? Ne bagi la apă pe toţi!

— Nu vă place, dom' enjiener ? - făcu el îngrijorat. Eu am zis să scot marfă de calitate. Ca ţuica aia pe care ai dat-o! Soba n-avea decât un singur cusur: era din inox.
— Dom'le, fii serios, n-o iau! Destul să vadă careva, că fără cinci ani fiecare nu scăpăm!
— Cum adică, suntem fraieri ? - se lumină el. Las' c-o dau cu bronz. Şi ţi-o aduc acasă cu camionul, dacă ţi-e frică. Da' mai încape o ţuică. Serviciu' e başca!...
Am plecat vorbind de unul singur. Era ziua cu trei ceasuri rele şi abia dacă trecuse primul. De asta apuca să se ridice negura de peste pământuri şi neaua să scârţâie sub tălpile bocancilor. Ce bine totuşi că nu era noroi. Prin faţa mea tăie zăpada, în fugă, un iepure. Nu ştiam nici de unde vine, nici unde se duce, dar am privit destul în urma lui şi i-am urat viaţă lungă, dincolo de bătaia puştii. Să fi fost lichiorul lui Argint ? Să fi fost singurătatea mea ?
In hruba întunecoasă din faţa biroului, cei şapte magnifici tocmai finalizau acţiunea mătura. Sprijiniseră de perete o grămadă de târnuri şi încă mai aveau ceva material. Coravu, guristul de la nunţi, căruia în chiar acea zi îi pusesem în vedere pentru ultima dată că-l dau afară dacă mai lipsea lunea, cânta o chestie vulgară, Cucul şi pupăza, iar toţi ceilalţi făceau haz şi-i ţineau isonul la refren.
Apariţia mea le-a spart şezătoarea, dar nici n-am apucat să deschid gura, că Băleanu m-a şi luat în primire:
— Dom' inginer, e groasă! Vă caută de la stăpânire. Ce-aţi făcut, dom'le ?
întrebarea lui a avut darul să mă scoată din sărite:
— Ce-am făcut ? Cum ce-am făcut ? V-am acoperit chiulul, prostiile şi munca de mântuială! Cum, bă, tocmai tu mă iei la perpulis ?
Băleanu se făcu mic şi se trase în spatele uneia dintre păsări, adică a lui Cucu. Avea mutra pe care mi-o băga pe uşă de fiecare dată când, după ce se îmbăta şi lipsea de la serviciu,

da' l-au turnat nişte ţigani că predica împotriva colectivizării. I-au pus în cârcă vreo cinci ani, pentru un car de lemne băgat pe şest în curte...
începusem să mă enervez, dar maldărele de răchită apărură tocmai la timp.
— Alde Argint zice să treceţi pe la ei, că au ceva să vă spună - făcu Băleanu, în vreme ce încingea iarăşi la pantaloni cureaua care-i slujise la transportul snopului de nuiele.
Am luat-o din loc, aruncându-le peste umăr tuturor:
— Până mă întorc, să fie gata măturile! Dacă întreabă cineva...
— Ştim! Sunteţi la estacadă!...
Gicu Argint mă întâmpină în pragul barăcii cu braţele deschise:
— Hai să te încălzeşti, dom' şef, că trage rău. Curva asta de iarnă îşi bate joc de vieţile noastre amărâte!...
în baracă era cald şi bine, mirosea a creozot, semn că Argint ne făcea concurenţă la traverse. Pe masa lui de tinichea aşteptau răbdătoare doar două sferturi de lichior.
— Frate-miu e-n spital de vreo săptămână. Are cu rărunchii. Cică nişte pietre. Boală domnească, dom' enjiener - răspunse el privirii mele întrebătoare. Da' hai să bem, să ne încălzim. Nu mai dai mata cu bătu' la devizurile noastre, da' nu-i nimic. Omul, om rămâne, oriunde s-o afla... N-ai să ne uiţi când ai să pleci de-aici, că până la urmă tot ai să pleci, dacă asta vrei.
— Mulţam de urare - i-am întrerupt eu disertaţia existenţială după ce am stors sticla. Ai marfa ? Unde e ?
Mă duse în spatele barăcii. După ce privi cu luare aminte în toate părţile, dădu la o parte nişte table ruginite şi câteva plăci de azbociment. La vederea mult aşteptatei sobe, abia am putut să îngaim:
— Ce dracu', nea Gicule ? Ne bagi la apă pe toţi!

— Nu vă place, dom' enjiener ? - făcu el îngrijorat. Eu am zis să scot marfă de calitate. Ca ţuica aia pe care ai dat-o! Soba n-avea decât un singur cusur: era din inox.
— Dom'le, fii serios, n-o iau! Destul să vadă careva, că fără cinci ani fiecare nu scăpăm!
— Cum adică, suntem fraieri ? - se lumină el. Las' c-o dau cu bronz. Şi ţi-o aduc acasă cu camionul, dacă ţi-e frică. Da' mai încape o ţuică. Serviciu' e başca!...
Am plecat vorbind de unul singur. Era ziua cu trei ceasuri rele şi abia dacă trecuse primul. De asta apuca să se ridice negura de peste pământuri şi neaua să scârţâie sub tălpile bocancilor. Ce bine totuşi că nu era noroi. Prin faţa mea tăie zăpada, în fugă, un iepure. Nu ştiam nici de unde vine, nici unde se duce, dar am privit destul în urma lui şi i-am urat viaţă lungă, dincolo de bătaia puştii. Să fi fost lichiorul lui Argint ? Să fi fost singurătatea mea ?
In hruba întunecoasă din faţa biroului, cei şapte magnifici tocmai finalizau acţiunea mătura. Sprijiniseră de perete o grămadă de târnuri şi încă mai aveau ceva material. Coravu, guristul de la nunţi, căruia în chiar acea zi îi pusesem în vedere pentru ultima dată că-l dau afară dacă mai lipsea lunea, cânta o chestie vulgară, Cucul şi pupăza, iar toţi ceilalţi făceau haz şi-i ţineau isonul la refren.
Apariţia mea le-a spart şezătoarea, dar nici n-am apucat să deschid gura, că Băleanu m-a şi luat în primire:
— Dom' inginer, e groasă! Vă caută de la stăpânire. Ce-aţi făcut, dom'le ?
întrebarea lui a avut darul să mă scoată din sărite:
— Ce-am făcut ? Cum ce-am făcut ? V-am acoperit chiulul, prostiile şi munca de mântuială! Cum, bă, tocmai tu mă iei la perpulis ?
Băleanu se făcu mic şi se trase în spatele uneia dintre păsări, adică a lui Cucu. Avea mutra pe care mi-o băga pe uşă de fiecare dată când, după ce se îmbăta şi lipsea de la serviciu,

sau îl prindeam venind de la cârciuma din Răscolești, zicea spăsit:
— Da, șefu', știu că trebuie să mă pedepsiți. Vă rog, tăiați-mi ziua. Nu se poate, asta merit. Şi nu vreau să aveți necazuri din cauza mea... Vă rog eu frumos...
Aproape întotdeauna se întâmpla invers. Iar meșterul Şocarici, tocmai adus iarăşi alături de mine, clătina din cap:
— Mare puşlama Băleanu ăsta! Meseriaş adevărat. Da' mincinos... Şi panglicar...
Ce să-i fi spus, Prinţeso ? Că fusesem frământat din același aluat ? Că jucasem săptămâni la rând table cu şoferii de pe aeroport în magazia de bagaje ? Sau că de muncă s-a murit adesea, dar de lene niciodată.
Toate astea făceau parte de mult din universul meu. Cam din vremurile fiecărui sfârşit de trimestru doi din liceu, când dispăreau de pe listă toate materiile ocolite de pericolul corigentei pe toamnă.
— Cu eforturi minime, rezultate mulţumitoare! - decretasem odată, din vârful unei grămezi de porumb, la muncile de toamnă.
Chestia asta fusese auzită şi scandalizase bineînţeles corpul profesoral, de atunci gata să-mi dea mereu la cap. Dar nu ştiu cum se întâmpla, aveam un talent deosebit de a scăpa printre degetele exersate ani de zile în agăţarea pramatiilor şi, cu toate că nu mă omoram cu învăţătura, mă fofilam mereu prin hăţişul materiilor insipide.
Acum mă gândesc că, după cum nimic din ceea ce pare întâmplător nu e niciodată aşa, povestea cu uniforma ruptă în ultima zi de şcoală fusese întâmpinată în cancelarie cu ropote de aplauze, sărit în picioare şi urale. Ca un fault în careu, sancţionat de arbitru cu lovitură de la unşpe metri. Penalty-ul nimerise însă bara. De-asta privesc în urmă fără mânie.
Experimentul cunoaşterii, trecut prin literaturi importante, ignorate de şcoală în scop didactic, nu a bătut deci câmpii

de pomană: a reușit să facă din mine, oficial, un inginer plin de îndoieli și, neoficial, un naufragiat într-un veac expeditiv, cum tu însăți ai declarat-o, Prinţeso.
— Tov inginer, dom'le, nu vă ambalaţi așa! Băiatu' n-are nici o vină - pară Brujan filozoful torentul de înjurături gata să spulbere zăgazurile mele interioare. Chiar vă caută niște flenduroşi de la miliţie.
— De la miliţie ?! - m-am înmuiat eu instantaneu. Ce să aibă miliţia cu mine ? N-am făcut nimic...
— Așa crezi mata, da' ăștia nu caută pe nimeni de pomană.
— Păi, bine, și ?
— Sunaţi la centrală, să vă dumiriţi. Noi nu știm nimic...
Până să pun mâna pe telefon, au sunat tot ei:
— Poftiţi la miliţia judeţului. Vă așteptăm.
— Cu cine am onoarea și în ce problemă ? - a îngăimat o voce care nu era a mea.
— Veţi afla.
Telefonul s-a închis, lăsându-mă pradă unei neliniști vecine cu spaima. Să fi fost în legătură cu soba lui Argint ? Peste putinţă, nu spusesem nimănui. Şi dacă totuși...
Am ieșit în holul-closet, în care oamenii cavernelor industriale mântuiseră măturile:
— Dom' inginer - făcu Olaru, vă supăraţi dacă ducem și noi câte una-două pe-acasă ? Știţi, să măturăm în jurul blocului sau prin curte, la ţară...
— Cum să mă supăr, bă Mihai ? Doar e munca voastră. Da' lăsaţi și pe-aici câte trebuie. Băgaţi-le în biroul meu, să le ţinem sub cheie. Altfel, fac aripi cât ai clipi, ca vrăjitoarele. Nea Cariei unde e ?
— A dat o fugă să-și dreagă coteţul. Acuși iese firul ierbii și-are de gând să aducă un potop de purcei. Cică se dau pe nimica toată la Comtim, la Timișoara. Nu puteţi să aflaţi ceva ? Dacă ar fi chiar așa, ne-apucăm și noi, că un ban grămadă nu strică... Şi vă ţinem și dumneavoastră vreo trei-patru...

— Lasă asta, Ovicliule - i-am tăiat macaroana filozofului Brujan. Caută-l! Să mă ducă în oraş, la poliţie.
— Chiar e groasă, şefule. Da' pentru ce ? Nu v-au spus ?
-Nu.
— Am zburat. Pe-ăştia nu-i bine să-i faci să aştepte, că se enervează.
Am urcat în bătrâna Pobedă a meşterului sub privirile compătimitoare ale întregului colectiv. Trebuie că, în copilărie, văzuse fiecare imaginea asta de zeci de ori prin satele de unde-i adunaseră şantierul sau fabricile în care lucraseră înainte. Cum de obicei oamenii urcaţi în Pobede, Gaz-uri sau dube apăreau jigăriţi, taciturni şi cu ochii în pământ abia după nişte ani, am citit pe feţele lor semnele deloc încurajatoare ale unei despărţiri de lungă durată.
Maşina meşterului Şocarici înainta cu viteza unui cortegiu funerar.
— Nu merge mai repede - se scuză el. Bag petrol de lampă, de-ăsta se găseşte şi nu-i încă la raţie. Câteodată mai apuc nişte diluant de pe la Ciolan. Ii mai fac un serviciu, îi mai dau o sticlă de ceva... Si uite-asa circul cum vrea muşchii mei, iar alţii belesc belingherul...
Meşterul ocolea cu bună ştiinţă subiectul deplasării, dar asta îmi făcea bine. La fel ca amintirile care mi-i aduceau înainte pe nea Capră de la Vâlcea şi motoreta lui cu eter. Apoi apărea Loto Ciobotea, fugărind năluci cu saci de benzină în spinare.
Nu-l chemasem la Severin, Prinţeso. Deşi aveau mare nevoie de ingineri cu experienţă, iar lefurile nu erau de neglijat. Nu-i uitasem rugămintea. Dar în tentativele mele de a scăpa de Floroiu, totul mi se părea un fund de lume şi nu eram capabil să judec altfel, în numele altuia. Deprinderea asta mi-ar fi pretins altă educaţie decât aceea de pionier lăudat fiindcă a strâns cea mai multă maculatură ca s-o predea

în numele clasei. Sau o altă vârstă, când vine înţelepciunea și nu prea mai ai ce face cu ea.
Floroiu ar fi ignorat, sunt sigur, dosarul de cadre al inginerului Loto, i-ar fi dat apartament nou şi el ar fi trăit mulţumit, până la adânci bătrâneţi, ca şef de secţie. Asta l-ar fi salvat.
Nu cu prea mult timp în urmă îmi scrisese Radu cum, într-o împrejurare nefericită, Ciobotea ajunsese să dea socoteală pentru benzina de extracţie lipsă din stoc. Luase şase luni la locul de muncă. Apoi, îl mai încălţaseră cu cinci ani pentru viol, în urma plângerii uneia din combinat.
Abia atunci, când am citit scrisoarea, mi-am dat seama ce mare nedreptate făptuisem. Şi cum, fără să vreau, pusesem umărul la înfundarea unui nepot al acarului Păun. Cu benzina, văzusem cum stătuseră lucrurile. Iar povestea cu violul avea și ea premise tulburi: Ciobotea se încurcase cu o plesnitoare de la protecția muncii, despre care toată lumea ştia că era deranjată la mansardă. Loto însuşi îmi spusese de nu ştiu câte ori:
— E lucrul dracului, bă! Asta ameninţă că se-aruncă sub tren. Dacă o las, îmi face bucata... Mi-e şi milă de ea, m-am şi săturat. îmi vine să-mi iau lumea în cap...
Căzătura era nepoata secretarului de partid pe combinat și de-aici tot ghinionul. După scrisoarea lui Radu, câteva zile n-am fost bun de nimic. îmi venea mereu în minte felul cum se prezentase Ciobotea încă de la început:
— Femeile şi loteria sunt pasiunile mele...
Aşa mai trăsese el, săracul, un loz necâștigător, ajutat de ignoranța mea. Apără-mă, Doamne, de prieteni...
în holul miliţiei mi-a fost dat să înţeleg cum nu se putea mai bine sensul acestui proverb. Mă îndreptam spre cabina tablagiului de serviciu când, prin cadrul unei uşi l-am zărit pe Ors, în pufoaică și cizme de cauciuc, trecând la fel de duios ca domnişoara Anastasia.

— Ors, Ors! Ce-i cu tine aici ? - am strigat aproape fără să vreau.

Privirea lui a intersectat-o pe a mea, dar o mână hotărâtă m-a apucat de braţ:

— îl cunoaşteţi deci pe tovarăşul. Poftiţi cu mine!

Le căzusem în plasă mai uşor decât un gâscan. L-am urmat pe civilul ai cărui pantofi cu blacheuri sunau pe holuri şi pe trepte cum nu se putea mai prietenos. Ne întâmpinau mereu uşi închise. Civilul se posta ostentativ cu spatele la mine, ridica receptorul unui telefon, plasat invariabil pe o consolă şi forma un număr fermecat: Sesam, deschide-te! în spatele meu, fiecare uşă ţăcănea imediat, iar recuplarea electromagneţilor nu-mi lăsa vreo speranţă. De-acolo aveam să scap numai dacă individul din faţa mea avea chef să mă lase.

în cele din urmă, miliţianul a descuiat uşa unei încăperi, m-a poftit să iau loc, iar el s-a aşezat de cealaltă parte a biroului.

— Ce-aţi făcut în ziua de vineri, acum două săptămâni ? - mă luă el fără să mă lase să-mi trag sufletul.

Ce mai întrebare! Câţi oameni pot să spună aşa, de-odată, ce-au făcut într-o zi care o depăşeşte pe cea de alaltăieri ? Am recunoscut cu sinceritate, uşurat că nu era vorba de soba lui Argint:

— Nu ştiu.

— încercaţi să vă amintiţi! - clătină el din cap, ca un profesor dezamăgit de neştiinţa elevului scos la tablă.

Am încercat. Dar să fiu al dracului dacă-mi venea altceva în minte decât maiorul Rada, cum îi căra pumni în cap şi—1 îngenunchea cu nasul în pişat pe beţivul care avusese nefericita idee de a se uşura în gangul din spatele porţii noastre, taman când se întorcea el de la serviciu.

— Nu ştiu. Nu-mi amintesc.

— Hai, tovarăşe! Eşti inginer! Om cu memorie exersată... Să te ajut: ai auzit de vreo spargere ?

Deşi apucase să mă tutuiască întocmai ca pe un delincvent, m-am luminat la faţă:
— Aha, e vorba de familia Tosici. Stevo Tosici.
— Vedeţi că ştiţi! - se lumină şi el, trecând din nou în registrul politicos.
Se întoarse şi luă de pe raft un formular tip, cu titlu mare şi negru, ca de necrolog: DECLARAŢIE. îl aşeză în faţa lui, apoi scoase din buzunarul de la piept un pix:
— Am să consemnez tot ce aveţi de spus. La sfârşit, veţi citi şi veţi semna. Asta-i procedura.
— Păi de ce ? Ştiu să scriu...
— Ei, tovarăşe, dacă ar fi aşa de simplu! Noi avem termeni, expresii... Ce, crezi că eu mă pricep la ingineria aia a dumitale, plină de fiare, macarale şi motoare ? Tot aşa şi dumneata...
„Plină de fiare e miliţia asta a voastră" mi-a trecut prin cap dar, spre binele meu, am tăcut.
— Numele şi pronumele?... Vârsta?... Ocupaţia?... Locul de muncă?...
Individul consemna rapid şi, spre surprinderea mea, avea scrisul destul de exersat.
— Astăzi, data, subsemnatul declar şi susţin următoarele!
„Declar şi susţin, hm. Da, într-adevăr aveţi expresii stas" am zâmbit binevoitor:
— Nu vă supăraţi: cu sau fără voie, eu m-am prezentat. Cu cine am onoarea ?
— Tovarăşul maior - mi-a răspuns el sec şi a reluat - în data de, între orele...
— ...Şapte treizeci şi cinşpe treizeci am fost la serviciu, pe platforma uzinei de apă grea - am continuat eu, în timp ce maiorul îşi făcea tema sârguincios.
— De la ora...
— ...M-am aflat în barul Stadion, zis şi „La Unşpemetru", unde am consumat circa trei sute mililitri...

— ...Grame...
— ...Mililitri, tovarăşe maior, e chestie de densitate. De votcă Stolichnaia, în compania lui Brujan Ovidiu, muncitor, Câtu Constantin, maistru...
— Bei cu muncitorii, tovarăşe ?
— Da, dar numai în timpul liber.
— Nu faci bine! Ştii la câte chestii nasoale poate să ducă asta?
— Ştiu, însă nu cred că anturajul în care-mi petrec timpul liber face obiectul...
— Face, tovarăşe, face! Noi trebuie să cunoaştem temeinic oamenii, să schiţăm profilul moral al infractorului...
— Mă consideraţi infractor ? - m-am foit neliniştit pe scaun.
— Nu, nu. Nici vorbă. Să continuăm: când a apărut în bar tovarăşul reţinut de noi ?
— La un moment dat. Nu-mi amintesc ora", dar destul de repede după ce-am ajuns acolo. El ne-a spus despre spargerea de la familia Tosici.
— De unde ştia ?
— Nu cunosc, dar bănuiesc că din şantier. Zvonurile astea se răspândesc urgent.
— Ce părere aveţi despre el ? Ce profil moral are ?
Am tăcut, iar tovarăşul maior consemna încă răspunsul dinainte. Şi de fapt ce puteam să-i spun unui ofiţer de la urmărire penală despre cel mai bun prieten al meu ? Că o prietenie înseamnă gânduri, vise şi complicităţi intuite şi trăite. Zile şi nopţi de tăceri şi vorbe răzleţe. Cântatul la trombon pe calea ferată, la ora la care maiorii de miliţie, subalternii şi şefii lor ne pot aresta pentru tulburarea liniştii publice. A liniştii publice şi nu a celei interioare.
Am fost lamentabil, Prinţese
— E un element... adică un om... bun. în facultate, a învăţat bine, iar ca inginer îşi face competent meseria... şi nu lipseşte niciodată de la serviciu...

— Ştiaţi că e şi hoţ ?! - îmi taie tovarăşul maior bălăcăreala.
— E o afirmaţie pe care trebuie s-o dovediţi! - aproape am strigat eu.
— Avem dovezi clare.
— Nu cred. Nu cred nimic!
Urmaşul lui Torquemada trase de sub birou un dosar, îmi aşeză în faţă o fotografie şi o declaraţie dată de mâna unui copil pe o filă de caiet cu linii oblice, pentru clasa întâi. Poza am recunoscut-o fără greutate. Era cu noi toţi colegii din ultimul an de facultate, la depănuşat porumb. Avea un X în dreptul lui Ors. Am aruncat o privire şi pe cele câteva rânduri ale „declaraţiei":
„Susenatu Prăsilă Otavian am ot anii şi declar că omu la care am pus ies lam văzut cu covoru în cârcă. Pe alţi di poză nui cunoc."
— Ei, ce zici tovarăşe ? - făcu triumfător maiorul.
— Astea nu-s dovezi. Copilul putea să ne arate pe mine, pe Tosici, că suntem şi noi acolo, sau pe altcineva, adică pe oricine! Şi pe urmă e minor. Şi putea să mintă. E singura declaraţie din dosar ?
— Nu te priveşte pe dumneata! La nevoie, cerem dispensă în instanţă. De fapt pierdem vremea. Am mandat de percheziţie la dumneata
— La mine acasă ? - m-a pufnit râsul. O să terminaţi mult mai repede decât credeţi.
— Da ? Mai vedem noi. Citeşte declaraţia, semneaz-o şi să mergem.
Am citit cu atenţie şi am semnat pentru că tovarăşul maior, ca un meseriaş ce era, nu denaturase cu nimic vorbele mele.
Afară, aştepta o dubă teveu, de culoare albastră. Maiorul s-a aşezat în faţă, lângă şofer, iar pe mine m-au expediat pe băncile de lemn din spate. După ce era să le sparg duba cu

capul la viraje, am fost ajutat prieteneşte de plutonierul-şofer să mă dau jos în faţa blocului.
Vecinii, adunaţi ca din întâmplare, ne-au făcut loc respectuos, tovarăşului maior, mie şi plutonierului care mă ducea de braţ cu tandreţe. Am urcat sub privire lor nelămurite şi am deschis uşa larg:
— Poftiţi! Sunteţi invitaţii mei, domnilor!
Au rămas în prag, stupefiaţi. Percheziţia se putea efectua fără nici un efort dintr-o singură privire. Camera mare, cu desăvârşire goală, în bucătărie, o masă, două scaune, un aragaz şi un dulap, în camera mică aeroterma, patul pliant şi sacul de dormit.
— Cum, aici locuieşti dumneata ? - făcu maiorul, clipind des, ca după un pumn între ochi.
— Da, dom'le!
— Şi eşti inginer ? Cu funcţie de răspundere ?
— După cum bine ştiţi.
— Păi de ce stai în condiţiile astea ? Nu primeşti salar ?
— Ba da. Dar îl dau pe tot la navetă, că am familia la Timişoara. Şi nici nu vreau să rămân în oraşul ăsta de căcat.
Remarca mea păru să treacă neobservată.
— Şi de ce nu ne-ai spus că n-avem ce percheziţie să facem ? Ce, dumneata crezi că suntem la cheremul dumitale ? Că avem timp de plimbări ?... Semnează te rog aici şi sănătate! Dacă afli ceva în legătură cu furtul de la Tosici, să ne informezi...
Miliţienii au făcut stânga împrejur, au tropăit grăbit până în stradă şi s-au chinuit destul să-şi pornească rabla. Când în sfârşit au plecat, mi-am pus la încălzit un rest de ghiveci dintr-un borcan şi m-am trezit zâmbind:
„Dă-mi tăticule şi mie
O lopată şi-o mistrie,
Cu mânuţele-amândouă
Am să fac o ţară nouă"...

După miezul nopţii, am auzit soneria. M-am ridicat din pat destul de buimac şi am deschis. Era Ors, tot în pufoaică şi tot cu cizmele de gumă în picioare.
— Ţi-au dat drumul, bă ? Am auzit că te-au luat din şantier cu cătuşele.
— Da. Dar puţin îmi pasă. A murit tata.

PE ULTIMA TREAPTĂ a scării nu m-am împiedicat de porcul lui nea Costică, ci de fata lui Stamboală.
— Domnu' inginer - a scâncit ea -, ştiţi, m-a trimis mama după bidon. Ati uitat să ni-l dati înapoi si avem nevoie de el...
— La ora asta, măi fată ?... Cine dracu' te-a pus să te trezeşti aşa, cu noaptea în cap ?
— E zor mare. Frate-meu trebuie să ducă vin la colonel. E botezul lu' nepo-su. Şi n-avem vase destule.
— Just! - am mustăcit eu pe întuneric, fiindcă becurile puse de mine pe scară în urmă cu numai două zile dispăruseră iarăşi.
M-am întors însoţit de fata lui Stamboală, am descuiat şi i-am dat bidonul.
— Am stat mult aseară pe-aici, domnu' inginer. Da' când am văzut miliţia... S-a întâmplat ceva?
— Nimic. Erau nişte prieteni. Ne jucam de-a hoţii şi vardiştii.

Am încuiat uşa şi, ca din întâmplare, m-am lovit de ea:
— Dacă se poate, aş mai avea o rugăminte - îmi spuse în şoaptă.
— O rugăminte ? — am împins-o uşor. Ce rugăminte ?
— Să-mi găsiţi de lucru. Fac orice, numai să plec de-acasă. Mereu am caterinci cu mama. Nu ne ajung banii de nici un fel... şi cine să ne ajute ? La frate-miu, la armată, nu angajează fete nici măcar la bucătărie. M-am rugat şi de el.
— Cum te cheamă pe tine ? - am realizat eu că habar n-aveam cu cine stăteam de vorbă.
— Camelia. Camelia Frâncu. Tatăl meu bun a murit când aveam trei ani. S-a îmbătat şi a căzut sub tractor. Pe tatăl de-al doilea îl plâng însă mereu. M-a crescut ca pe fiica lui... Doamne, cum s-a prăpădit!
— Bine, Camelia! Plec că pierd autobuzul. Să văd ce pot face. Nu-ţi promit nimic, dar încerc... Ce pregătire ai?
— Am terminat anul trecut liceul de mecanică. Nu ştiu mare lucru, dar pot să învăţ. Orice, vă rog! Femeie de serviciu, muncitoare necalificată, orice. Să nu mai stau acasă, că înnebunesc...
A rămas în urmă, vorbind de una singură. O dimineaţă tulbure amesteca lumina mahmură, abia licărind prin bălţi aproape îngheţate, cu gândurile mele. Deci idealul fetei lui Stamboală era să ajungă femeie de serviciu, în şantier. S-o fută şefii pe birouri şi subalternii prin closete, de cum se va fi aplecat să golească coşurile de gunoi sau să şurluiască prin cabine. Doamne, Prinţeso, ce milă molfăiam între dinţi, împreună cu nodurile din gât. Şi cu privirea fetei aceleia, fără şanse în viaţă. Urcau unul după altul ca atunci când te abţii să borăşti. Frânturi din viitorul ei zburătăceau aproape reflectate de noroiul subţire. înghesuită şi mozolită prin cotloane, pipăită în chiloţi, linsă pe faţă şi pe buze de inşi nebărbieriţi, duhnind a băutură înghiţită cu o seară înainte. Apoi, ca despăgubire, trăgând de manetele vreunui pod rulant sau

ale vreunei macarale şi strigându-mi din înalturi, la fel ca nenorocitul ce ridicase prefabricate la turnurile de răcire:
— De, dom' inginer, dacă nu ţi-a plăcut cartea... Stai în ploaie acu şi te milogeşti de mine!
Şi încă o vedeam ca pe mă-sa, măritată cu vreun şofer cu copii din altă căsătorie, trăind din bani puţini, chiar dacă, adevărat miracol, omul cu pricina nu apuca darul beției, al barbutului, ori al filcăilor. Şi-apoi, cu părul alb, crescând copiii din flori ai fetei fugite de-acasă după vreun benzinar ca al Anastasiei. Care, la rândul lui, nu va fi putut să-şi părăsească familia. Fiindcă nevastă-sa nici nu va fi ştiut de acea legătură sau, ştiind, își va fi înghiţit zilnic lacrimile odată cu supa, din prea multă dragoste de mamă.
Iar anotimpurile se vor fi aşezat unul peste altul, ca filele acestei scrisori, fără ca ea, Camelia, sau ea, Anastasia, sau ea, alta, să întrebe de ce se scutură toamna frunzele din copaci sau de ce Evita Peron a cântat cândva Don 't cry for me, Argentina.
Şi astfel viaţa, propria viaţă, va fi rămas prilej de lacrimi la filme vechi, abătută între coşniţa zilnică niciodată plină, mirosul de ceapă prăjită din bucătăria familiei şi cel de friptură din bucătăria vecinului de la doi. De meserie chelner. Sau miliţian. Sau securist.
Don't cry for me, Argentina. Cum aş fi putut eu, Prinţeso, s-o smulg din destinul ei ? Luserii au amintiri perpetue şi o singură dragoste adevărată: sticla.
Aproape de staţia de autobuz, am ajuns-o din urmă pe Mara Tosici. Din trei paşi am fost în spatele ei, am întins mâna şi, prinzând-o de guler, am întors-o cu faţa spre mine. Nenorocita tremura de parcă aş fi vrut s-o violez. Eu însă eram calm, ca ochiul furtunii:
— Nici nu ştiţi ce-aţi pierdut, tu şi prostul cu care trăieşti şi te suportă. Mult mai mult decât un covor, un aragaz şi

nişte mobilă. Voi aţi vrut să fim duşmani. Şi-acum du-te dracului la muncă!
Până m-am încumetat să plec în şantier, am fumat un snop de ţigări privind autobuze din ce în ce mai goale cum deschideau şi închideau uşile în staţie.

33

INSTALAŢIA DE POMPARE începuse să arate altfel decât ştioalna de la Călugăreni, în care bătrânul codoş Sinan îşi pierduse ultimii dinţi: băieţii trecuseră la vopsea. O diluau cu foarte mult toluen, ca să le rămână şi lor ceva şi, cu răbdare, o întindeau peste carcasele pompelor şi cele ale motoarelor, peste ţevi şi robineţi. Toluenul era însă şi el la mare căutare fiindcă înlocuia cu deplin succes benzina aşa că, în cele din urmă, dracul ştie cu ce o lungeau de putea aşa de urât. Mirosul ăsta de vopsea amestecată cu nu ştiu ce nu-l acoperea însă pe cel de pământ reavăn din care colţul ierbii stătea gata să ţâşnească. Zăpada se cam dusese, un pui de vânt zbicea noroiul şi făcea bălţile să tremure, iar gândul de a te descheia la pufoaică devenea năbădăios. Asta cu toate că seara, soba lui nea Argint, dată cu bronz auriu, că de-ăla făcuse rost, mai înghiţea câte o bucată de traversă.

— Domnule inginer, vă rog ca, prin prezenţa domniei voastre, să onoraţi ziua soţiei mele - îşi dădu Mihai-Olaru

Viorel coiful de hârtie pe spate. E un eveniment important: tocmai ne-am împăcat.
— Vin şi eu! - sări cu gura Mură, electromecanicul, strângând în şuruburi un motor gata făţuit.
— Ce să cauţi tu cu lumea fină, ghiolbane ? Pe şefu' îl prezint frumos: domnu' inginer cutare, specialist în cutare şi cutare. Pe tine cum să te prezint: Mură ? Pe urmă te mai şi îmbeţi, te iei de lume sau îmi strici covorul. Las' că te ştiu eu!
Cu câtăva vreme în urmă, când tocmai voiam să-i tai o zi din pontaj fiindcă lipsise fără să dea măcar un telefon, Olaru îmi spuse pe un ton plângăreţ:
— Asta mi-ar mai lipsi, şefu'! Ştiţi că am mustrare scrisă de când l-am bătut pe prostul ăla de Zahana de la investiţii... Dacă mă daţi nemotivat, o să mă pună Păru pe liber. Vă rog frumos! Nu zic să mă pontaţi, că lumea e rea şi nu ştiţi cine vă toarnă, da' treceţi-mă învoit. Vă promit că stau peste program fără să cârâi de câte ori aveţi nevoie de mine. Să-mi crească un coi în talpă, dacă vă mint!
Haimanaua avea stil. îl faci pe şef să râdă, câştigi partida. De-asta zâmbea şi el mieros, frământându-şi şapca în mâini.
— Da' să vă povestesc ce mi s-a întâmplat. Ca să mă înţelegeţi. Şi să nu vă pară rău că m-aţi ajutat - a continuat el, de parcă îi şi promisesem că nu-i tai ziua chiulită. Ştiţi, nevastă-mea e studentă la Bucureşti, la drept, şi vine pe-acasă cum apucă. Şi eu am dat la teatru de vreo trei ori, da' n-a fost chip să mă lipesc, deşi ideea nu m-a părăsit. Prin mai o să-mi iau concediu fără plată, bag şi vreun medical cu internare, că ştiu la cine să mă duc ca de-acasă şi fuga la Bucale, să mă pregătesc cu Colea Răutu. E văr cu mama şi nu ia pielea de pe mine. Sper să mă ajute Dumnezeu ca să mă văd odată student...
— Lasă abureala! Dacă te duci iar la plesneală, ai să priveşti toată viaţa teatru de la cucurigu. Sau târând decoruri ca maşinist, că la asta jur că te pricepi. îţi semnez fără să clipesc,

dacă-ţi cer ăia recomandare de la vechiul loc de muncă! - m-am lăsat eu prins în povestea lui.
— Faceţi mişto de mine, domnu' inginer! Da' lasă că vine ea vremea. Afişe cât portretele lu' Ceaşcă la defilări: Livada de vişini cu Vio Mihai-Olaru... Şi, peste, benzi în diagonală: pentru următoarele trei spectacole nu mai sunt bilete...
— Livada de pruni, bă Mihai, nu cea de vişini! Hai, spune de ce n-ai venit ieri la muncă. Da-ţi promit: dacă nu ţine, îţi cauţi de lucru tot aşa, cu şapca în mână, pe la ăştia cu şantierele !
— Da, şefu' - se resemna el dintr-odată. Capul face, curul trage... Să vă zic: acu două luni veneam de la nevastă-mea şi m-a dat jos un hain de naş la Craiova, că bilet, canei. îi lăsasem ei tot mălaiul. Fiindcă n-aveam ce face până la personalul de Severin, am băut un suc. Lângă mine, o fătucă fragedă, domnu' inginer şi bunăăă... Să-i bei apă din pizdă, nu alta! Dumneavoastră, mă ştiţi... Băiat salon, cu fraze de dicţionar, îi arunc o poantă-două şi văd că ţine. Mai dau o dumă din mine, ea ha, ha, ha şi-o iau de mână. O întreb de unde vine, încotro se duce şi care-i viaţa ei. Era din Castranova, şefu', venea de-acasă la profesională, în Craiova. Atunci îi spun: „Ţi-ar strica o vacanţă de vreo săptămână pe la Severin ?" Ea-mi răspunde: „Pe dracu', însă trebuie s-o iau şi pe mamaie. Stau la ea şi dacă lipsesc, se îngrijorează şi-o să-l cheme pe tata." „Perfect", zic. „E loc şi pentru bunica, adu-o cu tine!"
— Ce-are una cu alta, măi băiatule ? Tu ai lipsit ieri şi-mi povesteşti de pe vremea lui Pazvante Chioru!
— Aveţi răbdare, că rezultă!... Gagioala o taie după mă-sa mare, iar eu îmi văd de treabă, gândindu-mă cum îmi alungasem plictiseala între două trenuri. Până la urmă tot o înghesuisem într-un stâlp de peron şi-o luasem la pipăit pe sub fustă şi prin pulover de sâsâia ca un şarpe d-ăl veninos rău... între timp, mă urcasem în personal, că-l trăseseră în gară şi,

om cu capul pe umeri, îmi spuneam c-o fi având baba atâta minte să-i tragă două palme şi s-o pună la colţ. Când colo, ce să vezi: tipa de mână cu mamaie, care-i senilă rău.
Le fac semn, urcă lângă mine împreună cu baba, apoi îmi întinde un bilet. Asta m-a înmuiat de tot. Intre două mozoluri, îi povestisem că sunt student sărac, la fără frecvenţă, cu banii aruncaţi pe drumuri şi la profesori şi cu o leafă de căcat în şantierul de la apă grea...
— De nevastă-ta n-ai pomenit ? — am încercat să-l întărât şi mai mult.
— Iar mă luaţi la mişto!... Una peste alta, le-am adus pe amândouă la Severin, la mine în apartament. A fost ca-n pampas : baba făcea piaţa şi gătea, nepoată-si i-o puneam în fiecare noapte şi de multe ori şi ziua, că săraca mamaie nu auzea nimic... Şi mă lucra puştoaica, îl avea pe dracul între buci şi se rupea şi ea în figuri de ziceam că vine sfârşitul lumii...
Ei, după o lună jumate, ce să fac ? Se apropia vacanţa de iarnă. Nevastă-mea, săraca, de-abia apuca să vină pe-acasă. Aşa că într-o seară m-am îmbătat criţă la Unşpemetru şi mi-am luat inima-n dinţi. Vă jur, nu mi-a fost deloc uşor. Da' i-am tras gagicii un toc de bătaie de-a sărit mamaie pe la ferestre ţipând după ajutor.
Nici nu ştiu cum a apucat nenorocita s-o ia din loc, numai cu ce avea pe ea, că de-atunci nici n-am mai văzut-o... S-a aciuat la Mură, a stat şi pe la el vreo săptămână, da' tâmpitul s-a îndrăgostit de ea. Vrea s-o ia de nevastă. S-a dus şi la ta-su' s-o ceară duminica trecută.
— Vezi ceva rău în asta ? - m-am scărpinat eu cu băţul de chibrit ars în ureche, după ce mi-am aprins o ţigară.
— Păi, e. Abia după ce-am cărat-o pe babă cu tot calabalâcul înapoi la Craiova, că se jeluia săraca după nepoată-sa ca după mort, a început să mă usture când mă pişam. De-aşa durere n-am mai putut şi m-am dus la un doctor care mi-e

prieten. Iar ăla m-a trimis urgent la venerice, fiindcă bagaboanta dracului mă umpluse de sculament.
M-am înecat cu fumul ţigării şi-am început să tuşesc violent:
— Şi Mură ? - am întrebat în plin acces.
— Şi Mură. De-aia v-am spus că e tâmpit. La cât o mănâncă pe-asta în pizdă, o să-i pună coarne de cerb carpatin. Trofeu de expoziţii mondiale, nu alta.
— Păi şi nevastă-ta ? Ce-a avut de spus ? - mi-am revenit cu greu, respirând astmatic.
— Aici e aici, şefu'. Oricât am trecut eu de repede pe canamicină de patru ori pe zi, tot nu m-am înzdrăvenit până la vacanţă. Ştiţi, săraca, nu ne văzuserăm de două luni... Nu vă închipuiţi prin ce-am trecut. A trebuit să fac pe supăratul, să-i zic că am dovezi clare cum mă înşeală pe la Bucureşti, ba chiar să-i trag şi ei vreo câţiva dupaci. Habar n-aveţi ce greu mi-a fost aşa, pe trezie, fiindcă nu puteam să beau nimic din cauza tratamentului... Da' cum s-o îmbolnăvesc, cum să-mi bat joc de ea?... O iubesc ca pe ochii din cap! S-a luat cu boarfe, cu tot şi-a plecat la mă-sa, la Orşova. Am plâns atunci o seară întreagă de necazul ăsta al meu...
— N-a aflat, vrei să spui ?
— Defel! Am avut grijă să spun tuturor că-i bat bine şi-i scuip în gură dacă-mi sparg căsnicia... Bine, nu e cazul dumneavoastră, şefu'. Sunteţi prea domn ca să băgaţi un amărât în căcat.
De-asta v-am rugat să mă iertaţi. Tocmai am terminat tratamentul şi-am fost ieri să-i spăl picioarele în lacrimi, ca Isus Mariei-Magdalena. A dat Bunul Dumnezeu s-o aduc acasă, că de-atâta supărare nici la facultate n-a vrut să se mai întoar-
Pagubă-n ciuperci, o să plece luni. Acum suntem
iar turturele pe sârma noastră de telegraf... Aşa-i că n-o să-mi tăiaţi ziua, domnu' inginer ? Vă rog frumos!

34

ÎNCĂ DIN PRAG, nevasta lui Mihai-Olaru Viorel s-a atârnat de gâtul meu de parcă nu ne mai întâlniserăm de cine ştie când. Sindromul deja-vu:

„Moare câte puţin
cel ce nu vrea să se schimbe,
cel ce nu vorbeşte cu oamenii pe care nu-i cunoaşte,
cel ce-şi petrece zilele detestând ploaia care nu se mai sfârşeşte"

spune Pablo Neruda în poemul rămas pe meşina din cutia violei.

Probabil îţi aminteşti, Prinţeso. Dacă nu, îţi doresc asta tot aşa cum, pupat pe amândoi obrajii de nevasta lui Olani, cea legiuită, m-a străfulgerat imaginea ta în mulţimea de femei estivale care mi se fereau din drum.

Ochelari răsfrângându-mi gândurile ca pe nişte raze imposibil de luat în răspăr, altfel decât cu ochii închişi şi umezi. Zgomotele străzii, produse cândva în serie pentru tot restul vieţii, mă însoţeau în devălmăşie. Dar eu purtam prin

lume veşnicia clipei aceloraşi semnale sonore, ajunse până la noi din străfundurile unui ev plin de miracole, ca un beatles vechi de când lumea.

— Bine aţi venit, domnule inginer, în micul nostru paradis ! - mă întâmpină cu plecăciune voit subalternă operatorul chimist de circumstanţă şi de circotecă.

— Bine te-am găsit acasă şi nu în altă parte! - i-am zâmbit naiv, în timp ce scoteam din buzunarul hanoracului două perechi de ochelari de soare, procurate pe post de cadou de la un tarabagiu sârb din piaţa Crihala.

— O, dar nu trebuia să vă formalizaţi, să cheltuiţi pentru noi! - se prefăcu Olaru a nu pricepe.

Nu mă formalizam deloc şi nici nu cheltuisem mare lucru:

— Moi curăţ! - mormăise sârbul, semn că sperase la preţ mai bun în extrasezon.

Cum ar fi fost să mă prezint însă la o astfel de chermeză simandicoasă însoţind o sticlă de băutură, sau o rudă de salam cu soia, pe care tot eu le-aş fi consumat în timpul petrecerii ?

Cât despre doctorii, inginerii şi avocaţii prezenţi la eveniment, erau de faţă: Mişu Ciolan, Băleanu, Coravu, Cucu şi Graure zâmbindu-mi cu priviri lăcrimoase, scăldate din plin în bitter şi votcă.

De lângă fereastră m-au întâmpinat totuşi cu răcnete frăţeşti Doru Stancu şi Nelu Căţoiu, avocatul, primul venit de la Bucureşti cu raportul lunar, iar celălalt după cartea de muncă, în urma unui transfer pe şest la procuratura din Motru. Cică ar fi dat concurs şi ar fi reuşit. împreună cu tac-su, ciobanul şi cele cinci sute de oi ale lor.

Mihai-Olaru Viorel minţise prin omisiune. De undeva, de lângă uşa debaralei, mă privea Camelia lui Stamboală. Şi jur că n-am băgat-o în seamă până în clipa când, la primul pahar, am văzut-o cum întorcea capul de parcă ar fi asistat la o nelegiuire.

M-am tras lângă masa încărcată cu bunătăţi: pâine prăjită, unsă cu untură, felii de slănină şi telemea aşezate alternativ pe un platou, printre sferturi de ceapă şi căţei de usturoi. Până să mă înfrupt, a început şi programul artistic. Băleanu la mandolină, Coravu la chitară, viitorul actor la un taburet şi păsările ciripind cu glas fermecător.

— Mai repetaţi, băieţi - le-am tăiat eu elanul Lordului John, căci melosul cenaclist al lui Vintilă era pus în valoare de nişte corigenţi pe toamnă, ameninţaţi cu repetenţia.

— Ce, dom' inginer, nu vă place muzica ?

— Ba da. Dar nu asta cântată de voi - am băgat în gură deodată slănină, ceapă şi brânză.

— Ei, şefu' are alte gusturi - punctă femeia cu studii în drept. Să punem la casetofon. Avem Boney M, Rod Stewart, Angela Similea, Ion Dolănescu...

— Rod Stewart! - a sărit Doru Stancu, în timp ce Nelu Căţoiu dădea aprobator din cap.

Tocmai când scotea Olaru caseta din cutie, s-a tăiat curentul. Partidul nu era de acord nici cu muzica decadentă a Occidentului, nici cu destrăbălările nocturne ale oamenilor muncii, acoperite apoi la serviciu prin cine ştie ce scuze fanteziste.

— Mari, adu lampa din bucătărie - hotărî stăpânul casei. Dacă hipiotul ăsta nu ne mai poate delecta cu răcnetele lui, va trebui să mai acordăm o şansă artiştilor în devenire.

— Bă, tu habar n-ai ce-a fost mişcarea hippy - se auzi de undeva vocea supărată a procurorului Căţoiu. Şi nici de Flower Power nu cred să fi auzit ceva...

— Da' de ce să nu fi auzit, domnu' Nelu, mă credeţi aşa de prost ? - miorlăi din întuneric candidatul la artă dramatică.

— Dacă auzeai cu adevărat, nu ce s-a scris la noi prin Scânteia Tineretului, te dădeau afară de la şcoala primară, iar lui taică-tău îi aruncai chiftele cu praştia!... Aia a fost o revoluţie adevărată, măi băiatule! O revoluţie în stare să strân-

gă milioane de tineri la un loc. Milioane de oameni care să protesteze prin a nu face nimic, prin a nu zice nimic. Care să cânte fără încetare în parcuri, sau pe treptele instituţiilor ca să agreseze vizual bunul-simţ al cetăţeanului integru, fără datorii morale...

Nu-ţi dai seama, mă Viorele, ce chestie periculoasă e asta ? La Paris, în şaişnouă, studenţii erau cât pe-aci să răstoarne regimul... Iar Rod Stewart ăsta al tău n-are nici o legătură cu hippy - încheie de frică Nelu Căţoiu, fiindcă se făcuse prea multă linişte.

Momentul a fost salvat de apariţia nevestei lui Olaru, pe post de vestală, cu felinarul în mâini:

— Ce bine! - remarcă magazionerul Ciolan - acum vedem să turnăm în pahare!

Cât ai clipi, menestrelii atacară o piesă din repertoriul propriu. Mandolaba lui Băleanu tiuia în tonuri înalte, acoperind strădaniile celorlalţi şi textul răcnit al cântării. Am dedus cu destulă greutate un fel de baladă cu o cămilă în deşert, sau cam aşa ceva.

Drama cărmlei a rămas până la urmă neelucidată. Simultan s-au pornit într-un ton mult mai grav bătăile în calorifer ale vecinilor, iar unul din blocul de alături a răcnit de la fereastră:

— Terminaţi bă, artiştii lu' peşte! Ce, nu vedeţi că nu e curent ?

S-a lăsat brusc o linişte de cavou. Am scurs ultimele picături dintr-o sticlă de votcă şi m-am mirat cum de reuşisem s-o topesc pe toată într-un timp atât de scurt.

— Mai e votcă ? - am îngânat eu.

— Este, şefu'! Ce dracu' să facem, decât să bem ? In frigul ăsta nici degetele nu ne ajută pe bareuri. Da' vă promit că, dacă soba aia a lu' Argint duduie, venim noi cu băutura şi punem de-o cântare, să stea motanul în mustăţi !...

Băleanu mi-a umplut paharul, iar eu n-am protestat. Pluteai cu viaţa mea în gheare, Prinţeso, precum pasărea Roc cu cârlanul răpit din turmă. Şi o purtai prin Tărâmul Celălalt, şi toate erau ca în ziua dintâi, ţipăt şi venire. Sau ca în cea de pe urmă, ţipăt şi plecare.

Prietenul Neruda mă lua de după umeri şi mă învăţa să-ţi şoptesc rugător:

„Vino cu un bărbat pe umeri!
Vino cu o sută de bărbaţi în plete!
Vino cu o mie de bărbaţi în suflet!
Vino ca un râu plin de înecaţi
care întâlneşte marea..."

Descântecul meu îţi deschide porţile sufletului, iubito. Dincolo de ele, ziua ta cea de pe urmă m-a trecut peste munte. Şi, de-atunci, clipele nopţii se macină între angrenajele ceasului, şi pulberea lor se cerne peste întinderea pustiei, ca o neguroasă şi învolburată depărtare.

— Vai, domnu' inginer, da' ştiţi că aveţi talent ? - mă gratula în aplauzele asistenţei amfitrioana Mari Mihai-Olaru.

Vorbisem în mine însumi cu voce tare şi era păcat: aveam talent, dar nu mai aveam băutură. Am făcut doar un semn şi Băleanu a sărit din nou. Apoi am privit în jur. Doru Stancu adormise cu capul pe un colţ al mesei, Căţoiu cu picioarele răşchirate. Păsările turnau vin pe masă, pe lângă pahare, înjurându-se ca în şantier. M-am ridicat cu greu, sprijinindu-mă de spătarul scaunului:

— Cine lipseşte mâine a belit puia! îi tai ziua cât ai clipi! - am decretat printre dinţi. Mergem. Stancu trebuie să ajungă dimineaţă la g 3,I"9,j Cel pleacă la Bucureşti. Mişule, Balene, care mă ajutaţi să-l ducem până la mine ?

Cei doi s-au executat ca şi cum am fi fost în timpul serviciului.

— Hai, bă Dorule, hai să facem nani! Hai că şi oamenii ăştia vor să se culce. Am băut, am mâncat, acum trebuie să plecăm - îl îndemnă blajin magazionerul Ciolan pe inginerul Stancu.
Cu un efort suprem, responsabilul cu fluxurile de producţie la imeghebe reuşi să se pună în picioare, ba chiar să-şi ia paltonul pe el şi geanta pe umăr fără prea mult ajutor.
— Domnule, eu zic să rămâneţi - încercă Viorel mai mult din politeţe. Dimineaţă, ne risipim care încotro. Noi toţi ăştia în şantier, domnu' inginer şi domnu' avocat pe la treburile lor. E simplu...
Nu era nici pe departe aşa. Stancu trebuia urcat obligatoriu în tren şi trimis la Bucureşti. De frica maică-si, o zdrahoană de coloneleasă din miliţie, bietul om ducea o existenţă dublă: acasă, uşă de biserică, în deplasare, uragan.
Cum se împlinea luna şi trebuia să vină la Severin cu raportul, o lua la rând, începând cu birtul Gării de Nord. Continua la vagonul-restaurant, apoi căutându-ne prin cârciumile din Severin şi pot să jur că nici unde nu bea mai puţin de o votcă mare sau o sticlă de vin. Duşurile de băutură se opreau ca prin farmec în seara dinaintea întoarcerii când, la protestele noastre, el ridica mâinile ca şi cum s-ar fi predat:
— Nu pot băieţi! Dacă mă simte mama, e dezastru!
— Mai bine să-ţi fie rău, decât să-ţi pară rău, bă Dorule!
— Data viitoare. Vă promit...
Iată că venise şi ziua amânată mereu. Stancu sărise calul şi ăsta era motivul pentru care voiam să-l culc în patul meu pliant. Să-l învelesc cu paltonul, iar eu să dorm pe jos, în sacul de dormit, lângă soba cea aurie a fraţilor Argint.
Am coborât scara blocului lovindu-ne de pereţi, de balustrade şi înjurând regimul în şoapte de beţivani, ceea ce avu darul să sporească fără doar şi poate dragostea locatarilor faţă de familia Olaru:

— Aveţi grijă cu Doru! Tineţi-l bine şi număraţi treptele. Intre intervale sunt întotdeauna opt! - am decretat eu, pentru că exersasem din plin urcatul şi coborâtul sinuos pe treptele socialismului domestic.
In stradă, am constatat că echipajului nostru şovăielnic i se alăturase şi fata defunctului Stamboală care, din respect, mergea la câţiva paşi în urmă. Drumul era însă presărat cu o mulţime de capcane greu de ocolit chiar la lumina zilei.
O clipă de neatenţie şi, în ciuda staturii sale, inginerul Stancu dispăru prin imersie totală într-o baltă de noroi adâncă până la genunchi.
— Săriţi, la el sunt sticlele! - răcni Ciolan ca din gură de şarpe, intervenind primul.
Până să ne dumirim şi noi din ce primejdie trebuia salvat Doru Stancu, acesta fusese deja adus pe linia de plutire de îndrăzneţul magazioner şi fata lui Stamboală. Nici n-o văzusem când şi cum trecuse. Am ajuns acasă odată cu energia electrică.
— Puterea sovietelor şi curentul, a spus marele Lenin! - cită din memorie electricianul Băleanu, cu mandolaba din bandulieră plină de noroi ca o balalaică model AK 43, demnă de tranşeele frontului doi ucrainean.
Abia atunci ne-am privit unii pe alţii. Arătam cu toţii ca partizanii vestitului Stanoev, acoperiţi de gloria lutului din adâncul pădurilor bieloruse.
— Ce dracu' facem cu ăsta ? — se impacientă Ciolan. Că noi trecem dimineaţă la pufoaică, da' pe Doru cum să-l suim în tren aşa ?
— încălzim apă şi-i facem baie - am şi pus eu termoplonjorul în funcţiune.
— Păi hainele ?
— îl băgăm în cadă îmbrăcat.
— îmbrăcat ?
— îmbrăcat şi încălţat.

— Şi-o să plece ud ? O să-l avem pe conştiinţă, domnu' inginer!
— Dacă e pe-aici un călcător, i le usuc eu până dimineaţă - încercă să se facă utilă fata lui Stamboală.
— Da' tu nu te duci, fă, acasă ? Ce-o să zică maică-ta când o afla că ţi-ai petrecut noaptea cu patru hăndrălăi ? - se arătă indignat magazionerul.
— Ce-ţi pasă, doar nu vrei să te însori cu ea! - i-o reteză cu flexul absolventa de liceu mecanic. Ştie că sunt la ziua doamnei Mari Olaru, s-o ajut la musafiri.
După o jumătate de oră, am constatat că timpul fugea prea repede, iar apa din cadă se încălzea prea încet. Prin vot unanim, mai puţin cel al inginerului Stancu Doru, care dormea întins în hol, s-a hotărât îmbăierea lui imediată, la o temperatură a apei cu puţin peste zece grade. Inginerul în cauză era însă atât de anesteziat încât, în afara unor proteste onomatopeice, s-a lăsat manevrat cu relativă uşurinţă.
L-am despuiat apoi cu toţii, l-am întins în pat şi, în lipsa unei pături, l-am învelit bine în covorul de iută luat de pe jos.
Paltonul lui, încheiat la toţi nasturii, degaja aburi groşi, îmbrăcând pe de-a întregul soba alimentată cu ultimele bucăţi de traversă din balcon. Camelia trecuse la rufe, uscâdu-le cu călcătorul direct pe cimentul bucătăriei.
— Eu am plecat, băieţi. La prima oră trebuie să bag motorină la utilaje. Dacă întârzii, stă tot şantierul şi mă dă Floroiu afară. De mata, dom' inginer, am să spun că faci inventarul pieselor de la apă recirculată, la mine în magazie. Aşteaptă de săptămâna trecută, da' nu te-ai învrednicit... Iar pe tine, bulangiule - îl împunse pe electrician cu degetul în piept -, cine să te caute dacă şef-tu e aici ?... Aveţi grijă la palton, să nu ia foc, că muriţi ca şobolanii, înecaţi în fum...
— Nici o grijă, nu mai sunt lemne!

Stancu sforăia de se cutremurau pereţii. Camelia continua să usuce rufe, iar Băleanu îşi ştergea atent mandolaba, după cuvenita baie.
— Şefu', eu zic să mai luăm un gât din traista Iu' inginerul ăsta! Că precis nu-i mai trebuie. Şi, dacă vrei, îţi cânt un blues de-al meu, original, de dai cu basca-n câini de supărare!
— Altă dată, Balene! E trecut de două şi ne punem iar clasa muncitoare în cap...
— Cum vrea muşchii tăi, şefu'. De-aseară te văzui cu curu-n sus - făcu dezamăgit compozitorul, turnând niscai votcă în pahare. îmi pare că ai ceva pe suflet. Că altfel ești băiat bun, da' apăsat.
Aşa era, Prinţeso. Ce licoare îmi puseseşi în sărutarea ta de pe urmă, ca numai chipul tău să rămână viu în mijlocul stâncii ?
Am deschis ochii sub lumina soarelui, urcat de câteva suliţe pe cer. Camera se învârtea cu mine ca un scrânciob decuplat de motor, la finalul cursei. Electricianul Băleanu dormea pe jos, învelit în şubă, lângă balalaică. Doru Stancu dispăruse împreună cu paltonul aproape uscat. Camelia lui Stamboală, vârâtă numai în chiloţi şi maiou lângă mine, în sacul de dormit, mă clătina încetişor de umăr:
— Domnu' inginer... Domnu' inginer... Astăzi nu mergi la serviciu ?...

— RIDICĂ HEBLUL!
— Să mai măsurăm o dată. Eu zic să nu le ardem pe toate. Intr-o săptămână-două, poate se usucă.
— Ţi se usucă ţie vrejul, Balene, dar motoarele astea tot ude rămân.
— Păi și-atunci ?
— Ridică heblul! Pe barba mea!
— Pe barba lu' tălică ? S-a făcut, şefu'!
Un vâjâit, apoi un fluierat ascuţit şi, la sfârşit, nimic. Fum urât mirositor, măturat rapid prin ferestrele deschise ale halei. Al șaptelea. Măcar ăsta învârtise câteva ture rotorul pompei. Era un pas înainte. Un pas mic pentru om, un salt uriaş pentru omenire, spusese parcă Neil Armstrong când pusese piciorul pe lună. Adică într-o împrejurare nu mult diferită.
— Următorul!
-Șefu'!
— Următorul, am spus!
— Şefu', n-ai milă ?

— Gura, Balene! Vrei să-ţi repet ?
— Nu, domnu' inginer!
— Atunci ridică heblul. Bă, Mură, tu apasă pe bumb! Şi vezi, fereşte în lături, că se arde şi ăsta!
Acelaşi vâjâit, acelaşi fluierat, acelaşi fum înecăcios. Am întors capul din cauza mirosului de cabluri arse. In spatele meu, ceata formată din Păsări şi alţi papagali, pe post de operatori chimişti, mecanici şi electromecanici se îmbrâncea rânjind ca la comedia cu ăl mai tare om din lume.
—Voi ce-mi staţi aşa, drogaţilor ? Ce vă lipseşte ?... Mâinile pe palan şi jos motoarele de pe socluri! Rânduiţi-le pe mijlocul halei. Executarea!
Cât ai clipi, echipajul trecu la treabă cu o hărnicie demnă de şlagărele lui George Grigoriu şi Temistocle Popa.
— Gata! Ştiţi ce aveţi de făcut. Când terminaţi, mă găsiţi în birou, să vă dau altceva de lucru. Olarule, tu răspunzi!
In aşa-zisul birou, am verificat încă o dată actele. Erau beton: procese-verbale de predare la montaj, documente de punere în funcţiune, tot. Semnate de competenţi, cu numele şi funcţiile trecute în clar. Ce mai conta că datele ziselor hârtii se abăteau puţin de la cruda realitate ?
Ideea nu fusese a mea, ci a inginerului şef. Păru îmi dăduse întâlnire pe coasta dinspre Răscoleşti, să admirăm împreună livezile gata să irumpă din muguri, către apele mereu tulburi ale Dunării. Cu sufletul plin de măreţia naturii, îmi şoptise:
— Arde-le la rând! Altă soluţie nu văd după ce-au zăcut atâta în apă. Pe urmă, facem comisie, constatăm şi-i chemăm pe ăia de la Electroputere. O să-i obligăm să ne dea motoare noi, că n-au cum să dovedească... Da' mucles, ai înţeles ?! Dacă răsuflă ceva, o înfundăm urât cu toţii. Vii la mine cu solicitarea scrisă pentru comisia de expertiză. După ce-ai îndeplinit misiunea...
Lipsea valiza cu manifeste ale Vulturului Brâncovenesc, despre care auzisem ceva, fără să ştiu prea bine ce.

îmi prindeam liniştit cu o agrafă hârtiile şi indigourile pentru a adresa cuvenita solicitare, când a sunat telefonul:

— Timişoara, tov inginer. Facultatea de chimie. Aştep-taţi să vă fac legătura.

„De ce să mă caute ? Diploma mi-am ridicat-o, datorii la bibliotecă n-am, uniforma de gărzi patriotice am predat-o. Cine ştie ce-o fi înţeles, dobitoaca. Mereu încurcă borcanele."

Până să mă dumiresc, mi-a reverberat în urechi vocea de neuitat a profesorului Lovenci:

— Ce mai faci, băiete ? Merge, merge ?

— Merge de parcă stă, dom' profesor!

— Ceva meserie ai mai învăţat tu pe-acolo ? Hă ? Că la facultate nu prea te-ai omorât...

— Mă străduiesc.

-Şi?

— Fără să mă laud, vă zic că până acum...

— Te cred. Şcoala noastră de ingineri e cea mai bună. Aşa a fost întotdeauna. Nu ne-a făcut de râs nici un absolvent. De-aia am stors untul din voi. Să-mi mulţumiţi fiecare, mai devreme, sau mai târziu...

— Cu ce vă pot fi de folos, dom' profesor? - m-am obrăznicit.

— Cu ce pot eu să-ţi fiu de folos, tovarăşe! Demarăm, aici la facultate, un program de cercetare în materie de apă grea. Am nevoie de un a toate ştiutor. Ia zi, eşti tu ăla ?

— Cred că da.

— Atunci, când ai drum pe-acasă, treci şi pe la catedră. Da' să nu-l faci de râs pe nen-tu Gelu, că el mi te-a reco-mandat. Ai auzit, mă ?

— Am auzit. Vreau să vă mulţumesc şi...

— De mulţamuri mi-e plin podul. Să vedem ce eşti în sta-re ! La bună vedere!

M-am prăbuşit pe scaun ca un boxer scos din pumni de gongul salvator. La materia lui Lovenci asudasem mult şi

bine, toamna târziu, când cădeau frunzele şi răcoarea mă înfiora. Omul şi examenul lui se bucurau de notorietatea lui Attila, biciul lui Dumnezeu: din două sute de studenţi, vreo sută cincizeci am ajuns la reexaminare, iar o sută au rămas repetenţi. O sută fix, de parcă profesorul ar fi avut de îndeplinit vreun plan trasat de eşaloanele superioare ale partidului. Ba chiar înmânându-mi carnetul înnobilat cu nota de trecere, îmi amintesc cum clătinase din cap:
— Dumneata nu spui rău, dar spui puţin... Te-am trecut totuşi...
Deşi pentru cinciul din carnet, pe care îl priveam din minut în minut, respirând adânc, învăţasem patruzeci şi două de zile.
Sentimentul îl trăiam cu aceeaşi intensitate în timp ce săream peste băltoace spre baraca lui Paru. Am ciocănit în uşă mai tare decât de obicei:
— Misiune îndeplinită, tov inginer-şef. Uitaţi aici hârtiile.
— Felicitări! - exultă el. Am să te propun luna asta la primă. Eşti tare, mă, şi dacă o ţii tot aşa...
— în loc de primă, daţi-mi mai bine o delegaţie de vreo două zile la Timişoara. Că prima şi-aşa o beau la cârciumă cu băieţii...
— Bă, tu umbli după transfer - m-a citit el ca pe maculatorul de educaţie cetăţenească. Eu zic să te gândeşti. Leafă şi perspective ca aici n-ai să găseşti niciunde în ţara asta. Eşti băiat deştept şi de obicei serios. Fiecare mai sărim calul câteodată. Ai să urci repede...
— M-am gândit de mult - am recunoscut eu motivul delegaţiei. Vreau să plec, dar vă rog, să nu afle Floroiu sau Popândan. Ăştia-mi pun iar beţe în roate şi de data asta e o treabă serioasă. Ar fi păcat s-o ratez.
— Păi cu fata lui Stamboală, cum rămâne ? Nu m-ai rugat tu să-i fac loc pe-aici ? Să vină luni după fişa de încadrare.

O dăm la personal, în locul lui Cheltuitoru. Că ăsta şi-a pus palma-n cur şi-a plecat. Aşa a rămas un loc liber.
Asta era! Cât de bine înţelegeam, Cheltuitorule, de ce-ţi făcuse nenorocitul ăla de Cihodaru zile fripte! Iţi vâna postul, nenorocitul!
„Curaj, Dane, învingătorii şi învinşii se aleg numai dintre cei cu suferinţa în suflet, iar restul contează doar la număr", am strivit eu între gânduri ultimul îndemn pentru un om pe care nu aveam să-l mai revăd.
— Ei, ce-ai amuţit aşa ?
— Mă gândeam cum să vă mulţumesc.
— Lasă, nu-i cazul. Mai bine să-ţi mulţumească fata asta ţie.
— Domnu' Păru, zău nu-i nimic între noi. Mi-am făcut şi eu puţin loc în cer cu o faptă bună. De-asta, o să vă iau alături pe covoraşul meu albastru...
— Bă, poetule! Deschide dracului vreunul uşa când îmi pupi mâna, şi-o băgăm pe mânecă. Ne cântă cât ai clipi că suntem poponari!
— Mă duc, dar nu mă uitaţi cu delegaţia. E urgent.
— Şi nici cu prima. Pleci mâine. La Facultatea de Chimie Industrială din Timişoara, zici ? Vino peste vreo două ore să-ţi iei banii de deplasare!... De luni ţi—1 dau la staţie pe inginerul Ciocârlan. Invaţă-l, fiindcă el rămâne în locul tău, dacă pleci.
— Las-o dracului, dom'le! Iar o pasăre ?!
— Ce pasăre, mă ? Nu ţi-e bine ?
— Cucu, Graure, Ciocârlan... Facem un stol, zău aşa!...
Ne-am despărţit râzând în hohote. In hală, cei nouă meşteri mari, calfe şi zidari rânduiseră motoarele şi, pe deasupra, făcuseră curăţenie ca în farmacie.
— Dom' inginer - mă luă Mihai-Olaru Viorel în primire -, o ştiţi pe-aia ? Nu-i nimic dacă nu se scoală, uite ce frumos atârnă! Păi futu-i mama mă-si, domnule, da' un motor n-a vrut să se ardă! N-a vrut şi gata! Vă rog să nu ne pedepsiţi pentru asta!

36
ORS PRIVEA CU TRISTEȚE peticul de hârtie pe care stătea scris NOTĂ DE TRANSFER.
— Ai scăpat deci. Şi pe noi cui ne laşi, belitule ?
— Ho, bă, ce ai ? Note de transfer i-am mai adus o căruţă lui Floroiu. Şi ? M-ai văzut plecat ?
— De data asta scapi, îți spun eu. Ce, se poate pune securistul ăsta împuţit cu academicianul Lovenci ?
— Nu mai cred nimic. Ştii bine că sunt un luser. Un credul care ia mereu pumni în cap.
I-am umflat hârtia din mână, am împăturit-o şi am băgat-o în buzunar. Un gest de dezamăgire aproape definitivă:
— Ai să vezi, Floroiu o să-mi râdă în nas şi tot n-o să semneze. Pun pariu... Dar ia zi: te-ai împăcat cu Stevo sau mănâncă unii căcat ?
-Da.
— Mă uit la tine ca la o gură de canal. îmi vine să scuip.

— Divorţează, bă. A părăsit-o pe Mara acum o săptămână. N-a luat cu el decât o valiză cu boarfe şi fotografiile pentru care ne-au târât ăia la miliţie.

Mi-am privit cizmele pline de noroi, Prinţeso. Am ridicat ochii și am văzut că Ors nu mai era lângă mine. Se pierduse în mulţimea de pufoaice din preajma unui tronson de coloană tocmai adus pe trailer, așa cum dispăruseși și tu ultima dată, pe bulevard, printre femeile cu ochelari de soare, despre care tocmai am povestit. Sau am avut intenția s-o fac, nu mai ţin minte.

Odată în gară, când eu plecam şi el nu, a ieşit valvârtej cu două halbe de bere din birt și a venit să le golim la scara vagonului. Lumea ne privea critic şi eu m-am supărat. Insă abia acum, după discuția cu sau fără Stevo, mi-am dat seama că adevărul putea să fie de partea lui. Şi că de fapt ne despărţea aceeaşi prăpastie care la un moment dat ne lăsase şi pe noi, Prinţeso, de-o parte și de alta a vieţii. Eu eram deci amatorul de genuni, eu prăbuşeam punţile.

Până la urmă rămânea exuberanţa halbelor băute pe scara trenului şi hotărârea mea de a nu ierta niciodată greşelile altora pe care eu nu avusesem ocazia să le săvârşesc.

M-am aşezat pe un braţ ruginit de macara şi mi-am aprins o ţigară. Aş fi băut ceva, dar nu eram omul sinecurilor. Cu mici excepţii. Iar reflexul ăsta crease deja un model existenţial. Construit cu migală din strădania deprinderilor cunoscute drept cei șapte ani de-acasă, din legendele absurdului, gen Tristan şi Isolda, din poveştile fraţilor Grimm, sau ale conaţionalului Petre Ispirescu, din romane eroice, erotice, istorice, sau staliniste.

Şi cred că aruncând ţigara şi ridicându-mă de pe ferotania inutilă ca orice victorie a socialismului, am lăsat acolo destul din ura mea pentru tine și ceva din prietenia cu Ors, fiindcă amândouă însemnau şi despărţire, şi renunţare, în acelaşi timp.

— Pe unde umbli, şefu' ? Te caută Păru ca turbat. Zice că au venit ăia de la Electroputere, în problema motoarelor. Bagă mare la baracă! Zău, mi-ar părea rău să te trezeşti cu vreo penalizare - mă întâmpină Graure în pragul gangului, unde toată gaşca tăia mărunt frunze la câţiva câini vagabonzi, pripăşiţi prin şantier.
— Bă, puneţi mâna şi măturaţi holul şi biroul! Ăştia or să vină pe-aici. Vă mănânc dacă văd vreun chiştoc pe jos. Şi mai daţi o dată cu cârpa pe motoare, să le ia ochii şi minţile ! - am răcnit depărtându-mă.
In biroul lui Păru, masă întinsă şi discuţii aprinse. Ajunsesem la spartul târgului, dar el mi-a făcut cu ochiul către scaunul din stânga.
— ... Să trecem în minută constatările comisiei dumneavoastră: viciu ascuns de fabricaţie. Asta ne absolvă pe toţi. Săptămâna viitoare aducem furnitura nouă şi ridicăm motoarele defecte. Se mai întâmplă, tovarăşi. Situaţia se poate remedia, asta e important - răsuflă uşurat delegatul şef.
Am încheiat minuta, am semnat-o cu toţii şi ne-am strâns mâinile munciţoreşte, ca după o şedinţă de partid cu realizări importante.
— Să treci pe la casă. Te aşteaptă prima pe care ţi-am promis-o. Floroiu ţi-a aprobat-o la excepţional. Mare păcat că vrei să ne părăseşti, măi băiatule!

37

— EI, PE DRACU', nu ţi-a semnat! Cine-i Floroiu ăsta ? Un nimeni! N-a înţeles că am nevoie de tine în colectivul meu ? - tuna Lovenci în receptor. Ce număr de telefon ai acolo ? Bine. Am să te caut peste o zi-două, să-ţi spun când să te duci după nota de transfer semnată de ministru. Să vedem dacă are curaj haimanaua asta de director să mai scrie o dată nu!

Am plecat la Bucureşti tiptil, în noaptea următoare. Sunasem pe seară la uşa lui Cucu, într-un bloc vecin:

— Mâine lipsesc, am o treabă importantă. Vezi, decât să vă faceţi de cap sau să se întâmple cine ştie ce, mai bine o ştergeţi acasă. Da' vă risipiţi care-ncotro şi să nu dea dracu' să aud că v-aţi dus în gaşcă la băut. De vă vede careva, o îmbulinăm cu toţii. Să rămână Olaru la telefon. Şi-aşa îmi datorează nişte zile şi, pe urmă, el are imaginaţie. Ştie cum s-o întoarcă dacă e cazul....

Dimineaţă, cu ochii roşii de nesomn, m-am prăbuşit pe un scaun din birtul Gării de Nord, încercând să-mi pierd timpul cu un nechezol fiert de banditul de bucătar pentru

cine ştie a câta oară. Lângă mine s-a aşezat un tip cu mutră de merceolog şi accent moldovenesc, sorbind din aceeaşi apă chioară:
— Frate, dormi ? - mă luă el la întrebări.
— Poftim ?!
— A, nu ştii bancul! Doi cai stau în grajd. Bang, bang, bang, bate miezul nopţii. Unul: „frate, dormi?" Celălalt: „nuuu!" Mai trece o oră şi primul întreabă iar: „frate, dormi ?" Celălalt: „nuuu!" La care primul: „bă, eu cred că ăştia ne-au pus cafea în ovăz!" Ha, ha, ha! Nu că e bun ?
M-am ridicat şi am ieşit din birt. După ce m-am învârtit fără rost pe lângă niște locomotive cu abur garate la ultima linie în scop expoziţional, am coborât în closet, să mă uşurez. Putea îngrozitor a pişat şi a creolină. Un miros în stare să întoarcă stomacul pe dos chiar şi unui vidanjor exersat. In holul dintre closetul femeilor şi cel al bărbaţilor, o ţigancă nu prea trecută de șaişpe ani, mi-a șoptit tainic:
— Doriţi o prestaţie ?...
Am urinat îndelung, apoi am ieşit în faţa gării, încă vorbind de unul singur. Mai era destul până la ora când aveam să mă prezint la minister aceluiaşi director de personal, pe care îl şpăguisem cu vinul de la popa din Vinţul de Jos. Probabil nu-și mai amintea nimic. Printre atâtea damigene şi atâţia ingineri năpăstuiţi de repartiţii, cazul meu era unul cu desăvârşire comun. Parcă îl vedeam iar pe ministrul ăla ţigănos, pus la patru ace ca un bulibașă, mâzgălindu-şi fiţuica şi expediindu-mă înapoi la Severin, împreună cu destinul meu. Și pe trepăduşul lui de la personal dând cu mine pe scări, pentru că de data asta venisem cu mâna în cur.
Mi se rupea. Eram inoculat, Prinţeso. Iar otrava administrată des mă mitridatizase, făcându-mă dependent de înfrângeri.
In drum spre ministerul chimiei, mi-am amintit ultima întâlnire cu Cervantes. Trecuseră vreo trei ani, cred, din seara

în care mi se păruse îngrozitor de trist şi de ponosit. De data asta, cel jerpelit eram eu, iar Cervantes, tras la costum de blue din pachet, sau mai precis din confiscări, radia prosperitate. M-a invitat la restaurant. In pofida protestelor mele de om cu bani pentru o bere la bodega din cartier, m-a luat de braţ şi m-a împins înăuntru cu forţa. A comandat îndesat, sfătuindu-mă să nu-mi fac probleme că plăteşte el. Asta îmi sporea stânjeneala. Şi antipatia.

N-am apucat să-l întreb nimic. Cervantes m-a lămurit entuziast că intrase în miliţie, cu gradul de locotenent-major, şi că n-avea treabă. Lucra la economic şi se lăuda cum tocmai îl înfundase pe barmanul de la aeroport, care îi dăduse coniac cu lipsă la gramaj. Uitase probabil că băutura nu se cântăreşte, ci se vinde la volum, dar n-am vrut să-l întrerup. Nici maiorul ăla de la Severin nu ştiuse.

Şi, în timp ce-mi povestea cu lux de amănunte flagrantul, eu îmi aminteam că nea Muri era bunătatea întruchipată. Şi că Muri cel tânăr ne fusese coleg de liceu.

— Ia zi, eşti membru de partid ? - încheiase. Dacă nu, te facem noi. Şi te aducem în Timişoara cât ai clipi. Avem nevoie de chimist la criminalistică... Dacă te hotărăşti, caută-mă.

Am mai golit o sticlă de vin, garnisită logoreic cu accesul la casele speciale de comenzi pentru alimente, banii de uniformă şi de ţinută civilă, care erau başca, şi alte alea menite să ne facă viaţa mult mai rozalie decât cea a omului de rând. Rozalie ca pielea unui porc, ferchezuit zilnic. Şi care nu plătea consumaţiile.

La despărţire, în faţa restaurantului, m-a îmbrăţişat:

— Asta e şansa ta. Gândeşte-te, viaţa e scurtă şi a dracului de grea. Norocul tău, pot să te ajut. Ca pe vremuri...

— Nu e cazul să urcaţi, tovarăşe! Nota de transfer a fost semnată de ministru şi pleacă după-amiază la Severin prin curier, împreună cu documentele speciale - am auzit vocea lui Perian în telefonul miliţianului de la poartă. Transmiteţi-i

salutări academice lui Lovenci şi, dacă vorbiţi astăzi cu el, asiguraţi-l că, în ceea ce vă priveşte, situaţia s-a rezolvat... A, nu vă faceţi griji, a fost informat şi Floroiu... De fapt nici nu trebuia să veniţi până aici. Un drum în plus ce mai contează. Eu i-am dat profesorului toate asigurările, dar o fi înţeles greşit. Mergeţi liniştit înapoi, de luni sunteţi în colectivul lui, la Timişoara...
Am ieşit în stradă încă bântuit de vocea ţipţărului ăluia care se jucase iar cu viaţa mea. Vreo câteva ştampile pe o hârtie, cum văzusem odată, în copilărie, prin pieţe, pe jumătăţile de vită, de oaie, sau de porc, pecetluindu-le definitiv destinul. Abatorul de vise: douăzeci de chile de iluzii, patru tone de noroi din şantier, unul-două blaturi săptămânale pe tren, un univers de gânduri risipite prin scrisori, scăldate în votcă după gust. Iată cârnatul existenţial de distribuit pe cartelă, scurt şi gros ca un căcat constipat, slobozit între linii şi peronul gării. Şi pe domnul impiegat Hubicka al lui Milos Forman, care nu e un exemplu bun, pentru că ştampilează bucile funcţionarei de la magazie.
L-am sunat pe Radu. îl ştiam acasă, vorbisem cu el de la Severin. Scăpase de Măciuceanu în nişte libere, gata să plece şi el cu totul într-un soi de trupă de cercetare a fabricii de timbre. Nu era prea încântat, dar i se acrise până peste cap. Ne-am întâlnit către prânz, într-o pizzerie relativ onorabilă.
— Prietene, gata! Sunt cu acte în regulă la lecepe. Dacă te-aş duce să vezi, mi-ai plânge de milă. Şandramaua stă să cadă peste vreo doi blazaţi, descalificaţi de soartă şi de impotenţă şi peste o grămadă de laboranţi care omoară vremea. Cică facem acolo cercetări poligrafice şi microproducţie. Nu mă întreba ce, fiindcă habar n-am. Spune-mi despre tine. Scapi ?
— Nu. N-am nimic la mână. Doar promisiuni, ca de obicei.
I-am relatat pe scurt convorbirea cu insul de la capătul firului, din minister.

— Termină, mă! - a explodat el - Ştii ce se întâmplă cu defetiștii în caz de război ? Sunt executaţi pe loc! Mai bine toarnă nişte vin, să ciocnim! Viitorul ne apare ca o fecioară, în văluri trandafirii.

— Sau ca o curvă cu desuurile pline de jeg...

S-a pleoştit şi el. Era între noi un capăt de drum. O existenţă tranzitorie, pe care o experimentaserăm împreună, chiar şi de la distanţă. Acum apucam cărări definitive şi asta se simţea în toate, de la felul cum ridicam paharul la gură, la cel în care striveam chiștoacele în scrumieră.

— Voiam să te duc într-un loc nemaipomenit... Ai tren, zici, peste două ore și nu ajungem la gară. Rămâne pentru altă dată...

Atunci am avut senzaţia că se va întâmpla ceva important în viaţa mea. M-am înviorat:

— Mai e unul după miezul nopţii care ajunge tocmai bine. Mă duc direct în șantier și-i iau la bastoane pe bulangiii mei, dacă întârzie.

Am arestat o sticlă de vin la pachet şi ne-am pierdut pe nişte străduţe nu prea lămurite pentru mine. Case bătrâne, pavaje de piatră cubică, existenţe interbelice, rămase încă departe de isteria demolărilor care măturase o jumătate de oraş. Se lăsase întunericul de-a binelea când traversam un teren viran. De departe, ne însoţea lătratul unor câini deveniţi vagabonzi de nevoie. Calul Puiu şi nea Vintilă. Perechi de ochi sclipeau ici-colo, avertizându-ne că străbăteam biserici, case, curţi și generaţii șterse din amintire. Ehnaton şi Nefertiti, răzuiţi cu dalta și ciocanul din toate inscripţiile istoriei. Și ale istoriilor de după ei.

Mi s-a făcut frică:

— Ştii, Radule - am auzit un glas al meu, uscat precum călcatul pe vreascuri. Cu chestiile astea nu-i de glumit. Unchiul Titi de la Tulcea a rămas banghiu şi acum trage să moară, săracul. Zace de vreo doi ani. A venit buldozeristul şi a zis că dacă el şi mătuşă-mea nu ies afară, dărâmă casa peste ei.

Erau ultimii din cartier. De atunci omul n-a mai vrut să vorbească nici măcar cu ai lui, s-a îmbolnăvit de inimă rea şi, puţin după asta, a paralizat. Ce folos că i-au dat apartament în centru, lângă statuia lui Mircea cel Bătrân ? Sau Mircea cel Mare, cum îi spun ăştia. Abia dacă a împlinit cincizeci şi şase de ani...
M-am trezit vorbind singur, întocmai ca dimineaţă, în closetul Gării de Nord. Radu m-a ajuns din urmă, scuturând de moloz o cărticică din colecţia „Traista cu poveşti". In lumina ce răzbătea prin fereastra unei case stinghere am silabisit: Pe-tre Is-te-ţul.
Vântul mi-a făcut pielea găinii, Prinţeso. Primisem cândva, printr-a doua, cărticica de la iepuraş, o citisem de vreo şase-şapte ori la rând şi o ştiam aproape pe de rost chiar şi atunci când Radu o ştergea, pagină cu pagină, de hanorac.
Am intrat într-o curte, el a descuiat o uşă, apoi a aprins lumina. Pereţi garnisiţi cu gravuri, şpalturi şi fotografii. In mijloc, o presă tipografică.
— Din asta mi se trage cu transferul - a încercat el să zâmbească. Fă-te comod. Putem bea liniştiţi sticla asta de vin, bătrânul dă mai rar pe la atelier şi, oricum, n-o să se supere. Mai demult, petreceam zile în şir pe-aici... Marcela n-o ştersese încă dincolo, iar amintirile mirosind a tuş, ca acum, dar amestecat cu literatură sud-americană sunt cam tot ce mi-a rămas... In sfârşit, nu de asta te-am adus. Oricât aş povesti, tot nu m-ar înţelege nimeni...
Vreau să-ţi arăt douăsprezece gravuri închinate nebuniei. Bătrânul s-a învoit să-ţi dăruiască una, i-am spus că o să trecem... Aşadar, alege prietene!
Am ales mai întâi sticla de vin şi am băut aproape jumătate din ea, dar Radu nu s-a supărat.
— In cinstea ta! Şi a bătrânului atât de darnic cu inginerii - am îngăimat în loc de scuză. N-am să vă uit niciodată. Aşa cum nu l-am uitat nici pe Petre Isteţul. Vă promit.

Până la urmă, sticla am golit-o de unul singur. Radu nu mai avea chef de băut.
— Să mergem - mi-a spus. Pune-ţi gravura în ramă, atârn-o de perete şi nu ne uita, dacă aşa vrei.
Am luat-o repejor din loc. Undeva, în Piaţa Amzei, am făcut popas pe betonul unei tarabe goale. Câțiva măturători, deprinși cu bețivii, își vedeau de treabă, adunând cu târnurile frunze de zarzavat. In mijloc, pe alte tarabe, dormeau merari înveliţi în cojoace.
Şi, în pofida oricărei raţiuni, dar întru totul firesc, în faţa noastră s-a oprit un ins în cămaşă, cu părul vâlvoi şi mâinile adânc înfipte în jeburile pantalonilor.
— Ce sunteţi voi, prieteni ? - ne-a întrebat, Prinţeso.
— Nişte amărâţi, Nichita - i-a răspuns Radu.
— „De ce stă îngerul cu-aripele la gură, înghesuit şi plângând în capul meu ? Mai bine spargeţi-mi ţeasta, să zboare din șinele meu" - a continuat. Am ieșit puțin la aer. Simt că respir ca să nu mor. Atât. Ave, prieteni! Ave Măria Luminilor ! - s-a depărtat el, destul de nesigur, cam tot aşa cum se îndepărta adesea de Unşpemetru un şantierist beat, recitându-l printre jaloanele umane, ferite de vânt din calea lui.
Pe scara trenului, strângând în braţe gravura dăruită de bătrân şi între pleoape imaginea poetului, am fost în sfârșit în stare să deschid gura:
— Te-am expediat pentru veşnicie dincolo de mulţumiri. Rămâi cu bine prietene și fii binecuvântat!

CU FLOROIU n-am mai dat faţă niciodată. Probabil îi era ruşine pentru neputinţa lui. M-a căutat însă Cihodaru să-mi înmâneze foaia de lichidare. Sacoul, nepurtat de cine ştie câtă vreme, îi rămăsese prea scurt la mâneci, dar părea adus de spate special pentru noua lui funcţie:
— Uite, tovule, hârtiile! Fă bine şi predă ce ai de predat, lichidează-ţi datoriile şi sănătate pe măgar!
I-am răspuns blajin la urare, în numele meu şi al lui Dan Cheltuitoru:
— Să ne vedem sănătoşi! Da' numai dacă te mai face mă-ta odată. Cu altul!
După cum era de aşteptat, zvonul iminentei plecări a ajuns la cunoştinţa trupei din staţia de pompare cu mult înaintea mea. La intrarea în gangul deja fostului birou, în afara mirosului iremediabil de closet de piaţă, m-a întâmpinat un cor de vaiere demn de Troienele lui Euripide:
— Şefu', şefu'!... Cui ne laşi ?... Ce ne facem fără mata, şefu' ?!...

— O să beţi mai puţin, o să munciţi mai mult şi n-o să mai chiuliţi deloc!
— Iar vrei să pari rău, şefu'! Cine ştie cu ce naşparliu o să ne fericească Paru... N-ai auzit nimic ? - apăru mutra lui Băleanu din întuneric în clarobscur, ca în tablourile lui Rembrandt.
— Ba da. De azi sporeşte stolul de păsări. In locul meu vine Ciocârlan de la mecanizare.
— Aoleu! Păi ăla e cam prost, şefu'! Am auzit că-i vegetarian...
— Aţi belit-o de Mussolini! Individul nu bea şi nu fumează. Treaba voastră cum vă descurcaţi, pe mine nu mă mai priveşte. Dar, până una-alta, luaţi staţia la rând. Vedeţi dacă nu s-au mai furat siguranţe şi contactoare din tablouri. Dacă sunt toate becurile, butoanele şi întrerupătoarele în pupitrele de comandă. Că v-am spus: cum lipseşte ceva, cum aduceţi de-acasă! Mâine sau poimâine vin motoarele de la Electroputere. Și vreau lucrurile în regulă, să nu aibă Ciocârlan motiv de înjurături...
Am cules la repezeală toate semnăturile pe fişa de lichidare. Mai greu a fost cu Mişu Ciolan. Era beat ca porcul ziua în amiaza mare. Aveam să-i predau şuba, mănuşile de protecţie, casca şi alte câteva nimicuri, luate pe inventar. Până la urmă, i le-am trântit de-a valma într-un colţ şi am răcnit:
— Semnează, Mişule! Plec, mă, plec de tot, auzi ?
— Pleci pe dracu'! - semnă el şi adormi iar cu capul pe masă.
N-am mai apucat să dau nimic de băut la Unşpemetru. Eram grăbit să-mi adun bulendrele în valiză şi să arunc la gunoi tot. Până şi amintirile.
Mulţumit că isprăvisem treaba înainte ca partidul să taie curentul, m-am aşezat, spre miezul nopţii pe un scaun din bucătărie şi mi-am aprins o ţigară. Toate rămâneau la locul lor, inclusiv geamul stropit cu var pe care, în urmă cu doi ani, hotărâsem să-l las aşa pe post de perdea.

Covorul şi patul pliant aveam să le strâng dimineaţă, să le târâi împreună cu bagajele în gară şi apoi la Timişoara. Butelia îi rămânea Ioanei, care născuse, s-o folosească până voi fi găsit vreo ocazie pentru transport. Dulapul, masa şi cele două scaune mă gândeam să le dau de pomană văduvei lui Stamboală, pentru bucătăria de la ţară...

Intenţia asta din urmă să fi fost de vină ? Cineva a apăsat clanţa de la intrare şi am tresărit. Am înşfăcat un peşte mare de sticlă, primit de la Coravu de ziua mea şi rătăcit aiurea, printre cele câteva pahare din vitrina dulapului. Era tocmai bun de pălit hoţul în moalele capului. M-am apropiat tiptil de uşă, m-am lipit cu spatele de perete şi am deschis-o larg. Apoi m-am înmuiat ca zăpada sub soarele primăverii. In prag stătea Camelia, strângându-şi jerseul la piept, peste ceva peticit, ce adusese cu mult în urmă a bluză de pijama.

— Ia-mă cu tine la Timişoara.

-Nu.

— Am să-ţi spăl și-am să-ţi gătesc.

-Nu.

— Am să-ţi dau totul şi n-am să-ţi cer nimic.

— N-am loc în suflet pentru nimeni.

— Minţi! Omul care a dormit lângă mine fără să mă atingă, nu poate să spună asta.

— Nu, Camelia. Intr-o bună zi am să vin beat acasă, am să te caftesc şi-am să te arunc în stradă. Ce-ai să faci atunci ?

— Am să dorm la uşa ta până ai să-ţi aminteşti de mine.

M-am trântit pe scaunul din bucătărie şi mi-am aprins altă ţigară. Camelia a îndrăznit să închidă uşa. S-a așezat pe jos, în hol. Privea printr-un fel de dincolo de mine, către ceva care o transfigura. După destulă vreme, i-a şoptit celui pe care îl vedea acolo ca şi când, în marele şi neîncetatul vârtej, femeia din el şi bărbatul din ea ar fi existat aievea:

„Eu n-am să fiu gelos.
Vino cu un bărbat pe umeri!
Vino cu o sută de bărbaţi în plete!
Vino cu o mie de bărbaţi în suflet!
Vino ca un râu plin de înecaţi
care întâlneşte marea.
Târăşte-i după tine,
fără să-mi pese!
Acolo unde te aştept răbdător
vom fi atât de singuri,
încât abia atunci
ne vom începe viaţa"...

— De unde ştii poezia ? - am scuturat eu bradul plin de promoroacă din faţa casei.

— Am o prietenă pe care a băgat-o mă-sa la biblioteca judeţeană. M-am dus la ea chiar a doua zi după cheful lui Olaru, să nu uit cum îl chema pe scriitor. I-am cerut să-mi facă rost de carte, că mi-a plăcut cum ai spus poezia... Şi vreau să învăţ. Să mă înveţi tu şi să dau la facultate. Ştiu că sunt proastă. Dar am să mă străduiesc din toate puterile să nu-ţi fie ruşine cu mine. Vreau să nu-ţi fie ruşine cu mine niciodată...

Printre stropii de var de pe geam, noaptea nu-mi dădea voie să văd prea departe, Prinţeso. I-am spus cu vocea unui bunic blajin:

— Iar te vei certa cu maică-ta. Chiar dacă doarme la ora asta, simte că nu eşti acasă... Aşa erau şi ai mei, înainte. Şi nici mie nu-mi păsa, îi socoteam aproape duşmani... Oricum, nişte oameni pe care vremea îi lăsase în urmă... De-asta m-am gândit: ai cheia şi tot ce vezi aici. Mâine, după ce plec, poţi să te muţi liniştită. Pe urmă, te duci să rezolvi cu Floroiu şi cu madam Schrott, să-ţi dea locuinţa...

Fata lui Stamboală a încuviinţat din cap. S-a ridicat, s-a întors repede cu spatele şi a plecat fără să-mi mulţumească.

Am adormit greu în acel capăt de noapte şi am visat urât. Dar dimineaţă, Prinţeso, privirea mi-a căzut pe un fir de zambilă albă. Nu ştiam nici cum, nici când ajunsese acolo, pe covorul de iută. Sub floare, era o jumătate de foaie pe care o mână puţin exersată scrisese:
OSĂ TE AŞTEPT

39

ÎMBRĂCAT ÎNTR-UN HALAT de culoarea salatei de sfeclă, Geo se juca înodând unul dintre capetele cordonului. Ca să-l văd, luasem dis-de-dimineaţă un automotor identic celui către Râureni. Pe uşa din capătul vagonului nu scria ybOPHAfl, ci CLOSET, iar garnitura schimbase macazul dinspre marele combinat spre balamacul de la Gătaia.

Aflasem de la soră-sa, cu care îmi dădusem întâlnire la coadă la raţia de zahăr că, într-un final dramatic, Geo reuşise să se interneze. îmi urmase deci sfatul şi repurtase o victorie zdrobitoare asupra directorului de la iţaia.

— Aici nu-i rău deloc. Mâncarea-i cât de cât comestibilă şi nu mă fute nimeni la cap. Pot să învăţ toată ziua. M-am apucat să şi scriu un roman. Un fel de parafrază la Boris Vian, cu un titlu previzibil: Zilele spumei. Peste două-trei săptămâni, mă întorc acasă și îți citesc şi ţie... E prin preajmă şi o cucoană, psiholoagă, sau cam așa ceva. Seara facem toți cu ea terapie muzicală, ne pune...

— ... Poalele-n cap! Precis terapia asta-i muzicală sau îi zice numai aşa ? - am încercat eu să combat acalmia existențială a prietenului meu. Băutură nu vă dă ? Ar fi mai vesel...
In loc să se înfurie, Geo a căzut în butoiul cu melancolie. In adâncul meu s-a declanşat hupa de alarmă, întocmai ca în instalațiile industriale, când se întâmplă ceva grav.
— E fantastic, gagiule, cum ştii să dai cu bâta în baltă! Şi cum găseşti momentele cele mai bune pentru asta.
M-am posomorât şi eu.
— Viaţa se banalizează singură, prietene! Eu nu-mi permit decât să observ şi, uneori, să spun. Pentru că altfel tot ce ni se întâmplă devine de neînţeles. Iar gândurile încep să roadă ca șoarecii şi să facă găuri prin care adie viciile.
— N-ai ţigări, n-ai ţigări ? - ne luă prin surprindere un ins venit din spatele băncii pe care ne aşezasem.
Am scos pachetul de Carpaţi fără filtru, iar individul s-a servit generos, cu vreo cinşpe canceroase.
— Ho, bă! îţi ajunge! Bani n-avem. Lasă-ne în pace şi cară-te! - se răsti prietenul internat, într-un fel necunoscut mie.
— N-am făcut nimic, n-am făcut nimic! - o luă la fugă individul peste peluza plină de scaieţi şi gunoaie.
L-am privit pe Geo mustrător:
— Eşti rău, prietene. Crezi că merită ?
— Iţi spuneam despre terapia muzicală — se prefăcu Geo a nu fi auzit întrebarea. Uneori, după întâlnirea comună, continuăm în doi, la ea în cabinet. Tipa pictează şi nu o face rău. Ascultăm muzică simfonică. Alteori citim poezii... Ştiu la ce te gândeşti, dar nu merită. Individa e de-o vârstă cu mama. Devotată şi plină de bunăvoinţă cu absolut toţi pacienţii.
— Cum vrei, măi Geo, dar tu nu eşti bolnav. Sau nu încă. Acum că a trecut aiureala cu directorul de la iţaia, am să vorbesc cu Martin să te pună repede pe liber - am scos eu din

sacoşă un pachet de napolitane, unul de biscuiţi şi o portocală pe care o primise mama de ziua ei, de la o vecină cu rude afară.

— Să nu te bagi! Rămân până mai fac anatomia şi chimia încă o dată. Poate reuşesc să termin şi romanul, că nu-l vreau prea lung.

Am clătinat din cap:

— Plec să nu pierd trenul. Dacă pot, vin şi duminica viitoare. Spune-mi ce vrei să-ţi aduc.

— Cărţi. Numai cărţi. Mi se pare că a apărut o chestie a unui italian, Numele trandafirului, sau cam aşa ceva. Ai auzit ?

— Ea noastră, prietene. De la Ildiko librăreasa, fosta mea colegă de clasă. La pachet cu nişte documente de partid... N-am apucat încă s-o citesc.

Am coborât din tren la fel de trist de parcă m-aş fi trezit în gara Turnu Severin. In staţia de troleu, o mulţime furibundă îl supunea unui semilinşaj pe dispecerul de serviciu.

— Nu-i curent, tovarăşi. Ce pot să fac eu ? - îşi proba omul, cu spatele la zid, nevinovăţia.

— Bătu-v-ar Dumnezeu pe toţi!

O muiere cu două valize alături agita ameninţător umbrela.

Am luat-o pe jos. Bulevardul se cufunda în sfârşitul întunecat al zilei, ca şi cum avea să mă conducă spre porţile tărâmului necunoscut. Totuşi, regăseam gesturi uitate, automatisme, gânduri care mă surprindeau prin vechimea lor. Şi parcă un început de melancolie se aşternea peste flash-un\e întâmplărilor de tot felul, aşa cum se aşterne praful după ce vântul încetează să mai bată.

Acasă, ai mei dormeau de mult. Am intrat tiptil, Prinţeso, întocmai cum mă întorceam după întâlnirile noastre, când trăgeam telefonul la mine în cameră ca să vorbim până dimineaţă. La al treilea pas scârţâia parchetul, o chestie îngrozitoare pe care o înjuram în şoaptă. îmi propuneam de fiecare

dată să-l repar, să-i fac ceva, dar uitam mereu. Şi între timp eram elev, apoi student, apoi inginer.
Am trecut în holul dintre camere, am închis cu grijă uşa şi am răsuflat uşurat. Puteam să mă dezbrac liniştit şi să-mi las hainele pe cazanul de rufe din baie. Să intru în camera mea, să aprind veioza şi să pun Europa Liberă sau Radio Luxemburg în surdină.
Mi-am luat pijamaua pe mine şi cartea lui Umberto Eco din bibliotecă. Trântit în pat, am deschis-o şi am citit:
„La început a fost cuvântul, şi cuvântul era la Dumnezeu, şi cuvântul era Dumnezeu."
— Cum dracu' a putut să apară chestia asta ?
Pe la pagina optzeci, am simţit o adiere la geam. Am tresărit :
— Camelia ?
— Ce Camelia, bă ?! Sunt eu, Geo! Deschide repede fereastra că mă cac pe mine de frig!
Dintr-o singură mişcare, Geo a trecut pervazul şi s-a prăbuşit în fotoliu. Era înveşmântat tot în ţinuta de carnaval de la balamuc.
— Dă ceva de băut, nu vezi că sunt vânăt ?! Am venit în buda trenului şi fereastra n-avea geam. Cred că naşul m-a văzut, de-aia n-a vrut să deschidă uşa. I-o fi fost frică să dea faţă cu un nebun...
Am scos din bar sticla de coniac Vidra şi i-am turnat un pahar mai mult decât generos. Geo l-a dat peste cap strâmbându-se, apoi mi l-a întins din nou:
— Ce zeamă împuţită! Da' pune, încă nu m-am încălzit!
Am mai luat un pahar şi am împărţit băutura frăţeşte.
— Ce dracu' cauţi aici, la ora asta ? - mi-am revenit eu.
— Bă, te rog să vorbeşti dimineaţă, devreme, cu Martin ăla al tău...
— Al tău, prietene, că pe tine te-a băgat la balamuc.
— Al meu, al tău, vorbeşte repede cu el, să nu mă dea ăia în urmărire că am fugit.

— Da' ce-ai făcut ? Măcar să ştiu ce să-i spun.
— Spune-i ce vrei, acolo nu mă mai întorc. Aia cu psihologia a vrut să mă violeze.
— Poftim ?! - m-am înecat cu înghițitura de coniac.
— Da, bă. Matracuca dracului a încuiat uşa şi m-a trântit pe pat. Are o putere nebuna... Nu vezi că mi-a rupt toţi nasturii de la pijama ? Abia am putut să scap sărind de la etaj prin două geamuri închise. Noroc că jos e un strat de trandafiri. Da' m-am zgâriat ca dracu' - zise suflecându-şi crăcii ferfeniţă ai pantalonilor.
Târziu, când în sfârşit am izbutit să mă opresc din râs, am întrebat cu naivitate:
— Şi cum spuneai ? Devotată ?... Plină de bune intenţii ?...

ACADEMICIANUL LOVENCI trona în capul mesei pli-
ne de bunătăţi. Deci prima zi de lucru se suprapunea unui
zaiafet garnisit din belşug cu alcool de toate felurile. La ca-
pătul sărac al mesei, baleiam între cioburile unui cântec, răs-
turnate în mine dintr-un radio în surdină şi cele zece la sută
din salariu, tăiate de Păru cu ocazia Sfinţilor Arhangheli, ziua
lui Mişu Ciolan.
Ne prinsese cu damigenele pe mese şi noroc că nu chemase
miliţia. Lângă uşă, un grătar din inox, purtând marca incon-
fundabilă a fraţilor Argint, rumenea halci dintr-un viţel sa-
crificat pe șest în Răscolești, cu numai o zi înainte. Iar sticlele
de votcă fuseseră deja golite, deşi nu era nici ora unşpe.
In jur se despletea ceva asemănător cu neliniştea, de par-
că Păru ar mai fi putut să-mi umble la bani, deşi odată cu
ridicarea cărţii de muncă aruncasem pieptenul din care cres-
cuse definitiv pădurea.
Poate nu meritam să stau la aceeaşi masă cu profesorul şi
asistenţii lui de toate gradele, care îmi dăduseră note execrabile

până mai ieri, așa cum nu te meritasem pe tine, Prinţeso. Fusesem un iubit mediocru. Şi un student mediocru, cu boabe pe toamnă în fiecare an.
Puţina mea ştiinţă avea să mă facă de râs, iar profesorul mă va fi luat de guler şi va fi dat cu mine pe scări, cum se întâmplă în toate poveştile pilduitoare. Şi asta, deşi pentru prima mea zi de muncă, la fel cu Cihodaru, scosesem din dulap costumul de absolvent, pe care nu-l mai îmbrăcasem de vreo patru ani.
— Bă, ce mi-ai venit ca la vodevil ? - nu scăpasem vigilenţei academice. Aici e de lucru, să nu te mai prind... De mâine în halat alb și la treabă, nu la întins mâna, ai înţeles ?!
înţelesesem şi, cu inima cât un purice, mă pitisem în fundul sălii. Era vorba tot de capete şi mâini de inginer. Şi nici cu băutura n-aveam voie să-mi dau în petic, așa că mi-am turnat o jumătate de păhărel de ţuică şi apă minerală din belşug, într-o stacană cât o vază.
Petrecerea academică parcurgea însă fazele clasice ale unui chiolhan în toată regula. Nodul din gât îmi coborâse împreună cu nodul de la cravată. Lumea vorbea amestecat şi trăgea la măsea şi mai amestecat, iar prin fereastră fumul de ţigară se risipea deasupra Pieţei Operei din cădelniţa slujbei de bun venit.
— Ia spune - interpelă academicianul pe un ins bărbos, bătând cu dosul palmei prima pagină a ziarului Drapelul Roşu. Cât ai luat ?
— N-am luat bani, dom' profesor!
— Cum n-ai luat, mă ? Păi tu pictezi chestii de-astea pe gratis ?
— N-am luat nimic, dom' profesor - repetă vizibil stânjenit pictorul.
Profesorul se scobi în buzunarul interior al hainei şi scoase portofelul. Aveam să aflu curând că zgârcenia lui proverbială îşi făcuse loc în folclorul universitar sub forma cimi-

liturii „academia nu cheltuieşte, academia economiseşte". Atunci însă, apărură pe masă trei sute de lei, semn că informaţia şi sursa erau infailibile.

— Uite-aici. Pun pariu că ai luat bani de la stăpânire.

Omul îşi roti privirea asupra întregii adunări de slujitori ai paharului şi ai regimului şi zâmbi cu tristeţe:

— Decât să punem pariu, mai bine vă mai fac un portret...

Hohotul general îi răsplăti imediat propunerea. Eu însă abia mustăcisem fiindcă bătrânul înţelept de dincolo de mine bănuia în pictor un prieten.

M-am ridicat tiptil şi am ieşit. Mă fugărea apa minerală, tot aşa cum mă alungau conversaţiile străine dimprejur. Am urinat hotărât şi precis, ca un om de ştiinţă în devenire. Când am ieşit din closet, am dat nas în nas cu academicianul Lovenci, pe post de inventator al stepului. A mai avut totuşi timp să-mi şoptească printre dinţi, înainte să închidă uşa:

— Ca să te aduc aici am făcut nişte eforturi, că mai degrabă îl aduceam pe Maradona la Poli! Şi tu nimic, bă ? Nimic ?!...

— Se poate, dom' profesor ? Aştept însă primul salariu - mi-am regăsit eu cărarea luminoasă a destinului.

— Bine, bă, bine! - răzbătu un murmur înfundat prin uşa toaletei.

Am plecat din laborator fără să bage nimeni de seamă, apoi din facultate într-un grup de studenţi gălăgioşi.

Am luat-o către staţia de tramvai, Prinţeso. Strada se întorcea la mine printre perechile noastre de paşi, întâmplate de atâtea ori pe-acolo. Treceau oameni şi anotimpuri. Milioane de paşi străini şi obişnuinţa de a fi privit ca un amputat trăgând de roţile nenorocirii sale.

încercam să-mi amintesc lucruri pe care nimeni nu şi le mai poate aminti de la o vreme: cum mă îmbrăcam ca să te întâmpin, câte ţigări fumam în faţa panoului cu filmele săptămânii, cum arătai, Prinţeso.

Şi, cu toate că te regăseam doar într-un chip şters, ca în faianţa fotografiilor din cimitire, încă simţeam cum vii către mine ca o apă care rupe toate zăgazurile. De-asta căutam cu privirea printre chiştoace, beţe de chibrit arse şi bilete de tramvai, chiştoacele ţigărilor fumate împreună, chibriturile care le aprinseseră, biletele de tramvai care ne aduceau unul spre altul.
Şi tot de asta, scrisoarea mea se va aşterne pagină cu pagină mereu, deşi ştiu că nu o vei citi niciodată.

La preţul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentînd valoarea timbrului
literar ce se virează
Uniunii Scriitorilor din România,
Cont nr. R044 RNCB 5101 0000 0171 0001
BCR Unirea, Bucureşti
Redactor
CĂTĂLIN D. CONSTANTIN
Tehnoredactor
LUMINIŢA SIMIONESCU
Corector
ELENA STUPARU
Apărut 2006
BUCUREŞTI - ROMÂNIA
Lucrare executată la C.N.I. CORESI S.A.

Nicu Strâmbeanu are un comportament nedumeritor faţă de aer. Pe de o parte, îl curăţă (căci pe cartea lui de muncă scrie că lucrează cu nişte misterioase dispozitive depoluante), pe de alta, îl umple de mirozne (căci scrie cu tocul muiat mai degrabă în flacoane decât în călimări). Petrecăreţ până la cântatul cocoşilor, vehement în veselie, incapabil de trăiri crepusculare, Strâmbeanu e deopotrivă personaj şi scriitor. Când nu scrie, rătăceşte prin Timişoara sau prin ţară - o prezenţă tonică, prefaţată de o burtă falstaffiană. Când scrie, se preschimbă într-un bijutier migălos, pedant şi disponibil pentru oricâte retuşuri. Nicu Strâmbeanu stă aplecat asupra propriilor texte, locuit, parcă, de fascinaţia palimpsestului. Nu se pripeşte. Are ochi de croitor versat şi mână de timonier. Când îl vezi, ţi se pare că ai nimerit peste un târgoveţ teleportat în noul mileniu. Când îl auzi, sub streaşină pleoapei mijeşte un licăr voios. Când îl citeşti, simţi nevoia să duci mâna la creştet şi să murmuri: Chapeau !

RADU PARASCHIVESCU

-SCRISOMnt.« re
CARE NU O VEI CITI Nl(

H05107
Pret : 25.00 Lei W
ISBN (10)973-50-l480-7
ISBN (13) 978-973-50-l480-3
H05107
5948353010657